Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 18 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer referencyjny:
2018/0092 (NLE)

7959/18
ADD 1

WTO 63
SERVICES 12
COASI 80

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	18 kwietnia 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 193 final
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią

a

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 193 final.

Zał.: COM(2018) 193 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.4.2018r.
COM(2018) 193 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią

UMOWA O PARTNERSTWIE GOSPODARCZYM MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A JAPONIĄ

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA

ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE (art. 1.1–1.9)

ROZDZIAŁ 2 HANDEL TOWARAMI

SEKCJA A Postanowienia ogólne (art. 2.1–2.5)

SEKCJA B Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku (art. 2.6–2.22)

SEKCJA C Ułatwianie wywozu produktów winiarskich (art. 2.23–2.31)

SEKCJA D Inne postanowienia (art. 2.32–2.35)

ROZDZIAŁ 3 REGUŁY POCHODZENIA I PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

SEKCJA A Reguły pochodzenia (art. 3.1–3.15)

SEKCJA B Procedury dotyczące pochodzenia (art. 3.16–3.26)

SEKCJA C Różne (art. 3.27–3.29)

ROZDZIAŁ 4 SPRAWY CELNE I UŁATWIENIA W HANDLU (art. 4.1–4.14)

ROZDZIAŁ 5 ŚRODKI OCHRONY HANDLU

SEKCJA A Postanowienia ogólne (art. 5.1)

SEKCJA B Dwustronne środki ochronne (art. 5.2–5.8)

SEKCJA C Ogólne środki ochronne (art. 5.9–5.10)

SEKCJA D Środki antydumpingowe i wyrównawcze (art. 5.11–5.14)

ROZDZIAŁ 6 ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE (art. 6.1–6.16)

ROZDZIAŁ 7 BARIERY TECHNICZNE W HANDLU (art. 7.1–7.14)

ROZDZIAŁ 8 HANDEL USŁUGAMI, LIBERALIZACJA INWESTYCJI I HANDEL ELEKTRONICZNY

SEKCJA A Postanowienia ogólne (art. 8.1–8.5)

SEKCJA B Liberalizacja inwestycji (art. 8.6–8.13)

SEKCJA C Transgraniczny handel usługami (art. 8.14–8.19)

SEKCJA D Wjazd i pobyt czasowy osób fizycznych (art. 8.20–8.28)

SEKCJA E Ramy regulacyjne

PODSEKCJA 1 Regulacje krajowe (art. 8.29–8.32)

PODSEKCJA 2 Postanowienia o zasięgu ogólnym (art. 8.33–8.35)

PODSEKCJA 3 Usługi pocztowe i kurierskie (art. 8.36–8.40)

PODSEKCJA 4 Usługi telekomunikacyjne (art. 8.41–8.57)

PODSEKCJA 5 Usługi finansowe (art. 8.58–8.67)

PODSEKCJA 6 Usługi międzynarodowego transportu morskiego (art. 8.68 i 8.69)

SEKCJA F Handel elektroniczny (art. 8.70–8.81)

ROZDZIAŁ 9 PRZEPŁYWY, WPŁATY I TRANSFERY KAPITAŁU ORAZ TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE (art. 9.1–9.4)

ROZDZIAŁ 10 ZAMÓWIENIA PUBLICZNE (art. 10.1–10.17)

ROZDZIAŁ 11 POLITYKA KONKURENCJI (art. 11.1–11.9)

ROZDZIAŁ 12 SUBSYDIA (art. 12.1–12.10)

ROZDZIAŁ 13 PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE, PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADAJĄCE SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA LUB PRZYWILEJE ORAZ WYZNACZENI MONOPOLIŚCI (art. 13.1–13.8)

ROZDZIAŁ 14 WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

SEKCJA A Postanowienia ogólne (art. 14.1–14.7)

SEKCJA B Normy dotyczące praw własności intelektualnej

PODSEKCJA 1 Prawo autorskie i prawa pokrewne (art. 14.8–14.17)

PODSEKCJA 2 Znaki towarowe (art. 14.18–14.21)

PODSEKCJA 3 Oznaczenia geograficzne (art. 14.22–14.30)

PODSEKCJA 4 Wzory przemysłowe (art. 14.31)

PODSEKCJA 5 Niezarejestrowany wygląd produktów (art. 14.32)

PODSEKCJA 6 Patenty (art. 14.33–14.35)

PODSEKCJA 7 Tajemnica przedsiębiorstwa i nieujawnione badania lub inne dane (art. 14.36–14.37)

PODSEKCJA 8 Nowe odmiany roślin (art. 14.38)

PODSEKCJA 9 Nieuczciwa konkurencja (art. 14.39)

SEKCJA C Egzekwowanie postanowień

PODSEKCJA 1 Postanowienia ogólne (art. 14.40–14.41)

PODSEKCJA 2 Egzekwowanie postanowień – środki cywilnoprawne (art. 14.42–14.49)

PODSEKCJA 3 Egzekwowanie ochrony przed przywłaszczeniem tajemnicy przedsiębiorstwa (art. 14.50)

PODSEKCJA 4 Egzekwowanie postanowień – środki stosowane przy kontroli granicznej (art. 14.51)

SEKCJA D Współpraca i ustalenia instytucjonalne (art. 14.52–14.55)

ROZDZIAŁ 15 ŁAD KORPORACYJNY (art. 15.1–15.7)

ROZDZIAŁ 16 HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ (art. 16.1–16.19)

ROZDZIAŁ 17 PRZEJRZYSTOŚĆ (art. 17.1–17.8)

ROZDZIAŁ 18 DOBRE PRAKTYKI REGULACYJNE I WSPÓŁPRACA REGULACYJNA

SEKCJA A Dobre praktyki regulacyjne i współpraca regulacyjna

PODSEKCJA 1 Postanowienia ogólne (art. 18.1–18.3)

PODSEKCJA 2 Dobre praktyki regulacyjne (art. 18.4–18.11)

PODSEKCJA 3 Współpraca regulacyjna (art. 18.12 i 18.13)

PODSEKCJA 4 Postanowienia instytucjonalne (art. 18.14–18.16)

SEKCJA B Dobrostan zwierząt (art. 18.17)

SEKCJA C Postanowienia końcowe (art. 18.18–18.19)

ROZDZIAŁ 19 WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE ROLNICTWA (art. 19.1–19.8)

ROZDZIAŁ 20 MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA (art. 20.1–20.4)

ROZDZIAŁ 21 ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A Cel, zakres i definicje (art. 21.1–21.3)

SEKCJA B Konsultacje i mediacja (art. 21.4–21.6)

SEKCJA C Procedura arbitrażowa (art. 21.7–21.24)

SEKCJA D Postanowienia ogólne (art. 21.25–21.30)

ROZDZIAŁ 22 POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE (art. 22.1–22.6)

ROZDZIAŁ 23 POSTANOWIENIA KOŃCOWE (art. 23.1–23.8)

ZAŁĄCZNIKI (wymieniono tylko istniejące załączniki)

ZAŁĄCZNIK 2-A ZNOSZENIE I OBNIŻANIE CEŁ

ZAŁĄCZNIK 2-B WYKAZ TOWARÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2.15 I 2.17

ZAŁĄCZNIK 2-C POJAZDY SILNIKOWE I CZĘŚCI DO NICH

Dodatek 2-C-1 Regulaminy ONZ stosowane przez obie Strony

Dodatek 2-C-2 Regulaminy ONZ stosowane przez jedną ze Stron i nieuwzględnione jeszcze przez drugą Stronę

ZAŁĄCZNIK 2-D UŁATWIANIE WYWOZU SHOCHU

ZAŁĄCZNIK 2-E UŁATWIANIE WYWOZU PRODUKTÓW WINIARSKICH

ZAŁĄCZNIK 3-A UWAGI WPROWADZAJĄCE DO REGUŁ POCHODZENIA DOTYCZĄCYCH KONKRETNYCH PRODUKTÓW

ZAŁĄCZNIK 3-B REGUŁY POCHODZENIA DOTYCZĄCE KONKRETNYCH PRODUKTÓW

Dodatek 3-B-1 Przepisy odnoszące się do niektórych pojazdów i części pojazdów

ZAŁĄCZNIK 3-C INFORMACJE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3.5

ZAŁĄCZNIK 3-D TEKST OŚWIADCZENIA O POCHODZENIU

ZAŁĄCZNIK 3-E DOTYCZĄCY KSIĘSTWA ANDORY

ZAŁĄCZNIK 3-F DOTYCZĄCY REPUBLIKI SAN MARINO

ZAŁĄCZNIK 6 DODATKI DO ŻYWNOŚCI

ZAŁĄCZNIK 8-A WSPÓŁPRACA REGULACYJNA W DZIEDZINIE REGULACJI SEKTORA FINANSOWEGO

ZAŁĄCZNIK 8-B WYKAZ DO ROZDZIAŁU 8

ZAŁĄCZNIK I ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE ISTNIEJĄCYCH ŚRODKÓW

ZAŁĄCZNIK II ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH ŚRODKÓW

ZAŁĄCZNIK III OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTY SŁUŻBOWE DO CELÓW PROWADZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA, OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA, INWESTORZY ORAZ OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWE WIZYTY SŁUŻBOWE-

ZAŁĄCZNIK IV USŁUGODAWCY UMOWNI ORAZ NIEZALEŻNI SPECJALIŚCI

Dodatek IV Ograniczenia dotyczące działalności gospodarczej usługodawców umownych i niezależnych specjalistów w Japonii

ZAŁĄCZNIK 8-C UZGODNIENIE W SPRAWIE PRZEPŁYWU OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTY SŁUŻBOWE

ZAŁĄCZNIK 10 ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

ZAŁĄCZNIK 14-A PRZEPISY USTAWOWE I WYKONAWCZE STRON DOTYCZĄCE OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

ZAŁĄCZNIK 14-B WYKAZ OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

ZAŁĄCZNIK 23 WSPÓLNA DEKLARACJA

PREAMBUŁA

UNIA EUROPEJSKA i JAPONIA (zwane dalej „Stronami”);

ŚWIADOME swojego długotrwałego i silnego partnerstwa opartego na wspólnych zasadach i wartościach oraz znaczących stosunkach gospodarczych, handlowych i inwestycyjnych;

UZNAJĄC znaczenie zacieśnienia stosunków gospodarczych, handlowych i inwestycyjnych, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju w kontekście gospodarczym, społecznym i środowiskowym, a także promowania handlu i inwestycji pomiędzy Stronami, mając na względzie potrzeby przedsiębiorców każdej ze Stron, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, a także wysokiego poziomu ochrony środowiska i ochrony pracy wynikających z norm uznanych na poziomie międzynarodowym i umów międzynarodowych, których obie Strony są stronami;

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa przyczynia się do poprawy dobrobytu konsumentów poprzez rozwiązania polityczne gwarantujące wysoki poziom ochrony konsumentów i dobrobytu gospodarczego;

ZDAJĄC SOBIE SPRAWĘ, że dynamiczna sytuacja międzynarodowa szybko zmieniająca się wskutek globalizacji i ściślejszej integracji między gospodarkami na świecie stwarza Stronom wiele nowych wyzwań i możliwości;

UZNAJĄC, że ich gospodarki mają potencjał umożliwiający im wzajemnie uzupełnianie się oraz że taka komplementarność powinna przyczynić się do dalszego rozwoju handlu i inwestycji między Stronami poprzez wykorzystywanie wzajemnych atutów gospodarczych w dwustronnej wymianie handlowej i działalności inwestycyjnej;

UWAŻAJĄC, że opracowanie jasno określonych i bezpiecznych ram handlowych i inwestycyjnych polegających na obustronnie korzystnych zasadach regulujących handel i inwestycje między Stronami zwiększyłoby konkurencyjność ich gospodarek, podniosło dynamikę i prężność rynków oraz zapewniło przewidywalne warunki komercyjne dalszego rozwoju handlu i inwestycji między nimi;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania w ramach Karty Narodów Zjednoczonych oraz mając na uwadze zasady sformułowane w Powszechnej deklaracji praw człowieka;

UZNAJĄC znaczenie przejrzystości w handlu międzynarodowym i inwestycjach przynoszącej korzyści wszystkim stronom;

DĄŻĄC do ustanowienia jasnych i obustronnie korzystnych zasad regulujących handel i inwestycje między Stronami oraz do zmniejszenia lub zniesienia barier we wzajemnym handlu i inwestycjach;

ZDECYDOWANE, by przyczynić się do harmonijnego rozwoju i rozszerzania międzynarodowej wymiany handlowej oraz inwestycji międzynarodowych przez usuwanie przeszkód w handlu i inwestycjach za pośrednictwem niniejszej Umowy oraz by unikać tworzenia między Stronami nowych barier w handlu i inwestycjach, które mogłyby obniżyć korzyści płynące z niniejszej Umowy;

UWZGLĘDNIAJĄC swoje odpowiednie prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia WTO i innych wielostronnych, regionalnych i dwustronnych umów i uzgodnień, których obie Strony są stronami oraz

ZDETERMINOWANE ustanowić ramy prawne celem wzmocnienia swojego partnerstwa gospodarczego,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 1.1

Cele

Celem niniejszej Umowy jest liberalizacja i ułatwienie handlu między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 1.2

Ogólne definicje

Jeżeli nie określono inaczej, do celów niniejszej Umowy:

a) „Porozumienie w sprawie rolnictwa” oznacza Porozumienie w sprawie rolnictwa znajdujące się w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

b) „Porozumienie antydumpingowe” oznacza Porozumienie o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 znajdujące się w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

c) „Porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu” oznacza Porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu znajdujące się w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

d) „Porozumienie w sprawie środków ochronnych” oznacza Porozumienie w sprawie środków ochronnych znajdujące się w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

e) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów (dokumenty statystyczne Departamentu Spraw Gospodarczych i Społecznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, Nowy Jork, 1991).

f) „organ celny” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej, służby Komisji Europejskiej odpowiedzialne za sprawy celne i administrację celną oraz wszelkie inne organy uprawnione w państwach członkowskich Unii Europejskiej do stosowania i egzekwowania przepisów prawa celnego oraz

(ii) w przypadku Japonii, Ministerstwo Finansów;

g) „przepisy prawa celnego” oznaczają wszelkie przepisy ustawowe i wykonawcze Unii Europejskiej lub Japonii regulujące przywóz, wywóz i tranzyt towarów oraz objęcie towarów innymi procedurami celnymi, w tym zakazy, ograniczenia oraz kontrole wchodzące w zakres uprawnień organów celnych;

h) „obszar celny” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej, terytorium celne Unii określone w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny[1]; oraz

(ii) w przypadku Japonii, terytorium, w odniesieniu do którego obowiązują przepisy prawa celnego;

i) „dni” oznacza dni kalendarzowe;

j) „DSU” oznacza Uzgodnienie w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów zawarte w załączniku 2 do Porozumienia WTO;

k) „GATS” oznacza Układ ogólny w sprawie handlu usługami zawarty w załączniku 1B do Porozumienia WTO;

[1] Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1.

l) „GATT 1994” oznacza Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994 zawarty w załączniku 1A do Porozumienia WTO; do celów niniejszej Umowy, odesłania do artykułów GATT 1994 zawierają uwagi interpretacyjne;

m) „GPA” oznacza Porozumienie w sprawie zamówień rządowych zawarte w załączniku 4 do Porozumienia WTO[1];

n) „System Zharmonizowany” lub „HS” oznacza Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów, w tym jego ogólne reguły interpretacji, uwagi do sekcji, uwagi do działów i uwagi do podpozycji;

o) „MFW” oznacza Międzynarodowy Fundusz Walutowy;

p) „środek” oznacza wszelkie środki, w formie ustaw, rozporządzeń, reguł, procedur, decyzji, praktyk, działań administracyjnych lub w jakiejkolwiek innej formie;

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że „GPA” należy rozumieć jako GPA zmienione protokołem zmieniającym Porozumienie w sprawie zamówień rządowych sporządzonym dnia 30 marca 2012 r. w Genewie.

q) „osoba fizyczna Strony” oznacza, w przypadku Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a w przypadku Japonii — obywatela Japonii, zgodnie z ich odpowiednimi obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi[1];

r) „osoba” oznacza osobę fizyczną albo osobę prawną;

s) „Porozumienie SCM” oznacza Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

t) „porozumienie SPS” oznacza Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

u) „porozumienie TBT” oznacza Porozumienie w sprawie barier technicznych w handlu zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

v) „terytorium” oznacza obszar, do którego ma zastosowanie niniejsza Umowa, zgodnie z art. 1.3;

w) „TFUE” oznacza Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

[1] Do celów rozdziału 8 definicja „osoba fizyczna Strony” obejmuje również osobę fizyczną posiadającą stałe miejsce zamieszkania w Republice Łotewskiej, która nie jest obywatelem Republiki Łotewskiej ani żadnego innego państwa, ale która na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Łotewskiej jest uprawniona do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami.

x) „porozumienie TRIPS” oznacza Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, zawarte w załączniku 1C do Porozumienia WTO;

y) „WIPO” oznacza Światową Organizację Własności Intelektualnej;

z) „WTO” oznacza Światową Organizację Handlu oraz

aa) „Porozumienie WTO” oznacza Porozumienie z Marakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu, sporządzone w dniu 15 kwietnia 1994 r.

ARTYKUŁ 1.3

Terytorialny zakres stosowania

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie:

a) w przypadku Unii Europejskiej – do terytoriów, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i TFUE na warunkach określonych w tych traktatach; oraz

b) w przypadku Japonii – do jej terytorium.

2. Jeżeli nie określono inaczej, niniejsza Umowa ma także zastosowanie do wszystkich obszarów znajdujących się poza morzem terytorialnym każdej ze Stron, w tym dna morskiego i jego podglebia, wobec których dana Strona wykonuje suwerenne prawa i sprawuje jurysdykcję zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza sporządzoną w dniu 10 grudnia 1982 r. w Montego Bay i jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, które są zgodne z prawem międzynarodowym[1].

3. W odniesieniu do postanowień niniejszej Umowy dotyczących stosowania preferencyjnego traktowania taryfowego towarów, a także do art. 2.9 i 2.10, niniejsza Umowa ma również zastosowanie do części obszaru celnego Unii, które nie są objęte postanowieniami ust. 1 lit. a) oraz do obszarów, o których mowa w załącznikach 3-E i 3-F.

4. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę w przypadku, gdy zmieni się odpowiedni zakres terytorialnego stosowania niniejszej Umowy, o którym mowa w ust. 1–3, oraz, na wniosek drugiej Strony, niezwłocznie przekazuje dodatkowe informacje lub wyjaśnienia w tej sprawie.

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że w przypadku Unii Europejskiej, obszary poza morzem terytorialnym każdej ze Stron są rozumiane jako odpowiednie obszary państw członkowskich Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 1.4

Podatki

1. Na potrzeby niniejszego artykułu:

a) „rezydencja” oznacza rezydencję podatkową;

b) „umowa podatkowa” oznacza umowę w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub jakąkolwiek inną umowę międzynarodową lub inne ustalenie międzynarodowe odnoszące się całkowicie lub głównie do opodatkowania, których Unia Europejska lub jej państwa członkowskie lub Japonia są stroną; oraz

c) „środek podatkowy” oznacza środek stosowany w ramach przepisów podatkowych Unii Europejskiej, jej państw członkowskich lub Japonii.

2. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do środków podatkowych wyłącznie w zakresie niezbędnym do nadania skuteczności jej postanowieniom.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma wpływu na prawa i zobowiązania Unii Europejskiej, jej państw członkowskich lub Japonii wynikające z jakichkolwiek umów podatkowych. W przypadku niezgodności pomiędzy taką umową podatkową a niniejszą Umową pierwszeństwo w zakresie dotyczącym niezgodności mają postanowienia umowy podatkowej. Jeżeli chodzi o umowę podatkową zawartą między Unią Europejską lub jej państwami członkowskimi a Japonią, odpowiednie właściwe organy na mocy tej umowy podatkowej oraz niniejszej Umowy wspólnie określają, czy między niniejszą Umową a umową podatkową istnieje niespójność.

4. Żadnego obowiązku największego uprzywilejowania wynikającego z niniejszej Umowy nie stosuje się w odniesieniu do korzyści przyznanej przez Unię Europejską, jej państwa członkowskie lub Japonię na podstawie umowy podatkowej.

5. W odniesieniu do środków podatkowych Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 22.1 może zdecydować o innym zakresie stosowania rozstrzygania sporów na mocy rozdziału 21.

6. Pod warunkiem, że środków podatkowych nie stosuje się w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między Stronami, na których terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie handlu i inwestycji, żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie należy interpretować jako uniemożliwiającego przyjęcie, utrzymanie lub egzekwowanie przez Unię Europejską, jej państwa członkowskie lub Japonię jakiegokolwiek środka podatkowego mającego na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków, takiego jak środki:

a) wprowadzające rozróżnienie między podatnikami, którzy nie są w takiej samej sytuacji, w szczególności pod względem miejsca zamieszkania (rezydencji podatkowej) lub miejsca inwestowania kapitału lub

b) zapobiegające unikaniu zobowiązań podatkowych lub uchylaniu się od nich zgodnie z postanowieniami wszelkich umów podatkowych lub krajowego prawodawstwa podatkowego.

ARTYKUŁ 1.5

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

a) wymagające od Strony, aby dostarczyła jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa;

b) uniemożliwiające Stronie przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:

(i) odnoszące się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania;

(ii) odnoszące się do produkcji lub handlu bronią, amunicją i sprzętem wojskowym oraz do produkcji lub handlu innymi towarami i materiałami, które są prowadzone bezpośrednio lub pośrednio do celów dostarczania rezerw dla obiektów wojskowych;

(iii) odnoszące się do świadczenia usług prowadzonego bezpośrednio lub pośrednio dla celów zaopatrzenia obiektów wojskowych lub

(iv) podjęte w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych lub

c) uniemożliwiające Stronie przeprowadzenie jakiegokolwiek działania w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych mających na celu utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1,

a) do celów rozdziału 10 ma zastosowanie art. III GPA oraz

b) do celów rozdziału 14 ma zastosowanie art. 14.54.

ARTYKUŁ 1.6

Informacje poufne

1. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, żadne z postanowień niniejszej Umowy nie nakłada na Strony wymogu dostarczenia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie przepisów ustawowych i wykonawczych lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, czy też naruszałoby uzasadnione interesy handlowe poszczególnych przedsiębiorstw publicznych bądź prywatnych.

2. W przypadku gdy, na mocy niniejszej Umowy, Strona dostarcza drugiej Stronie informacje, które zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi są uważane za poufne, druga Strona zachowuje poufność przekazanych informacji, chyba że Strona przekazująca informacje postanowi inaczej.

ARTYKUŁ 1.7

Wypełnianie zobowiązań i instytucja delegowana

1. Każda ze Stron zapewnia, aby zostały podjęte wszelkie niezbędne działania w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej Umowy.

2. Jeżeli w niniejszej Umowie nie określono inaczej, każda ze Stron zapewnia, aby każda osoba lub jednostka, na rzecz której Strona delegowała uprawnienia regulacyjne lub administracyjne w celu wypełniania zobowiązań Strony wynikających z niniejszej Umowy, działała w ramach wykonywania takiego uprawnienia zgodnie z tymi zobowiązaniami.

3. Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że żadnej ze Stron nie zwalnia się z jej zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy w przypadku, gdy któryś z jej organów rządowych lub pozarządowych sprawujących władzę delegowaną im przez Stronę nie przestrzega postanowień niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 1.8

Przepisy ustawowe i wykonawcze oraz zmiany do nich

Jeżeli w niniejszej Umowie dokonuje się odesłania do przepisów ustawowych i wykonawczych Strony należy rozumieć, że, o ile nie wskazano inaczej, odesłanie to dotyczy także zmian do tych przepisów.

ARTYKUŁ 1.9

Związek z innymi umowami

1. Niniejsza Umowa nie zastępuje ani nie uchyla istniejących umów między Unią Europejską lub jej państwami członkowskimi a Japonią.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wymaga od którejkolwiek ze Stron działania w sposób niezgodny z jej zobowiązaniami w ramach Porozumienia WTO.

3. W przypadku jakiejkolwiek niezgodności pomiędzy niniejszą Umową a jakąkolwiek inną umową niż Porozumienie WTO, która ma zastosowanie do obu Stron, Strony konsultują się ze sobą niezwłocznie w celu znalezienia wzajemnie satysfakcjonującego rozwiązania.

4. W przypadku gdy w niniejszej Umowie zamieszczono odniesienie do umów międzynarodowych[1] lub gdy je do niej, w całości lub w części, włączono, należy rozumieć, że umowy te obejmują zmiany do nich lub umowy je zastępujące, wchodzące w życie dla obu Stron w dniu podpisania niniejszej Umowy lub po tym dniu. Jeżeli w wyniku wprowadzenia zmian lub umów zastępujących pojawi się jakakolwiek kwestia w związku z wykonaniem lub stosowaniem postanowień niniejszej Umowy Strony mogą, w razie konieczności, podjąć, na wniosek jednej ze Stron, konsultacje w celu znalezienia wzajemnie zadowalającego rozwiązania tej kwestii.

[1] Należy rozumieć, że umowy międzynarodowe, do których zamieszczono odniesienie w niniejszej Umowie lub które są do niej, w całości lub w części, włączone, obejmują ostatnie zmiany, które stały się obowiązujące dla obu Stron przed dniem podpisania niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

HANDEL TOWARAMI

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 2.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie handlu towarami między Stronami oraz stopniowa liberalizacja handlu towarami zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 2.2

Zakres

O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do handlu towarami między Stronami.

ARTYKUŁ 2.3

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „procedury licencjonowania wywozu” oznaczają procedury administracyjne, niezależnie od tego, czy określa się je jako licencjonowanie, stosowane przez Stronę do prowadzenia systemów wydawania licencji na wywóz wymagających, jako warunek wstępny dla wywozu z terytorium tej Strony, złożenia do właściwego organu administracyjnego wniosku lub innych dokumentów, różnych niż te wymagane w odniesieniu do procedur celnych;

b) „nieautomatyczne procedury licencjonowania przywozu lub wywozu” oznaczają procedury licencjonowania, w przypadku których pozytywne rozpatrzenie wniosku nie następuje w odniesieniu do wszystkich osób, które spełniają wymagania danej Strony w zakresie prowadzenia działalności przywozowej lub wywozowej dotyczącej towarów objętych tymi procedurami licencjonowania oraz

c) „pochodzący” oznacza kwalifikujący się jako pochodzący z terytorium Strony zgodnie z postanowieniami rozdziału 3.

ARTYKUŁ 2.4

Należności celne

Każda Strona zmniejsza lub znosi należności celne zgodnie z art. 2.8 ust. 1. Do celów niniejszego rozdziału „należności celne” oznaczają każde cło lub wszelkiego rodzaju należności nałożone na przywóz lub związane z przywozem towarów, w tym wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub należności dodatkowe nałożone na przywóz lub związane z takim przywozem, ale nie obejmują:

a) należności równoważnej podatkowi wewnętrznemu nałożonemu zgodnie z art. III GATT 1994;

b) cła zastosowanego zgodnie z art. VI oraz XIX GATT 1994, Porozumieniem antydumpingowym, Porozumieniem SCM, Porozumieniem w sprawie środków ochronnych ani art. 22 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów oraz

c) opłat lub innych należności nałożonych zgodnie z art. 2.16.

ARTYKUŁ 2.5

Środki ochronne w rolnictwie

1. Produkty rolne kwalifikujące się jako towary pochodzące z terytorium Strony (zwane dalej „pochodzącymi produktami rolnymi”) nie są objęte żadnymi cłami stosowanymi przez drugą Stronę na mocy specjalnego środka ochronnego wprowadzonego zgodnie z Porozumieniem w sprawie rolnictwa.

2. Środki ochronne w rolnictwie w odniesieniu do pochodzących produktów rolnych na mocy niniejszej Umowy można stosować zgodnie z częścią 3 sekcji C załącznika 2-A.

SEKCJA B

Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku

ARTYKUŁ 2.6

Klasyfikacja towarów

1. Klasyfikacja towarów będących przedmiotem handlu między Stronami jest zgodna z Systemem Zharmonizowanym.

2. Każda ze Stron zapewnia spójność stosowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących klasyfikacji taryfowej towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 2.7

Traktowanie narodowe

Każda Strona przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994. W tym celu art. III GATT 1994 zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 2.8

Obniżenie i zniesienie należności celnych przywozowych

1. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, każda Strona zmniejsza lub znosi należności celne na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony zgodnie z załącznikiem 2-A.

2. W przypadku gdy Strona zmniejszy swoją stawkę należności celnej stosowanej wobec państwa najbardziej uprzywilejowanego, stawkę tę stosuje się do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony, jeżeli – i tak długo, jak – jest ona niższa od stawki za ten sam towar obliczonej zgodnie z załącznikiem 2-A.

3. Sposób traktowania towarów pochodzących z terytorium Strony klasyfikowanych do pozycji taryfowych oznaczonych „S” w kolumnie „Uwagi” w taryfie celnej Unii Europejskiej w sekcji B części 2 załącznika 2-A oraz w taryfie celnej Japonii w sekcji D części 3 załącznika 2-A podlega przeglądowi przez Strony w piątym roku po wejściu w życie niniejszej Umowy lub w innym roku, o ile Strony tak postanowią, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. Przeglądu dokonuje się w celu poprawy warunków dostępu do rynku przy pomocy środków takich jak na przykład szybsze zmniejszanie lub znoszenie należności celnych, usprawnienie procedur przetargowych i zwiększenie kontyngentu oraz zajmowanie się kwestiami związanymi z opłatami.

4. W przypadku gdy na podstawie umowy międzynarodowej Strona przyznaje większe lub szybsze obniżenie taryf celnych, wyższe kontyngenty lub jakiekolwiek inne korzystniejsze traktowanie niż przewidziano w niniejszej Umowie wobec państwa trzeciego w odniesieniu do towarów objętych ust. 3, co wpływa na równowagę na unijnym lub japońskim rynku tych towarów, Strony – w celu zapewnienia, że druga Strona uzyska co najmniej te same preferencje – rozpoczynają taki przegląd w ciągu trzech miesięcy, począwszy od daty wejścia w życie umowy międzynarodowej między Unią Europejską a danym państwem trzecim lub między Japonią a tym państwem trzecim, oraz prowadzą przegląd w celu ukończenia go w terminie sześciu miesięcy, licząc od tego samego dnia.

ARTYKUŁ 2.9

Towary ponownie wprowadzone po ich naprawie i modyfikacji

1. Strona nie stosuje należności celnych w odniesieniu do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, który powraca na jej terytorium po tymczasowym wywiezieniu na terytorium drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, niezależnie od tego, czy taka naprawa lub modyfikacja mogłaby zostać przeprowadzona na terytorium pierwszej Strony, pod warunkiem że dany towar powraca na obszar celny tej pierwszej Strony w terminie określonym w przepisach ustawowych i wykonawczych[1].

2. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do towaru z obszaru celnego Strony objętego kontrolą organów celnych bez uiszczenia należności celnych przywozowych i podatków, który to towar jest wywożony w celu naprawy lub modyfikacji i który nie powraca na obszar celny pod kontrolą organów celnych bez uiszczenia należności celnych przywozowych i podatków.

[1] W Unii Europejskiej do celów niniejszego ustępu stosuje się procedurę uszlachetniania biernego określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającym unijny kodeks celny.

3. Strona nie stosuje należności celnych w stosunku do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, przywiezionego czasowo z obszaru celnego drugiej Strony w celu naprawy lub modyfikacji, jeżeli towar jest ponownie wywożony z obszaru celnego Strony dokonującej przywozu w terminie określonym w przepisach ustawowych i wykonawczych[1].

4. Do celów niniejszego artykułu „naprawa" lub „modyfikacja" oznaczają wszelkie działania związane z przetwarzaniem, przeprowadzone na towarach, zapobiegające uszkodzeniom eksploatacyjnym lub szkodom materialnym oraz obejmujące przywrócenie towarom ich pierwotnej funkcji lub zapewniające zgodność z wymogami technicznymi dotyczącymi ich stosowania. Naprawa lub modyfikacja towarów obejmuje odnowę i konserwację, bez względu na ewentualny wzrost wartości towaru, ale nie obejmuje działań ani procesów, które:

a) prowadzą do pozbawienia towaru jego zasadniczych właściwości, lub powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;

b) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy lub

c) zmieniają funkcję towaru.

[1] W Unii Europejskiej do celów niniejszego ustępu stosuje się procedurę uszlachetniania czynnego określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającym unijny kodeks celny.

ARTYKUŁ 2.10

Odprawa czasowa towarów

Każda ze Stron przyznaje bezcłową odprawę czasową na swój obszar celny wobec następujących towarów zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, pod warunkiem że towary takie nie są poddawane jakimkolwiek zmianom, z wyjątkiem zwykłej amortyzacji spowodowanej ich użytkowaniem, i że są one wywożone w terminie wyznaczonym przez każdą ze Stron:

a) towarów przeznaczonych do wystawiania lub wykorzystywania na wystawach, targach, spotkaniach lub podobnych imprezach;

b) sprzętu profesjonalnego, w tym sprzętu dla prasy lub do nadawania programów radiowych lub telewizyjnych, sprzętu kinematograficznego, aparatury pomocniczej i akcesoriów do takiego sprzętu;

c) próbek handlowych oraz filmów i nagrań reklamowych;

d) kontenerów i palet wykorzystywanych lub które mają być wykorzystywane w transporcie towarów w ruchu międzynarodowym, akcesoriów i wyposażenia do nich;

e) materiałów o charakterze socjalnym dla marynarzy;

f) towarów przywożonych wyłącznie do celów naukowych;

g) towarów przywożonych na międzynarodowe zawody sportowe, pokazy lub treningi;

h) rzeczy osobistych należące do podróżnych odwiedzających tymczasowo dany kraj oraz

i) materiałów reklamujących turystykę.

ARTYKUŁ 2.11

Ustalanie wartości celnej

Do celów ustalenia wartości celnej towarów będących przedmiotem wymiany handlowej między Stronami zastosowanie mają postanowienia części I Porozumienia w sprawie stosowania artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 zawarte w załączniku 1A do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 2.12

Cła wywozowe

Strona nie przyjmuje ani nie utrzymuje ceł, podatków ani żadnego rodzaju innych opłat i należności nałożonych na towary wywożone z terytorium Strony do drugiej Strony, ani żadnych wewnętrznych podatków ani innych należności nałożonych na towary wywożone na terytorium drugiej Strony, które przekraczają podatki, opłaty i należności, jakie byłyby nałożone na te towary, gdyby były one przeznaczone do spożycia krajowego. Do celów niniejszego artykułu, wszelkiego rodzaju opłaty lub inne należności nie obejmują opłat lub innych należności nałożonych zgodnie z art. 2.16, które są ograniczone do wysokości przybliżonego kosztu świadczonych usług.

ARTYKUŁ 2.13

Zawieszenie

1. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, Strona nie zwiększa żadnych należności celnych na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony w stosunku do stawki stosowanej zgodnie z załącznikiem 2-A.

2. Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że w następstwie jednostronnego obniżenia stawki celnej Strona może podnieść stawkę celną do poziomu określonego w taryfie celnej Unii Europejskiej w sekcji B części 2 załącznika 2-A oraz w taryfie celnej Japonii w sekcji D części 3 załącznika 2-A w danym roku.

ARTYKUŁ 2.14

Konkurencja eksportowa

1. Do celów niniejszego artykułu „subsydia wywozowe” oznaczają subsydia, o których mowa w art. 1 lit. e) Porozumienia w sprawie rolnictwa, oraz inne subsydia wymienione w załączniku I do Porozumienia SCM, które mogą mieć zastosowanie do produktów rolnych wymienionych w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie, wyrażone w decyzji ministerialnej WTO z dnia 19 grudnia 2015 r. w sprawie konkurencji eksportowej (WT/MIN(15)/45, WT/L/980), do jak największej powściągliwości w odniesieniu do subsydiów wywozowych i równoważnych środków wywozowych określonych w tej decyzji.

ARTYKUŁ 2.15

Ograniczenia w przywozie i wywozie

1. Strona nie przyjmuje ani nie utrzymuje zakazów lub ograniczeń innych niż należności celne nakładane na przywóz towarów drugiej Strony lub na wywóz lub sprzedaż eksportową towarów z przeznaczeniem na terytorium celnym drugiej Strony, zgodnie z art. XI GATT 1994. W tym celu art. XI GATT 1994 zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Jeżeli Strona zamierza przyjąć zakaz lub ograniczenie nałożone na wywóz lub sprzedaż eksportową jakichkolwiek towarów wymienionych w załączniku 2-B zgodnie z art. XI ust. 2 lub art. XX GATT 1994, Strona:

a) stara się ograniczyć ten zakaz lub ograniczenie do niezbędnego zakresu, z należytym uwzględnieniem jego ewentualnych negatywnych skutków dla drugiej Strony;

b) przedstawia drugiej Stronie pisemne zawiadomienie o nim, w miarę możliwości przed wprowadzeniem takiego zakazu lub ograniczenia i z jak największym wyprzedzeniem, lub, jeżeli nie jest to wykonalne, nie później niż w terminie 15 dni po dniu wprowadzenia, przy czym pisemne zawiadomienie musi zawierać opis danego towaru, wprowadzony zakaz lub ograniczenie, w tym jego charakter, przyczyny, oraz datę wprowadzenia takiego zakazu lub ograniczenia, a także przewidywany czas jego trwania oraz

c) stwarza drugiej Stronie, na jej wniosek, odpowiednią możliwość konsultacji w odniesieniu do wszelkich kwestii związanych z takim zakazem lub ograniczeniem.

ARTYKUŁ 2.16

Opłaty i formalności w związku z przywozem i wywozem

1. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie z art. VIII GATT 1994, że wszystkie opłaty i należności jakiegokolwiek rodzaju inne niż należności celne, wywozowe należności celne i podatki zgodnie z art. III GATT 1994, nałożone przez daną Stronę na przywóz lub wywóz bądź z nimi związane są ograniczone kwotowo do przybliżonych kosztów wyświadczonych usług, które nie są obliczane *ad valorem*, oraz nie stanowią pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu do celów fiskalnych.

2. Strona nie wymaga czynności konsularnych, ani powiązanych z nimi opłat i należności. Do celów niniejszego ustępu „czynności konsularne" oznaczają wymogi nałożone przez konsula Strony dokonującej przywozu mającego siedzibę na terytorium Strony dokonującej wywozu w celu uzyskania faktury konsularnej lub wizy konsularnej dla faktur handlowych, świadectw pochodzenia, manifestów ładunkowych, deklaracji wywozowych przewoźnika lub wszelkich innych dokumentów celnych wymaganych przy przywozie lub w związku z nim.

ARTYKUŁ 2.17

Procedury licencjonowania przywozu i wywozu

1. Strony potwierdzają swoje istniejące prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury licencjonowania wywozu zgodnie z art. 1 ust. 1–9 oraz z art. 3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu. W tym celu powyższe postanowienia Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, oraz mają zastosowanie do procedur licencjonowania wywozu pomiędzy Stronami. Strona może przyjąć lub utrzymywać procedury licencjonowania wywozu zgodnie z art. 2 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu. Postanowienia ust. 2–8 mają zastosowanie do wszelkich towarów wymienionych w załączniku 2-B.

3. Każda ze Stron zapewnia, że wszystkie procedury licencjonowania wywozu są neutralne w zastosowaniu i zarządzane w sposób sprawiedliwy, niedyskryminacyjny oraz przejrzysty.

4. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury licencjonowania przywozu lub wywozu jedynie pod warunkiem, że inne właściwe procedury służące osiągnięciu celu administracyjnego nie są normalnie dostępne.

5. Strona nie przyjmuje ani nie utrzymuje nieautomatycznych procedur licencjonowania przywozu lub wywozu, chyba, że jest to konieczne, aby wprowadzić środek, który jest spójny z niniejszą Umową. Strona przyjmująca nieautomatyczne procedury licencjonowania wyraźnie wskazuje środek wprowadzony poprzez tego rodzaju procedurę licencjonowania.

6. Strona odpowiada w ciągu 60 dni na wszelkie zapytania drugiej Strony dotyczące procedur licencjonowania przywozu lub wywozu, które Strona zamierza przyjąć, przyjęła lub utrzymuje, a także na zapytania dotyczące kryteriów przyznawania lub przydzielania pozwoleń na przywóz i wywóz.

7. Stosując ograniczenia w postaci kontyngentu dotyczącego towaru, Strona dąży do tego, aby struktura handlu tym towarem w jak największym stopniu zbliżało się do udziałów, których można by oczekiwać w przypadku braku tego ograniczenia.

8. Jeżeli Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury licencjonowania wywozu Strony prowadzą konsultacje, na wniosek drugiej Strony, na temat wszystkich kwestii związanych z wdrażaniem tych procedur, oraz należycie uwzględniają wyniki tych konsultacji.

ARTYKUŁ 2.18

Produkty przerobione

1. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej każda ze Stron zapewnia, aby produkty przerobione były traktowane jako nowe produkty. Każda Strona może wymagać, aby do celów dystrybucji lub sprzedaży produkty przerobione były oznaczane jako takie.

2. Do celów niniejszego artykułu „produkty przerobione" oznaczają produkty klasyfikowane do pozycji 40.12, rozdziałach 84–90 lub pozycji 94.02 Systemu Zharmonizowanego[1], które:

a) w całości lub w części składają się z części uzyskanych z towarów używanych;

b) mają podobną trwałość i właściwości użytkowe jak takie towary, kiedy są nowe oraz

c) posiadają gwarancję fabryczną podobną do tej, która ma zastosowanie do takich towarów, kiedy są nowe.

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że odesłania do numeru klasyfikacji taryfowej Systemu Zharmonizowanego w niniejszym rozdziale opierają się na nomenklaturze Systemu Zharmonizowanego, w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2017 r.

ARTYKUŁ 2.19

Środki pozataryfowe

1. Szczegółowe zobowiązania w sprawie środków pozataryfowych dotyczących towarów podjęte przez każdą ze Stron określono w załącznikach 2-C i 2-D.

2. Po 10 latach od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, lub na wniosek Strony, Strony dokonują oceny, czy kwestie wynikające ze środków pozataryfowych dotyczących towarów mogą być skutecznie rozwiązywane w ramach niniejszej Umowy. W wyniku tej oceny Strony rozpoczynają konsultacje, aby rozważyć rozszerzenie zakresu istniejących zobowiązań lub podjęcie dodatkowych zobowiązań będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w sprawie środków pozataryfowych dotyczących towarów, w tym w dziedzinie współpracy. Na podstawie tych konsultacji Strony mogą podjąć decyzję o rozpoczęciu negocjacji będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Przy wykonaniu niniejszego ustępu Strony uwzględniają doświadczenia zdobyte w trakcie poprzedniego okresu wdrażania niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 2.20

Ograniczenia wprowadzane celem ochrony bilansu płatniczego

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie podjęcie wszelkich środków celem ochrony bilansu płatniczego. Strona podejmująca takie środki czyni to zgodne z warunkami określonymi w art. XII GATT 1994 i w Uzgodnieniu w sprawie postanowień dotyczących bilansu płatniczego w Układzie ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu 1994, znajdującym się w załączniku 1A do Porozumienia WTO.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie stosowania kontroli dewizowej lub ograniczeń dewizowych zgodnie z Umową o Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

ARTYKUŁ 2.21

Oznaczanie pochodzenia

O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, w przypadku gdy Strona stosuje obowiązkowe wymogi dotyczące oznaczeń kraju pochodzenia do towarów innych niż żywność, produkty rolne lub produkty rybołówstwa, jak określono w przepisach ustawowych i wykonawczych danej Strony, oznaczenie „Made in Japan” lub podobne oznaczenie w lokalnym języku państwa przywozu, w przypadku Unii Europejskiej, oraz oznaczenie „Made in EU” lub podobne oznaczenie po japońsku, w przypadku Japonii, uznaje się za spełniające te wymogi. Do niniejszego artykułu nie stosuje się postanowień rozdziału 3.

ARTYKUŁ 2.22

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Do celów niniejszego rozdziału art. XX GATT 1994 zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Jeżeli Strona zamierza wprowadzić środki zgodnie z art. XX lit. i) i j) GATT 1994, Strona:

a) przedstawia drugiej Stronie wszystkie istotne informacje oraz

b) stwarza drugiej Stronie, na jej wniosek, odpowiednią możliwość konsultacji w odniesieniu do wszelkich kwestii związanych z takim środkiem w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony.

3. Strony mogą uzgodnić wszelkie środki niezbędne do rozwiązania kwestii będących przedmiotem konsultacji, o których mowa w ust. 2 lit. b).

4. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagające natychmiastowego działania uniemożliwiają wcześniejsze przekazanie informacji lub zbadanie sprawy, Strona zamierzająca wprowadzić środki może bezzwłocznie zastosować środki niezbędne do zaradzenia sytuacji, o czym bezzwłocznie informuje drugą Stronę.

SEKCJA C

Ułatwianie wywozu produktów winiarskich

ARTYKUŁ 2.23

Zakres

Postanowienia niniejszej sekcji stosuje się wyłącznie do produktów winiarskich objętych pozycją 22.04 Systemu Zharmonizowanego.

ARTYKUŁ 2.24

Zasada ogólna

O ile nie przewidziano inaczej w art. 2.25–2.28, przywóz i sprzedaż produktów winiarskich będących przedmiotem handlu między Stronami, o których mowa w niniejszej sekcji, prowadzi się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu.

ARTYKUŁ 2.25

Zezwolenie na praktyki enologiczne – etap pierwszy

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy Unia Europejska zezwala na przywóz i sprzedaż przeznaczonych do spożycia przez ludzi w Unii Europejskiej produktów winiarskich pochodzących z Japonii i wyprodukowanych zgodnie z:

a) definicjami produktów oraz praktykami enologicznymi i ograniczeniami stosowanymi w Japonii w odniesieniu do sprzedaży japońskiego wina, zgodnie z sekcją A części 2 załącznika 2-E, pod warunkiem że te definicje, praktyki i ograniczenia są zgodne z definicjami produktów i praktykami enologicznymi i ograniczeniami, o których mowa w sekcji A części 1 załącznika 2-E oraz

b) praktykami enologicznymi, o których mowa w sekcji B części 2 załącznika 2-E.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy Japonia zezwala na przywóz i sprzedaż przeznaczonych do spożycia przez ludzi w Japonii produktów winiarskich pochodzących z Unii Europejskiej i wyprodukowanych zgodnie z:

a) definicjami produktów oraz praktykami enologicznymi i ograniczeniami stosowanymi w Unii Europejskiej, zgodnie z sekcją A części 1 załącznika 2-E, pod warunkiem że są one zgodne z definicjami produktów i praktykami enologicznymi i ograniczeniami, o których mowa w sekcji A części 2 załącznika 2-E oraz

b) praktykami enologicznymi, o których mowa w sekcji B części 1 załącznika 2-E.

3. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy Strony wymieniają powiadomienia potwierdzające, że zakończyły swoje procedury udzielania zezwoleń na praktyki enologiczne, o których mowa, odpowiednio, w sekcji B części 1 i sekcji B części 2 załącznika 2-E.

ARTYKUŁ 2.26

Zezwolenie na praktyki enologiczne – etap drugi

1. Unia Europejska niezwłocznie podejmuje niezbędne kroki w celu udzielenia zezwolenia na praktyki enologiczne, o których mowa w sekcji C części 2 załącznika 2-E, i powiadamia Japonię o zakończeniu swoich procedur udzielania zezwoleń.

2. Japonia niezwłocznie podejmuje niezbędne kroki w celu udzielenia zezwolenia na praktyki enologiczne, o których mowa w sekcji C części 1 załącznika 2-E, i powiadamia Unię Europejską o zakończeniu swoich procedur udzielania zezwoleń.

3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, wchodzi w życie w dniu przekazania ostatniego powiadomienia przez każdą ze Stron.

ARTYKUŁ 2.27

Zezwolenie na praktyki enologiczne – etap trzeci

1. Unia Europejska podejmuje niezbędne kroki w celu udzielenia zezwolenia na praktyki enologiczne, o których mowa w sekcji D części 2 załącznika 2-E, i powiadamia Japonię o zakończeniu swoich procedur udzielania zezwoleń.

2. Japonia podejmuje niezbędne kroki w celu udzielenia zezwolenia na praktyki enologiczne, o których mowa w sekcji D części 1 załącznika 2-E, i powiadamia Unię Europejską o zakończeniu swoich procedur udzielania zezwoleń.

3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, wchodzi w życie w dniu przekazania ostatniego powiadomienia przez każdą ze Stron.

ARTYKUŁ 2.28

Samopoświadczanie

1. Świadectwo uwierzytelnione zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Japonii, w tym świadectwo własne sporządzone przez producenta upoważnionego przez właściwy organ władz Japonii, wystarcza jako dokument dowodzący, że spełniono wymogi w zakresie przywozu i sprzedaży w Unii produktów winiarskich pochodzących z Japonii, o którym mowa w art. 2.25, 2.26 lub 2.27.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy grupa robocza ds. wina ustanowiona na mocy art. 22.4 przyjmuje – w drodze decyzji – warunki:

a) dotyczące wykonania ust. 1, w szczególności wzory formularze, jakie mają być stosowane, oraz informacje, które należy przekazać na temat świadectwa oraz

b) dotyczące współpracy między punktami kontaktowymi wyznaczonymi przez Unię Europejską dla każdego z państw członkowskich i przez Japonię.

3. Nie wymaga się żadnego świadectwa ani innego równoważnego dokumentu jako dowodu spełnienia wymogów dotyczących przywozu i sprzedaży w Japonii produktów winiarskich pochodzących z Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 2.25, 2.26 lub 2.27.

ARTYKUŁ 2.29

Przegląd, konsultacje i czasowe zawieszenie samopoświadczania

1. Strony dokonują przeglądu wykonania:

a) postanowień art. 2.26 regularnie i co najmniej raz w roku w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy oraz

b) postanowień art. 2.27 nie później niż po upływie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. W przypadku, gdy w trakcie przeglądu wykonania art. 2.26 Strony stwierdzą, że w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej Umowy nie wymieniono powiadomień, o których mowa w art. 2.26, Strony rozpoczynają konsultacje w celu uzgodnienia praktycznego rozwiązania.

3. W przypadku gdyby w terminie dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy nie wysłano powiadomienia, o którym mowa w art. 2.26 ust. 2, wysłano natomiast powiadomienie, o którym mowa w art. 2.26 ust. 1, Unia Europejska może tymczasowo zawiesić akceptowanie samopoświadczania produktów winiarskich, o którym mowa w art. 2.28, jeśli w ciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w ust. 2, nie zostanie uzgodnione praktyczne rozwiązanie, o którym mowa w ust. 2.

4. Tymczasowe zawieszenie akceptowania samopoświadczania, o którym mowa w ust. 3, zostaje niezwłocznie zakończone, gdy Japonia wyśle Unii Europejskiej powiadomienie, o którym mowa w art. 2.26 ust. 2.

5. Strony rozpoczynają konsultacje, gdy w trakcie przeglądu wykonania postanowień art. 2.27, o którym mowa w ust. 1, stwierdzą one, że w ciągu pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy nie wymieniono powiadomień, o których mowa w art. 2.27.

6. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie ma wpływu na prawa i obowiązki Strony wynikające z porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 2.30

Zawieszenie

1. W odniesieniu do kwestii objętych art. 2.25–2.28 Strona nie nakłada warunków mniej korzystnych niż te przewidziane w niniejszej sekcji lub w jej przepisach ustawowych i wykonawczych obowiązujących w dniu podpisania niniejszej Umowy.

2. Postanowienia ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla prawa Stron do sięgania po środki sanitarne i fitosanitarne konieczne do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, pod warunkiem że środki te nie są niezgodne z postanowieniami porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 2.31

Zmiany

Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 22.1 może przyjmować decyzje dotyczące zmiany załącznika 2-E, aby dodawać, usuwać lub zmieniać odesłania do praktyk enologicznych, ograniczeń i innych elementów, zgodnie z art. 23.2 ust. 3.

SEKCJA D

Inne postanowienia

ARTYKUŁ 2.32

Wymiana informacji

1. W celu monitorowania funkcjonowania niniejszej Umowy i przez okres dziesięciu lat po jej wejściu w życie Strony co roku przekazują sobie statystyki dotyczące przywozu za okres obejmujący ostatni dostępny rok kalendarzowy. Komitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony na mocy art. 22.3, może przedłużyć ten okres o kolejne pięć lat.

2. Przekazywane dane statystyczne dotyczące przywozu, o których mowa w ust. 1, obejmują – w miarę możliwości – dane odnoszące się do okresu obejmującego ostatni dostępny rok kalendarzowy, w tym dane na temat wartości i wielkości, na podstawie nomenklatury Strony, przywozu towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony korzystających z preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie niniejszej Umowy oraz, które nie otrzymują preferencyjnego traktowania taryfowego.

ARTYKUŁ 2.33

Szczególne środki dotyczące zarządzania preferencyjnym traktowaniem taryfowym

1. Strony uznają, że naruszenia ich przepisów prawa celnego odnoszące się do preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie niniejszej Umowy mogą mieć negatywny wpływ na przemysł krajowy i zgadzają się współpracować na rzecz zapobiegania, wykrywania i zwalczania takich naruszeń zgodnie z odpowiednimi postanowieniami rozdziału 3 i Umowy między Wspólnotą Europejską a Rządem Japonii o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, sporządzonej w Brukseli w dniu 30 stycznia 2008 r. (zwanej dalej „umową o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej").

2. Zgodnie z procedurą określoną w ust. 4–7 Strona może czasowo zawiesić preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie niniejszej Umowy w odniesieniu do danych towarów, których dotyczą systematyczne naruszenia, o których mowa w lit. a), w przypadku gdy – na podstawie obiektywnych, istotnych i możliwych do zweryfikowania informacji – Strona stwierdziła, że:

a) miały miejsce systematyczne naruszenia przepisów jej prawa celnego związanych z preferencyjnym traktowaniem taryfowym na podstawie niniejszej Umowy określonego towaru oraz

b) druga Strona systematycznie i w sposób nieuzasadniony odmawiała lub w inny sposób nie prowadziła współpracy, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do systematycznych naruszeń, o których mowa w lit. a).

3. Niezależnie od postanowień ust. 2, czasowego zawieszenia nie stosuje się wobec przedsiębiorstw handlowych, które spełniają kryteria zgodności uzgodnione przez Strony w drodze konsultacji, o których mowa w ust. 4.

4. Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2, bez zbędnej zwłoki powiadamia o tym fakcie drugą Stronę, przedstawiając jej przy tym informacje wystarczające, aby uzasadnić wszczęcie konsultacji, w tym streszczenie istotnych faktów dotyczących ust. 2 lit. a) i b), i rozpoczyna konsultacje z drugą Stroną w ramach Komitetu ds. Handlu Towarami w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony i uzgodnienia kryteriów zgodności w odniesieniu do wymogów niniejszej Umowy i stosownych przepisów prawa celnego.

5. Przed podjęciem ostatecznej decyzji Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2, informuje wszystkie zainteresowane strony o swoim zamiarze zastosowania czasowego zawieszenia i zapewnia im pełną możliwość obrony ich interesów. Czasowego zawieszenia nie stosuje się w odniesieniu do zainteresowanych stron, pod warunkiem że w sposób obiektywny i zadowalający wykazały Stronie, która dokonała ustalenia, że nie są zaangażowane w systematyczne naruszenia, o których mowa w ust. 2 lit. a).

6. Jeżeli w następstwie procesów, o których mowa w ust. 4 i 5, Stronom nie uda się w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania powiadomienia znaleźć możliwego do zaakceptowania rozwiązania Strona, która dokonała ustalenia, może czasowo zawiesić preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie niniejszej Umowy w odniesieniu do danych towarów, należycie uwzględniając wyjątek, o którym mowa w ust. 3. Informację o tymczasowym zawieszeniu bezzwłocznie podaje się do wiadomości drugiej Strony.

7. Czasowe zawieszenie stosuje się jedynie przez okres, jaki jest konieczny, aby przeciwdziałać naruszeniom i nie dłuższy niż sześć miesięcy. Jeżeli Strona stwierdza, że po upływie okresu tymczasowego zawieszenia warunki, które doprowadziły do wprowadzenia wstępnego zawieszenia nadal się utrzymują, Strona ta – po powiadomieniu drugiej Strony o takim ustaleniu i przedstawieniu informacji wystarczających, aby uzasadnić takie przedłużenie – może podjąć decyzję o przedłużeniu tymczasowego zawieszenia. Wszelkie czasowe zawieszenie zostaje zakończone nie później niż w ciągu dwóch lat od momentu wprowadzenia wstępnego zawieszenia, chyba że wykazano Komitetowi ds. Handlu Towarami, że warunki, które doprowadziły do wstępnego zawieszenia, nadal się utrzymują po upływie każdego przedłużenia.

8. Zastosowane czasowe zawieszenie jest przedmiotem okresowych konsultacji w ramach Komitetu ds. Handlu Towarami.

9. Strona, która dokonała ustalenia, o których mowa w ust. 2 lub 7, publikuje, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, zawiadomienia dla importerów w sprawie wszelkich powiadomień i decyzji dotyczących czasowego zawieszenia, o którym mowa w ust. 4–7.

10. Czasowego zawieszenia nie stosuje się w odniesieniu do przedsiębiorstw handlowych innych niż przedsiębiorstwa handlowe, o których mowa w ust. 3, i zainteresowanych stron, o których mowa w ust. 5, pod warunkiem że w sposób obiektywny i zadowalający wykazały one Stronie, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2 lub 7, że nie są zaangażowane w systematyczne naruszenia, o których mowa w ust. 2 lit. a).

11. Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przedsiębiorstwom handlowym lub zainteresowanym stronom dochodzenia odszkodowania tytułem szkód bezprawnie spowodowanych w wyniku środków, o których mowa w ust. 6, wobec Strony, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2 lub 7, zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 2.34

Komitet ds. Handlu Towarami

1. Komitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony zgodnie z art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym artykule „Komitetem") odpowiada za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) dokonywanie przeglądu i monitorowanie wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału;

b) sporządzanie sprawozdań z ustaleń Komitetu dla Wspólnego Komitetu oraz

c) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b).

3. Komitet odbywa posiedzenia w terminach i miejscach lub za pomocą środków, które mogą zostaną uzgodnione przez przedstawicieli Stron.

ARTYKUŁ 2.35

Grupa robocza ds. wina

1. Grupa robocza ds. wina ustanowiona na podstawie art. 22.4 ust. 1 jest odpowiedzialna za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień sekcji C i załącznika 2-E.

2. Grupa robocza ds. wina pełni następujące funkcje:

a) przyjmowanie zasad dotyczących samopoświadczania, o którym mowa w art. 2.28 ust. 2;

b) monitorowanie wykonania art. 2.25–2.29, w tym przeglądu i konsultacji na mocy art. 2.29 oraz

c) rozważanie zmian do załącznika 2-E i formułowanie w odniesieniu do tych zmian zaleceń do przyjęcia przez Wspólny Komitet.

3. Grupa robocza ds. wina zbiera się na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 3

REGUŁY POCHODZENIA I PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

SEKCJA A

Reguły pochodzenia

ARTYKUŁ 3.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „akwakultura” oznacza hodowlę organizmów wodnych obejmującą ryby, mięczaki, skorupiaki, inne bezkręgowce wodne oraz rośliny wodne, z materiału rozmnożeniowego takiego jak jaja, narybek, palczaki, larwy, stadium parr, smolty lub innych ryb, które nie osiągnęły dojrzałości płciowej w stadium po wylęgnięciu się z jaj w drodze ingerencji w procesy hodowli lub wzrostu, w celu zwiększenia produkcji, np. przez regularne zarybianie, karmienie lub ochronę przed drapieżnikami;

b) „przesyłka” oznacza produkty, które albo są jednocześnie wysłane od jednego eksportera do jednego odbiorcy, albo są objęte jednym dokumentem przewozowym obejmującym ich transport od eksportera do odbiorcy bądź, w przypadku braku takiego dokumentu, jedną fakturą;

c) „eksporter” oznacza osobę z siedzibą na terytorium Strony, która zgodnie z wymogami określonymi w przepisach ustawowych i wykonawczych tej Strony, wywozi lub wytwarza produkt pochodzący i sporządza oświadczenie o pochodzeniu;

d) „importer” oznacza osobę, która przywozi produkty pochodzące oraz ubiega się dla nich o preferencyjne traktowanie taryfowe;

e) „materiał” oznacza jakąkolwiek materię lub substancję wykorzystaną w produkcji danego produktu, w tym jakikolwiek element, składnik, surowiec lub jakakolwiek część;

f) „materiał niepochodzący” oznacza materiał, który nie kwalifikuje się jako pochodzący zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym materiał, którego status pochodzenia nie może zostać ustalony;

g) „preferencyjne traktowanie taryfowe” oznacza stawkę należności celnych stosowanych w odniesieniu do towaru pochodzącego zgodnie z art. 2.8 ust. 1;

h) „produkt” oznacza jakąkolwiek materię lub substancję stanowiącą wynik produkcji, nawet jeżeli jest on przeznaczony do użycia jako materiał w procesie produkcji innego produktu, i należy go rozumieć jako towar, o którym mowa w rozdziale 2 oraz

i) „produkcja” oznacza każdy rodzaj obróbki lub przetwarzania łącznie z montażem.

ARTYKUŁ 3.2

Wymogi dotyczące produktów pochodzących

1. Do celów stosowania przez Stronę preferencyjnego traktowania taryfowego w odniesieniu do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony, zgodnie z art. 2.8 ust. 1 następujące produkty – jeżeli spełniają wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego rozdziału – uznaje się za pochodzące z terytorium drugiej Strony:

a) w pełni uzyskane lub wyprodukowane produkty, jak przewidziano w art. 3.3;

b) produkty wyprodukowane wyłącznie z materiałów pochodzących z terytorium tej Strony lub

c) produkty wyprodukowane przy użyciu materiałów niepochodzących, pod warunkiem że spełniają one wszystkie mające zastosowanie wymogi załącznika 3-B.

2. Do celów niniejszego rozdziału, terytorialny zakres stosowania Strony nie obejmuje morza, dna morskiego i podglebia poza jej morzem terytorialnym.

3. W przypadku gdy produkt uzyskał status pochodzenia, materiałów niepochodzących wykorzystanych w jego produkcji nie uważa się za niepochodzące, jeżeli produkt ten został włączony jako materiał do innego produktu.

4. Strona musi bez przerwy spełniać wymogi określone w niniejszym rozdziale dotyczące nabywania statusu pochodzenia.

ARTYKUŁ 3.3

Produkty całkowicie uzyskane

1. Do celów art. 3.2 produkt jest całkowicie uzyskane na terytorium jednej ze Stron, jeżeli jest to:

a) roślina lub produkt roślinny tam uprawiane, hodowane, pozyskane, zerwane lub zebrane;

b) żywe zwierzę tam urodzone i wyhodowane;

c) produkt uzyskany z żywego zwierzęcia tam wyhodowanego;

d) produkt pochodzący z ubitego zwierzęcia tam urodzonego i wyhodowanego;

e) zwierzę tam uzyskane przez łowiectwo, odławianie, łowienie, zbieranie lub chwytanie;

f) produkt tam uzyskany z akwakultury;

g) surowiec mineralny lub inna naturalnie występująca substancja, niewymienione w lit. a)–f), tam wydobyte lub pobrane;

h) ryby, skorupiaki lub inne organizmy morskie poławiane przez statek Strony z morza, dna morskiego lub podglebia poza morzem terytorialnym każdej ze Stron oraz – zgodnie z prawem międzynarodowym – poza morzami terytorialnymi państw trzecich;

i) produkt wyprodukowany wyłącznie z produktów określonych w lit. h) na pokładzie statków przetwórni Strony poza morzem terytorialnym każdej ze Stron oraz – zgodnie z prawem międzynarodowym –poza morzami terytorialnymi państw trzecich;

j) produkt inny niż ryby, skorupiaki i inne organizmy morskie poławiane przez Stronę lub osobę pochodzącą ze Strony z dna morskiego lub podglebia poza morzem terytorialnym każdej ze Stron oraz poza obszarami, nad którymi państwa trzecie sprawują jurysdykcję, pod warunkiem że dana Strona lub osoba pochodząca z terytorium danej Strony ma prawo do eksploatacji dna morskiego lub podglebia, zgodnie z prawem międzynarodowym;

k) produkt taki jak:

(i) odpady lub resztki pochodzące z prowadzonej tam produkcji lub

(ii) odpady lub resztki pochodzące z wykorzystanych produktów tam zebranych, pod warunkiem że produkty te nadają się wyłącznie do odzyskiwania surowców lub

l) produkt tam wyprodukowany, wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. a)–k) lub z ich pochodnych.

2. „Statek Strony” w ust. 1 lit. h) lub „statek przetwórnia Strony” w ust. 1 lit. i) oznacza, odpowiednio, statek lub statek przetwórnię, który:

a) jest zarejestrowany w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Japonii;

b) pływa pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Japonii oraz

c) spełnia jeden z następujących wymogów:

(i) jest w co najmniej 50 procentach własnością jednej osoby fizycznej lub większej liczby osób fizycznych pochodzących ze Strony lub

(ii) jest własnością osoby prawnej lub osób prawnych[1]:

A) które mają swoją siedzibę i główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Strony oraz

B) w których co najmniej 50 procent własności należy do osób fizycznych lub prawnych Strony.

ARTYKUŁ 3.4

Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

1. Niezależnie od postanowień art. 3.2 ust. 1 lit. c) produkt nie może być uznawany za pochodzący z terytorium Stron, jeżeli na terytorium Strony na materiałach niepochodzących użytych w procesie produkcji wykonuje się tylko jedną lub kilka spośród następujących operacji:

a) czynności konserwujące takie jak suszenie, mrożenie, przechowywanie w solance i inne podobne operacje, których jedynym celem jest zapewnienie zachowania produktów w dobrym stanie podczas transportu i składowania;

[1] Do celów niniejszego rozdziału „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób utworzony na podstawie właściwego prawa, do celów komercyjnych lub innych, prywatny lub publiczny, włączając w to spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, wspólne przedsięwzięcie, spółkę jednoosobową lub stowarzyszenie.

b) zmiana opakowania;

c) rozłączanie i łączenie opakowań;

d) mycie, czyszczenie lub odkurzanie, usuwanie tlenku, oleju, farby lub innych powłok;

e) wszelkie prasowanie materiałów lub artykułów włókienniczych;

f) proste czynności związane z malowaniem lub polerowaniem;

g) łuskanie, częściowe lub całkowite bielenie, polerowanie lub glazurowanie zbóż i ryżu;

h) czynności polegające na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru lub formowaniu kostek cukru; częściowe lub całkowite mielenie cukru w postaci stałej;

i) obieranie, drylowanie lub łuskanie owoców, orzechów lub warzyw;

j) ostrzenie, zwykłe szlifowanie lub przycinanie;

k) przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, ocenianie lub dobieranie łącznie z kompletowaniem zestawów artykułów;

l) zwykłe umieszczanie w butelkach, puszkach, flakonach, torbach, skrzynkach lub pudełkach, zwykłe mocowanie na kartonach lub deskach oraz wszystkie inne proste czynności związane z pakowaniem;

m) umieszczanie lub drukowanie na produktach lub ich opakowaniach znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających;

n) zwykłe mieszanie produktów[1], nawet różnych rodzajów;

o) zwykłe dodawanie wody, rozcieńczanie, odwadnianie lub skażanie[2] produktów;

p) zwykłe zbieranie lub montaż części w celu otrzymania kompletnego lub gotowego wyrobu, lub wyrobu uważanego za kompletny lub gotowy na podstawie reguły 2 lit. a) ogólnych reguł interpretacji Systemu Zharmonizowanego; rozbieranie produktów na części lub

q) ubój zwierząt.

[1] Do celów niniejszego artykułu, zwykłe mieszanie produktów obejmuje mieszanie cukru.

[2] Do celów niniejszego artykułu, skażanie obejmuje w szczególności czynności, w wyniku których produkty nie nadają się do spożycia przez ludzi, polegające na dodaniu substancji toksycznych lub zanieczyszczony.

2. Na potrzeby ust. 1 czynność uznaje się za prostą w przypadku, gdy jej wykonanie nie wymaga szczególnych umiejętności ani maszyn, urządzeń czy sprzętu wykonanych lub zainstalowanych do wykonywania tych operacji.

ARTYKUŁ 3.5

Kumulacja

1. Produkt, który kwalifikuje się jako pochodzący z terytorium Strony, uważa się za pochodzący z terytorium drugiej Strony, jeżeli zostaje on użyty jako materiał do produkcji innego produktu przez drugą Stronę.

2. Produkcja prowadzona na terytorium Strony z użyciem materiału niepochodzącego może być brana pod uwagę w celu określenia, czy produkt jest pochodzący z drugiej Strony.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli proces produkcji prowadzony na terytorium drugiej Strony nie wykracza poza jedną czynność lub więcej czynności, o których mowa w art. 3.4 pkt 1 lit. a)–(q).

4. Aby eksporter mógł wypełnić oświadczenia o pochodzeniu, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2 lit. a), w odniesieniu do produktu, o którym mowa w ust. 2, eksporter otrzymuje od dostawcy informacje przewidziane w załączniku 3-C.

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, mają zastosowanie do jednej przesyłki lub większej liczby przesyłek tego odnoszących się do tego samego materiału, który jest dostarczany w okresie nieprzekraczającym 12 miesięcy od daty przekazania informacji.

ARTYKUŁ 3.6

Tolerancje

1. Jeżeli materiał niepochodzący wykorzystany w produkcji produktu nie spełnia wymogów określonych w załączniku 3-B, produkt uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że:

a) w odniesieniu do produktu klasyfikowanego do działów 1–49 lub do działów 64–97 Systemu Zharmonizowanego[1], wartość wszystkich tych materiałów niepochodzących nie przekracza 10 procent ceny *ex-works* lub FOB produktu;

b) w odniesieniu do produktu klasyfikowanego do rozdziałów 50–63 Systemu Zharmonizowanego, zastosowanie mają tolerancje określone w uwagach 6–8 załącznika 3-A.

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że odesłania do numeru klasyfikacji taryfowej Systemu Zharmonizowanego w niniejszym rozdziale opierają się na nomenklaturze Systemu Zharmonizowanego, w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2017 r.

2. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania, jeżeli wartość materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji produktu przewyższa którąkolwiek z wartości procentowych dla maksymalnej wartości materiałów niepochodzących, jak podano w wymogach określonych w załączniku 3-B.

3. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do produktów całkowicie uzyskanych na terytorium Strony w rozumieniu art. 3.3. Jeżeli postanowienia załącznika 3-B wymagają, aby materiały wykorzystane w produkcji produktu były całkowicie uzyskane, zastosowanie mają postanowienia ust. 1 i 2.

ARTYKUŁ 3.7

Jednostka kwalifikacyjna

1. Jednostką, którą uwzględnia się do celów stosowania postanowień niniejszego rozdziału, jest konkretny produkt uznany za jednostkę podstawową przy dokonywaniu klasyfikacji na podstawie Systemu Zharmonizowanego.

2. Jeżeli przesyłka składa się z wielu identycznych produktów sklasyfikowanych w tej samej pozycji Systemu Zharmonizowanego, postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się z uwzględnieniem każdego produktu oddzielnie.

ARTYKUŁ 3.8

Rozdzielność księgowa

1. W celu utrzymania statusu pochodzenia pochodzących i niepochodzących materiałów zamiennych mają one być fizycznie oddzielone podczas przechowywania.

2. Do celów niniejszego artykułu „materiały zamienne” oznaczają materiały tego samego rodzaju i jakości handlowej, charakteryzujące się identycznymi cechami technicznymi i fizycznymi, i niemożliwe do rozróżnienia po tym, jak zostaną użyte do wytworzenia produktu końcowego.

3. Niezależnie od postanowień ust. 1 pochodzące i niepochodzące materiały zamienne mogą być wykorzystane w produkcji produktu bez fizycznego oddzielenia podczas przechowywania, pod warunkiem że stosuje się metodę rozróżnienia księgowego.

4. Metodę rozróżnienia księgowego, o której mowa w ust. 3, stosuje się zgodnie z metodą zarządzania zapasami w oparciu o zasady rachunkowości, które są ogólnie akceptowane na terytorium Strony.

5. Strona może wymagać, na warunkach określonych w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, aby wykorzystanie metody rozróżnienia księgowego podlegało uprzedniej zgodzie organu celnego tej Strony. Organ celny Strony monitoruje sposób korzystania z zezwolenia i może cofnąć zezwolenie, jeżeli jego posiadacz niewłaściwie stosuje metodę rozróżnienia księgowego lub nie spełnia któregokolwiek z innych warunków określonych w niniejszym rozdziale.

6. Metodą rozróżnienia księgowego jest jakakolwiek metoda, która gwarantuje, że statusu produktu pochodzącego w żadnym momencie
nie otrzymuje więcej materiałów, niż miałoby to miejsce w przypadku, gdyby materiały były fizycznie oddzielone.

ARTYKUŁ 3.9

Zestawy

Zestaw, klasyfikowany na podstawie reguł 3 lit. b) i c) Ogólnych reguł interpretacji Systemu Zharmonizowanego, uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli zgodnie z niniejszym rozdziałem wszystkie jego elementy są pochodzące. W przypadku gdy zestaw składa się z elementów pochodzących i niepochodzących, uznaje się go w całości za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że wartość elementów niepochodzących nie przekracza 15 procent ceny *ex works* lub ceny FOB zestawu.

ARTYKUŁ 3.10

Niezmienność

1. Produktu pochodzącego zgłoszonego do użytku krajowego na terytorium Strony dokonującej przywozu, po dokonaniu wywozu i przed zgłoszeniem do użytku krajowego, nie zmienia się ani nie przekształca w żaden sposób ani nie poddaje żadnym czynnościom innym niż czynności służące zachowaniu go w dobrym stanie lub innym niż dodawanie lub przymocowywanie znaków, etykiet, pieczęci lub innej dokumentacji w celu zapewnienia zgodności ze szczególnymi wymogami krajowymi Strony dokonującej przywozu.

2. Przechowywanie lub prezentacja na wystawie produktu w państwie trzecim może mieć miejsce, pod warunkiem że pozostaje on w danym państwie trzecim pod dozorem celnym.

3. Nie naruszając postanowień sekcji B, dzielenie przesyłek może mieć miejsce w państwie trzecim, jeżeli zostaje dokonane przez eksportera lub na jego odpowiedzialność i pod warunkiem że przesyłki pozostają w państwie trzecim pod dozorem celnym.

4. W przypadku wątpliwości co do tego, czy spełniono wymogi przewidziane w ust. 1–3, organ celny Strony dokonującej przywozu może zażądać od importera udokumentowania zgodności, którą należy udowodnić za pomocą wszelkich środków, włącznie z umownymi dokumentami przewozowymi w rodzaju listu przewozowego, albo też dowodami faktycznymi lub materialnymi, jak oznakowanie lub numeracja opakowań lub jakiekolwiek inne dowody związane z samymi towarami.

ARTYKUŁ 3.11

Produkty powracające

Jeżeli produkt pochodzący ze Strony wywożony z terytorium Strony do państwa trzeciego powraca na terytorium tej Strony, uznaje się go za niepochodzący, chyba że zgodnie z wymogami właściwego organu celnego tej Strony można wykazać, że powracający produkt:

a) jest tym samym produktem, co produkt wywieziony oraz

b) nie został poddany żadnym innym czynnościom niż czynności niezbędne do zachowania go w dobrym stanie, gdy znajdował się w państwie trzecim, do którego został wywieziony lub gdy był przedmiotem wywozu.

ARTYKUŁ 3.12

Akcesoria, części zamienne, narzędzia i materiały instruktażowe lub inne materiały informacyjne

1. Do celów niniejszego artykułu akcesoria, części zamienne, narzędzia i materiały instruktażowe lub inne materiały informacje są objęte, jeżeli:

a) akcesoria, części zamienne, narzędzia i materiały instruktażowe lub inne materiały informacje są klasyfikowane i dostarczane z produktem, ale nie fakturowane oddzielnie oraz

b) rodzaje, ilości i wartości akcesoriów, części zamiennych, narzędzi i materiałów instruktażowych lub innych materiałów informacyjnych są zwyczajowe dla tego produktu.

2. Akcesoriów, części zamiennych, narzędzi i materiałów instruktażowych lub innych materiałów informacyjnych nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu, czy dany produkt jest całkowicie uzyskany lub czy spełnia wymóg procesu produkcji lub zmiany w klasyfikacji taryfowej, jak wskazano w załączniku 3-B.

3. Przy ustalaniu, czy dany produkt spełnia wymóg wartości określony w załączniku 3-B, wartość akcesoriów, części zamiennych, narzędzi i materiałów instruktażowych lub innych materiałów informacyjnych uwzględnia się w obliczeniach do celów stosowania wymogu wartości produktu, odpowiednio, jako materiały pochodzące lub materiały niepochodzące.

4. Akcesoria produktu i jego części zamienne, narzędzia, materiały instruktażowe lub inne materiały informacyjne do niego mają status pochodzenia produktu, z którym są dostarczane.

ARTYKUŁ 3.13

Elementy neutralne

Aby ustalić, czy produkt jest pochodzący z terytorium Strony, nie jest konieczne ustalenie statusu pochodzenia następujących elementów takich jak:

a) paliwo, energia, katalizatory i rozpuszczalniki;

b) sprzęt, urządzenia i zapasy stosowane do testowania i kontrolowania produktu;

c) rękawice, okulary, obuwie, odzież, sprzęt ochronny i zapasy;

d) maszyny, narzędzie, ciągadła i formy;

e) części zamienne i materiały wykorzystywane do konserwacji sprzętu i budynków;

f) oliwy, smary, materiały składowe i inne materiały stosowane w produkcji lub używane do obsługi sprzętu i budynków oraz

g) wszelkie inne materiały, które nie są włączone do produktu, ale których stosowanie w procesie produkcji danego produktu można rozsądnie wykazać jako część tej produkcji.

ARTYKUŁ 3.14

Materiały i pojemniki opakowaniowe do wysyłki

Materiałów i pojemników opakowaniowych, których używa się do ochrony produktu podczas transportu, nie uwzględnia się przy określaniu statusu pochodzenia produktu.

ARTYKUŁ 3.15

Materiały i pojemniki opakowaniowe przeznaczone do sprzedaży detalicznej

1. Materiałów i pojemników opakowaniowych, w które produkt pakowany jest do sprzedaży detalicznej, jeżeli są klasyfikowane z produktem, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu, czy wszystkie materiały niepochodzące wykorzystane w produkcji produktu objęte są stosowną zmianą klasyfikacji taryfowej lub procesem produkcji określonym w załączniku 3-B lub czy produkt jest całkowicie uzyskany.

2. W przypadku gdy produkt podlega wymogowi wartości określonemu w załączniku 3-B, wartość materiałów i pojemników opakowaniowych, w które produkt jest pakowany do sprzedaży detalicznej, jeżeli są klasyfikowane z produktem, uwzględnia się w obliczeniach do celów stosowania wymogu wartości produktu, odpowiednio, jako pochodzące lub niepochodzące.

SEKCJA B

Procedury dotyczące pochodzenia

ARTYKUŁ 3.16

Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe

1. Przy przywozie, Strona dokonująca przywozu przyznaje preferencyjne traktowanie taryfowe dla produktu pochodzącego z terytorium drugiej Strony na podstawie wniosku importera o preferencyjne traktowanie taryfowe. Importer jest odpowiedzialny za prawidłowość wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe i zgodność z wymogami przewidzianymi w niniejszym rozdziale.

2. Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe opiera się na:

a) wystawionym przez eksportera oświadczeniu o pochodzeniu wskazującym, że produkt jest pochodzący lub

b) wiedzy importera, że produkt jest pochodzący.

3. Wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego i jego podstawa, o których mowa w ust. 2 lit. a) lub b), zostają włączone do deklaracji przywozowej zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu. Organ celny Strony dokonującej przywozu może zwrócić się do importera, w zakresie, w jakim importer może przedstawić takie wyjaśnienie, aby przedstawił on wyjaśnienie – jako część deklaracji przywozowej lub towarzyszące jej – że produkt spełnia wymogi niniejszego rozdziału.

4 Importer składający wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie oświadczenia o pochodzeniu, o którym mowa w ust. 2 lit. a), zachowuje oświadczenie o pochodzeniu i, w przypadku gdy organ celny Strony dokonującej przywozu zwróci się o nie, przekazuje organowi jego kopię.

5. Postanowień ust. 2–4 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 3.20.

ARTYKUŁ 3.17

Oświadczenie o pochodzeniu

1. Eksporter produktu może sporządzić oświadczenie o pochodzeniu na podstawie informacji wykazujących, że produkt jest pochodzący, w tym informacji na temat statusu pochodzenia materiałów wykorzystanych w produkcji danego produktu. Eksporter jest odpowiedzialny za poprawność oświadczenia o pochodzeniu i przekazywanych informacji.

2. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się w jednej z wersji językowych tekstu określonych w załączniku 3-D na fakturze lub innym dokumencie handlowym, który na tyle szczegółowo opisuje pochodzący produkt, by umożliwić jego identyfikację. Strona dokonująca przywozu nie wymaga od importera przedstawienia tłumaczenia oświadczenia o pochodzeniu.

3. Organ celny Strony dokonującej przywozu nie odrzuca wniosku o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego ze względu na drobne błędy lub rozbieżności w oświadczeniu o pochodzeniu lub wyłącznie z uwagi na fakt, że faktura została wystawiona w państwie trzecim.

4. Oświadczenie o pochodzeniu ważne jest przez 12 miesięcy od daty jego sporządzenia.

5. Oświadczenie o pochodzeniu może dotyczyć:

a) pojedynczej wysyłki jednego produktu lub większej liczby produktów przywożonych na terytorium danej Strony lub

b) wielu wysyłek identycznych produktów przywożonych na terytorium Strony w dowolnym okresie określonym w oświadczeniu o pochodzeniu nieprzekraczającym 12 miesięcy.

6. Jeżeli produkty niezmontowane lub rozmontowane, w rozumieniu reguły 2 a) Ogólnych reguł interpretacji Systemu Zharmonizowanego, objęte sekcjami XV–XXI Systemu Zharmonizowanego są, na wniosek importera, przywożone partiami, do produktów takich można wykorzystywać pojedyncze oświadczenie o pochodzeniu zgodnie z wymogami ustanowionymi przez organ celny Strony dokonującej przywozu.

ARTYKUŁ 3.18

Wiedza importera

Wiedza importera o tym, że produkt pochodzi z terytorium Strony dokonującej wywozu opiera się na informacjach, z których wynika, że produkt jest pochodzący oraz że spełnia wymogi, o których mowa w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 3.19

Wymogi w zakresie przechowywania zapisów

1. Importer składający wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe towaru przywożonego na terytorium Strona dokonującej przywozu przez co najmniej trzy lata od daty przywozu produktu przechowuje:

a) oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera, jeżeli wniosek opierał się na oświadczeniu o pochodzeniu lub

b) wszystkie zapisy wykazujące, że produkt spełnia wymogi dotyczące uzyskania statusu pochodzenia, jeżeli wniosek opierał się na wiedzy importera.

2. Eksporter, który sporządził oświadczenie o pochodzeniu, przechowuje kopię oświadczenia o pochodzeniu i wszystkie inne zapisy wykazujące, że produkt spełnia wymogi dotyczące uzyskania statusu pochodzenia przez co najmniej cztery lata od czasu sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu.

3. Zapisy, które należy przechowywać zgodnie z niniejszym artykułem, mogą być przechowywane w postaci elektronicznej.

4. Postanowień ust. 1–3 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 3.20.

ARTYKUŁ 3.20

Małe przesyłki i zwolnienia

1. Produkty wysłane jako małe paczki od osób prywatnych do osób prywatnych lub stanowiące część bagażu osobistego podróżnych są uznawane za produkty pochodzące, pod warunkiem że takie produkty nie są przywożone w celach handlowych[1], zostały zgłoszone jako spełniające wymogi niniejszego rozdziału oraz jeżeli nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności takiego oświadczenia.

2. Pod warunkiem, że przywożone towary nie stanowią części przywozu, w przypadku którego w sposób uzasadniony można uznać, że dokonano go oddzielnie w celu uniknięcia wymogu oświadczenia o pochodzeniu, całkowita wartość produktów, o których mowa w ust. 1, nie przekracza:

a) w przypadku Unii Europejskiej, 500 EUR w przypadku małych paczek lub 1 200 EUR w przypadku produktów stanowiących część bagażu osobistego podróżnych; Kwoty podawane w innej walucie krajowej państw członkowskich Unii Europejskiej stanowią równowartość kwot wyrażonych w euro według kursu z pierwszego dnia roboczego października każdego roku. Kwotami tymi są kwoty publikowane na dany dzień przez Europejski Bank Centralny, chyba że do dnia 15 października każdego roku Komisja Europejska przekaże inną kwotę, obowiązują one od dnia 1 stycznia następnego roku. Komisja Europejska powiadamia Japonię o odnośnych kwotach;

[1] Przywóz, który jest okazjonalny i dotyczy wyłącznie produktów do osobistego użytku ich odbiorców albo podróżnych lub ich rodzin nie jest uważany za przywóz w celach handlowych, jeżeli rodzaj i ilość produktów nie wskazuje na przeznaczenie handlowe.

b) w przypadku Japonii, 100,000 jenów lub taka kwota, jaką Japonia ustanowi.

3. Każda ze Stron może przewidzieć, że nie wymaga się podstawy do wniosku, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2, w przypadku przywozu produktu, w odniesieniu do którego Strona dokonująca przywozu odstąpiła od wymogów.

ARTYKUŁ 3.21

Weryfikacja

1. Do celów sprawdzenia, czy produkt przywieziony na terytorium Strony pochodzi z terytorium drugiej Strony lub czy spełnione są inne wymogi niniejszego rozdziału, organ celny Strony dokonującej przywozu może przeprowadzić weryfikację opartą na metodach oceny ryzyka, które mogą obejmować wybór losowy, na drodze wezwania do udzielenia informacji skierowanego do importera, który złożył wniosek, o którym mowa w art. 3.16. Organ celny Strony dokonującej przywozu może przeprowadzić weryfikację w czasie deklaracji przywozowej, przed dopuszczeniem produktów lub po dopuszczeniu produktów.

2. W skład informacji będących przedmiotem wniosku zgodnie z ust. 1 wchodzą co najwyżej następujące elementy takie jak:

a) oświadczenie o pochodzeniu, jeżeli oświadczenie o pochodzeniu było podstawą wniosku, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2 lit. a);

b) numer klasyfikacji taryfowej produktu w ramach Systemu Zharmonizowanego i zastosowane kryteria pochodzenia;

c) krótki opis procesów produkcji;

d) szczegółowy opis danego procesu, jeżeli kryterium pochodzenia opierało się na szczególnym procesie produkcyjnym;

e) w stosownym przypadku, opis materiałów pochodzących i materiałów niepochodzących wykorzystanych w procesie produkcji;

f) stosowna kategoria (taka jak zbieranie, górnictwo, rybołówstwo oraz miejsce produkcji), jeżeli kryterium pochodzenia było kryterium „całkowicie uzyskane”;

g) wartość produktu oraz wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących lub, w stosownych przypadkach w celu ustalenia zgodności z wymogiem wartości, materiałów pochodzących wykorzystanych w produkcji, jeżeli kryterium pochodzenia opierało się na metodzie wartości;

h) waga produktu oraz waga wszystkich użytych materiałów niepochodzących lub, w stosownych przypadkach w celu ustalenia zgodności z wymogiem wagi, materiałów pochodzących wykorzystanych w produkcie, jeżeli kryterium pochodzenia opierało się na wadze;

i) wykaz wszystkich materiałów niepochodzących wraz z numerem ich klasyfikacji taryfowej w ramach Systemu Zharmonizowanego (w formacie dwu-, cztero- lub sześciocyfrowym w zależności od kryteriów pochodzenia), jeżeli kryterium pochodzenia opierało się na zmianie klasyfikacji taryfowej lub

j) informacje dotyczące zgodności z postanowieniem o niezmienności, o których mowa w art. 3.10.

3. Przy przekazywaniu wymaganych informacji importer może podać wszelkie dodatkowe informacje, jakie uzna za istotne do celów weryfikacji.

4. W przypadku kiedy wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego opiera się na oświadczeniu o pochodzeniu, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2 lit. a), importer informuje organ celny Strony dokonującej przywozu w przypadku, kiedy eksporter może bezpośrednio udzielić wymaganych informacji w całości lub w odniesieniu do przynajmniej jednego elementu .

5. W przypadku kiedy wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego opiera się na wiedzy importera zgodnie z art. 3.16 ust. 2 lit. b) organ celny Strony dokonującej przywozu przeprowadzający weryfikację może – po uprzednim zwróceniu się o informacje zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu – zażądać informacji od importera, jeżeli organ celny stwierdzi, że w celu weryfikacji statusu pochodzenia danego produktu potrzebne są dodatkowe informacje.
W stosownych przypadkach organ celny Strony dokonującej przywozu może zwrócić się do importera o przedstawienie szczególnych dokumentów oraz informacji.

6. Jeżeli w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji organ celny Strony dokonującej przywozu podejmie decyzję o zawieszeniu przyznania preferencyjnego traktowania w odniesieniu do danego produktu, zapewnia się importerowi możliwość zwolnienia tego produktu, z zastrzeżeniem wprowadzenia wobec nich stosownych środków ostrożności, w tym gwarancji. Jakiekolwiek zawieszenie preferencyjnego traktowania taryfowego zostaje zakończone tak szybko jak to możliwe po ustaleniu przez organ celny Strony dokonującej przywozu statusu pochodzenia przedmiotowego produktu lub faktu spełnienia innych wymogów niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 3.22

Współpraca administracyjna

1. W celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszego rozdziału Strony współpracują, za pośrednictwem organów celnych każdej ze Stron, przy prowadzeniu weryfikacji, czy produkt jest pochodzący oraz czy spełnia pozostałe wymogi przewidziane w niniejszym rozdziale.

2. W przypadku kiedy wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego opiera się na oświadczeniu o pochodzeniu, o którym mowa w art. 3.16 ust. 2 lit. a) organ celny Strony dokonującej przywozu przeprowadzający weryfikację może także – w ciągu dwóch lat po przywozie produktów i po uprzednim zwróceniu się o informacje zgodnie z art. 3.21 ust. 1 – zwrócić się o informacje od organu celnego Strony dokonującej wywozu, jeżeli organ celny Strony dokonującej przywozu prowadzący weryfikację stwierdzi, że w celu weryfikacji statusu pochodzenia danego produktu potrzebne są dodatkowe informacje. Wniosek o informacje zawiera następujące elementy:

a) oświadczenie o pochodzeniu;

b) nazwa organu celnego składającego wniosek;

c) nazwa eksportera

d) przedmiot i zakres weryfikacji oraz

e) w stosownych przypadkach, inne stosowne dokumenty.

Oprócz tych informacji organ celny Strony dokonującej przywozu może, w stosownych przypadkach, zwrócić się do organu celnego Strony dokonującej wywozu o przedstawienie konkretnych dokumentów i informacji.

3. Organ celny Strony dokonującej wywozu może, zgodnie ze swoimi przepisami ustawodawczymi i wykonawczymi, zwrócić się o dokumenty lub zbadanie, domagając się wszelkich dowodów lub odwiedzając obiekty eksportera celem przeglądu dokumentacji oraz obserwowania obiektów wykorzystywanych w procesie produkcji produktu.

4. Nie naruszając postanowień ust. 5 organ celny Strony dokonującej wywozu otrzymujący wniosek, o którym mowa w ust. 2, dostarcza organowi celnemu Strony dokonującej przywozu następujące informacje:

a) wymagane dokumenty, o ile są one dostępne;

b) opinię w sprawie statusu pochodzenia produktu;

c) opis produktu podlegającego badaniu oraz klasyfikację taryfową istotną dla stosowania niniejszego rozdziału;

d) opis i wyjaśnienie procesu produkcji wystarczające do uzasadnienia statusu pochodzenia produktu;

e) informacje o sposobie, w jaki przeprowadzono badanie oraz

f) w stosownych przypadkach, dokumenty potwierdzające.

5. Organ celny Strony dokonującej wywozu nie udziela organowi celnemu Strony dokonującej przywozu informacji, o których mowa w ust. 4, jeżeli eksporter uważa te informacje za poufne.

6. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę o danych kontaktowych, w tym adresach pocztowych i adresach e-mail, numerach telefonu i telefaksu organów celnych oraz powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w ciągu 30 dni od wprowadzenia zmiany.

ARTYKUŁ 3.23

Wzajemna pomoc w zwalczaniu oszustw

W przypadku podejrzenia o naruszenie postanowień niniejszego rozdziału Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy, zgodnie z umową o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej.

ARTYKUŁ 3.24

Odmowa preferencyjnego traktowania taryfowego

1. Nie naruszając postanowień ust. 3, organ celny Strony dokonującej przywozu może odmówić preferencyjnego traktowania taryfowego, jeżeli:

a) w ciągu trzech miesięcy od daty wniosku o udzielenie informacji zgodnie z art. 3.21 ust. 1:

(i) nie udzielono odpowiedzi lub

(ii) w przypadku gdy wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego opierał się na wiedzy importera zgodnie z art. 3.16 ust. 2 lit. b), dostarczane informacje są niewystarczające do potwierdzenia, że dany produkt jest pochodzący;

b) w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku o udzielenie informacji zgodnie z art. 3.21 ust. 5:

(i) nie udzielono odpowiedzi lub

(ii) przedstawione informacje są niewystarczające w celu potwierdzenia, że dany produkt jest pochodzący;

c) w ciągu 10 miesięcy od daty złożenia wniosku o udzielenie informacji zgodnie z art. 3.22 ust. 2:

(i) nie udzielono odpowiedzi lub

(ii) przedstawione informacje są niewystarczające w celu potwierdzenia, że dany produkt jest pochodzący; lub

d) w następstwie wcześniejszego wniosku o udzielenie pomocy na podstawie art. 3.23 i w obopólnie uzgodnionym terminie, w odniesieniu do produktów, które są przedmiotem wniosku, o którym mowa w art. 3.16 ust. 1:

(i) organ celny Strony dokonującej wywozu nie udzieli pomocy lub

(ii) wynik tej pomocy jest niewystarczające w celu potwierdzenia, że dany produkt jest pochodzący.

2. Organ celny Strony dokonującej przywozu może odmówić preferencyjnego traktowania taryfowego dla produktu, dla którego importer wnosi o preferencyjne traktowanie taryfowe, jeżeli importer nie spełni wymogów niniejszego rozdziału innych niż te odnoszące się do statusu pochodzenia produktów.

3. Jeżeli organ celny Strony dokonującej przywozu posiada wystarczające uzasadnienie, aby odmówić przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie ust. 1, w przypadkach gdy organ celny Strony dokonującej wywozu dostarczył opinię zgodnie z art. 3.22 ust. 4 lit. b) potwierdzającą status pochodzenia produktów, organ celny Strony dokonującej przywozu powiadamia organ celny Strony dokonującej wywozu o swoim zamiarze odmówienia im przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wspomnianej opinii. Jeżeli dokonano takiego powiadomienia, na wniosek Strony przeprowadza się konsultacje w terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia. Termin przewidziany na konsultacje może zostać przedłużony w indywidualnych przypadkach za obopólną zgodą Stron. Ewentualne konsultacje odbywają się zgodnie z procedurą określoną przez Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych ustanowiony zgodnie z art. 22.3. Po upływie terminu przewidzianego na konsultacje organ celny Strony dokonującej przywozu może odmówić przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego wyłącznie na podstawie wystarczającego uzasadnienia i po udzieleniu importerowi prawa do bycia wysłuchanym.

ARTYKUŁ 3.25

Poufność

1. Każda ze Stron utrzymuje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi poufność wszelkich informacji przekazanych jej przez drugą Stronę na mocy niniejszego rozdziału i obejmuje te informacje ochroną przed ujawnieniem.

2. Informacje, które organy Strony dokonującej przywozu uzyskają zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału, mogą być wykorzystywane przez te organy wyłącznie do celów niniejszego rozdziału.

3. Poufne informacje handlowe, które organy celne Strony dokonującej wywozu lub Strony przywozu uzyskają od eksportera przez zastosowanie art. 3.21 i 3.22 nie mogą być ujawniane, chyba że w niniejszym rozdziale postanowiono inaczej.

4. Strona dokonująca przywozu nie może wykorzystywać informacji, które organ celny Strony dokonującej przywozu uzyska na podstawie niniejszego rozdziału, w postępowaniu karnym prowadzonym przez sąd lub sędziego, chyba że Strona dokonująca wywozu udzieli pozwolenia na wykorzystanie takich informacji zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 3.26

Środki i kary administracyjne

Każda ze Stron wprowadza środki administracyjne oraz, w stosownych przypadkach, sankcje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, wobec każdej osoby, która sporządza lub powoduje, że sporządzony zostaje dokument zawierający nieprawdziwe informacje w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego dla produktu, który nie spełnia wymogów określonych w art. 3.19, lub która nie przedstawi dowodów lub odmawia wizyty, o których mowa w art. 3.22 ust. 3.

SEKCJA C

Różne

ARTYKUŁ 3.27

Stosowanie niniejszego rozdziału do Ceuty i Melilli

1. Do celów niniejszego rozdziału, w odniesieniu do Unii Europejskiej, termin „Strona” nie obejmuje Ceuty i Melilli.

2. Produkty pochodzące z Japonii przy przywozie do Ceuty lub Melilli podlegają pod wszystkimi względami takiej samej odprawie celnej na podstawie niniejszej Umowy, jaka jest stosowana wobec produktów pochodzących z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie Protokołu 2 do Aktu przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Unii Europejskiej. Japonia stosuje wobec przywozu produktów objętych niniejszą Umową i pochodzących z Ceuty i Melilli taką samą odprawę celną na podstawie niniejszej Umowy, jak w przypadku produktów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej.

3. Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia na mocy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do produktów wywożonych z Japonii do Ceuty i Melilli oraz do produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do Japonii.

4. Postanowienia art. 3.5 stosuje się do przywozu i wywozu produktów pomiędzy Unią Europejską, Japonią oraz Ceutą i Melillą.

5. Ceutę i Melillę uważa się za jedno terytorium.

6. Organ celny Królestwa Hiszpanii jest odpowiedzialny za stosowanie postanowień niniejszego artykułu w Ceucie i Melilli.

ARTYKUŁ 3.28

Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych

1. Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych ustanowiony zgodnie z art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym rozdziale „Komitetem"), oprócz pełnienia innych obowiązków określonych w art. 4.14 ust. 1, odpowiada za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Do celów niniejszego rozdziału Komitet pełni następujące funkcje:

a) dokonywanie przeglądu i, w razie konieczności, formułowanie odpowiednich zaleceń do rozważenia przez Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 22.1 na temat:

(i) wykonania postanowień niniejszego rozdziału i ich funkcjonowania oraz

(ii) wszelkich zmian postanowień niniejszego rozdziału zaproponowanych przez Stronę;

b) przyjmowanie Not wyjaśniających w celu ułatwienia wykonania postanowień niniejszego rozdziału;

c) ustanawianie procedury konsultacji, o której mowa w art. 3.24 ust. 3 oraz

d) rozpatrywanie wszelkich innych uzgodnionych przez przedstawicieli Stron kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 3.29

Postanowienia przejściowe dotyczące produktów w tranzycie lub przechowywanych

Postanowienia niniejszej Umowy można stosować do produktów, które są zgodne z postanowieniami niniejszego rozdziału i które w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy są w tranzycie od Strony dokonującej wywozu do Strony dokonującej przywozu lub znajdują się pod kontrolą organów celnych na terytorium Strony dokonującej przywozu bez uiszczenia cła przywozowego ani podatków, pod warunkiem że w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy złożono do organu celnego Strony dokonującej przywozu wniosek o przyznanie preferencyjnego traktowania taryfowego, o którym mowa w art. 3.16.

ROZDZIAŁ 4

SPRAWY CELNE I UŁATWIENIA W HANDLU

ARTYKUŁ 4.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

a) promowanie ułatwień w handlu w odniesieniu do towarów będących przedmiotem wymiany handlowej między Stronami, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznych kontroli celnych, przy uwzględnieniu zmieniających się praktyk handlowych;

b) zapewnienie przejrzystości przepisów prawa celnego i innych związanych z handlem przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron oraz ich spójności z międzynarodowymi standardami mającymi zastosowanie w tej dziedzinie;

c) zapewnienie, aby każda ze Stron stosowała swoje przepisy celne i inne związane z handlem przepisy ustawowe i wykonawcze w sposób przewidywalny, spójny i niedyskryminujący;

d) promowanie upraszczania i unowocześniania procedur i praktyk celnych każdej ze Stron;

e) dalszy rozwój technik zarządzania ryzykiem w celu ułatwiania legalnego handlu przy jednoczesnym zabezpieczeniu łańcucha dostaw w ramach handlu międzynarodowego oraz

f) wzmacnianie współpracy między Stronami w dziedzinie spraw celnych i ułatwień w handlu.

ARTYKUŁ 4.2

Zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do spraw związanych z prawodawstwem celnym każdej ze Stron, innych przepisów ustawowych i wykonawczych powiązanych z handlem oraz ogólnych procedur administracyjnych związanych z handlem, w tym ich stosowania w odniesieniu do towarów będących przedmiotem wymiany handlowej między Stronami, jak również współpracy między Stronami.

2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki Strony wynikające z postanowień rozdziałów 6 i 7.

3. W przypadku niezgodności pomiędzy niniejszym rozdziałem a rozdziałem 6 lub 7, pierwszeństwo w zakresie dotyczącym niezgodności mają postanowienia rozdziałów 6 lub 7.

4. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie bez uszczerbku dla osiągnięcia uzasadnionych celów polityki każdej ze Stron oraz jej zobowiązań na mocy umów międzynarodowych, których jest stroną, w zakresie ochrony:

a) moralności publicznej;

b) życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej lub

d) środowiska.

5. Każda ze Stron wykonuje postanowienia niniejszego rozdziału zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Każda ze Stron wykorzystuje w odpowiedni sposób swoje dostępne zasoby w celu wykonania postanowień niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 4.3

Przejrzystość

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy prawa celnego i inne związane z handlem przepisy ustawowe i wykonawcze oraz ogólne procedury administracyjne, a także istotne informacje o zasięgu ogólnym odnoszące się do handlu były publikowane i łatwo dostępne dla każdej zainteresowanej osoby, w tym, w stosownych przypadkach, w internecie.

2. Każda ze Stron publikuje i czyni łatwo dostępnymi swoje przepisy celne, inne związane z handlem przepisy ustawowe i wykonawcze oraz ogólne procedury administracyjne możliwie jak najwcześniej przed ich wejściem w życie, aby umożliwić każdemu zainteresowanemu zapoznanie się z nimi, z wyjątkiem w sytuacji:

a) nagłych przypadków;

b) drobnych zmian do takich przepisów ustawowych i wykonawczych lub procedur administracyjnych;

c) gdy uprzednia publikacja mogłaby podważyć skuteczność takich przepisów ustawowych i wykonawczych lub ich wykonanie lub

d) gdy środki mają skutek odciążający.

3. Każda ze Stron wyznacza co najmniej jeden punkt informacyjny, do którego zainteresowane osoby kierują wszelkie racjonalne zapytania dotyczące kwestii ujętych w ust. 1. Punkty informacyjne odpowiadają na takie zapytania i dostarczają wszelkie stosowne formularze i dokumenty w rozsądnym terminie określonym przez każdą ze Stron.

4. Każda ze Stron zapewnia w miarę potrzeb systematyczne konsultacje między organem celnym i innymi agencjami mającymi związek z handlem a przedsiębiorstwami handlowymi lub innymi zainteresowanymi stronami znajdującymi się na jego terytorium.

5. Informacje na temat opłat i należności publikuje się zgodnie z ust. 1 i 2. W informacjach tych określa się stosowane opłaty i należności, uzasadnienie takich opłat i należności, odpowiedzialny organ oraz termin i sposób ich uiszczenia. Takich opłat i należności nie stosuje się zanim nie opublikuje się dotyczącej ich informacji.

ARTYKUŁ 4.4

Procedury dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu

1. Każda ze Stron stosuje swoje prawo celne i inne związane z handlem przepisy ustawowe i wykonawcze w sposób przewidywalny, spójny, przejrzysty i niedyskryminujący.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej procedury celne:

a) były zgodne z międzynarodowymi normami i zalecanymi metodami postępowania w obszarze procedur celnych mającymi zastosowanie do każdej ze Stron, takimi jak te sporządzone pod auspicjami Światowej Organizacji Celnej[1], w tym z zasadniczymi elementami protokołu do zmiany Międzynarodowej konwencji dotyczącej uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego, sporządzonej w Brukseli dnia 26 czerwca 1999 r., Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, sporządzonej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r., oraz Ram norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego opracowanych przez Światową Organizację Celną (zwanych dalej „ramami SAFE");

b) miały na celu ułatwianie legalnego handlu, przy uwzględnieniu zmieniających się praktyk handlowych, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi;

c) zapewniały skuteczne egzekwowanie prawa w przypadku naruszeń przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących procedur celnych, w tym uchylania się od płacenia ceł i przemytu oraz

d) nie obejmowały obowiązkowego korzystania z usług pośredników celnych lub przeprowadzania inspekcji przedwysyłkowych.

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że Światową Organizację Celną utworzono w 1952 r. jako Radę Współpracy Celnej.

3. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki przyznające przedsiębiorstwom handlowym lub podmiotom gospodarczym spełniającym kryteria określone w przepisach ustawowych i wykonawczych preferencyjne traktowanie w zakresie kontroli celnej przed zwolnieniem towarów.

4. Każda ze Stron wspiera rozwój i wykorzystanie zaawansowanych systemów, w tym systemów opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, aby ułatwić elektroniczną wymianę danych między przedsiębiorstwami handlowymi i podmiotami gospodarczymi oraz jej organami celnymi i innymi agencjami związanymi z handlem.

5. Każda ze Stron podejmuje działania na rzecz dalszego uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentów wymaganych przez jej organy celne i inne agencje związane z handlem.

ARTYKUŁ 4.5

Zwolnienie towarów

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury celne, które:

a) powodują szybkie zwalnianie towarów w terminie nie dłuższym niż jest to konieczne do zapewnienia zgodności z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi;

b) umożliwiają uprzednie składanie i przetwarzanie drogą elektroniczną dokumentów oraz wszelkich innych wymaganych informacji przed przybyciem towarów oraz

c) umożliwiają zwolnienie towarów przed ostatecznym ustaleniem kwot należności celnych, podatków, opłat i należności, pod warunkiem złożenia zabezpieczenia – jeżeli jest to wymagane przez przepisy ustawowe i wykonawcze – w celu zabezpieczenia kwoty płatności końcowej.

ARTYKUŁ 4.6

Uproszczenie procedur celnych

1. Każda ze Stron podejmuje działania na rzecz uproszczenia wymogów i formalności dotyczących procedur celnych w celu skrócenia czasu potrzebnego na ich spełnienie i obniżenia związanych z nimi kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa handlowe lub podmioty gospodarcze, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki umożliwiające przedsiębiorstwom handlowym lub podmiotom gospodarczym spełniającym kryteria określone w przepisach ustawowych i wykonawczych korzystanie z dalszego uproszczenia procedur celnych. Takie uproszczenie może polegać na możliwości składania okresowych deklaracji – celem określenia i płatności należności celnych i podatków – obejmujących wielokrotny przywóz towarów w danym okresie, po zwolnieniu towarów.

3. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje programy, dzięki którym podmioty spełniające kryteria określone w jej przepisach ustawowych i wykonawczych mogą czerpać dodatkowe korzyści lub mają łatwiejszy dostęp do uproszczenia, o którym mowa w ust. 2.

ARTYKUŁ 4.7

Interpretacje indywidualne

1. Każda ze Stron, za pośrednictwem swojego organu celnego, wydaje wcześniejszą interpretację określającą traktowanie należne danym towarom. Interpretację tę wydaje się w rozsądnym i przewidywalnym terminie wnioskodawcy, który złożył pisemny wniosek, w tym w postaci elektronicznej, zawierający wszystkie niezbędne informacje zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony wystawiającej.

2. Interpretacja indywidualna odnosi się do klasyfikacji taryfowej towarów, pochodzenia towarów, w tym ich kwalifikacji jako towary pochodzące objęte rozdziałem 3, lub wszelkich innych kwestii uzgodnionych przez Strony, w szczególności dotyczących właściwej metody lub kryteriów, jakie należy stosować do ustalania wartości celnej towarów.

3. Zachowując wszelkie wymogi w zakresie poufności zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi, Strony mogą publikować swoje interpretacje indywidualne, w tym także w internecie.

ARTYKUŁ 4.8

Odwołanie i rewizja

1. W przypadku decyzji administracyjnych wydawanych przez organ celny lub inne związane z handlem agencje Strony, każda ze Stron gwarantuje osobie, która otrzymała taką decyzję, prawo do odwołania i rewizji.

2. Odwołanie lub rewizja obejmuje:

a) odwołanie na drodze administracyjnej do organu administracyjnego szczebla wyższego niż urzędnik lub urząd, który wydał decyzję, lub organu niezależnego od takiego urzędnika lub urzędu lub rewizję przez takiego urzędnika lub urząd lub

b) odwołanie się od decyzji lub jej rewizja na drodze sądowej.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby – w przypadku niewydania decyzji w sprawie odwołania lub rewizji, o których mowa w ust. 2 lit. a), w terminie przewidzianym w jej przepisach ustawowych i wykonawczych lub bez zbędnej zwłoki – osoby, o których mowa w ust. 1, miały prawo do dalszego odwołania lub rewizji na drodze administracyjnej lub sądowej.

4. Każdy ze Stron zapewnia, aby osoba, o której mowa w ust. 1, otrzymała uzasadnienie decyzji administracyjnej, umożliwiające takiej osobie skorzystanie w razie konieczności z procedur odwoławczych lub rewizyjnych.

ARTYKUŁ 4.9

Zarządzanie ryzykiem

1. Każda Strona przyjmuje lub utrzymuje system zarządzania ryzykiem, który umożliwia jej organom celnym skoncentrowanie inspekcji na przesyłkach wysokiego ryzyka i sprawną odprawę przesyłek charakteryzujących się niskim ryzykiem.

2. Każda ze Stron zarządza ryzykiem w oparciu o ocenę ryzyka według właściwych kryteriów selektywności.

3. W ramach swojego systemu zarządzania ryzykiem każda ze Stron może również wybrać, w sposób losowy, przesyłki do inspekcji, o których mowa w ust. 1.

4. Każda ze Stron projektuje i stosuje system zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający uniknięcie arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu międzynarodowym.

ARTYKUŁ 4.10

Audyt po odprawie celnej

1. Aby usprawnić procedurę zwolnienia towarów, każda ze Stron przyjmie lub będzie utrzymywać audyt po odprawie celnej w celu zapewnienia zgodności z przepisami prawa celnego oraz innymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi związanymi z handlem. W stosowaniu systemu zarządzania ryzykiem, o którym mowa w art. 4.9, organ celny każdej ze Stron wykorzystuje wyniki przeprowadzonego przez siebie audytu po odprawie celnej. Strona może przewidzieć, aby – w stosowaniu systemu zarządzania ryzykiem – jej organ celny wykorzystywał wyniki audytu po odprawie celnej przeprowadzonego przez inne agencje związane z handlem i odwrotnie.

2. Każda ze Stron wybiera osobę lub przesyłkę do audytu po odprawie celnej w oparciu o analizę ryzyka, która może obejmować właściwe kryteria selektywności. Każda ze Stron prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób przejrzysty. W przypadku objęcia konkretnej osoby procedurą audytu i otrzymania ostatecznych wyników, Strona niezwłocznie powiadamia o wynikach osobę, której dokumenty poddano audytowi, informując ją przy tym o jej prawach i obowiązkach oraz uzasadniając wyniki.

ARTYKUŁ 4.11

Tranzyt i przeładunek

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury w celu ułatwienia przemieszczania z terytorium lub na terytorium drugiej Strony towarów, które są w tranzycie lub w przeładunku w granicach jej obszaru celnego, przy jednoczesnym utrzymaniu odpowiedniej kontroli.

ARTYKUŁ 4.12

Współpraca celna

1. Bez uszczerbku dla innych form współpracy przewidzianych w niniejszej Umowie organy celne Strony współpracują ze sobą, w tym poprzez wymianę informacji, i udzielają sobie wzajemnie pomocy administracyjnej w sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, zgodnie z umową o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej, niezależnie od postanowień art. 1.6.

2. Organy celne Strony usprawniają współpracę w sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, z myślą o dalszym rozwijaniu ułatwień w handlu przy jednoczesnym zapewnieniu wzajemnego przestrzegania odpowiednich przepisów prawa celnego i zwiększeniu bezpieczeństwa łańcucha dostaw w następujących dziedzinach:

a) współpraca w zakresie dalszego uproszczenia procedur celnych, przy uwzględnieniu zmieniających się praktyk handlowych;

b) współpraca w zakresie harmonizacji wymagań dotyczących danych na potrzeby celne, zgodnie z obowiązującymi normami międzynarodowymi, takimi jak normy Światowej Organizacji Celnej;

c) współpraca w zakresie dalszego rozwoju aspektów celnych związanych z zabezpieczeniem i ułatwieniem międzynarodowego łańcucha dostaw handlowych zgodnie z ramami SAFE;

d) współpraca w zakresie poprawy technik zarządzania ryzykiem, w tym wymiany najlepszych praktyk oraz, w stosownych przypadkach, informacji dotyczących ryzyka i wyników kontroli;

e) współpraca na rzecz dalszego opracowywania środków, o których mowa w art. 4.4 ust. 3 i art. 4.6 ust. 2, lub programów, o których mowa w art. 4.6 ust. 3, obejmująca możliwość współpracy zmierzającej do umożliwienia przedsiębiorstwom handlowym lub podmiotom gospodarczym Strony czerpania korzyści ze środków lub programów drugiej Strony;

f) współpraca i koordynacja w ramach organizacji międzynarodowych, takich jak WTO i Światowa Organizacja Celna, w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym klasyfikacji taryfowej, ustalania wartości celnej i pochodzenia, w celu określenia, w miarę możliwości, wspólnych stanowisk oraz

g) współpraca w zakresie egzekwowania przepisów w odniesieniu do przemytu towarów zakazanych.

3. Organy celne Stron zapewniają wymianę informacji niezbędnych do celów ust. 2.

ARTYKUŁ 4.13

Odprawa czasowa

Do celów odprawy czasowej towarów, o której mowa w art. 2.10, i niezależnie od ich pochodzenia, każda ze Stron, zgodnie z procedurami określonymi w umowach międzynarodowych dotyczących czasowej odprawy i stosowanymi przez Strony, przyjmuje karnety ATA[1] wydane na terytorium drugiej Strony.

[1] „Karnet ATA" ma to samo znaczenie jak w konwencji celnej w sprawie ATA. Konwencja celna w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów sporządzona w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r. lub Konwencja dotycząca odprawy czasowej sporządzona w Istambule dnia 26 czerwca 1990 r.

ARTYKUŁ 4.14

Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych

1. Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych ustanowiony zgodnie z art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym rozdziale „Komitetem"), oprócz pełnienia innych obowiązków określonych w art. 3.28 ust. 1, odpowiada za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału oraz spraw związanych z cłami ujętymi w rozdziale 2 i w art. 14.51[1].

2. Komitet odbywa wspólne posiedzenia wraz ze Wspólnym Komitetem Współpracy Celnej ustanowionym na mocy umowy o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej, o ile takie wspólne posiedzenia nie są niezbędne do zapewnienia spójności w zakresie wykonania i funkcjonowania postanowień, o których mowa w ust. 1 oraz w umowie o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej[2].

3. Strony zapewniają, że skład ich delegacji na posiedzenia Komitetu odpowiada punktom podanym w porządku obrad.

---

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza praw ani obowiązków Stron jeśli chodzi o Komitet ds. Handlu Towarami w odniesieniu do rozdziału 2, ani Komitet ds. Własności Intelektualnej w odniesieniu do rozdziału 14.

[2] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że żadnego z postanowień niniejszego artykułu nie można interpretować w sposób, który uniemożliwiałby Wspólnemu Komitetowi Współpracy Celnej zorganizowanie posiedzenia wyłącznie w ramach umowy o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej.

4. Bez uszczerbku dla funkcji Wspólnego Komitetu Współpracy Celnej, Komitet pełni następujące funkcje:

a) zajmowanie się sprawami związanych z wykonaniem i funkcjonowaniem postanowień, o których mowa w ust. 1;

b) określanie obszarów wymagających poprawy w wykonaniu i funkcjonowaniu postanowień, o których mowa w ust. 1;

c) działanie jako mechanizm pozwalający na szybkie wypracowanie wspólnie uzgodnionych rozwiązań w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych postanowieniami, o których mowa w ust. 1;

d) formułowaniu rezolucji, zaleceń lub opinie dotyczących działań lub środków, które uznaje za niezbędne do osiągnięcia celów i skutecznego funkcjonowania niniejszego rozdziału;

e) podejmowanie decyzji co do działań, jakie Strona lub Strony mają podjąć, lub środków, które Strona lub Strony mają wdrożyć, w dziedzinach, o których mowa w art. 4.12 ust. 2, które uważa on za konieczne do osiągnięcia celów niniejszego rozdziału i jego skutecznego funkcjonowania oraz

f) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b).

ROZDZIAŁ 5

ŚRODKI OCHRONY HANDLU

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 5.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „przemysł krajowy” oznacza wszystkich producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych działających na terytorium danej Strony lub których łączna produkcja towarów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych stanowi znaczną część produkcji krajowej ogółem tych towarów;

b) „poważna szkoda” oznacza istotne ogólne osłabienie pozycji przemysłu krajowego;

c) „groźba poważnej szkody” oznacza poważną szkodę, której powstanie – jak wynika z dochodzenia, o którym mowa w art. 5.4 ust. 3 – jest w sposób oczywisty nieuchronne, . Ustalenie istnienia groźby poważnej szkody będzie oparte na faktach, a nie jedynie na przypuszczeniach, domysłach i odległej możliwości; oraz

d) „okres przejściowy” oznacza – w odniesieniu do określonego towaru pochodzącego – okres rozpoczynający się z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy i kończący się 10 lat po zakończeniu obniżania lub znoszenia ceł dla danego towaru, zgodnie z załącznikiem 2-A.

SEKCJA B

Dwustronne środki ochronne

ARTYKUŁ 5.2

Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Jeżeli, w wyniku obniżenia lub zniesienia należności celnych zgodnie z art. 2.8, towar pochodzący z terytorium jednej Strony jest przedmiotem przywozu na terytorium drugiej Strony w tak dużych ilościach w ujęciu bezwzględnym lub względem produkcji krajowej oraz na takich warunkach, że może wyrządzić poważną szkodę lub grozić wyrządzeniem takiej szkody przemysłowi krajowemu, druga Strona może wprowadzić środki przewidziane w ust. 2 w zakresie, w jakim jest to konieczne, by zapobiec lub zaradzić wyrządzeniu poważnej szkody przemysłowi krajowemu drugiej Strony oraz ułatwić dostosowanie przemysłu krajowego.

2. Dwustronny środek ochronny może polegać na:

a) wstrzymaniu dalszych obniżek stawki należności celnej stosowanej wobec danego towaru pochodzącego przewidzianej w rozdziale 2; lub

b) zwiększeniu stawki należności celnej stosowanej wobec danego towaru pochodzącego do poziomu, który nie przekracza poziomu niższego niż:

(i) stawka należności celnej stosowana wobec państwa najbardziej uprzywilejowanego obowiązująca w dniu zastosowania dwustronnego środka ochronnego oraz

(ii) stawka należności celnej stosowana wobec państwa najbardziej uprzywilejowanego, obowiązująca w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 5.3

Wyjątki i ograniczenia

1. Dwustronny środek ochronny utrzymuje się jedynie w takim zakresie i przez taki okres, które mogą być konieczne, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie oraz ułatwić dostosowanie przemysłu krajowego, pod warunkiem że taki okres nie przekracza dwóch lat. Dwustronny środek ochronny można jednak przedłużyć, pod warunkiem że całkowity okres obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, w tym takich przedłużeń, nie przekracza czterech lat.

2. Dwustronne środki ochronne mogą być stosowane tylko w okresie przejściowym.

3. W sytuacji, gdy przewidziany okres stosowania dwustronnego środka ochronnego przekracza jednego roku, Strona utrzymująca dwustronny środek ochronny liberalizuje go stopniowo w okresie jego stosowania w regularnych odstępach czasu w celu ułatwienia przystosowania.

4. Żadnego dwustronnego środka ochronnego nie stosuje się do przywozu danego towaru pochodzącego, który był już przedmiotem dwustronnego środka ochronnego przez okres równy okresowi stosowania poprzedniego takiego środka lub przez jeden rok, w zależności od tego, który okres jest dłuższy.

5. Po zakończeniu obowiązywania dwustronnego środka ochronnego stawka należności celnych w odniesieniu do towaru pochodzącego podlegającego środkowi jest równa stawce, która obowiązywałaby w przypadku niewprowadzenia dwustronnego środka ochronnego.

ARTYKUŁ 5.4

Dochodzenie

1. Strona może zastosować dwustronny środek ochronny dopiero po tym, jak właściwy organ[1] przeprowadzi dochodzenie zgodnie z takimi samymi procedurami, jak te przewidziane w art. 3 oraz art. 4 ust. 2 lit. c) Porozumienia w sprawie stosowania środków ochronnych.

2. We wszystkich przypadkach dochodzenie zostaje zakończone w terminie jednego roku od jego wszczęcia.

[1] Do celów niniejszej sekcji, w odniesieniu do Japonii, właściwy organ obejmuje też jego właściwe organy.

3. W dochodzeniu mającym na celu ustalenie, czy zwiększony przywóz towaru pochodzącego wyrządził lub grozi wyrządzeniem poważnej szkody przemysłowi krajowemu, właściwy organ prowadzący dochodzenie ocenia wszystkie istotne czynniki o charakterze obiektywnym i wymiernym wywierające wpływ na sytuację przemysłu krajowego. Czynniki te obejmują w szczególności: stopę i wielkość wzrostu przywozu towaru pochodzącego w ujęciu bezwzględnym i względnym, udział w rynku krajowym przejęty przez zwiększony przywóz towaru pochodzącego oraz zmiany w poziomie sprzedaży, produkcji, wydajności, wykorzystania mocy produkcyjnych, zysków i strat oraz zatrudnienia.

4. Nie stwierdza się, aby zwiększony przywóz towaru pochodzącego wyrządził lub grozi wyrządzeniem poważnej szkody przemysłowi krajowemu, o ile na podstawie obiektywnych dowodów nie wykazano w dochodzeniu istnienia związku przyczynowego między wzrostem przywozu towaru pochodzącego a poważną szkodą lub groźbą wyrządzenia poważnej szkody przemysłowi krajowemu. Przy stwierdzeniu tym – poza zwiększonym przywozem towaru pochodzącego – bierze się jednocześnie pod uwagę także inne czynniki, które również powodują szkodę dla przemysłu krajowego.

ARTYKUŁ 5.5

Powiadamianie

1. Strona bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę na piśmie o tym, że:

a) wszczyna dochodzenie, o którym mowa w art. 5.4 ust. 1, dotyczące poważnej szkody lub groźby poważnej szkody oraz o jego przyczynach;

b) stwierdza poważną szkodę lub groźbę poważnej szkody spowodowaną przez zwiększony przywóz oraz

c) podejmuje decyzję o zastosowaniu lub przedłużeniu dwustronnego środka ochronnego.

2. Strona powiadamiająca, o której mowa w ust. 1, przedstawia drugiej Stronie wszystkie istotne informacje, które obejmują:

a) w przypadku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 lit. a), powód wszczęcia dochodzenia, dokładny opis towaru pochodzącego będącego przedmiotem dochodzenia oraz jego podpozycję taryfową Systemu Zharmonizowanego, spodziewany czas trwania dochodzenia i datę wszczęcia dochodzenia oraz

b) w przypadku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 lit. b) i c), dowody poważnej szkody lub groźby poważnej szkody w wyniku zwiększonego przywozu towaru pochodzącego, dokładny opis towaru pochodzącego objętego dwustronnym środkiem ochronnym i jego podpozycję taryfową Systemu Zharmonizowanego, szczegółowy opis proponowanego dwustronnego środka ochronnego oraz proponowaną datę wprowadzenia i spodziewany okres obowiązywania tego środka.

ARTYKUŁ 5.6

Konsultacje i rekompensaty

1. Strona, która proponuje zastosowanie lub przedłużenie stosowania dwustronnego środka ochronnego, przewiduje odpowiednią możliwość przeprowadzenia takich uprzednich konsultacji z drugą Stroną w celu przejrzenia informacji wynikających z dochodzenia, o którym mowa w art. 5.4 ust. 1, wymiany poglądów na temat dwustronnego środka ochronnego i osiągnięcia porozumienia w sprawie rekompensaty, o której mowa w niniejszym artykule.

2. Strona, która proponuje zastosowanie lub przedłużenie stosowania dwustronnego środka ochronnego, przedstawia drugiej Stronie wspólnie uzgodnione odpowiednie środki rekompensaty handlowej w formie koncesji dotyczących należności celnych, których wartość zasadniczo równa się dodatkowym należnościom celnym, jakich można się spodziewać w wyniku dwustronnego środka ochronnego.

3. Jeżeli w ciągu 30 dni od rozpoczęcia konsultacji Stronom nie uda się dojść do porozumienia w sprawie rekompensaty Strona, do której towaru pochodzącego stosuje się dwustronny środek ochronny, ma prawo zawiesić stosowanie koncesji celnych na mocy niniejszej Umowy, których wartość zasadniczo równa się dodatkowym należnościom celnym wynikającym z dwustronnego środka ochronnego. Czas, w jakim Strona wykonująca prawo do zawieszenia może zawiesić stosowanie koncesji celnych ogranicza się wyłącznie do minimalnego okresu niezbędnego do osiągnięcia zasadniczo równoważnego skutku i do okresu, kiedy dwustronny środek ochronny jest utrzymywany.

4. Niezależnie od postanowień ust. 3 prawa do zawieszenia, o którym mowa w tym ustępie, nie wykonuje się podczas pierwszych 24 miesięcy obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, pod warunkiem, że środek ochronny wprowadzono w następstwie bezwzględnego wzrostu przywozu i że taki środek ochronny jest zgodny z postanowieniami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 5.7

Tymczasowe dwustronne środki ochronne

1. W okolicznościach krytycznych, w przypadku gdy opóźnienie mogłoby spowodować trudną do naprawienia szkodę, Strona może zastosować tymczasowy dwustronny środek ochronny, który przyjmuje formę środka określonego w art. 5.2 ust. 2 lit. a) lub b), zgodnie ze wstępnym ustaleniem, że istnieje wyraźny dowód, iż zwiększony przywóz towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony wyrządził lub grozi wyrządzeniem poważnej szkody przemysłowi krajowemu Strony proponującej zastosowanie tymczasowego dwustronnego środka ochronnego.

2. Strona powiadamia drugą Stronę o swoim zamiarze wprowadzenia tymczasowego dwustronnego środka ochronnego na piśmie i nie później niż w dniu rozpoczęcia jego stosowania. Strony wszczynają konsultacje w sprawie stosowania tymczasowego dwustronnego środka ochronnego niezwłocznie po zastosowaniu tego środka. Powiadomienie zawiera dowody istnienia krytycznych okoliczności, dowody poważnej szkody lub groźby poważnej szkody spowodowanej zwiększonym przywozem towaru pochodzącego, dokładny opis towaru pochodzącego objętego proponowanym tymczasowym dwustronnym środkiem ochronnym i jego podpozycję taryfową Systemu Zharmonizowanego oraz szczegółowy opis tego środka.

3. Okres obowiązywania tymczasowego dwustronnego środka ochronnego nie może przekraczać 200 dni. W tym okresie mają być spełnione stosowne wymagania określone w art. 5.4. Czas obowiązywania tymczasowego dwustronnego środka ochronnego liczy się jako część okresu, o którym mowa w art. 5.3 ust. 1.

4. Postanowienia art. 5.3 ust. 5 stosuje się odpowiednio do tymczasowego dwustronnego środka ochronnego. Należności celne nałożone w wyniku tymczasowego dwustronnego środka ochronnego podlegają zwrotowi, w przypadku gdy po przeprowadzeniu dochodzenia, o którym mowa w art. 5.4 ust. 1, nie stwierdzi się, że wzrost przywozu towaru pochodzącego objętego tymczasowym dwustronnym środkiem ochronnym wyrządził lub groził wyrządzeniem poważnej szkody przemysłowi krajowemu.

ARTYKUŁ 5.8

Różne

Powiadomienia, o których mowa w art. 5.5 ust. 1 i art. 5.7 ust. 2, i wszelkie inne dokumenty przekazywane sobie przez Strony na mocy niniejszej sekcji sporządza się w języku angielskim.

SEKCJA C

Ogólne środki ochronne

ARTYKUŁ 5.9

Postanowienia ogólne

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie stosowania środków ochronnych w odniesieniu do towaru pochodzącego z drugiej Strony zgodnie z art. XIX GATT 1994 oraz Porozumieniem w sprawie środków ochronnych.

2. Postanowienia niniejszej sekcji nie podlegają procedurze rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ARTYKUŁ 5.10

Stosowanie środków ochronnych

Strona nie stosuje ani nie utrzymuje jednocześnie w odniesieniu do tego samego towaru:

a) dwustronnego środka ochronnego określonego w sekcji B;

b) środka na mocy art. XIX GATT 1994 oraz Porozumienia w sprawie środków ochronnych lub

c) środka ochronnego określonego w sekcji C części 3 załącznika 2-A

SEKCJA D

Środki antydumpingowe i wyrównawcze

ARTYKUŁ 5.11

Postanowienia ogólne

1. Strony zachowują swoje prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia antydumpingowego i Porozumienia SCM.

2. Postanowienia niniejszej sekcji nie podlegają procedurze rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

3. Postanowienia działu 3 nie mają zastosowania do środków antydumpingowych i wyrównawczych na mocy niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 5.12

Przejrzystość i ujawnienie istotnych faktów

1. Każda ze Stron prowadzi dochodzenia dotyczące cła antydumpingowego i wyrównawczego w sposób sprawiedliwy i przejrzysty oraz w oparciu o Porozumienie antydumpingowe i Porozumienie SCM.

2. Przed wprowadzeniem środków tymczasowych lub niezwłocznie po wprowadzeniu środków tymczasowych, o których mowa w art. 7 Porozumienia antydumpingowego i art. 17 Porozumienia SCM, a w każdym razie przed dokonaniem ostatecznego ustalenia, każda ze Stron w pełni ujawnia istotne fakty wzięte pod uwagę jako podstawa decyzji o ewentualnym zastosowaniu środków tymczasowych i ostatecznych. Ujawnienie wszystkich zasadniczych faktów pozostaje bez uszczerbku dla wymogów dotyczących poufności, o których mowa w art. 6.5 Porozumienia antydumpingowego i art. 12.4 Porozumienia SCM. Ujawnienia dokonuje się na piśmie oraz powinno ono przewidywać dostateczny okres umożliwiający zainteresowanym Stronom obronę ich interesów.

3. Ujawnieniu zasadniczych faktów, dokonane zgodnie z ust. 2, zawiera w szczególności:

a) w przypadku dochodzenia antydumpingowego, ustalone marginesy dumpingu, wystarczająco szczegółowe wyjaśnienie podstawy i metody, w oparciu o które ustalono wartości normalne i ceny eksportowe oraz metodologię stosowaną przy porównaniu normalnych wartości i ceny eksportowej obejmujących wszelkie dostosowania;

b) w przypadku dochodzenia antysubsydyjnego, określenie subsydiowania stanowiącego podstawę środków wyrównawczych, które zawiera wystarczająco szczegółowe informacje na temat obliczania kwoty oraz metodologii stosowanej, aby ustalić występowanie subsydiowania oraz

c) odpowiednie informacje do ustalenia szkody, w tym informacje dotyczące wielkości przywozu towarów po cenach dumpingowych i wpływu tego towaru na ceny na rynku krajowym w odniesieniu do podobnych towarów, szczegółowe informacje dotyczące metody zastosowanej do obliczenia podcięcia cenowego, wpływu przywozu towarów po cenach dumpingowych na przemysł krajowy oraz wykazanie związku przyczynowego obejmującego ocenę czynników innych niż przywóz towarów po cenach dumpingowych, o których mowa w art. 3.5 Porozumienia antydumpingowego.

4. W przypadkach, kiedy organ prowadzący dochodzenie[1] danej Strony zamierza wykorzystać dostępne fakty zgodnie z art. 6.8 Porozumienia antydumpingowego, powiadamia on zainteresowaną stronę o swoich zamiarach i jasno określa powody, które mogą prowadzić do wykorzystania dostępnych faktów. Jeżeli – po udzieleniu możliwości przedstawienia w rozsądnym terminie dalszych wyjaśnień – organ prowadzący dochodzenie uzna, że dostarczone przez zainteresowaną stronę wyjaśnienia są niezadowalające, zawiera on w ujawnieniu istotnych faktów wyraźne wskazanie dostępnych faktów, których użył zamiast tych niezadawalających wyjaśnień.

ARTYKUŁ 5.13

Uwzględnienie interesu publicznego

Podczas prowadzenia dochodzeń antydumpingowych i dochodzeń dotyczących cła wyrównawczego w odniesieniu do towaru, organ dochodzeniowy Strony dokonującej przywozu, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, stwarza producentom podobnego towaru na terytorium Strony dokonującej przywozu, importerom towaru, użytkownikom przemysłowym towaru i przedstawicielom organizacji konsumenckich w przypadkach, gdy produkt jest powszechnie sprzedawany na poziomie detalicznym, możliwości przedstawienia swoich uwag na piśmie w odniesieniu do dochodzeń antydumpingowych i dochodzeń dotyczących cła wyrównawczego, w tym dotyczących potencjalnego wpływu ceł na ich sytuację.

[1] Do celów niniejszej sekcji, w odniesieniu do Japonii, organ prowadzący dochodzenie obejmuje też jej właściwe organy prowadzące dochodzenie.

ARTYKUŁ 5.14

POSTĘPOWANIE ANTYDUMPINGOWE

W przypadku kiedy organ dochodzeniowy Strony dokonującej przywozu otrzymuje pisemny wniosek skierowany przez przedstawicieli przemysłu krajowego lub w ich imieniu o wszczęcie dochodzenia antydumpingowego w odniesieniu do towaru pochodzącego z terytorium Strony dokonującej wywozu, Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu o takim wniosku na co najmniej 10 dni przed wszczęciem dochodzenia.

ROZDZIAŁ 6

ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

ARTYKUŁ 6.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

a) ochrona życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin przez opracowywanie, wprowadzanie i egzekwowanie środków sanitarnych i fitosanitarnych przy jednoczesnym minimalizowaniu ich negatywnego wpływu na handel między Stronami;

b) wspieranie współpracy między Stronami w zakresie wykonania postanowień porozumienia SPS oraz

c) dostarczenie środków służących poprawie komunikacji i współpracy między Stronami, ram umożliwiających rozwiązywanie kwestii związanych z wdrożeniem środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz środków pozwalających na znalezienie rozwiązań możliwych do zaakceptowania przez obie Strony.

ARTYKUŁ 6.2

Zakres stosowania

Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do wszystkich środków sanitarnych i fitosanitarnych Stron określonych w porozumieniu SPS, które mogą, bezpośrednio lub pośrednio, wpływać na handel między Stronami.

ARTYKUŁ 6.3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie definicje zawarte w załączniku A do porozumienia SPS.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „warunki przywozu” oznaczają wszelkie środki sanitarne lub fitosanitarne, które muszą być spełnione w odniesieniu do przywozu produktów oraz

b) „strefa chroniona” oznacza oficjalnie określoną część geograficzną każdej ze Stron, w której określony agrofag objęty przepisami nie zadomowił się pomimo warunków temu sprzyjających i pomimo faktu, że występuje w innych częściach terytorium danej Strony.

3. Ponadto do celów stosowania postanowień niniejszego rozdziału Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych ustanowiony zgodnie z art. 22.3 może postanowić w sprawie innych definicji, uwzględniając glosariusze i definicje opracowane przez właściwe organizacje międzynarodowe, takie jak Komisja Kodeksu Żywnościowego, Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (zwana dalej „OIE”) oraz odpowiednie organizacje międzynarodowe działające w ramach Międzynarodowej konwencji ochrony roślin (zwanej dalej „IPPC”). W przypadku wystąpienia rozbieżności pomiędzy definicjami uzgodnionymi przez Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych a definicjami określonymi w porozumieniu SPS, nadrzędne są definicje określone w porozumieniu SPS.

ARTYKUŁ 6.4

Związki z Porozumieniem WTO

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki w zakresie środków sanitarnych i fitosanitarnych wynikające z porozumienia SPS. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki każdej ze Stron wynikające z porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 6.5

Właściwe organy oraz punkty kontaktowe

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron dostarcza drugiej Stronie opis organów właściwych do wykonania postanowień niniejszego rozdziału oraz punktu kontaktowego odpowiedzialnego za komunikację w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem.

2. Każda ze Stron informuje drugą Stronę o wszelkich znaczących zmianach struktury, organizacji i podziału kompetencji swoich właściwych organów i zapewnia, by informacje dotyczące punktów kontaktowych były uaktualniane.

ARTYKUŁ 6.6

Ocena ryzyka

Strony zapewnią, aby ich środki sanitarne i fitosanitarne były oparte na ocenie ryzyka zgodnie z art. 5 oraz zgodnie z innymi istotnymi postanowieniami porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 6.7

Warunki przywozu, procedury przywozowe i ułatwienia w handlu

1. W celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu ochrony Strony dokonujące przywozu ustalają warunki przywozu, pod warunkiem przeprowadzenia, w razie konieczności, konsultacji między Stronami i przy uwzględnieniu tych konsultacji.

2. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z porozumienia SPS Strona dokonująca przywozu powinna, na żądanie Strony dokonującej wywozu, stosować warunki przywozu produktów w sposób spójny na całym terytorium Strony dokonującej wywozu.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie mają wpływu na warunki przywozowe między Stronami obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony zobowiązują się rozważyć wszelkie wnioski dotyczące przeglądu tych warunków przywozu.

4. W odniesieniu do wszelkich procedur przywozowych każda ze Stron zapewnia sprawdzenie i zapewnienie wdrożenia środków sanitarnych i fitosanitarnych, w tym dotyczących akceptacji i odprawy celnej, tak aby:

a) procedury takie były uproszczone, przyspieszone i zakończone bez zbędnej zwłoki, zgodnie z porozumieniem SPS;

b) procedur takich nie stosowano w sposób, który stanowiłby arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację jednej ze Stron;

c) zwyczajowy okres przeprowadzania każdej procedury był publikowany lub by spodziewany czas trwania takiej procedury był podany do wiadomości zainteresowanej stronie na jej wniosek oraz

d) wymagania dotyczące zakresu informacji ograniczać do tego, co jest niezbędne do przeprowadzenia właściwej kontroli, inspekcji i akceptacji, w tym akceptacji zastosowania dodatków lub dla ustalenia tolerancji zanieczyszczeń żywności, napojów i pożywienia dla zwierząt.

5. Uwzględniając stosowne normy opracowane w ramach IPPC, Strony utrzymują odpowiednie informacje na temat ich statusu obecności agrofagów, w tym programów nadzoru, zwalczania i ograniczania rozprzestrzeniania się oraz ich wyników w celu wniesienia wkładu do klasyfikacji agrofagów i uzasadnienia fitosanitarnych warunków przywozu.

6. Każda ze Stron ustanawia wykaz objętych przepisami agrofagów dla towarów[1], w przypadku gdy istnieją obawy związane z kwestiami fitosanitarnymi. W stosownych przypadkach wykaz zawiera:

a) agrofagi kwarantannowe, których występowania nie stwierdzono w żadnej części jej terytorium;

b) agrofagi kwarantannowe, o których wiadomo, że występują w części jej terytorium, lecz nie są szeroko rozpowszechnione i są pod urzędową kontrolą oraz

c) wszelkie inne objęte przepisami agrofagi, w odniesieniu do których można zastosować środki fitosanitarne.

W przypadku towarów, w odniesieniu do których istnieją obawy związane z kwestiami fitosanitarnymi, warunki przywozu ogranicza się do środków zapewniających brak objętych przepisami agrofagów Strony dokonującej przywozu. Strona dokonująca przywozu udostępnia swój wykaz towarów objęty przepisami i wymogi fitosanitarne dotyczące przywozu w odniesieniu do wszystkich towarów objętych regulacjami. W stosownych przypadkach informacje takie obejmują szczególne deklaracje dotyczące agrofagów kwarantannowych i dodatkowe oświadczenia w sprawie świadectw fitosanitarnych określone przez Stronę dokonującą przywozu.

[1] Do celów niniejszego rozdziału termin „towary” należy rozumieć zgodnie ze glosariuszem terminologii fitosanitarnej (Międzynarodowy Standard dla Środków Fitosanitarnych nr 5) sporządzonym przez Sekretariat IPPC.

7. W przypadku konieczności ustalenia warunków przywozu na wniosek Strony dokonującej wywozu:

a) Strona dokonująca przywozu podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu umożliwienia przywozu danych produktów bez zbędnej zwłoki;

b) Strona dokonująca wywozu:

(i) dostarcza wszelkie istotne informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu oraz

(ii) zapewnia Stronie dokonującej przywozu odpowiedni dostęp umożliwiający przeprowadzanie audytów i innych odpowiednich procedur.

8. W przypadku gdy dostępny jest wybór alternatywnych środków sanitarnych lub fitosanitarnych umożliwiający osiągnięcie poziomu ochrony wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu, Strony, na wniosek Strony dokonującej wywozu, rozważają wybór rozwiązań bardziej funkcjonalnych i mniej ograniczających handel.

9. Jeżeli świadectwo wydane przez Stronę dokonującą wywozu jest niezbędne do celów sanitarnych lub fitosanitarnych, Strony uzgadniają format świadectwa i jego treść, uwzględniając przy tym międzynarodowe normy, wytyczne lub zalecenia Komisji Kodeksu Żywnościowego, OIE lub IPPC.

10. Każda ze Stron promuje wdrażanie certyfikatu elektronicznego oraz innych technologii ułatwiających wymianę handlową.

11. Celem weryfikacji urzędników Strony dokonującej przywozu na terytorium Strony dokonującej wywozu powinno być ułatwianie nowych transakcji handlowych. Weryfikacje te nie powinny stać się środkiem stałym. Na wniosek Strony dokonującej wywozu i po przyjęciu bez zbędnej zwłoki przez Stronę dokonującą przywozu, Strona dokonująca przywozu zastępuje istniejący środek weryfikacji środkiem alternatywnym, który weryfikuje zgodność z wymogami dla środków fitosanitarnych uzgodnionymi przez Stronę dokonującą wywozu.

12. Przesyłki towarów objętych przepisami są przyjmowane w oparciu o odpowiednie gwarancje Strony dokonującej wywozu, bez specjalnego zezwolenia na przywóz w postaci licencji lub zezwolenia, z wyjątkiem przypadków, gdy konieczne jest oficjalne zezwolenie na przywóz, w oparciu o odpowiednie normy, wytyczne i zalecenia IPPC.

13. Analizę zagrożenia agrofagiem rozpoczyna się możliwie jak najszybciej i bez zbędnej zwłoki.

14. Wszelkie opłaty nakładane w związku z procedurami dotyczącymi przywożonych produktów pochodzących z terytorium Strony dokonującej wywozu są proporcjonalne w stosunku do opłat nakładanych na podobne produkty krajowe i nie powinny być wyższe niż rzeczywisty koszt usługi zgodnie z pkt 1 lit. f) załącznika C do porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 6.8

Audyt

1. W celu uzyskania i utrzymania zaufania w kwestii skutecznego wykonania postanowień niniejszego rozdziału Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy w prowadzaniu audytów dotyczących:

a) całości lub części systemu inspekcji i certyfikacji należącego do Strony dokonującej wywozu oraz

b) wyników kontroli przeprowadzonych w ramach systemu inspekcji i certyfikacji należącego do Strony dokonującej wywozu.

Strony przeprowadzają te audyty zgodnie z postanowieniami porozumienia SPS, przy uwzględnieniu odpowiednich międzynarodowych norm, wytycznych i zaleceń Komisji Kodeksu Żywnościowego, OIE, IPPC.

2. Strona dokonująca przywozu może przeprowadzać audyty, zwracając się do Strony dokonującej wywozu o informacje lub przeprowadzając wizyty kontrolne na terytorium Strony dokonującej wywozu.

3. Wizyta kontrola jest przeprowadzana na warunkach uzgodnionych z wyprzedzeniem przez Strony.

4. Strona dokonująca przywozu umożliwia Stronie dokonującej wywozu przedstawienie uwag na piśmie na temat ustaleń z kontroli. Strona dokonująca przywozu uwzględnia wszelkie takie uwagi przed przyjęciem wniosków oraz podjęciem jakichkolwiek działań w tej sprawie. Strona dokonująca przywozu bez zbędnej zwłoki przekazuje Stronie dokonującej wywozu pisemne sprawozdanie zawierające jej wnioski.

5. Koszty wizyty kontrolnej pokrywa Strona dokonująca przywozu, chyba że Strony uzgodniły inaczej.

ARTYKUŁ 6.9

Procedura umieszczania w wykazie przedsiębiorstw lub obiektów

1. W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu zwróci się o to, właściwe organy Strony dokonującej wywozu zapewniają, by sporządzano, uaktualniano i przekazywano Stronie dokonującej przywozu wykazy przedsiębiorstw i obiektów, które są zgodne z warunkami przywozu Strony dokonującej przywozu.

2. Strona dokonująca przywozu może zwrócić się do Strony dokonującej wywozu o dostarczenie informacji koniecznych do uwzględnienia wykazów, o których mowa w ust. 1. Oprócz przypadków, kiedy do sprawdzenia pozycji w wykazie konieczne są dodatkowe informacje, Strona dokonująca przywozu bez zbędnej zwłoki podejmuje konieczne środki umożliwiające przywóz towarów od przedsiębiorstw i z obiektów ujętych w wykazie. Nie naruszając postanowień art. 6.13, środki takie nie obejmują wcześniejszych inspekcji, chyba że taka inspekcja jest wymagana na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron lub w inny sposób została uzgodniona przez Strony.

3. Strona dokonująca przywozu może przeprowadzać audyty zgodnie z art. 6.8.

4. W stosownych przypadkach Strona dokonująca przywozu podaje do wiadomości publicznej wykazy, o których mowa w ust. 1.

5. Strona powiadamia drugą Stronę o zamiarze wprowadzenia nowych przepisów ustawowych i wykonawczych wchodzących w zakres niniejszego artykułu i umożliwia drugiej Strony przedstawienie uwag na ten temat.

ARTYKUŁ 6.10

Dostosowanie do warunków regionalnych

1. W odniesieniu do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, Strony uznają pojęcie strefy i grupy określone w Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych OIE oraz w Kodeksie Zdrowia Zwierząt Wodnych OIE.

2. Kiedy – na wniosek Strony dokonującej wywozu – Strona dokonująca przywozu ustanawia lub utrzymuje warunki sanitarne przy przywozie, uznaje ona strefy lub grupy ustanowione przez Stronę dokonującą wywozu jako podstawę rozpatrywania w celu umożliwienia dokonywania przywozu lub jego kontynuacji.

3. Strona dokonująca wywozu określa swoje strefy lub grupy, o których mowa w ust. 2, oraz, na wniosek Strony dokonującej przywozu, przedstawia pełne uzasadnienie i odnośne dane na podstawie Kodeksu zdrowia zwierząt lądowych OIE lub Kodeksu Zdrowia Zwierząt Wodnych OIE, lub w inny sposób, jaki Strony uznają za stosowny na podstawie wiedzy wynikającej z doświadczenia właściwych organów Strony dokonującej wywozu.

4. Każda ze Stron zapewnia bezzwłoczne wypełnianie procedur i obowiązków ustanowionych w ust. 2 i 3.

5. O ile Strony nie postanowią inaczej, Strony – za pośrednictwem Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych – wymieniają informacje na temat sposobu ustanowienia i utrzymania wzajemnego uznawania statusu zdrowotnego, opierając się na Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych OIE oraz zaleceniach przyjętych przez OIE.

6. Każda ze Stron może ustanowić strefy lub grupy, o których mowa w ust. 2, w odniesieniu do chorób, które nie są ujęte w Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych OIE ani w Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych OIE i uzgodnić z drugą Stroną stosowanie takich stref lub grup w handlu między Stronami.

7. W odniesieniu do roślin i produktów roślinnych Strony uznają pojęcia obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga, punktów produkcji wolnych od szkodników oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia szkodników określone w Międzynarodowych Standardach dla Środków Fitosanitarnych opracowanych w ramach IPPC, a także pojęcie stref chronionych, które Strony uzgodnią stosować w handlu między sobą.

8. Kiedy – na wniosek Strony dokonującej wywozu – Strona dokonująca przywozu ustanawia lub utrzymuje warunki sanitarne przy przywozie, uznaje ona obszary wolne od szkodników, miejsca produkcji wolne od szkodników, punkty produkcji wolne od szkodników, obszary niewielkiego rozpowszechnienia szkodników i strefy chronione ustanowione przez Stronę dokonującą wywozu jako podstawę rozpatrywania w celu ustalenia zezwolenia lub utrzymania przywozu.

9. Strona dokonująca wywozu określa swoje obszary wolne od szkodników, miejsca produkcji wolne od szkodników, punkty produkcji wolnych od szkodników oraz obszary niewielkiego występowania szkodników lub strefy chronione. Na wniosek Strony dokonującej przywozu Strona dokonująca wywozu przedstawia pełne uzasadnienie i odnośne dane na podstawie stosownych Międzynarodowych Standardów dla Środków Fitosanitarnych opracowanych w ramach IPPC, lub w inny sposób, jaki Strony uznają za stosowny na podstawie wiedzy wynikającej z doświadczenia właściwych organów fitosanitarnych Strony dokonującej wywozu.

10. W celu wykonania ust. 7–9 można przeprowadzać konsultacje techniczne i kontrole. Konsultacje techniczne odbywają się zgodnie z art. 6.12. Audyty prowadzone są zgodnie z art. 6.8 z uwzględnieniem właściwości biologicznych danego agrofaga i z uwzględnieniem danego towaru.

11. Każda ze Stron zapewnia bezzwłoczne wypełnianie procedur i obowiązków określonych w ust. 8–10.

12. W przypadku stwierdzenia występowania agrofaga kwarantannowego w strefie chronionej Strona dokonująca wywozu niezwłocznie powiadamia o tym Stronę dokonującą przywozu i – na wniosek tej Strony – natychmiast zawiesza odpowiedni wywóz. Strona dokonująca wywozu może wznowić wywóz, pod warunkiem że Strona dokonująca przywozu uzna gwarancje przedstawione przez Stronę dokonującą wywozu za wystarczające.

ARTYKUŁ 6.11

Przejrzystość i wymiana informacji

1. Zgodnie z postanowieniami art. 7 Porozumienia SPS oraz załączników B i C do porozumienia SPS każda ze Stron:

a) zapewnia przejrzystość w zakresie:

(i) środków sanitarnych i fitosanitarnych, w tym warunków przywozu oraz

(ii) procedur kontroli, inspekcji i akceptacji, w tym pełnych i szczegółowych informacji na temat obowiązkowych etapów administracyjnych, przewidywanych ram czasowych oraz organów odpowiedzialnych za przyjmowanie wniosków dotyczących przywozu i przetwarzania ich;

b) wspiera wzajemne zrozumienie środków sanitarnych i fitosanitarnych stosowanych przez każdą ze Stron oraz

c) na uzasadniony wniosek drugiej Strony i najszybciej jak to możliwe, przekazuje informacje dotyczące środków sanitarnych i fitosanitarnych i ich stosowania obejmujące:

(i) warunki przywozu mające zastosowanie do przywozu szczególnych produktów;

(ii) stan zaawansowania wniosków o udzielenie zezwolenia w odniesieniu do określonych produktów;

(iii) częstotliwość kontroli przywozu prowadzonych w odniesieniu do produktów pochodzących z terytorium drugiej Strony oraz

(iv) kwestie związane z opracowywaniem i stosowaniem jej środków fitosanitarnych, w tym postępów w zakresie nowych dostępnych dowodów naukowych, które wpływają lub mogą wpływać na handel między Stronami, w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na handel.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 lit. a) i c), uznaje się za przekazane, jeżeli udostępniono je Stronie na drodze powiadomienia zgodnie z porozumieniem SPS, lub gdy udostępniono je na oficjalnej, publicznie dostępnej i bezpłatnej stronie internetowej Strony.

ARTYKUŁ 6.12

Konsultacje techniczne

1. Strona może zwrócić się o przeprowadzenie konsultacji technicznych, jeżeli ma poważne obawy dotyczące zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin lub środków zaproponowanych lub wdrożonych przez drugą Stronę.

2. Druga Strona odpowiada bez zbędnej zwłoki na taki wniosek, aby podjąć konsultacje techniczne, które pozwolą rozwiązać te problemy.

3. Każda ze Stron dokłada starań w celu dostarczenia informacji niezbędnych, aby uniknąć zakłóceń w handlu, aby znaleźć rozwiązanie możliwe do zaakceptowania przez obie Strony.

4. Jeżeli w celu rozwiązania problemów Strony ustanowiły już inne mechanizmy niż te, o których mowa w niniejszym artykule, korzystają one z nich w miarę możliwości, aby uniknąć niepotrzebnego powielania.

5. Wszelkie zgłaszane przez drugą Stronę problemy w odniesieniu do środków sanitarnych i fitosanitarnych, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron stara się rozwiązać w drodze konsultacji technicznych na mocy niniejszego artykułu zanim rozpocznie procedurę rozstrzygania sporów na mocy niniejszej Umowy.

6. Każda ze Stron może zakończyć konsultacje techniczne, powiadamiając o tym drugą Stronę na piśmie w dowolnym momencie nie wcześniej niż po upływie 90 dni od daty otrzymania od drugiej Strony odpowiedzi, o której mowa w ust. 2, lub w dowolnym innym terminie uzgodnionym przez Strony.

ARTYKUŁ 6.13

Środki nadzwyczajne

1. Strona może przyjąć środki nadzwyczajne, które są konieczne do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub rośli. Przyjmując takie środki nadzwyczajne, właściwy organ danej Strony:

a) natychmiast powiadamia o takich środków nadzwyczajnych właściwe organy drugiej Strony;

b) pozwala drugiej Stronie przedstawić uwagi na piśmie;

c) podejmuje, w razie potrzeby, konsultacje techniczne, o których mowa w art. 6.12 oraz

d) uwzględnia uwagi, o których mowa w lit. b), oraz wyniki konsultacji technicznych, o których mowa w lit. c).

2. Aby uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w handlu, przy podejmowaniu decyzji w odniesieniu do przesyłek, które, w momencie przyjmowania środków nadzwyczajnych, są transportowane między Stronami Strona dokonująca przywozu uwzględnia informacje przekazane w odpowiednim terminie przez Stronę dokonującą wywozu.

3. Strona dokonująca przywozu zapewnia, aby żadnych nadzwyczajnych środków, o których mowa w ust. 1, nie utrzymywano bez poparcia tej decyzji dowodami naukowymi. W przypadkach, kiedy dowody naukowe są niewystarczające, Strona dokonująca przywozu może tymczasowo przyjąć środki nadzwyczajne na podstawie dostępnych stosownych informacji w tym informacji od odnośnych organizacji międzynarodowych. Strona dokonująca przywozu dokonuje przeglądu środków nadzwyczajnych w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na handel przez uchylenie tego środka lub zastąpienie go środkiem o charakterze stałym.

ARTYKUŁ 6.14

Równoważność

1. Strona dokonująca przywozu akceptuje środki sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej wywozu jako równoważne, jeżeli Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykaże Stronie dokonującej przywozu, że środki te prowadzą do osiągnięcia poziomu ochrony wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu. W tym celu Stronie dokonującej przywozu należy umożliwić, na żądanie, w racjonalnym zakresie dostęp na potrzeby inspekcji, badania i innych odpowiednich procedur.

2. Na wniosek jednej ze Stron Strony rozpoczynają konsultacje w celu dojścia do porozumienia w kwestii określenia równoważności wskazanych środków sanitarnych i fitosanitarnych.

3. Przy ustalaniu równoważności środków sanitarnych i fitosanitarnych Strony uwzględniają odpowiednie wytyczne Komitetu WTO ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, w szczególności jego decyzję w sprawie wykonania art. 4 Porozumienia w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych[1] oraz międzynarodowe normy, wytyczne i zalecenia Komitetu Kodeksu Żywnościowego, OIE lub IPPC.

4. W przypadku ustalenia równoważności Strony mogą uzgodnić inne warunki przywozu i uproszczone świadectwa, uwzględniając przy tym międzynarodowe normy, wytyczne lub zalecenia Komisji Kodeksu Żywnościowego, OIE lub IPPC.

ARTYKUŁ 6.15

Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, ustanowiony na mocy art. 22.3, odpowiada za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

[1] Dokument WTO G/SPS/19/Rev.2, z dnia 23 lipca 2004 r.

2. Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych ma następujące cele:

a) usprawnić sposób, w jaki każda ze Stron wykonuje postanowienia niniejszego rozdziału;

b) rozważać zagadnienia sanitarne i fitosanitarne, będące przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz

c) usprawniać komunikację i zacieśniać współpracę w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

3. Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych:

a) ma stanowić forum przyczyniające się do zwiększenia wiedzy Stron w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych, które odnoszą się do wykonania postanowień porozumienia SPS;

b) ma stanowić forum przyczyniające się do poprawy wzajemnej wiedzy na temat środków sanitarnych i fitosanitarnych obu Stron i związanych z nimi procesów regulacyjnych;

c) ma monitorować, dokonywać przeglądu i wymieniać się informacjami na temat wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału;

d) ma służyć jako forum do rozwiązywania problemów, o których mowa w art. 6.12 ust. 1, w celu wypracowania rozwiązań możliwych do zaakceptowania przez obie Strony pod warunkiem, że Strony próbowały przedtem rozwiązać te problemy na drodze konsultacji technicznych zgodnie z art. 6.12, oraz jako forum do poruszania innych kwestii ustalonych przez Strony;

e) ma określać właściwe środki, które mogą obejmować powoływanie grup roboczych *ad hoc*, w celu wykonywania konkretnych zadań związanych z funkcjami Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych;

f) może wskazywać i rozpatrywać projekty dotyczące współpracy technicznej między Stronami w zakresie rozwoju, wdrażania i stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz

g) może konsultować się w sprawach poruszanych na forum Komitetu WTO ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych i posiedzeniach, które odbywają się pod auspicjami Komisji Kodeksu Żywnościowego, OIE i IPPC oraz co do stanowiska, jakie ma przyjąć na tym forum i na posiedzeniach.

4. Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych składa się z przedstawicieli Stron odpowiedzialnych za środki sanitarne i fitosanitarne dysponujących odpowiednią wiedzą fachową.

5. Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych przyjmuje swój regulamin wewnętrzny i w razie potrzeby może wprowadzać do niego zmiany.

6. Pierwsze posiedzenie Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych odbywa się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 6.16

Rozstrzyganie sporów

1. Postanowienia art. 6.6, art. 6.7 ust. 4 lit. b)–d) i art. 6.14 ust. 1 i 2 nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

2. O ile Strony nie zdecydują inaczej, w przypadku sporu przewidzianego w niniejszym rozdziale dotyczącego kwestii naukowych lub technicznych, zespół orzekający będzie zasięgał rady wybranych przez siebie ekspertów w porozumieniu ze Stronami. W tym celu zespół orzekający, na wniosek Strony, powołuje grupę doradczą ekspertów technicznych lub zasięga rady odpowiednich organizacji międzynarodowych.

ROZDZIAŁ 7

BARIERY TECHNICZNE W HANDLU

ARTYKUŁ 7.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie i zwiększenie handlu towarami między Stronami przez:

a) zapewnienie, aby przepisy techniczne, normy i procedury oceny zgodności nie tworzyły niepotrzebnych przeszkód w handlu;

b) rozszerzenie współpracy między Stronami w tym w zakresie stosowania porozumienia TBT oraz

c) wprowadzenie odpowiednich rozwiązań służących zmniejszaniu niepotrzebnego negatywnego wpływu na handel powodowanego przez środki objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 7.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział odnosi się do opracowania, przyjęcia i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności centralnych jednostek rządowych, określonych w porozumieniu TBT, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.

2. Każda ze Stron wprowadza, w miarę własnych możliwości, takie racjonalne środki, aby zachęcić jednostki samorządu terytorialnego na swoim terytorium na poziomie bezpośrednio poniżej rządu centralnego do przestrzegania postanowień art. 7.5–7.11, które to jednostki odpowiadają za przygotowywanie, przyjmowane i stosowanie przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności.

3. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do:

a) specyfikacji zakupów opracowanych przez organ rządowy i dotyczących jego wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji ani

b) środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A do porozumienia SPS;

ARTYKUŁ 7.3

Włączenie niektórych postanowień porozumienia TBT

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia TBT.

2. Postanowienia art. 2–9 porozumienia TBT oraz załączników 1 i 3 do porozumienia TBT zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

3. W przypadku zaistnienia sporu dotyczącego konkretnego środka Strony, który według drugiej Strony narusza wyłącznie postanowienia porozumienia TBT, o których mowa w ust. 2, druga Strona, niezależnie od postanowień art. 21.27 ust. 1, wybiera mechanizm rozstrzygania sporów na podstawie Porozumienia WTO.

ARTYKUŁ 7.4

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie terminy i definicje zawarte w załączniku 1 do porozumienia TBT.

ARTYKUŁ 7.5

Przepisy techniczne

1. Strony uznają znaczenie dobrych praktyk regulacyjnych w kontekście opracowania, przyjęcia i stosowania przepisów technicznych, w szczególności prac prowadzonych przez Komitet WTO ds. Barier Technicznych w Handlu w zakresie dobrych praktyk regulacyjnych. W związku z tym każda ze Stron zobowiązuje się:

a) przy opracowywaniu przepisów technicznych:

(i) oceniać – zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi lub wytycznymi administracyjnymi – dostępne rozwiązania regulacyjne lub pozaregulacyjne stanowiące alternatywę proponowanych przepisów, które mogłyby osiągnąć ich uzasadniony cel, aby zapewnić, że proponowane przepisy techniczne nie ograniczają handlu w stopniu większym niż to konieczne do osiągnięcia ich uzasadnionego celu, zgodnie z art. 2 ust. 2 porozumienia TBT; nic w niniejszym postanowieniu nie ma wpływu na prawo każdej ze Stron do bezzwłocznego przygotowania, przyjęcia i stosowania środków w przypadku pojawienia się nagłych problemów dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa krajowego lub zaistnienia groźby wystąpienia takich problemów;

(ii) starać się systematycznie przeprowadzać oceny skutków regulacji technicznych mających znaczny wpływ na wymianę handlową, w tym ocenę ich wpływu na wymianę handlową oraz

(iii) określać, w stosownych przypadkach, swoje przepisy techniczne na podstawie wymagań dotyczących produktów raczej pod względem właściwości funkcjonalnych niż charakterystyki konstrukcyjnej lub opisowej oraz

b) weryfikować, nie naruszając postanowień art. 2 ust. 3 porozumienia TBT, przyjęte przepisy techniczne w odpowiednich odstępach czasu, najlepiej nie dłuższym niż pięć lat, w szczególności w celu zwiększenia ich spójności z odpowiednimi normami międzynarodowymi. Dokonując takiego przeglądu, każda Strona bierze pod uwagę między innymi wszelkie zmiany w odpowiednich normach międzynarodowych oraz fakty czy nadal istnieją okoliczności, które były przyczyną rozbieżności między przepisami technicznymi tej Strony i wszelkimi stosownymi normami międzynarodowymi. Wyniki tego przeglądu są przedstawiane i wyjaśniane drugiej Stronie, na jej wniosek.

2. W przypadku gdy jedna ze Stron uważa, że jej przepis techniczny oraz przepis techniczny drugiej Strony, które mają te same cele i zakres produktów, są równoważne, Strona może zwrócić się na piśmie do drugiej Strony, podając szczegółowe uzasadnienie, o uznanie przedmiotowych przepisów technicznych za równoważne. Strona będąca adresatem wniosku ustosunkowuje się pozytywnie do kwestii uznania tych przepisów technicznych za równoważne, nawet jeśli różnią się one od siebie, pod warunkiem że jest przekonana, że przepis techniczny wnioskującej Strony odpowiednio osiąga cele jej własnego przepisu technicznego. Jeżeli Strona będąca adresatem wniosku nie uznaje przepisu technicznego Strony wnioskującej za równoważny, Strona będąca adresatem wniosku wyjaśni na wniosek Strony wnioskującej powody podjęcia takiej decyzji.

3. Na wniosek Strony, która jest zainteresowana opracowywaniem przepisu technicznego podobnego do przepisu technicznego drugiej Strony, Strona będąca adresatem wniosku dostarcza, w miarę możliwości, Stronie wnioskującej odpowiednie informacje, w tym badania lub dokumenty, z wyjątkiem informacji poufnych, na których się opierała przy opracowywaniu przepisów technicznych.

4. Każda ze Stron stosuje jednolicie i spójnie wymogi dotyczące wprowadzania produktów na rynek, które są ustanowione w przepisach technicznych mających zastosowanie do całego jej terytorium. Jeśli Strona ma uzasadnione powody, aby przypuszczać, że którykolwiek z tych wymogów nie jest stosowany jednolicie i spójnie na terytorium drugiej Strony, oraz że sytuacja ta prowadzi do znacznego wpływu na handel dwustronny, Strona ta może powiadomić drugą Stronę o takich uzasadnionych powodach w celu wyjaśnienia tej sytuacji, i, w stosownych przypadkach, niezwłocznego rozwiązania problemu przez punkty kontaktowe, o których mowa w art. 7.14, lub inne właściwe organy ustanowione na mocy niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 7.6

Normy międzynarodowe

1. Do celów stosowania niniejszego rozdziału i porozumienia TBT, normy wydane przez organizacje międzynarodowe, takie jak: Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO), Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (IEC), Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU), Komisja Kodeksu Żywnościowego, Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów (WP.29) w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ), Podkomitet Ekspertów ONZ ds. Globalnie Zharmonizowanego Systemu Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów (UNSCEGHS) i Międzynarodowa konferencja ds. harmonizacji wymagań technicznych dla rejestracji produktów leczniczych stosowanych u ludzi (ICH) uznaje się za odpowiednie normy międzynarodowe, o których mowa w niniejszym rozdziale, art. 2 i 5 porozumienia TBT oraz w załączniku 3 do porozumienia TBT, o ile przy ich opracowywaniu kierowano się zasadami i procedurami określonymi w decyzji Komitetu WTO ds. Barier Technicznych w Handlu, dotyczącej zasad rozwoju międzynarodowych norm, wskazówek i zaleceń, w związku z art. 2 i 5 i załącznikiem 3 do porozumienia TBT[1], z wyjątkiem sytuacji, gdy takie normy lub ich odpowiednie części byłyby nieskuteczne lub niewłaściwe do osiągnięcia wyznaczonych uzasadnionych celów.

[1] Załącznik 4 do dokumentu WTO G/TBT/9 z dnia 13 listopada 2000 r.

2. W celu jak najszerszej harmonizacji norm Strony zachęcają regionalne lub krajowe jednostki normalizacyjne na swoim terytorium do:

a) aktywnego uczestnictwa, w granicach dostępnych im zasobów, w przygotowywaniu przez odpowiednie międzynarodowe jednostki normalizacyjne norm międzynarodowych;

b) wykorzystywania międzynarodowych norm jako podstawy opracowywanych norm, z wyjątkiem sytuacji, kiedy takie międzynarodowe normy byłyby nieskuteczne lub niewłaściwe, na przykład ze względu na niewystarczający poziom ochrony lub podstawowe czynniki klimatyczne lub geograficzne lub poważne problemy techniczne;

c) unikania powielania lub nakładania się prac z pracami międzynarodowych jednostek normalizacyjnych oraz

d) dokonywania przeglądu swoich norm, które nie opierają się na odpowiednich normach międzynarodowych, we właściwych odstępach czasu, najlepiej nie dłuższych niż pięć lat, w celu zwiększenia ich spójności z odpowiednimi normami międzynarodowymi.

3. Przy opracowywaniu przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności:

a) każda ze Stron stosuje odpowiednie normy międzynarodowe, wskazówki lub zalecenia, lub ich odpowiednie części, w zakresie, w jakim przewidziano w art. 2 ust. 4 i art. 5 ust. 4 porozumienia TBT, jako podstawę dla swoich przepisów technicznych i procedur oceny zgodności i unika odchyleń od odpowiednich norm międzynarodowych lub dodatkowych wymogów w porównaniu z tymi normami, z wyjątkiem sytuacji, w których Strona opracowująca przepisy techniczne lub procedury oceny zgodności może wykazać, w oparciu o odpowiednie informacje, w tym dostępne dowody naukowe lub techniczne, że takie międzynarodowe normy byłyby nieskutecznym lub niewłaściwym narzędziem do osiągnięcia zamierzonych uzasadnionych celów, o których mowa w art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 4 porozumienia TBT oraz

b) jeżeli Strona nie stosuje odpowiednich międzynarodowych norm, wskazówek lub zaleceń lub ich odpowiednich części, o których mowa w ust. 1, jako podstawy swoich przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności, dana Strona, na wniosek drugiej Strony, wyjaśnia, dlaczego uważa, że takie normy międzynarodowe są nieskuteczne lub niewłaściwe do osiągnięcia uzasadnionych wytyczonych celów, o których mowa w art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 4 porozumienia TBT, oraz przedstawia odpowiednie informacje, w tym dostępne dowody naukowe lub techniczne, na których ocena ta jest oparta, i określa części przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności danego przepisu, które merytorycznie odbiegają od odpowiednich międzynarodowych norm, wskazówek lub zaleceń.

4. Każda ze Stron zachęca regionalne lub krajowe organy normalizacyjne na swoim terytorium do podejmowania współpracy z odpowiednimi organami normalizacyjnymi drugiej Strony w ramach międzynarodowych działań normalizacyjnych. Współpraca taka może odbywać się w ramach międzynarodowych jednostek normalizacyjnych, których obie Strony lub jednostki normalizujące obu Stron są członkami. Taka współpraca dwustronna mogłaby mieć na celu między innymi promowanie rozwoju norm międzynarodowych, wspieranie opracowywania norm wspólnych dla obu Stron w obszarach wspólnego zainteresowania, w których nie istnieją normy międzynarodowe, w szczególności w odniesieniu do nowych produktów lub technologii, lub dalszą poprawę wymiany informacji między jednostkami normalizacyjnymi Stron.

ARTYKUŁ 7.7

Normy

1. Strony potwierdzają swoje obowiązki na podstawie art. 4 ust. 1 porozumienia TBT dotyczące zagwarantowania przyjęcia i stosowania przez regionalne lub krajowe organy normalizacyjne na ich terytorium Kodeksu właściwego postępowania przy przygotowywaniu, przyjmowaniu i stosowaniu norm określonego w załączniku 3 do porozumienia TBT.

2. Strony przypominają, że zgodnie z definicją normy określonej w załączniku 1 do porozumienia TBT, przestrzeganie norm nie jest obowiązkowe. W przypadku gdy na terytorium Strony wymagana jest zgodność z normą przez włączenie danej normy do przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności lub odniesienie do niej w takich przepisach lub procedurach, dana Strona – przy opracowywaniu projektu przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności – spełnia zobowiązania w zakresie przejrzystości określone w art. 2 ust. 9 lub art. 5 ust. 6 porozumienia TBT oraz w art. 7.9.

3. Każda ze Stron, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, zachęca swoje regionalne i krajowe organy normalizacyjne, aby zapewniały odpowiedni udział zainteresowanych osób na terytorium danej Strony w opracowywaniu norm i umożliwiały osobom pochodzącym z terytorium drugiej Strony uczestnictwo w procedurach konsultacji dostępnych ogółowi społeczeństwa, na równie korzystnych warunkach jak te przyznawane osobom pochodzącym z ich własnego terytorium.

4. Strony zobowiązują się do wymiany informacji na temat:

a) sposobu wykorzystania przez każdą ze Stron norm na potrzeby wykazania lub ułatwiania zgodności z przepisami technicznymi;

b) ich procesów ustanawiania norm, w szczególności sposobu i zakresu, w jakim normy międzynarodowe lub regionalne są wykorzystywane jako podstawa ich norm krajowych i regionalnych oraz

c) umów lub porozumień dotyczących współpracy w zakresie normalizacji ze stronami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

ARTYKUŁ 7.8

Procedury oceny zgodności

1. W odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania przepisów technicznych, postanowienia art. 7.5 ust. 1 lit. a) ppkt (i) oraz (ii) i ust. 1 lit. b) mają również zastosowanie odpowiednio do procedur oceny zgodności.

2. Zgodnie z art. 5 ust. 1.2 porozumienia TBT każda ze Stron zapewnia, aby procedury oceny zgodności nie były bardziej rygorystyczne ani nie były stosowane bardziej rygorystycznie niż jest to konieczne do zapewnienia Stronie dokonującej przywozu wystarczającej pewności, że produkty są zgodne z odpowiednimi przepisami lub normami technicznymi z uwzględnieniem zagrożeń związanych z produktami, w tym ryzyka spowodowanego brakiem zgodności ze wspomnianymi przepisami i normami.

3. Strony uznają, że istnieje wiele mechanizmów ułatwiających przyjęcie wyników procedur oceny zgodności. Mechanizmy te mogą obejmować:

a) wzajemne uznanie umów w sprawie wyników procedur oceny zgodności w odniesieniu do specjalnych przepisów technicznych, które to oceny są przeprowadzane przez organy zlokalizowane na terytorium drugiej Strony;

b) dobrowolne porozumienia oparte na współpracy między organami oceny zgodności zlokalizowanymi na terytorium każdej ze Stron;

c) fakultatywne i wielostronne umowy lub porozumienia o uznawaniu, w których obie Strony uczestniczą;

d) wykorzystywanie akredytacji do kwalifikacji organów oceny zgodności;

e) rządowe wyznaczanie organów oceny zgodności w tym organów oceny zgodności zlokalizowanych na terytorium drugiej Strony;

f) uznawanie przez Stronę wyników procedur oceny zgodności przeprowadzanych na terytorium drugiej Strony oraz

g) poświadczenie zgodności producenta lub dostawcy.

4. Strony wymieniają informacje na temat mechanizmów, o których mowa w ust. 3. Strona, na wniosek drugiej Strony, dostarcza informacji na temat:

a) mechanizmów, o których mowa w ust. 3, oraz podobnych środków w celu ułatwienia przyjmowania wyników procedur oceny zgodności;

b) czynników obejmujących ocenę ryzyka i zarządzanie ryzykiem uwzględnianych przy wyborze odpowiednich procedur oceny zgodności w stosunku do konkretnych produktów oraz

c) polityki w dziedzinie akredytacji, w tym międzynarodowych norm akredytacji oraz międzynarodowych umów i porozumień w dziedzinie akredytacji, w tym umów w zakresie Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Akredytacji Laboratoriów (ILAC) i Międzynarodowego Forum Akredytacji (IAF), w miarę możliwości i w miarę jak są stosowane przez Stronę w danym obszarze.

5. W odniesieniu do tych mechanizmów każda ze Stron:

a) wykorzystuje, w miarę możliwości i zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, poświadczenie zgodności dostawcy jako gwarancję zgodności z obowiązującymi przepisami technicznymi;

b) wykorzystuje akredytację na podstawie upoważnienia udzielonego jej przez organy rządowe lub prowadzoną przez organy rządowe, w zależności od sytuacji, jako sposób wykazania kompetencji technicznych wobec organów oceny zgodności;

c) jeżeli akredytację ustanowiono prawnie jako oddzielny etap do kwalifikacji organów zgodności, zapewnia ona, aby działalność w zakresie akredytacji była niezależna od działalności w zakresie oceny zgodności oraz aby nie dochodziło do konfliktu interesów między jednostkami akredytującymi a jednostkami oceniającymi zgodność, którym udzielają akredytacji; Strony mogą wypełnić to zobowiązanie, oddzielając organy oceny zgodności od jednostek akredytujących[1];

d) rozważa przystąpienie lub, w stosownych przypadkach, nie zabrania organom prowadzącym testy, kontrole i certyfikację przystępowania do umów lub porozumień międzynarodowych w celu ułatwienia przyjmowania wyników oceny zgodności oraz

e) w przypadku upoważnienia przez Stronę co najmniej dwóch organów oceny zgodności do przeprowadzania procedur oceny zgodności wymaganych dla wprowadzenia produktu do obrotu, nie zabrania podmiotom gospodarczym dokonania wyboru spośród tych organów.

[1] Postanowienia lit. c) nie mają zastosowania do działalności związanej z oceną zgodności prowadzonej przez samą Stronę w przypadku, gdy dana Strona zachowuje ostateczną władzą decyzyjną w zakresie zgodności produktu.

6. Strony współpracują w dziedzinie wzajemnego uznawania zgodnie z umową o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Japonią sporządzoną w Brukseli w dniu 4 kwietnia 2001 r. Strony mogą również postanowić, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami tej Umowy, o rozszerzenia zakresu jeśli chodzi o produkty, stosowne wymogi regulacyjne i uznane organy oceny zgodności.

ARTYKUŁ 7.9

Przejrzystość

1. Przy opracowywaniu przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności, które mogą mieć znaczący wpływ na handel, każda ze Stron:

a) przeprowadza procedury konsultacji, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, które są ogólnie dostępne i podaje do wiadomości publicznej wyniki takich procedur konsultacji oraz wszelkich istniejących ocen skutków;

b) pozwala osobom pochodzącym z terytorium drugiej Strony na uczestnictwo w procedurach konsultacji, które są ogólnie dostępne, na warunkach nie mniej korzystnych niż te przyznane osobom pochodzącym z jej własnego terytorium;

c) uwzględnia uwagi drugiej Strony przy przeprowadzaniu procedur konsultacji, które są ogólnie dostępne i, na wniosek drugiej Strony, bez zbędnych opóźnień przedstawia pisemne odpowiedzi na uwagi zgłoszone przez tę Stronę;

d) w uzupełnieniu do postanowień art. 7.5 ust. 1 lit. a) ppkt (ii), podaje do wiadomości publicznej wyniki oceny skutków, jeżeli taka ocena została przeprowadzona, dotyczącej proponowanego przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności, obejmującej wpływ na wymianę handlową oraz

e) stara się, na wniosek drugiej Strony, przedstawić – w języku angielskim – streszczenie oceny skutków, o którym mowa w lit. d).

2. Przy dokonywaniu zgłoszeń zgodnie z art. 2 ust. 9.2 lub art. 5 ust. 6.2 porozumienia TBT, każda ze Stron:

a) daje drugiej Stronie, co do zasady, co najmniej 60 dni od daty zgłoszenia na przekazanie pisemnych uwag do wniosku, z wyjątkiem pojawienia się nagłych problemów dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska albo bezpieczeństwa krajowego lub zaistnienia zagrożenia wystąpieniem takich problemów oraz, w miarę możliwości, należycie uwzględnia racjonalne wnioski o przedłużenie okresu przedkładania uwag;

b) przedstawia elektroniczną wersję pełnego tekstu zgłoszenia wraz ze zgłoszeniem;

c) w przypadku gdy tekst zgłoszenia nie jest sformułowany w jednym z urzędowych języków WTO przedstawia szczegółowy i wyczerpujący opis treści środka w formacie zgłoszenia oraz tłumaczenie tekstu zgłoszenia w jednym z urzędowych języków WTO, jeżeli jest ono już dostępne;

d) udziela pisemnej odpowiedzi na pisemne uwagi dotyczące wniosku otrzymane od drugiej Stronie nie później niż w dniu publikacji ostatecznej wersji przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności;

e) przedstawia informację o przyjętej ostatecznej wersji tekstu zgłoszenia w formie addendum do pierwotnego zgłoszenia;

f) zachowuje rozsądny odstęp czasu[1] między terminem publikacji przepisów technicznych a terminem ich wejścia w życie umożliwiający podmiotom gospodarczym drugiej Strony dostosowanie się do nich oraz

[1] Do celów niniejszego akapitu „rozsądny odstęp czasu” oznacza zwykle okres nie krótszy niż sześć miesięcy, chyba że byłoby to niepraktyczne dla osiągnięcia wyznaczonych uzasadnionych celów.

g) zapewnia, że punkty informacyjne ustanowione zgodnie z art. 10 porozumienia TBT udzielają informacji i odpowiedzi w jednym z języków urzędowych WTO na rozsądne zapytania drugiej Strony lub zainteresowanych osób pochodzących z terytorium drugiej Strony na temat przyjętych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności.

3. Każda ze Stron udziela na wniosek drugiej Strony informacji dotyczących celów i powodów wprowadzenia przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności, które Strona przyjęła lub których przyjęcie proponuje.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby przyjęte przepisy techniczne i procedury oceny zgodności były publicznie dostępne na oficjalnych stronach internetowych oraz aby były dostępne w języku angielskim, jeżeli tłumaczenie już istnieje.

ARTYKUŁ 7.10

Nadzór rynku

1. Do celów niniejszego artykułu „nadzór rynku” jest funkcją władzy publicznej oddzieloną od procedur oceny zgodności i sprawowaną po zakończeniu tych procedur; funkcja ta jest odzwierciedlona w działaniach podejmowanych i środkach wprowadzanych przez organy publiczne na podstawie procedur Strony, których celem jest umożliwienie Stronie monitorowanie lub osiągnięcie zgodności produktów z wymogami określonymi w przepisach ustawowych i wykonawczych.

2. Każda ze Stron, między innymi:

a) wymienia się z drugą Stroną informacjami na temat nadzoru rynku i egzekwowania prawa dotyczącymi, na przykład, organów odpowiedzialnych za nadzór rynku i egzekwowanie prawa lub środków wprowadzanych wobec niebezpiecznych produktów;

b) zapewnia niezależność funkcji nadzoru rynku od funkcji oceny zgodności, aby uniknąć konfliktu interesów[1] oraz

c) zapewnia, aby nie dochodziło do konfliktu interesów między organami nadzoru rynku oraz danymi osobami podlegającymi kontroli lub nadzorowi takimi jak producent, importer i dystrybutor.

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że postanowienia niniejszego akapitu nie mają zastosowania do funkcji udzielania zezwoleń pełnionej przez samą Stronę, w przypadku gdy posiada ona ostateczne uprawnienia decyzyjne w zakresie zgodności produktu. Strona może wywiązać się z tego obowiązku poprzez oddzielenie organów nadzoru rynku od organów oceny zgodności.

ARTYKUŁ 7.11

Oznakowanie i etykietowanie

1. Strony odnotowują, że przepis techniczny może zawierać wyłącznie wymogi w zakresie oznakowania lub etykietowania lub dotyczyć wyłącznie takich wymogów. W związku z tym, jeżeli Strona opracowuje wymogi dotyczące oznakowania lub etykietowania w postaci przepisu technicznego, Strona ta zapewnia, aby takie wymogi nie były przygotowywane, przyjmowane ani stosowane w celu – ani ze skutkiem – tworzenia niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym ani aby nie ograniczały handlu w stopniu większym niż to konieczne do osiągnięcia uzasadnionych celów, o których mowa w art. 2 ust. 2 porozumienia TBT.

2. Strony zgadzają się w szczególności, że jeżeli Strona posiada wymóg oznakowania lub etykietowania produktów w formie przepisów technicznych:

a) informacje wymagane do takiego oznakowania lub etykietowania produktów ograniczają się do tego, co jest istotne dla zainteresowanych osób takich jak konsumenci, użytkownicy produktu lub organy i co wskazuje na zgodność produktu z wymogami regulacyjnymi;

b) Strona nie wymaga żadnego uprzedniego zatwierdzenia, żadnej uprzedniej rejestracji ani certyfikacji oznakowań ani etykiet produktów jako warunku wstępnego wprowadzenia do obrotu na swoim rynku produktów, które spełniają obowiązkowe wymagania techniczne, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia uzasadnionego celu;

c) jeżeli dana Strona wymaga stosowania niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego w zakresie oznakowania lub etykietowania produktów, wydaje ona taki numer bezzwłocznie w sposób niedyskryminacyjny zainteresowanym osobom, w tym producentom, importerom i dystrybutorom;

d) w odniesieniu do informacji wymaganych w państwie przeznaczenia towarów – pod warunkiem że nie są one mylące, wewnętrznie sprzeczne ani niejasne ani że nie naruszają uzasadnionych celów Strony – Strona zezwala na to, co następuje:

(i) informacje w innych językach oprócz języka wymaganego w państwie przeznaczenia towarów;

(ii) międzynarodowe nazwy, piktogramy, symbole lub elementy graficzne oraz

(iii) informacje dodatkowe w stosunku do informacji wymaganych w państwie przeznaczenia towarów;

e) Strona akceptuje, aby etykietowanie i poprawianie etykietowania odbywało się w składach celnych w punkcie przywozu jako alternatywa do etykietowania na terytorium Strony dokonującej wywozu, chyba że ze względów zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa wymaga się, aby etykietowania dokonywały osoby zatwierdzone oraz

f) Strony starają się akceptować nietrwałe lub usuwalne etykiety bądź też oznakowanie lub etykiety w dokumentacji towarzyszącej, a nie fizycznie przymocowane do produktu, chyba że uznają, że naruszałoby to uzasadnione cele porozumienia TBT.

ARTYKUŁ 7.12

Współpraca

1. Strony zacieśniają współpracę w dziedzinie przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności w celu pogłębienia wzajemnego zrozumienia swoich systemów oraz ułatwienia dostępu do swoich rynków. Strony uznają, że istniejące dialogi dotyczące współpracy regulacyjnej są ważnym elementem służącym wzmocnieniu takiej współpracy.

2. Strony starają się określić, opracować i promować inicjatywy ułatwiające wymianę handlową będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania.

3. Inicjatywy, o których mowa w ust. 2, mogą dotyczyć:

a) poprawy jakości i skuteczności ich odnośnych przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności oraz promowania dobrych praktyk regulacyjnych poprzez współpracę regulacyjną między Stronami obejmującą wymianę informacji, doświadczeń i danych;

b) w odpowiednich przypadkach, upraszczania ich odpowiednich przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności;

c) zwiększenia spójności ich odpowiednich przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności z odpowiednimi międzynarodowymi normami, wskazówkami lub zaleceniami;

d) zapewnienia sprawnej interakcji i współpracy między ich odpowiednimi organami regulacyjnymi na szczeblu międzynarodowym, regionalnym lub krajowym;

e) promowania lub zacieśnienia współpracy między organizacjami Stron odpowiedzialnymi za normalizację, akredytację i procedury oceny zgodności oraz

f) wymiany informacji, w miarę możliwości, na temat barier technicznych w handlu w kontekście umów i porozumień międzynarodowych, których jedna ze Strona lub obie Strony są stronami.

ARTYKUŁ 7.13

Komitet ds. Barier Technicznych w Handlu

1. Komitet do spraw Barier Technicznych w Handlu ustanowiony zgodnie z art. 22.3 jest odpowiedzialny za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet ds. Bariery Technicznych w Handlu pełni następujące funkcje:

a) dokonuje przeglądu wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału;

b) dokonuje przeglądu współpracy w zakresie opracowywania i doskonalenia przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności, o których mowa w art. 7.12;

c) dokonuje przeglądu postanowień niniejszego rozdziału w świetle wszelkich zmian związanych z Komitetem WTO ds. Barier Technicznych w Handlu ustanowionym na mocy art. 13 porozumienia TBT, a w razie konieczności opracowuje zalecenia dotyczące zmian w niniejszym rozdziale;

d) podejmuje wszelkie kroki, jakie Strony mogą uznać za pomocne w wykonaniu przez nie postanowień niniejszego rozdziału i porozumienia TBT oraz w ułatwianiu handlu między Stronami;

e) omawia, na wniosek jednej ze Stron, wszelkie kwestie objęte postanowieniami niniejszego rozdziału;

f) niezwłocznie zajmuje się wszelkimi kwestiami podnoszonymi przez Stronę dotyczącymi opracowywania, przyjmowania lub stosowania przepisów technicznych, norm lub procedur oceny zgodności drugiej Strony na mocy niniejszego rozdziału i porozumienia TBT;

g) powołuje, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów niniejszego rozdziału, techniczne grupy robocze *ad hoc*, aby zbadały konkretne kwestie lub sektory i zaproponowały rozwiązania;

h) prowadzi wymianę informacji na temat prac prowadzonych na forach regionalnych i wielostronnych zaangażowanych w działania dotyczące przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności oraz wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału;

i) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b). oraz

j) składa sprawozdania Wspólnemu Komitetowi, jeśli uzna on to za stosowne, na temat wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału.

3. Komitet ds. Barier Technicznych w Handlu i wszelkie techniczne grupy robocze *ad hoc* pod jego auspicjami są koordynowane przez:

a) w przypadku Unii Europejskiej – Komisję Europejską oraz

b) w przypadku Japonii – Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

4. Organy, o których mowa w ust. 3, są odpowiedzialne za koordynację z odpowiednimi instytucjami i osobami na ich odpowiednich terytoriach, a także za zapewnienie, aby takie instytucje i osoby były, w razie konieczności, zapraszane na posiedzenia Komitetu ds. Barier Technicznych w Handlu.

5. Na wniosek Strony, Komitet do spraw Barier Technicznych w Handlu oraz wszelkie techniczne grupy robocze *ad hoc* pod jego auspicjami zbierają się w terminach i miejscach uzgodnionych przez przedstawicieli Stron. Posiedzenia mogą odbywać się w drodze wideokonferencji lub za pomocą innych środków.

ARTYKUŁ 7.14

Punkty kontaktowe

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonywanie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

2. Do funkcji punktu kontaktowego należy:

a) wymiana informacji na temat przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności każdej ze Stron lub wszelkich innych kwestii objętych niniejszym rozdziałem;

b) udzielanie wszelkich informacji lub wyjaśnień, o jakie zwraca się Strona zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału, w formie drukowanej lub elektronicznej, w rozsądnym terminie uzgodnionym przez Strony, a w miarę możliwości, w ciągu 60 dni od daty otrzymania wniosku oraz

c) niezwłoczne wyjaśnianie i rozwiązywanie, w miarę możliwości, wszelkich kwestii podnoszonych przez Stronę w związku z opracowywaniem, przyjmowaniem lub stosowaniem przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności na mocy niniejszego rozdziału i porozumienia TBT.

ROZDZIAŁ 8

HANDEL USŁUGAMI, LIBERALIZACJA INWESTYCJI I HANDEL ELEKTRONICZNY

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 8.1

Zakres

1. Strony, potwierdzając swoje zobowiązania w ramach Porozumienia WTO oraz swoje zobowiązanie do stworzenia lepszych warunków do rozwoju handlu i inwestycji między Stronami, ustanawiają niniejszym niezbędne uzgodnienia dotyczące stopniowej wzajemnej liberalizacji handlu usługami i inwestycji oraz współpracy w zakresie handlu elektronicznego.

2. Do celów niniejszego rozdziału Strony potwierdzają przysługujące im prawo do wprowadzania na swoim terytorium środków regulacyjnych niezbędnych do osiągania uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, bezpieczeństwa, środowiska lub moralności publicznej, ochrona społeczna i ochrona konsumentów czy promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków odnoszących się do osób fizycznych Strony starających się o dostęp do rynku pracy drugiej Strony ani do środków dotyczących narodowości lub obywatelstwa, stałego pobytu czy też stałego zatrudnienia.

4. Niniejszy rozdział nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub pobyt czasowy osób fizycznych na jej terytorium, w tym środków niezbędnych dla ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez jej granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające drugiej Stronie na mocy postanowień niniejszego rozdziału. Samego faktu wymagania wizy od osób fizycznych pochodzących z niektórych państw, gdy w przypadku innych państw wiza nie jest wymagana, nie uznaje się za niweczący lub naruszający korzyści wynikające z postanowień niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 8.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku” oznaczają czynności prowadzone w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w czasie, gdy jest on wycofany z użytku, i nie obejmują tzw. obsługi liniowej;

b) „usługi komputerowego systemu rezerwacji” oznaczają usługi świadczone przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów przewoźników lotniczych, dostępności oraz opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których to systemów można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;

c) „przedsiębiorstwo objęte niniejszą Umową” oznacza przedsiębiorstwo na terytorium Strony utworzone zgodnie z ppkt (i), bezpośrednio lub pośrednio, przez przedsiębiorcę drugiej Strony, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub założone po tym dniu, zgodnie z mającym zastosowanie prawem;

d) „transgraniczny handel usługami” oznacza świadczenie usług:

(i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony lub

(ii) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony,

e) „podatki bezpośrednie” obejmują wszystkie podatki od dochodu całkowitego, całkowitego kapitału albo części dochodu lub kapitału – wraz z podatkami od dochodów z przeniesienia własności, podatkami od majątku, spadków i darowizn oraz z podatkami od całości płac lub wynagrodzeń wypłaconych przez przedsiębiorstwa, jak również podatki od wzrostu wartości kapitału;

f) „działalność gospodarcza” obejmuje wszelkie usługi lub wszelką działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym lub działalność rzemieślniczą, z wyjątkiem usług świadczonych lub działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej;

g) „przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną lub oddział lub biuro przedstawicielskie;

h) „przedsiębiorca Strony” oznacza osobę fizyczną lub prawną Strony, która stara się utworzyć, tworzy lub utworzyła przedsiębiorstwo zgodnie z lit. i), na terytorium drugiej Strony;

i) „utworzenie przedsiębiorstwa” oznacza utworzenie lub nabycie osoby prawnej, m.in. w oparciu o udział kapitałowy, albo założenie oddziału lub przedstawicielstwa, odpowiednio w Unii Europejskiej lub w Japonii, w celu ustanowienia lub utrzymania trwałych powiązań gospodarczych[1];

j) „istniejący” oznacza mający zastosowanie w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;

k) „obsługa naziemna” oznacza świadczenie w porcie lotniczym na zasadzie odpłatności lub na podstawie umowy takich usług, jak: reprezentowanie przedsiębiorstw lotniczych, usługi w zakresie administracji i nadzoru; obsługa pasażerów; obsługa bagażu; obsługa ramp; zaopatrzenie w żywność i napoje (catering), z wyjątkiem przygotowywania żywności; obsługa towarów i przesyłek; zaopatrzenie statków powietrznych w materiały napędowe; obsługa oraz sprzątanie statków powietrznych; transport naziemny oraz operacje lotnicze, czynności administracyjne związane z załogą i planowanie lotów. Obsługa naziemna nie obejmuje: własnej obsługi naziemnej; ochrony; obsługi liniowej; naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego ani eksploatacji niezbędnej scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, systemy obsługi bagażu i systemy transportu wewnątrzlotniskowego, lub zarządzania tą infrastrukturą;

l) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób utworzony na podstawie właściwego prawa, do celów komercyjnych lub innych, prywatny lub publiczny, włączając w to spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, spółkę joint venture, spółkę jednoosobową lub stowarzyszenie;

[1] Rozszerzenie w rozumieniu Stron jest objęte zakresem definicji utworzenia przedsiębiorstwa w formie zakładu przez przedsiębiorstwo objęte niniejszą Umową.

m) osoba prawna jest:

(i) „własnością” osób fizycznych lub prawnych Strony, jeśli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest własnością osób fizycznych lub prawnych pochodzących z tej Strony oraz

(ii) „kontrolowana” przez osoby fizyczne lub prawne Strony, jeżeli te osoby fizyczne lub prawne mają uprawnienia do powołania większości zarządu albo mogą w inny uprawniony sposób kierować jej działaniami;

n) „osoba prawna Strony” oznacza:

(i) dla Unii Europejskiej osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na mocy przepisów ustawodawczych i wykonawczych Unii Europejskiej lub jednego z jej państw członkowskich i prowadzącą znaczące operacje gospodarcze[1] na terytorium Unii Europejskiej oraz

[1] Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1), Unia Europejska uważa, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 54 TFUE, jest równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych”.

(ii) dla Japonii osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na mocy przepisów ustawodawczych i wykonawczych Japonii oraz prowadzącą znaczące operacje gospodarcze na terytorium Japonii;

Niezależnie od postanowień ppkt (i) oraz (ii) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską lub Japonią i kontrolowane odpowiednio przez obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Japonii, również są objęte postanowieniami niniejszego rozdziału, jeśli ich statki są zarejestrowane zgodnie z właściwymi przepisami w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Japonii i pływają pod banderą tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Japonii;

o) „środki wprowadzone lub utrzymywane przez Stronę" oznaczają środki wprowadzone lub utrzymane przez:

(i) administrację i władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego; oraz

(ii) organy pozarządowe sprawujące władzę delegowaną przez administrację lub władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego;

p) „działalność" oznacza prowadzenie i utrzymywanie przedsiębiorstwa, zarządzanie nim, korzystanie z niego, a także jego sprzedaż lub rozporządzanie nim w inny sposób;

q) „sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego” oznacza możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu własnych usług z zakresu transportu lotniczego przez danego przewoźnika lotniczego, która obejmuje wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja; działania te nie obejmują wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków;

r) „usługi” oznaczają wszelkie usługi w jakichkolwiek sektorach z wyjątkiem usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej;

s) „usługi świadczone lub działania prowadzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznaczają wszelkie usługi lub działania, które nie są wykonywane na zasadach handlowych ani w ramach konkurencji z jednym podmiotem gospodarczym lub większą ich liczbą;

t) „usługodawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi oraz

u) „usługodawca Strony” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną Strony, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi.

ARTYKUŁ 8.3

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Do celów sekcji B art. XX GATT 1994 zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian[1].

2. Pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację pomiędzy krajami, na których terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie w odniesieniu do utworzenia przedsiębiorstwa lub handlu usługami, żadne z postanowień sekcji B–F nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie wprowadzenie lub egzekwowanie środków:

a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź utrzymania porządku publicznego[2];

[1] Strony rozumieją, że środki, o których mowa w art. XX lit. b) GATT 1994, obejmują środki ochrony środowiska niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin. Strony rozumieją, że art. XX lit. g) GATT 1994 ma zastosowanie do środków służących zachowaniu ograniczonych żywych i nieożywionych zasobów naturalnych.

[2] Na wyjątki dotyczące bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego można powołać się jedynie w przypadku wystąpienia faktycznego i wystarczająco poważnego zagrożenia dla podstawowych interesów społecznych.

b) niezbędnych dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin[1];

c) niezbędnych do zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozdziału, w tym przepisów odnoszących się do:

(i) zapobiegania oszukańczym i nieuczciwym działaniom lub do postępowania ze skutkami niewykonania umów;

(ii) ochrony życia prywatnego osób w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności akt i rachunków osobistych lub

(iii) bezpieczeństwa lub

[1] Strony rozumieją, że środki, o których mowa w lit. b), obejmują środki ochrony środowiska niezbędne do ochrony zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin.

d) niezgodnych z art. 8.8 ust. 1 i art. 8.16 ust. 1, pod warunkiem, że zróżnicowane traktowanie ma na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego[1] nakładania lub poboru podatków bezpośrednich w odniesieniu do działalności gospodarczej, przedsiębiorców, usług lub usługodawców drugiej Strony.

---

[1] Środki mające na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich obejmują środki zastosowane przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:

a) mają zastosowanie do przedsiębiorców i usługodawców niebędących rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie pozycji podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
b) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia opodatkowania lub poboru podatków na terytorium Strony;
c) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich, łącznie ze środkami zgodności;
d) mają zastosowanie do konsumentów usług świadczonych na terytorium lub z terytorium drugiej Strony w celu zapewnienia opodatkowania takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
e) dokonują rozróżnienia przedsiębiorców i usługodawców podlegających zobowiązaniom podatkowym od pozycji opodatkowanych na poziomie światowym oraz innych przedsiębiorców i usługodawców ze względu na różnice w podstawie ich opodatkowania lub
f) określają i przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub ulgi osobom i oddziałom będącym rezydentami bądź powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby w celu zagwarantowania podstawy opodatkowania obowiązującej na terytorium Strony.

Terminologia podatkowa lub założenia systemu opisane w ust. 2 lit. d) i niniejszym przypisie są określane zgodnie z definicjami podatkowymi i założeniami systemowymi albo definicjami i założeniami systemowymi równorzędnymi, czy też podobnymi przyjętymi zgodnie z przepisami Strony stosującej dany środek.

ARTYKUŁ 8.4

Komitet ds. Handlu Usługami, Liberalizacji Inwestycji i Handlu Elektronicznego

1. Komitet ds. Handlu Usługami, Liberalizacji Inwestycji i Handlu Elektronicznego ustanowiony na podstawie art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym rozdziale „Komitetem”) jest odpowiedzialny za skuteczne wprowadzenie w życie i funkcjonowanie niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) przeprowadzanie przeglądów i monitorowanie wprowadzania w życie i funkcjonowania niniejszego rozdziału oraz środków niezgodnych określonych w wykazach każdej ze Stron w załącznikach I – IV do załącznika 8-B;

b) wymiana informacji na temat wszelkich kwestii dotyczących niniejszego rozdziału;

c) analiza ewentualnych zmian postanowień niniejszego rozdziału;

d) omawianie wszelkich kwestii związanych z niniejszym rozdziałem uzgodnionych między przedstawicielami Stron oraz

e) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b).

3. Komitet składa się z przedstawicieli Stron, w tym urzędników właściwych ministerstw lub agencji odpowiedzialnych za kwestie do rozwiązania. Komitet może zaprosić przedstawicieli odpowiednich podmiotów innych niż rządy Stron posiadających niezbędną wiedzę ekspercką w odniesieniu do kwestii wymagających rozwiązania.

ARTYKUŁ 8.5

Przegląd

1. Każda ze Stron stara się w stosownych przypadkach ograniczać lub eliminować środki niespełniające wymogów określone w jej odpowiednich wykazach w załącznikach I–IV do załącznika 8-B.

2. Mając na uwadze wprowadzenie ewentualnych zmian postanowień niniejszego rozdziału i zgodne ze swoimi zobowiązaniami na mocy umów międzynarodowych, Strony regularnie dokonują przeglądu ram prawnych dotyczących handlu usługami, liberalizacji inwestycji, handlu elektronicznego i otoczenia inwestycyjnego, w tym niniejszej Umowy, zgodnie z art. 23.1.

SEKCJA B

Liberalizacja inwestycji

ARTYKUŁ 8.6

Zakres

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę w odniesieniu do tworzenia przedsiębiorstwa lub prowadzenia działalności gospodarczej przez:

a) przedsiębiorców drugiej Strony;

b) przedsiębiorstwa objęte niniejszą Umową oraz

c) do celów art. 8.11 wszelkie przedsiębiorstwa na terytorium Strony stosującej lub utrzymującej dany środek.

2. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do:

a) usług morskiego transportu kabotażowego[1];

b) przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze[2], innych niż:

(i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

[1] W przypadku Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, usługi krajowego morskiego transportu kabotażowego w rozumieniu niniejszej sekcji obejmują przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub miejscem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

[2] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że niniejsza sekcja nie ma zastosowania do usług z wykorzystaniem statku powietrznego, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takich jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem helikoptera, a także innych wykonywanych z powietrza usług rolniczych, przemysłowych i inspekcyjnych.

(ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR) oraz

(iv) obsługa naziemna oraz

c) usług audiowizualnych.

ARTYKUŁ 8.7

Dostęp do rynku

Strona nie utrzymuje ani nie wprowadza, w odniesieniu do dostępu do rynku poprzez utworzenie przedsiębiorstwa lub działalność przedsiębiorcy drugiej Strony lub przedsiębiorstwa objętego niniejszą Umową, w jednostkach podziału administracyjnego bądź na obszarze całego terytorium środków, które:

a) nakładają ograniczenia odnoszące się do[1]:

(i) liczby przedsiębiorstw, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopoli, praw wyłącznych, czy też wymogów wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

[1] Lit. a) ppkt (i)–(iii) nie obejmuje środków wprowadzonych w celu ograniczenia produkcji produktów rolnych.

(ii) całkowitej wartości transakcji lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

(iii) całkowitej liczby transakcji lub całkowitej wielkości produkcji wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

(iv) udziału kapitału zagranicznego, w postaci górnego progu procentowego ograniczającego udziały zagranicznych podmiotów albo całkowitą wartość inwestycji zagranicznych w ujęciu indywidualnym lub zbiorczym; lub

(v) całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które przedsiębiorstwo może zatrudniać i które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio związane z jej prowadzeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych lub

b) stanowią ograniczenie lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub spółki joint venture, poprzez które przedsiębiorca drugiej Strony może prowadzić działalność gospodarczą.

ARTYKUŁ 8.8

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje przedsiębiorcom drugiej Strony i przedsiębiorstwom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach, własnym przedsiębiorcom i ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do tworzenia przedsiębiorstwa na jej terytorium.

2. Każda ze Stron przyznaje przedsiębiorcom drugiej Strony i przedsiębiorstwom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach, własnym przedsiębiorcom i ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do działalności na jej terytorium.

3. Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że ust. 1 i 2 nie należy interpretować jako uniemożliwiających Stronie wprowadzenie obowiązków statystycznych lub wymogów informacyjnych w związku z przedsiębiorstwem objętym niniejszą Umową, o ile obowiązki i wymogi te nie stanowią obejścia obowiązku Strony wynikającego z niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 8.9

Najwyższe uprzywilejowanie

1. Każda ze Stron przyznaje przedsiębiorcom drugiej Strony i przedsiębiorstwom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach, przedsiębiorcom z państw trzecich oraz ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do tworzenia przedsiębiorstwa na jej terytorium.

2. Każda ze Stron przyznaje przedsiębiorcom drugiej Strony i przedsiębiorstwom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach, przedsiębiorcom z państw trzecich oraz ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do działalności na jej terytorium.

3. Ust. 1 i 2 nie należy interpretować jako zobowiązujących Stronę do rozszerzenia na przedsiębiorców drugiej Strony i przedsiębiorstwa objęte niniejszą Umową traktowania wynikającego z:

a) umowy międzynarodowej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innej umowy międzynarodowej lub innego ustalenia międzynarodowego odnoszących się całkowicie lub głównie do opodatkowania lub

b) istniejących lub przyszłych środków gwarantujących uznanie kwalifikacji, licencji lub środków ostrożności, o których mowa w art. VII GATS lub ust. 3 jego załącznika dotyczącego usług finansowych.

4. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że „traktowanie", o którym mowa w ust. 1 i 2, nie obejmuje procedur dotyczących rozstrzygania sporów inwestycyjnych między inwestorami a państwami przewidzianych w innych umowach międzynarodowych.

5. Postanowienia prawa materialnego zawarte w innych umowach międzynarodowych zawartych przez Stronę z państwami trzecimi[1] nie stanowią same w sobie traktowania, o którym mowa w niniejszym artykule. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że działania lub zaniechania Strony w odniesieniu do tych postanowień mogą stanowić traktowanie[2] i w związku z tym dawać podstawę do naruszenia niniejszego artykułu w takim zakresie, w jakim naruszenia tego nie stwierdza się wyłącznie na podstawie wspomnianych postanowień.

---

1 Dla większej pewności należy zaznaczyć, że sama transpozycja tych postanowień do prawa krajowego nie zmienia ich kwalifikacji jako postanowień prawa międzynarodowego, a zatem tego, że wchodzą one w zakres niniejszego ustępu.

2 Dla większej pewności należy zaznaczyć, że przedsiębiorcy drugiej Strony lub ich przedsiębiorstwa objęte niniejszą Umową byłyby uprawnione do korzystania z tego traktowania nawet w przypadku braku przedsiębiorstw utworzonych przez przedsiębiorców państwa trzeciego w czasie dokonywania porównania.

ARTYKUŁ 8.10

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Strona nie wymaga, aby przedsiębiorstwo objęte niniejszą Umową powoływało na stanowiska w kadrze zarządzającej, kierowniczej lub w zarządzie osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo.

ARTYKUŁ 8.11

Zakaz nakładania wymogów dotyczących wyników

1. Strona nie nakłada i nie egzekwuje żadnego z następujących wymogów, ani też nie egzekwuje podjętych zobowiązań, w związku z utworzeniem przedsiębiorstwa lub działalnością dowolnego przedsiębiorstwa na jej terytorium[1]:

a) wywozu określonego poziomu lub odsetka towarów lub usług;

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że uzależnienia otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, o których mowa w ust. 2, nie stanowi wymogu ani zobowiązania do celów ust. 1

b) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka udziału lokalnego;

c) nabycia lub wykorzystania towarów produkowanych lub usług świadczonych na terytorium Strony lub przyznania preferencji względem takich towarów lub usług, lub też nabycia towarów lub usług od osób fizycznych lub prawnych bądź innych podmiotów na terytorium Strony;

d) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z tym przedsiębiorstwem;

e) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez to przedsiębiorstwo, poprzez powiązanie tej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jej wywozu lub wpływów w walucie obcej

f) ograniczenia wywozu lub sprzedaży eksportowej;

g) przekazania technologii, procesu produkcji lub innej prawnie zastrzeżonej wiedzy na rzecz osoby fizycznej lub prawnej lub dowolnego innego podmiotu na terytorium Strony;

h) zlokalizowania siedziby głównej takiego przedsiębiorstwa na dany region lub rynek światowy rynku na terytorium Strony;

i) zatrudnienia określonej liczby lub odsetka obywateli Strony;

j) osiągnięcia danego poziomu lub wartości prac badawczo-rozwojowych na terytorium Strony;

k) dostarczania co najmniej jednego z towarów produkowanych lub co najmniej jednej z usług świadczonych przez przedsiębiorstwo do określonego regionu lub na rynek światowy wyłącznie z własnego terytorium Strony lub

l) przyjęcia:

(i) stawki lub kwoty opłaty licencyjnej poniżej pewnego poziomu lub

(ii) określonego okresu obowiązywania umowy licencyjnej[1];

w odniesieniu do wszelkich umów licencyjnych obowiązujących w czasie, kiedy wymóg ten jest nakładany lub egzekwowany lub gdy egzekwowane jest zobowiązanie, lub w odniesieniu do wszelkich przyszłych umów licencyjnych zawartych dobrowolnie między przedsiębiorstwem a osobą fizyczną lub prawną lub też dowolnym innym podmiotem na terytorium Strony, jeżeli wymóg jest nakładany lub egzekwowany lub egzekwowane jest zobowiązanie, w sposób, który stanowi bezpośrednią ingerencję w tę umowę licencyjną przez wykonywanie pozasądowej władzy publicznej Strony[2].

---

[1] „Umowa licencyjna", o której mowa w niniejszym podpunkcie, oznacza każdą umowę dotyczącą udzielania licencji na technologię, proces produkcji lub inną prawnie zastrzeżoną wiedzę.

[2] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że lit. l) nie ma zastosowania, gdy umowa licencyjna została zawarta między przedsiębiorstwem a Stroną.

2. Strona nie uzależnia otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, które są związane z utworzeniem przedsiębiorstwa lub działalnością jakiegokolwiek przedsiębiorstwa na jej terytorium, od wywiązania się z któregokolwiek z poniższych wymogów:

a) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka udziału lokalnego;

b) nabycia lub wykorzystania towarów produkowanych na terytorium Strony lub przyznania preferencji względem takich towarów, lub też nabycia towarów od osób fizycznych lub prawnych bądź innych podmiotów na terytorium Strony;

c) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z tym przedsiębiorstwem;

d) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez to przedsiębiorstwo, poprzez powiązanie tej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jej wywozu lub wpływów w walucie obcej lub

e) ograniczenia wywozu lub sprzedaży eksportowej;

3. Żadne z postanowień ust. 2 nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie uzależnienia otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści związanych z utworzeniem przedsiębiorstwa lub działalnością jakiegokolwiek przedsiębiorstwa na jej terytorium od wywiązania się z wymogu ulokowania produkcji, świadczenia usług, szkolenia lub zatrudnienia pracowników, budowy lub rozbudowy poszczególnych zakładów lub prowadzenia prac badawczo-rozwojowych na terytorium Strony.

4. Ust. 1 lit. a)–c) oraz ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów dotyczących kwalifikacji w odniesieniu do towarów lub usług w związku z promowaniem wywozu i programami pomocy zagranicznej.

5. Ust. 1 lit. g) i l) nie mają zastosowania, kiedy:

a) wymóg został nałożony lub wyegzekwowany lub zobowiązanie zostało wyegzekwowane przez, trybunał administracyjny lub organ ochrony konkurencji, aby zaradzić naruszeniu prawa konkurencji lub

b) Strona zezwala na korzystanie z prawa własności intelektualnej zgodnie z art. 31 lub 31bis porozumienia TRIPS, lub środków wymagających ujawnienia danych lub informacji prawnie zastrzeżonych, które wchodzą w zakres art. 39 ust. 3 porozumienia TRIPS i są z nim zgodne.

6. Ust. 1 lit. l) nie ma zastosowania, jeżeli wymóg został nałożony lub wyegzekwowany lub zobowiązanie zostało wyegzekwowane przez trybunał jako godziwe wynagrodzenie na podstawie przepisów prawa autorskiego Strony.

7. Ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów nałożonych lub egzekwowanych przez Stronę dokonującą przywozu, dotyczących składu towarów wymaganego, aby towar ten kwalifikował się do objęcia go taryfą preferencyjną lub kontyngentem preferencyjnym.

8. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Strony na podstawie Porozumienia WTO.

ARTYKUŁ 8.12

Środki niespełniające wymogów i wyjątki

1. Art. 8.7–8.11 nie mają zastosowania do:

a) wszelkich istniejących środków niespełniających wymogów, utrzymywanych przez Stronę na poziomie:

(i) w przypadku Unii Europejskiej:

A) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

B) instytucji rządowych na szczeblu centralnym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

C) instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu regionalnym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B lub

D) władz lokalnych inne niż te, o których mowa w pkt C oraz

(ii) w przypadku Japonii:

A) instytucji rządowych na szczeblu centralnym, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

B) prefektury, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B; lub

C) władz lokalnych innych niż prefektura;

b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a), lub

c) zmiany lub modyfikacji dowolnego środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) i b), pod warunkiem, że zmiana lub modyfikacja ta nie obniża zgodności środka z art. 8.7–8.11, w porównaniu ze stanem bezpośrednio przed wprowadzeniem takiej zmiany lub modyfikacji.

2. Art. 8.7–8.11 nie mają zastosowania do jakichkolwiek środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie tej Strony w załączniku II do załącznika 8-B.

3. Strona nie wymaga, na podstawie żadnego środka wprowadzonego po dacie wejście w życie niniejszej Umowy i zamieszczonego w wykazie tej Strony w załączniku II do załącznika 8-B, aby przedsiębiorca drugiej Strony ze względu na swoją przynależność państwową sprzedał lub zbył w inny sposób przedsiębiorstwo istniejące w chwili, gdy ten środek wchodzi w życie.

4. Art. 8.8 i 8.9 nie mają zastosowania do żadnego środka, który stanowi wyjątek lub odstępstwo od art. 3 lub 4 porozumienia TRIPS, jak szczegółowo określono w art. 3–5 porozumienia TRIPS.

5. Art. 8.7–8.11 nie mają zastosowania do jakichkolwiek środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę w odniesieniu do zamówień publicznych.

6. Art. 8.7–8.10 nie mają zastosowania do dotacji przyznanych przez Strony.

ARTYKUŁ 8.13

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści płynących z niniejszej sekcji przedsiębiorcy drugiej Strony, który jest osobą prawną drugiej Strony, i jego przedsiębiorstwu objętemu niniejszą Umową, jeżeli ta osoba prawna jest własnością osoby fizycznej lub prawnej pochodzącej z państwa trzeciego lub jest przez taką osobę kontrolowana, i Strona odmawiająca wprowadza lub utrzymuje środki odnoszące się do wspomnianego państwa trzeciego, które:

a) są związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, obejmującym ochronę praw człowieka oraz

b) zakazują prowadzenia transakcji z tą osobą prawną lub jej przedsiębiorstwem objętym niniejszą Umową lub doszłoby do naruszenia lub obejścia tych zakazów, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszej sekcji, zostały przyznane na rzecz tej osoby lub tego przedsiębiorstwa.

SEKCJA C

Transgraniczny handel usługami

ARTYKUŁ 8.14

Zakres

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę, które mają wpływ na transgraniczny handel usługami przez usługodawców drugiej Strony. Środki te obejmują m.in. środki mające wpływ na:

a) produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż lub dostarczanie usługi;

b) zakup usługi, korzystanie z niej lub jej opłacanie oraz

c) dostęp do usług oferowanych publicznie i korzystanie z tych usług, w związku ze świadczeniem usługi.

2. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do:

a) usług morskiego transportu kabotażowego[1];

b) przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze[2], innych niż:

(i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

[1] W przypadku Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, usługi krajowego morskiego transportu kabotażowego w rozumieniu niniejszej sekcji obejmują przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub miejscem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

[2] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że niniejsza sekcja nie ma zastosowania do usług z wykorzystaniem statku powietrznego, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takich jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem helikoptera, a także innych wykonywanych z powietrza usług rolniczych, przemysłowych i inspekcyjnych.

(ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

(iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR) oraz

(iv) obsługa naziemna

c) zamówień publicznych

d) usług audiowizualnych oraz

e) dotacji, zgodnie z definicją i postanowieniami zawartymi w rozdziale 12.

ARTYKUŁ 8.15

Dostęp do rynku

Strona nie utrzymuje ani nie wprowadza w jednostkach podziału administracyjnego bądź na obszarze całego terytorium środków, które:

a) nakładają ograniczenia odnoszące się do:

(i) liczby usługodawców, czy to w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności, czy też wymogów wykonania testu potrzeb ekonomicznych[1];

(ii) całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych lub

(iii) całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych[2] lub

[1] Lit. a) ppkt (i) obejmują środki, zgodnie z którymi warunkiem transgranicznego świadczenia usług przez usługodawcę drugiej Strony jest utworzenie lub utrzymanie dowolnej formy przedsiębiorstwa na terytorium Strony lub bycie jej rezydentem.

[2] Lit. a) ppkt (iii) nie obejmuje środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę, które ograniczają nakłady na świadczenie usług.

b) ograniczają lub wymagają szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej lub wspólnego przedsięwzięcia, za pośrednictwem których usługodawca może świadczyć usługę.

ARTYKUŁ 8.16

Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom.

2. Strona może spełnić wymóg ust. 1 przez przyznanie usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania identycznego lub innego z formalnego punktu widzenia niż to, które przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom.

3. Identyczne lub różne z formalnego punktu widzenia traktowanie uważane jest za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść usług lub usługodawców danej Strony w porównaniu z podobnymi usługami lub usługodawcami drugiej Strony.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron rekompensaty za nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

ARTYKUŁ 8.17

Najwyższe uprzywilejowanie

1. Każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje podobnym usługom i usługodawcom pochodzącym z państwa trzeciego.

2. Ustępu 1 nie należy interpretować jako zobowiązującego którąkolwiek ze Stron do rozszerzenia na usługi i usługodawców drugiej Strony korzystniejszego traktowania wynikającego z:

a) umowy międzynarodowej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innej umowy międzynarodowej lub innego ustalenia międzynarodowego odnoszących się całkowicie lub głównie do opodatkowania lub

b) istniejących lub przyszłych środków gwarantujących uznanie kwalifikacji, licencji lub środków ostrożności, o których mowa w art. VII GATS lub ust. 3 jego załącznika dotyczącego usług finansowych.

ARTYKUŁ 8.18

Środki niespełniające wymogów

1. Art. 8.15–8.17 nie mają zastosowania do:

a) wszelkich istniejących środków niespełniających wymogów, utrzymywanych przez Stronę na poziomie:

(i) w przypadku Unii Europejskiej:

A) Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

B) instytucji rządowych na szczeblu centralnym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

C) instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu regionalnym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B lub

D) władz lokalnych inne niż te, o których mowa w pkt C oraz

(ii) w przypadku Japonii:

A) instytucji rządowych na szczeblu centralnym, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B;

B) prefektury, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B; lub

C) władz lokalnych innych niż prefektura;

b) dalszego stosowania lub szybkiego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a), lub

c) zmiany lub modyfikacji dowolnego środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) i b), pod warunkiem, że zmiana lub modyfikacja ta nie obniża zgodności środka z art. 8.15–8.17, w porównaniu ze stanem bezpośrednio przed wprowadzeniem takiej zmiany lub modyfikacji.

2. Art. 8.15–8.17 nie mają zastosowania do jakichkolwiek środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie tej Strony w załączniku II do załącznika 8-B.

ARTYKUŁ 8.19

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści płynących z niniejszej sekcji usługodawcy drugiej Strony, który jest osobą prawną drugiej Strony, i usługom tego usługodawcy, jeżeli ta osoba prawna jest własnością osoby fizycznej lub prawnej pochodzącej z państwa trzeciego lub jest przez taką osobę kontrolowana, i Strona odmawiająca wprowadza lub utrzymuje środki odnoszące się do wspomnianego państwa trzeciego, które:

a) są związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, obejmującym ochronę praw człowieka oraz

b) zakazują prowadzenia transakcji z tym usługodawcą lub doszłoby do naruszenia lub obejścia tego zakazu, gdyby korzyści, o których mowa w niniejszym rozdziale, zostały przyznane na rzecz tego usługodawcy lub jego usług.

SEKCJA D

Wjazd i pobyt czasowy osób fizycznych

ARTYKUŁ 8.20

Postanowienia ogólne i zakres

1. Niniejsza sekcja odzwierciedla zacieśnienie stosunków handlowych między Stronami, a także dążenie Stron do ułatwienie, na zasadzie wzajemności, wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych odbywających wizyty służbowe oraz do zapewnienia przejrzystości tego procesu.

2. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Stronę mających wpływ na wjazdu na jej terytorium osób fizycznych drugiej Strony, które są osobami odbywającymi wizyty służbowe do celów utworzenia przedsiębiorstwa, osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa, inwestorami, usługodawcami umownymi, niezależnymi specjalistami czy osobami odbywającymi krótkoterminowe wizyty służbowe, oraz do środków mających wpływ na ich działalność biznesową w trakcie pobytu czasowego na terytoriom pierwszej Strony.

3. W takim zakresie, w jakim postanowienia niniejszej sekcji nie nakładają zobowiązań, zastosowanie mają w dalszym ciągu wszystkie wymogi zawarte w przepisach ustawowych i wykonawczych Stron, dotyczące wjazdu i pobytu czasowego, w tym przepisy dotyczące długości pobytu.

4. Niezależnie od postanowień niniejszej sekcji, w dalszym ciągu zastosowanie mają wszystkie wymogi zawarte w przepisach ustawowych i wykonawczych Stron, dotyczące pracy i zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy dotyczące płacy minimalnej i układy zbiorowe dotyczące wynagrodzenia.

5. Zobowiązania dotyczące wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych odbywających wizyty służbowe nie mają zastosowania do przypadków, w których celem lub skutkiem wjazdu i pobytu czasowego jest ingerowanie lub wpłynięcie w inny sposób na wynik sporu zbiorowego albo negocjacji pracowniczych lub kierowniczych, lub zatrudnienie osób fizycznych uczestniczących w takim sporze.

ARTYKUŁ 8.21

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „osoby odbywające wizyty służbowe do celów utworzenia przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne Strony pracujące na wyższych stanowiskach, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa, które nie oferują ani nie świadczą usług, ani nie prowadzą działalności gospodarczej innej niż działalność wymagana do celów prowadzenia przedsiębiorstwa i które nie otrzymują wynagrodzenia na terytorium drugiej Strony;

b) „usługodawcy umowni” oznaczają:

(i) w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego w Unii Europejskiej osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną Japonii, która nie jest agencją zajmującą się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji, nie ma siedziby na terytorium Unii Europejskiej oraz zawarła umowę w dobrej wierze o świadczenie usług z końcowym usługobiorcą w Unii Europejskiej, wymagającą czasowej obecności pracowników w Unii Europejskiej w celu wykonania umowy o świadczenie usług[1];

(ii) w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego w Japonii osoby fizyczne z Unii Europejskiej zatrudnione przez osobę prawną Unii Europejskiej, która nie ma siedziby w Japonii, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:

A) została zawarta umowa o świadczenie usług między osobą prawną Japonii oraz osobą prawną Unii Europejskiej, która nie ma siedziby w Japonii;

B) właściwy organ imigracyjny Japonii stwierdza, w związku z umową o świadczenie usług, o której mowa w pkt A, że została zawarta umowa o pracę między osobą fizyczną pochodzącą z Unii Europejskiej a osobą prawną Japonii oraz

[1] umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. b) ppkt (i), musi być zgodna z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie w miejscu, w którym umowa jest wykonywana.

C) umowa o świadczenie usług, o której mowa w pkt A, nie wchodzi w zakres umowy o świadczenie usług dotyczącej rekrutacji i pośrednictwa w zatrudnieniu pracowników (CPC872), a umowa o pracę, o której mowa w pkt B, jest zgodna z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Japonii;

c) „niezależni specjaliści" oznaczają:

(i) w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego w Unii Europejskiej osoby fizyczne świadczące usługi i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Japonii, które nie mają siedziby na terytorium Unii Europejskiej oraz które zawarły umowę w dobrej wierze o świadczenie usług (bez udziału agencji zajmującej się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników) z końcowym usługobiorcą pochodzącym z Unii Europejskiej, wymagającą czasowej obecności tych osób na terytorium Unii Europejskiej w celu wykonania umowy o świadczenie usług[1] oraz

(ii) w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego w Japonii osoby fizyczne pochodzące z Unii Europejskiej, które podczas swojego pobytu czasowego w Japonii będą prowadzić działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług na podstawie osobistej umowy z osobą prawną Japonii;

[1] Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. c) ppkt (i), musi być zgodna z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie w miejscu, w którym umowa jest wykonywana.

d) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez osobę prawną Strony lub są jej partnerami przez okres nie krótszy niż rok poprzedzający bezpośrednio datę wniosku o pozwolenie na wjazd lub pobyt czasowy na terytorium drugiej Strony, i które są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony, stanowiącego część tej samej grupy tej pierwszej osoby prawnej, w tym jej przedstawicielstwa, jednostki zależnej, oddziału lub jednostki dominującej, o ile spełnione są następujące warunki:

(i) dana osoba fizyczna musi należeć do jednej z następujących kategorii:

A) kierownicy: osoby pracujące na wyższych stanowiskach, które przede wszystkim bezpośrednio kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem, podlegające ogólnemu nadzorowi lub otrzymujące wytyczne głównie od rady dyrektorów lub udziałowców firmy, bądź osób im równoważnych, w tym:

(1) kierują przedsiębiorstwem lub jego działem;

(2) nadzorują i kontrolują pracę innych pracowników nadzoru i kierownictwa lub sprawują funkcje specjalistyczne lub

(3) są osobiście upoważnione do naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu lub

B) specjaliści: osoby posiadające specjalistyczną wiedzę niezbędną do produkcji prowadzonej przez przedsiębiorstwo, obsługi sprzętu badawczego, technik, procesów, procedur lub zarządzania oraz

(ii) w przypadku Unii Europejskiej przy ocenie wiedzy, o której mowa w ppkt (i) pkt B, należy wziąć pod uwagę nie tylko wiedzę specyficzną dla przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba fizyczna posiada wysoki poziom kwalifikacji odnoszących się do rodzaju pracy lub handlu, które wymagają szczególnej wiedzy technicznej, włącznie z członkostwem w zawodzie akredytowanym oraz

e) „inwestorzy" oznaczają osoby fizyczne tworzące przedsiębiorstwo na terytorium drugiej Strony i rozwijające jego działalność lub zarządzające nią w ramach uprawnień nadzorczych lub wykonawczych, na który to cel osoby te lub osoba prawna je zatrudniająca przeznaczyły znaczny kapitał lub są w trakcie jego przeznaczania.

ARTYKUŁ 8.22

Zobowiązania ogólne

1. Strona przyznaje prawo do wjazdu i pobytu czasowego osobom fizycznym drugiej Strony w celach biznesowych zgodnie z niniejszą sekcją oraz załącznikami III i IV do załącznika 8-B, pod warunkiem że osoby te przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących imigracji pierwszej Strony mających zastosowanie do wjazdu i pobytu czasowego.

2. Każda ze Stron stosuje swoje środki dotyczące postanowień niniejszej sekcji zgodnie z życzeniami Stron określonymi w art. 8.20 ust. 1, a w szczególności stosuje te środki w celu uniknięcia niepotrzebnego zakłócenia lub opóźnienia handlu towarami lub usługami, lub utworzenia przedsiębiorstwa lub działalności na podstawie niniejszej Umowy.

3. Środki zastosowane przez każdą ze Stron w celu ułatwienia i przyspieszenia procedur dotyczących wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych drugiej Strony w celach biznesowych muszą być zgodne z załącznikiem 8-C.

ARTYKUŁ 8.23

Przejrzystość

1. Strona podaje do wiadomości publicznej informacje dotyczące wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych drugiej Strony, o których mowa w art. 8.20 ust. 2.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, obejmują w stosownych przypadkach informacje na temat:

a) kategorii wiz, pozwoleń lub wszelkich podobnych rodzajów zezwolenia w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego;

b) wymaganych dokumentów oraz warunków, jakie należy spełnić;

c) sposobu złożenia wniosku i możliwości jego złożenia, np. w urzędzie konsularnym lub w internecie;

d) opłat za wniosek oraz orientacyjnego terminu rozpatrzenia wniosku;

e) maksymalnej długości pobytu nad podstawie każdego rodzaju zezwolenia opisanego w lit. a);

f) warunków możliwego przedłużenia lub odnowienia;

g) przepisów dotyczących towarzyszących osób pozostających na utrzymaniu;

h) dostępnych procedur przeglądu i odwołania oraz

i) odpowiednich przepisów o zasięgu ogólnym odnoszących się do wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych.

3. W odniesieniu do informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, każda ze Stron dokłada starań, aby bezzwłocznie informować drugą Stronę o wprowadzeniu wszelkich nowych wymogów i procedur lub zmian w wymogach i procedurach, mających wpływ na bieżące wnioski o przyznanie prawa do wjazdu, pobytu czasowego oraz, w stosownych przypadkach, zezwolenie na pracę na terytorium pierwszej Strony.

ARTYKUŁ 8.24

Obowiązki w innych sekcjach

1. Postanowienia niniejszej Umowy nie nakładają na żadną ze Stron zobowiązania dotyczącego środków w zakresie imigracji, z wyjątkiem przypadków, gdy zostało to wyraźnie wskazane w niniejszej sekcji.

2. Bez uszczerbku dla jakiejkolwiek decyzji przyznającej prawo wjazdu osobie fizycznej drugiej Strony na warunkach określonych w niniejszej sekcji, w tym dla długości pobytu dozwolonej na podstawie takiego prawa:

a) obowiązki określone w art. 8.7–8.11 z zastrzeżeniem:

(i) art. 8.6 oraz

(ii) art. 8.12 w takim zakresie, w jakim środek ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony,

zostają niniejszym włączone do niniejszej sekcji i stanowią jej część oraz mają zastosowanie do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe przebywających na terytorium drugiej Strony, należących do następujących kategorii: osoby odbywające wizyty służbowe do celów utworzenia przedsiębiorstwa, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa oraz inwestorzy, zgodnie z definicją w art. 8.21;

b) obowiązki określone w art. 8.15–8.16 z zastrzeżeniem:

(i) art. 8.14 oraz

(ii) art. 8.18 w takim zakresie, w jakim środek ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony,

zostają niniejszym włączone do niniejszej sekcji i stanowią jej część oraz mają zastosowanie do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, należących do następujących kategorii:

(i) usługodawcy umowni oraz niezależni specjaliści, zgodnie z definicją w art. 8.21, w odniesieniu do wszystkich sektorów wymienionych w załączniku IV do załącznika 8-B; oraz

(ii) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe, o których mowa w art. 8.27, zgodnie z załącznikiem III do załącznika 8-B; oraz

c) obowiązek określony w art. 8.17 z zastrzeżeniem:

(i) art. 8.14 oraz

(ii) art. 8.18 w takim zakresie, w jakim środek ma wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony,

zostaje niniejszym włączony do niniejszej sekcji i stanowi jej część oraz ma zastosowanie do środków mających wpływ na traktowanie osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, przebywających na terytorium drugiej Strony, należących do następujących kategorii:

(i) usługodawcy umowni oraz niezależni specjaliści, zgodnie z definicją w art. 8.21, oraz

(ii) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe, o których mowa w art. 8.27.

3. Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że obowiązki, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania do środków dotyczących przyznawania prawa do wjazdu na terytorium Strony osobom fizycznym pochodzącym z tej Strony lub z państwa trzeciego.

ARTYKUŁ 8.25

Osoby odbywające wizyty służbowe do celów utworzenia przedsiębiorstwa, osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa oraz inwestorzy

1. Każda ze Stron przyznaje prawo do wjazdu i pobytu czasowego osobom odbywającym wizyty służbowe do celów utworzenia przedsiębiorstwa, osobom przeniesionym wewnątrz przedsiębiorstwa oraz inwestorom drugiej Strony zgodnie z załącznikiem III do załącznika 8-B.

2. Żadna ze stron nie wprowadza ani nie utrzymuje ograniczeń całkowitej liczby osób fizycznych, którym przyznaje się prawo wjazdu zgodnie z ust. 1, w konkretnym sektorze lub podsektorze, w formie kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych w jednostkach podziału administracyjnego bądź na obszarze całego terytorium.

ARTYKUŁ 8.26

Usługodawcy umowni i niezależni specjaliści

1. Każda ze Stron przyznaje prawo do wjazdu i pobytu czasowego usługodawcom umownym oraz niezależnym specjalistom drugiej Strony zgodnie z załącznikiem IV do załącznika 8-B.

2. Jeżeli w załączniku IV do załącznika 8-B nie wskazano inaczej, Strona nie może przyjmować ani utrzymywać ograniczenia dotyczącego całkowitej liczby usługodawców umownych i niezależnych specjalistów drugiej Strony, którym przyznano prawo wjazdu, w postaci ograniczenia liczbowego lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych.

ARTYKUŁ 8.27

Osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe

1. Każda ze Stron przyznaje prawo do wjazdu i pobytu czasowego osobom odbywającym krótkoterminowe wizyty służbowe drugiej Strony zgodnie z załącznikiem III do załącznika 8-B, z zastrzeżeniem następujących warunków:

a) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe nie prowadzą sprzedaży swoich towarów ani nie świadczą usług na rzecz ogółu społeczeństwa;

b) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe nie otrzymują we własnym imieniu wynagrodzenia ze źródła zlokalizowanego na terytorium Strony, gdzie przebywają czasowo oraz

c) osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe nie świadczą usługi na podstawie umowy zawartej między osobą prawną niemającą siedziby na terytorium Strony, na którym przebywają czasowo, a konsumentem na tym terytorium, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w załączniku III do załącznika 8-B.

2. O ile nie określono inaczej w załączniku III do załącznika 8-B, każda ze Stron przyznaje prawo do wjazdu osobom odbywającym krótkoterminowe wizyty służbowe, nie wymagając pozwolenia na pracę, testu potrzeb ekonomicznych ani wcześniejszego poddania się innej procedurze o podobnym charakterze.

ARTYKUŁ 8.28

Punkty kontaktowe

Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić skuteczne wykonywanie i funkcjonowanie niniejszej sekcji, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

SEKCJA E

Ramy regulacyjne

PODSEKCJA 1

Regulacje krajowe

ARTYKUŁ 8.29

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków Strony dotyczących wymogów i procedur licencjonowania, a także wymogów i procedur kwalifikacyjnych oraz standardów technicznych[1] wpływających na:

a) transgraniczny handel usługami zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. d);

b) utworzenie przedsiębiorstwa zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. i) lub działalność zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. p) lub

[1] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że jeżeli chodzi o środki dotyczące standardów technicznych, niniejsza podsekcja ma zastosowanie tylko do środków mających wpływ na handel usługami.

c) świadczenie usługi poprzez obecność osoby fizycznej Strony na terytorium drugiej Strony zgodnie z art. 8.24.

2. Niniejsza podsekcja nie ma zastosowania do wymogów i procedur licencyjnych, a także wymogów i procedur kwalifikacyjnych oraz standardów technicznych:

a) na podstawie środka, który nie jest zgodny z art. 8.7 lub 8.8 i o którym mowa w art. 8.12. ust. 1 lit. a)–c) lub bądź z art. 8.15 lub 8.16 i o którym mowa w art. 8.18 ust. 1 lit. a)–c) lub

b) na podstawie środka, o którym mowa w art. 8.12 ust. 2 lub art. 8.18 ust. 2.

3. Do celów niniejszej podsekcji „właściwy organ” oznacza instytucję rządową lub organ na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym bądź organ pozarządowy wykonujący uprawnienia delegowane mu przez instytucje rządowe lub organy na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym, uprawnione do podejmowania decyzji o udzieleniu zezwolenia na świadczenie usług, w tym poprzez utworzenie przedsiębiorstwa, lub w odniesieniu do zezwolenia na utworzenie przedsiębiorstwa w celu prowadzenia działalności gospodarczej innej niż świadczenie usług.

ARTYKUŁ 8.30

Warunki udzielenia licencji i kwalifikacji

Środki dotyczące wymogów i procedur licencjonowania oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych każdej ze Stron są oparte na następujących kryteriach:

a) jasność;

b) obiektywność;

c) przejrzystość;

d) dostępność publiczna z wyprzedzeniem oraz

e) łatwość dostępu.

ARTYKUŁ 8.31

Procedury licencjonowania i procedury kwalifikacyjne

1. Procedury licencjonowania i procedury kwalifikacyjne muszą być jasne, udostępniane publicznie z wyprzedzeniem oraz gwarantować rozpatrywanie wniosków w sposób obiektywny i bezstronny.

2. Procedury licencjonowania i procedury kwalifikacyjne muszą być jak najprostsze i nie mogą same w sobie stanowić ograniczenia dla świadczenia usługi lub prowadzenia jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej. Opłata za zezwolenie[1], jaką może ponieść wnioskodawca w związku ze złożonym przez siebie wnioskiem, powinna być rozsądna, przejrzysta i nie może stanowić sama w sobie ograniczenia dla świadczenia usługi lub wykonywania jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej.

3. Procedury stosowane przez właściwy organ i decyzje właściwego organu podejmowane w ramach procesu wydawania zezwoleń muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ powinien podejmować decyzję w sposób niezależny i nie powinien być odpowiedzialny przed jakąkolwiek osobą świadczącą usługę lub wykonującą działalność gospodarczą, której świadczenie lub wykonywanie wymaga uzyskania zezwolenia.

[1] Opłaty za zezwolenie nie obejmują opłat z tytułu eksploatacji zasobów naturalnych, płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących środków dotyczących przyznania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usług powszechnych.

4. W przypadku gdy istnieją określone terminy składania wniosków, właściwy organ zapewnia wnioskodawcy możliwość złożenia wniosku w rozsądnym terminie. Właściwy organ bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpatrzenia wniosku. Jeżeli jest to możliwe, właściwy organ powinien przyjmować wnioski w formie elektronicznej na tych samych warunkach w zakresie autentyczności co wnioski papierowe.

5. Właściwy organ kończy rozpatrywanie wniosku, wraz z podjęciem ostatecznej decyzji, w rozsądnym terminie od momentu złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron stara się określić orientacyjne ramy czasowe dla rozpatrywania wniosków i po ustaleniu tych ram podaje je do wiadomości publicznej.

6. W rozsądnym terminie od otrzymania wniosku, który został uznany za niekompletny, właściwy organ informuje wnioskodawcę oraz, w najszerszym możliwym zakresie, określa dodatkowe informacje wymagane w celu uzupełnienia wniosku oraz zapewnia możliwość skorygowania braków.

7. W miarę możliwości zamiast oryginalnych dokumentów właściwy organ przyjmuje uwierzytelnione kopie.

8. Jeżeli właściwy organ odrzuca wniosek wnioskodawcy, informuje o tym wnioskodawcę, zasadniczo na piśmie i bez zbędnej zwłoki. Co do zasady, na żądanie wnioskodawcy informuje go o powodach odrzucenia wniosku i o terminach odwołania od decyzji.

9. Właściwy organ przyznaje zezwolenie natychmiast po jego wydaniu w świetle wyników stosownego badania stwierdzającego, że warunki jego uzyskania zostały spełnione.

10. Właściwy organ zapewnia, aby udzielone zezwolenie wchodziło w życie bez zbędnej zwłoki zgodnie z określonymi w nim warunkami.

ARTYKUŁ 8.32

Standardy techniczne

Każda ze Stron zachęca swoje właściwe organy, aby przy przyjmowaniu standardów technicznych przyjmowały standardy techniczne opracowane w ramach otwartych i przejrzystych procedur, a także zachęca wszelkie organy wyznaczone do opracowania standardów technicznych do stosowania otwartych i przejrzystych procedur.

PODSEKCJA 2

Postanowienia o zasięgu ogólnym

ARTYKUŁ 8.33

Stosowanie środków o zasięgu ogólnym

1. Każda ze Stron zapewnia racjonalne, obiektywne i bezstronne stosowanie wszystkich środków o zasięgu ogólnym mających wpływ na handel usługami.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do:

a) aspektów środka, które nie są zgodne z art. 8.7 lub 8.8 i o których mowa w art. 8.12. ust. 1 lit. a)–c) lub z art. 8.15 lub 8.16 i o których mowa w art. 8.18 ust. 1 lit. a)–c) lub

b) środka, o którym mowa w art. 8.12 ust. 2 lub art. 8.18 ust. 2.

ARTYKUŁ 8.34

Procedury odwoławcze w przypadku decyzji administracyjnych

1. Każda ze Stron utrzymuje organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które zapewniają, na żądanie poszkodowanego przedsiębiorcy lub usługodawcy drugiej Strony, szybkie rozpatrzenie sprawy, a w uzasadnionych przypadkach także odpowiednie środki zaradcze dotyczące decyzji administracyjnych mających wpływ na:

a) transgraniczny handel usługami zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. d);

b) utworzenie przedsiębiorstwa zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. i) lub działalność zgodnie z definicją w art. 8.2 lit. p) lub

c) świadczenie usługi poprzez obecność osoby fizycznej Strony na terytorium drugiej Strony zgodnie z art. 8.24.

2. W przypadku gdy procedury, o których mowa w ust. 1, nie są niezależne od agencji, której powierzono wydawanie odnośnych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia rzeczywisty obiektywizm i bezstronność przy rozpatrywaniu odwołania.

ARTYKUŁ 8.35

Wzajemne uznawanie

1. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie uniemożliwia Stronie nakładania na osoby fizyczne obowiązku posiadania niezbędnych kwalifikacji albo doświadczenia zawodowego wymaganych na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.

2. Każda ze Stron zachęca właściwe organizacje zawodowe na swoim terytorium do przekazania Komitetowi wspólnych zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania kwalifikacji i doświadczenia zawodowego w celu wypełnienia przez przedsiębiorców i usługodawców, w całości lub w części, kryteriów stosowanych przez tę Stronę do wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji przedsiębiorców i usługodawców, w szczególności w sektorze usług świadczonych w ramach zawodów regulowanych.

3. Po otrzymaniu zalecenia, o którym mowa w ust. 2, Komitet dokonuje w rozsądnym czasie przeglądu tego zalecenia w celu zapewnienia jego spójności z niniejszą Umową i na podstawie informacji zawartych w zaleceniu ocenia przede wszystkim:

a) zakres, w jakim są ze sobą zbieżne standardy i kryteria stosowane przez każdą ze Stron w celu wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji, o których mowa w ust. 2 oraz

b) potencjalną wartość ekonomiczną umowy w sprawie wzajemnego uznawania dotyczącej zezwoleń, licencji, działalności i certyfikacji, o których mowa w ust. 2.

4. Jeżeli wymogi te są spełnione, Komitet określa działania niezbędne do rozpoczęcia negocjacji. Następnie Strony podejmują negocjacje, poprzez swoje właściwe organy, dotyczące umowy w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do zezwoleń, licencji, działalności i certyfikacji, o których mowa w ust. 2.

5. Każda umowa w sprawie wzajemnego uznawania, jaką Strony mogą zawrzeć, musi być zgodna z odpowiednimi postanowieniami Porozumienia WTO, a w szczególności art. VII GATS.

PODSEKCJA 3

Usługi pocztowe i kurierskie

ARTYKUŁ 8.36

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza podsekcja określa zasady ram regulacyjnych dotyczących świadczenie usług pocztowych i kurierskich oraz ma zastosowanie do środków stosowanych lub wprowadzanych przez Strony, mających wpływ na handel usługami pocztowymi i kurierskimi.

2. Do celów niniejszej podsekcji:

a) „zezwolenie” oznacza zezwolenie, jakiego niezależny organ regulacyjny Strony może wymagać od indywidualnego dostawcy zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, aby ten dostawca mógł oferować usługi pocztowe i kurierskie oraz

b) „usługa powszechna” oznacza ciągłe świadczenie usług pocztowych o określonej jakości we wszystkich punktach na terytorium Strony po przystępnych cenach dla wszystkich użytkowników.

ARTYKUŁ 8.37

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki pragnie zachować. Taki obowiązek nie będzie uważany za antykonkurencyjny jako taki, pod warunkiem że będzie stosowany w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i konkurencyjnie neutralny oraz że nie będzie bardziej uciążliwy, niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonej przez Stronę, w odniesieniu do wszystkich podmiotów podlegających temu obowiązkowi.

2. W ramach swojego prawodawstwa pocztowego lub za pomocą innych zwyczajowych środków każda ze Stron określa zakres obowiązku świadczenia usługi powszechnej, uwzględniając w pełni potrzeby użytkowników i warunki krajowe, w tym mechanizmy rynkowe, tej Strony.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby żaden dostawca usług pocztowych i kurierskich podlegający obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej na podstawie jej przepisów ustawowych i wykonawczych nie stosował następujących praktyk:

a) wykluczanie działalności gospodarczej innych przedsiębiorstw przez subsydiowanie skrośne przy użyciu dochodów uzyskanych ze świadczenia usługi powszechnej, świadczenia ekspresowych usług pocztowych[1] lub jakichkolwiek usług nienależących do usług powszechnych w sposób, który stanowi odpowiednio prywatną monopolizację, co stanowi naruszenie art. 3 japońskiej ustawy dotyczącej zakazu monopolu prywatnego i zachowania uczciwego handlu (ustawa nr 54 z 1947 r.) lub nadużycie pozycji dominującej niezgodne z prawem konkurencji Unii Europejskiej[2] lub

[1] Do celów niniejszego ustępu „ekspresowe usługi pocztowe" oznaczają usługi, o których mowa w art. 1 ust. 1.3 Światowej Konwencji Pocztowej sporządzonej w Istambule dnia 6 października 2016 r.

[2] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że egzekwowanie przepisów prawa konkurencji każdej ze Stron oraz związanych z nimi decyzji organów ochrony konkurencji podlegają postanowieniom rozdziału 11.

b) stosowanie nieuzasadnionego rozróżnienia między klientami, takimi jak podmioty wysyłające przesyłki masowe lub konsolidatorzy, gdy panują podobne warunki w odniesieniu do opłat i przepisów dotyczących przyjmowania, doręczenia, przekierowywania, zwrotu i liczby dni wymaganych do wykonania usługi wchodzącej w zakres obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

ARTYKUŁ 8.38

Procedury graniczne

1. Procedury graniczne dotyczące międzynarodowych usług pocztowych i międzynarodowych usług kurierskich[1] stosuje się zgodnie z odnośnymi umowami międzynarodowymi oraz przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron.

[1] Do celów niniejszego artykułu „międzynarodowe usługi pocztowe" oznaczają usługi świadczone przez operatorów, o których mowa w art. 1 ust. 1.12 Światowej Konwencji Pocztowej, zgodnie z aktami Światowego Związku Pocztowego.
„Międzynarodowe usługi kurierskie" oznaczają usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, transport i doręczanie dokumentów, druków, paczek i towarów z przeznaczeniem zagranicznym nieuregulowane aktami Światowego Związku Pocztowego.

2. Nie naruszając ust. 1, żadna ze Stron nie przyznaje w sposób nieuzasadniony mniej korzystnego traktowania w odniesieniu do procedur granicznych dotyczących międzynarodowych przesyłek kurierskich niż traktowanie, jakie przyznaje międzynarodowym usługom pocztowym.

ARTYKUŁ 8.39

Zezwolenia

1. Każda ze Stron może wymagać zezwolenia na świadczenie usług objętych niniejszą podsekcją.

2. Jeżeli Strona wymaga zezwolenia, do wiadomości publicznej należy podać następujące informacje:

a) wszystkie kryteria udzielania zezwolenia i termin, w jakim zwykle podejmowana jest decyzja w sprawie wniosku o zezwolenie oraz

b) warunki dotyczące zezwoleń.

3. W przypadku gdy właściwy organ odrzuci wniosek o wydanie zezwolenia, na żądanie wnioskodawcy informuje go o przyczynach odrzucenia wniosku o zezwolenie. Każda ze Stron ustanawia procedurę odwoławczą z udziałem niezależnego organu, z której będą mogli skorzystać wnioskodawcy, których wniosek o zezwolenie został odrzucony. Procedura ta musi być przejrzysta, niedyskryminująca i oparta na obiektywnych kryteriach.

ARTYKUŁ 8.40

Niezależność organu regulacyjnego

Każda ze Stron zapewnia, aby:

a) jej organ regulacyjny[1] do spraw usług objętych niniejszą podsekcją był prawnie odrębny od podmiotów świadczących te usługi i nie ponosił przed nimi odpowiedzialności oraz

b) z zastrzeżeniem przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron decyzje organu regulacyjnego i procedury, jakie organ ten stosuje, są bezstronne.

[1] Organ regulacyjny, o którym mowa w niniejszym artykule, nie obejmuje organów celnych każdej ze Stron.

PODSEKCJA 4

Usługi telekomunikacyjne

ARTYKUŁ 8.41

Zakres

1. Niniejsza podsekcja określa zasady ram regulacyjnych dla wszystkich usług telekomunikacyjnych oraz ma zastosowanie do środków stosowanych lub wprowadzanych przez Strony, mających wpływ na handel usługami telekomunikacyjnymi, które polegają na przekazywaniu sygnałów, m.in. transmisji obrazu i sygnałów akustycznych (niezależnie od rodzajów stosowanych protokołów i technologii) za pomocą publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego.

2. Niniejsza podsekcja nie ma zastosowania do środków dotyczących:

a) usług nadawczych określonych w przepisach ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron oraz

b) usług dostarczania treści przekazywanych za pomocą sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych lub sprawowania kontroli edytorskiej nad tymi treściami.

3. Niezależnie od postanowień ust. 2 lit. a) dostawca usług nadawczych jest uważany za dostawcę publicznych usług telekomunikacyjnych, a jego sieci – za publiczne sieci przekazu telekomunikacyjnego, w przypadku gdy oraz w takim zakresie, w jakim takie sieci są również wykorzystywane do świadczenia publicznych usług telekomunikacyjnych.

4. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie może być interpretowane jako wymagające od Strony:

a) udzielenia zezwolenia usługodawcy drugiej Strony na ustanowienie, budowę, nabycie, dzierżawę, obsługę lub zapewnienie sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenie usług telekomunikacyjnych innych niż określone w niniejszej Umowie lub

b) ustanowienia, budowy, nabycia, dzierżawy, obsługi lub zapewnienia sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenia usług telekomunikacyjnych, które nie są oferowane publicznie, ani zobowiązywania do tego usługodawcy pod jej jurysdykcją.

ARTYKUŁ 8.42

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „udogodnienia towarzyszące” oznaczają usługi i infrastrukturę związane z sieciami przekazu telekomunikacyjnego lub usługami telekomunikacyjnymi, które są niezbędne do świadczenia usług za pośrednictwem tych sieci lub usług, takie jak budynki (w tym wejścia i przewody), kanały i szafki, a także maszty i anteny;

b) „uwzględniający koszty” oznacza oparty na kosztach i mogący obejmować rozsądny zysk i różne metody obliczania kosztów dla różnej infrastruktury i różnych usług;

c) „użytkownik końcowy” oznacza ostatecznego konsumenta lub abonenta publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usługi telekomunikacyjnej, włącznie z usługodawcą innym niż dostawca publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych;

d) „infrastruktura podstawowa” oznacza infrastrukturę publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usługi telekomunikacyjnej, która:

(i) jest dostarczana wyłącznie lub głównie przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców oraz

(ii) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie można jej łatwo zastąpić w celu świadczenia usługi;

e) „wzajemne połączenie” oznacza połączenie[1] z dostawcami oferującymi publiczne sieci lub usługi przekazu telekomunikacyjnego celem umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy komunikacji z użytkownikami innego dostawcy oraz dostęp do usług świadczonych przez dowolnego dostawcę, który ma dostęp do sieci;

f) „usługa roamingu międzynarodowego” oznacza komercyjną usługę łączności ruchomej świadczoną na podstawie umowy handlowej między dostawcami publicznych usług telekomunikacyjnych, która umożliwia użytkownikowi końcowemu korzystanie ze swojego telefonu komórkowego lub innego urządzenia umożliwiającego korzystanie z usług głosowych, usług przesyłania danych lub przesyłania wiadomości podczas pobytu poza terytorium, na którym znajduje się macierzysta publiczna sieć przekazu telekomunikacyjnego użytkownika końcowego;

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że połączenia mogą obejmować w stosownych przypadkach połączenie fizyczne lub logiczne.

g) „łącza dzierżawione” oznaczają infrastrukturę telekomunikacyjną łączącą co najmniej dwa wyznaczone punkty, które przeznaczono do specjalnego wykorzystywania przez konkretnego użytkownika bez względu na stosowaną technologię;

h) „główny dostawca” oznacza dostawcę, który może istotnie wpływać na warunki uczestnictwa w odniesieniu do cen i dostaw, na odpowiednim rynku publicznych usług telekomunikacyjnych poprzez:

(i) kontrolowanie infrastruktury podstawowej lub

(ii) wykorzystanie swojej pozycji rynkowej;

i) „niedyskryminujący” oznacza traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznano w podobnych okolicznościach innym dostawcom podobnych publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych bądź użytkownikom podobnych tego rodzaju sieci i usług;

j) „przenoszenie numerów” oznacza możliwość zachowania przez użytkownika końcowego publicznych usług telekomunikacyjnych, który zgłasza chęć zachowania w tym samym miejscu tych samych numerów telefonu bez pogorszenia jakości lub niezawodności przy zmianie pomiędzy tymi samymi kategoriami dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych;

k) „publiczna sieć przekazu telekomunikacyjnego” oznacza publiczną infrastrukturę telekomunikacyjną, która umożliwia łączność między określonymi punktami końcowymi sieci;

l) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza każdą usługę telekomunikacyjną, która jest publicznie dostępna i może obejmować między innymi telegraf, telefon, teleks oraz przekazywanie danych, które obejmuje przeważnie transmisję informacji dostarczanych przez klienta między co najmniej dwoma punktami, bez żadnej zmiany formy lub treści informacji klienta;

m) „organ regulacyjny” oznacza organ lub organy Strony odpowiedzialne za regulowanie działalności telekomunikacyjnej;

n) „telekomunikacja” oznacza przesyłanie i odbiór sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych oraz

o) „użytkownicy” oznaczają ostatecznych użytkowników publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych lub dostawców takich sieci bądź usług, którzy są konsumentami lub abonentami publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usługi telekomunikacyjnej.

ARTYKUŁ 8.43

Strategie regulacyjne

1. Strony uznają znaczenie konkurencyjnych rynków dla zapewnienia szerokiego wyboru w świadczeniu usług telekomunikacyjnych i polepszania dobrobytu konsumentów oraz uznają fakt, że uregulowania gospodarcze mogą nie być konieczne, jeżeli istnieje efektywna konkurencja. W związku z tym Strony uznają, że potrzeby i strategie regulacyjne różną się na poszczególnych rynkach oraz że Strona może określić sposób realizacji zobowiązań na mocy niniejszej podsekcji.

2. W tym względzie Strony uznają, że Strona może:

a) podjąć bezpośrednie działania regulacyjne, zanim dojdzie do sytuacji, której wystąpienia Strona ta się spodziewa, lub w celu rozwiązania kwestii, która już występuje na rynku; lub

b) polegać na roli mechanizmów rynkowych, szczególnie w odniesieniu do segmentów rynku, które są konkurencyjne lub na których występują niskie bariery wejścia na rynek, jak w przypadku usług świadczonych przez dostawców usług telekomunikacyjnych, którzy nie są właścicielami infrastruktury sieci.

3. Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że Strona, która powstrzymuje się od angażowania się w działania regulacyjne zgodnie z ust. 2 lit. b), nadal podlega obowiązkom wynikającym z niniejszej podsekcji. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronom stosowania środków regulujących do usług telekomunikacyjnych.

ARTYKUŁ 8.44

Dostęp i wykorzystanie

1. Każda ze Stron zapewnia przyznanie dostępu usługodawcy drugiej Strony do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych oraz możliwości korzystania z nich na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, które nie są mniej korzystne niż te, które dostawca tych publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych zapewnia w przypadku własnych podobnych usług w podobnych okolicznościach. Zobowiązanie to stosuje się, między innymi, przez stosowanie ust. 2–6.

2. Każda ze Strona zapewnia usługodawcom drugiej Strony dostęp do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych oferowanych na jej terytorium lub transgranicznie, włącznie z prywatnymi łączami dzierżawionymi, oraz możliwość korzystania z nich, i w tym celu zapewnia, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, zezwolenie takim usługodawcom na:

a) nabywanie lub dzierżawienie i przyłączanie urządzeń końcowych lub innych urządzeń, które łączą się z siecią i są niezbędne do świadczenia usług;

b) łączenie prywatnych łączy dzierżawionych lub własnych łączy z publicznymi sieciami przekazu telekomunikacyjnego lub usługami telekomunikacyjnymi lub z łączami dzierżawionymi lub własnymi innych usługodawców oraz

c) korzystanie z wybranych przez nich protokołów operacyjnych przy świadczeniu jakiejkolwiek usługi, innych niż te, które są konieczne dla zapewnienia dostępności sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych oferowanych publicznie;

3. Każda ze Stron zapewnia, aby usługodawcy drugiej Strony mogli korzystać z publicznej sieć przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych w celu przekazywania informacji na jej terytorium lub transgraniczne, włącznie z komunikacją w ramach przedsiębiorstwa takich usługodawców oraz z dostępem do informacji zawartych w bazach danych lub inaczej przechowywanych w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego na terytorium każdej ze Stron lub dowolnego innego członka WTO.

4. Niezależnie od ust. 3 Strona może podjąć takie środki, jakie uważa za niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa i poufności informacji, z zastrzeżeniem wymogu, że środki te nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji albo ukryte ograniczenie handlu usługami.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby nie nakładano warunków dotyczących dostępu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z tych sieci i usług, innych niż warunki niezbędne dla:

a) zabezpieczenia wypełnienia zobowiązań do świadczenie usług publicznych spoczywających na dostawcach publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych, w szczególności ich zdolności do publicznego udostępniania sieci i usług lub

b) ochrony technicznej integralności publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych.

6. Pod warunkiem że spełniono kryteria określone w ust. 5, warunki dostępu do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z nich mogą obejmować:

a) ograniczenia dotyczące odprzedaży lub wspólnego korzystania z tych usług;

b) wymóg stosowania określonych interfejsów technicznych, w tym protokołów interfejsów, do celów związanych z przyłączeniem do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych;

c) w razie potrzeby wymogi dotyczące interoperacyjności publicznych usług telekomunikacyjnych oraz w celu zachęcenia do osiągnięcia celów określonych w art. 8.55;

d) homologację typu urządzeń końcowych lub innych urządzeń łączących się z publiczną siecią przekazu telekomunikacyjnego oraz wymogi techniczne wiążące się z przyłączeniem takich urządzeń do tych sieci;

e) ograniczenia dotyczące łączenia prywatnych łączy dzierżawionych lub własnych łączy z publicznymi sieciami przekazu telekomunikacyjnego lub usługami telekomunikacyjnymi lub z łączami dzierżawionymi lub własnymi innych usługodawców lub

f) powiadomienia, pozwolenia, rejestrację i licencjonowanie.

ARTYKUŁ 8.45

Możliwość przeniesienia numeru

Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych na jej terytorium oferowali możliwość przenoszenia numerów w przypadku usług łączności ruchomej oraz wszelkich innych usług wskazanych przez tę Stronę w sposób terminowy i na rozsądnych warunkach.

ARTYKUŁ 8.46

Odsprzedaż

Jeżeli Strona wymaga od dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych oferowania przez niego swoich publicznych usług telekomunikacyjnych w celu odsprzedaży, strona ta zapewnia, aby taki dostawca nie nakładał nierozsądnych lub dyskryminujących warunków bądź ograniczeń na odsprzedaż świadczonych przez niego publicznych usług telekomunikacyjnych.

ARTYKUŁ 8.47

Umożliwienie korzystania z urządzeń sieciowych oraz umożliwienie wzajemnego połączenia

1. Strony uznają, że umożliwienie korzystania z urządzeń sieciowych[1] oraz umożliwienie wzajemnego połączenia powinno być co do zasady uzgadniane w ramach negocjacji handlowych między odpowiednimi dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy dostawca publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych na jej terytorium miał prawo, a w przypadku żądania ze strony dostawcy publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych – obowiązek negocjowania wzajemnego połączenia do celów oferowania publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych. Każda ze Stron zapewnia swojemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do wymagania, w razie potrzeby, od dostawcy publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych zapewnienia wzajemnego połączenia z dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony.

[1] Do celów niniejszego artykułu „umożliwienie korzystania z urządzeń sieciowych” oznacza udostępnianie urządzeń lub usług innemu dostawcy publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych na określonych warunkach w celu świadczenia publicznych usług telekomunikacyjnych. Może ono obejmować korzystanie z czynnych lub biernych elementów sieci, udogodnień towarzyszących, usług sieci wirtualnych, kolokacji lub innych form współużytkowania udogodnień towarzyszących, korzystanie z łączy dzierżawionych i określonych elementów lub urządzeń sieciowych, w tym pętli lokalnej, na zasadzie rozdzielności.

3. Strona nie wprowadza ani nie utrzymuje żadnych środków, które zobowiązywałyby dostawców publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych umożliwiających korzystanie z urządzeń sieciowych lub zapewniających wzajemne połączenie do oferowania różnych warunków różnym dostawcom podobnych usług lub które nakładałyby obowiązki niezwiązane ze świadczonymi usługami.

ARTYKUŁ 8.48

Obowiązki związane z głównymi dostawcami

1. Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje właściwe środki do celów zapobiegania sytuacjom, w których usługodawcy, którzy pojedynczo lub wspólnie są głównymi dostawcami, rozpoczynają lub kontynuują stosowanie praktyk antykonkurencyjnych. Takie praktyki antykonkurencyjne obejmują w szczególności:

a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym subsydiowaniu skrośnym;

b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach; oraz

c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie innym usługodawcom informacji technicznych dotyczących infrastruktury podstawowej oraz informacji istotnych z handlowego punktu widzenia niezbędnych do świadczenia przez nich usług.

2. Każda ze Stron zapewnia swojemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do wymagania, w razie potrzeby, od głównych dostawców na swoim terytorium, by przyznali dostawcom publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie dany główny dostawca przyznaje w podobnych okolicznościach swoim spółkom zależnym i innym podmiotom zrzeszonym w odniesieniu do:

a) dostępności, dostarczania, stawek lub jakości podobnych usług telekomunikacyjnych; oraz

b) dostępności interfejsów technicznych niezbędnych do wzajemnego połączenia.

3. Każda ze Stron dokłada starań, aby główni dostawcy na jej terytorium zapewniali wzajemne połączenie z dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony w dowolnym punkcie sieci głównego dostawcy, w jakim jest to możliwe, i aby dany główny dostawca udostępniał takie wzajemne połączenie:

a) na niedyskryminujących warunkach (w tym w odniesieniu do norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji) i po niedyskryminujących stawkach, które są nie mniej korzystne niż te oferowane w przypadku własnych podobnych usług w podobnych okolicznościach, i przy zachowaniu jakości nie gorszej niż zapewniana w przypadku własnych podobnych usług, podobnych usług niezrzeszonych usługodawców lub swoich podmiotów zależnych lub innych podmiotów zrzeszonych;

b) bez zbędnych opóźnień, na warunkach (w tym w odniesieniu do norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji) oraz zgodnie ze stawkami uwzględniającymi koszty, które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają możliwości ekonomiczne oraz są w wystarczającym stopniu rozdzielone, tak że dostawcy nie muszą płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, których nie potrzebują do świadczenia usługi; oraz

c) na żądanie, w punktach innych niż punkty końcowe sieci oferowane większości użytkowników, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium oferowali dostawcom publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony możliwość połączenia ich urządzeń i sprzętu z urządzeniami i sprzętem głównego dostawcy w oparciu o:

a) referencyjną ofertę dotyczącą wzajemnego połączenia lub inną standardową ofertę dotyczącą wzajemnego połączenia, zawierającą stawki i warunki oferowane zazwyczaj przez głównego dostawcę dostawcom publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych lub

b) warunki obowiązującej umowy o wzajemnym połączeniu.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury mające zastosowanie do wzajemnego połączenia z głównymi dostawcami na jej terytorium podawano do wiadomości publicznej.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium podawali do wiadomości publicznej swoje umowy o wzajemnych połączeniach albo swoje oferty dotyczące wzajemnych połączeń.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium uzyskujący informacje od innego dostawcy publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych podczas negocjowania uzgodnień dotyczących korzystania z urządzeń sieciowych lub wzajemnego połączenia oraz w wyniku tego korzystania i tego wzajemnego połączenia mogli wykorzystać takie informacje wyłącznie do celów, w których zostały one przekazane, i zawsze z poszanowaniem poufności przekazanych lub przechowywanych informacji.

8. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium umożliwili korzystanie z urządzeń sieciowych, które mogą obejmować m.in. elementy sieci i udogodnienia towarzyszące, dostawcom publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych drugiej Strony na warunkach (w tym w odniesieniu do stawek, norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji), które są przejrzyste, rozsądne i niedyskryminujące (w tym w odniesieniu do terminowości) i nie mniej korzystne niż te oferowane w przypadku ich własnych podobnych usług w podobnych okolicznościach[1].

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że żadne z postanowień niniejszego ustępu nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie zezwolenie głównemu dostawcy na jej terytorium na odrzucenie kolokacji w przypadku gdy istnieje uzasadniona podstawa odmowy, szczególnie w odniesieniu do technicznej wykonalności.

ARTYKUŁ 8.49

Organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organ regulacyjny był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny[1] od jakiegokolwiek dostawcy usług telekomunikacyjnych, sieci telekomunikacyjnych lub wyposażenia sieci telekomunikacyjnych.

2. Strona, która zachowuje własność lub kontrolę nad dostawcą publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług telekomunikacyjnych, zapewnia skuteczne oddzielenie strukturalne funkcji regulacyjnych w dziedzinie telekomunikacji od działalności związanej z własnością lub kontrolą.

3. Każda ze Stron zapewnia swojemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do regulowania sektora telekomunikacyjnego oraz wykonywania przekazanych mu zadań, w tym do egzekwowania środków dotyczących obowiązków wynikających z niniejszej podsekcji. Zadania, które ma wypełniać organ regulacyjny, są podawane do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób.

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że nie można uznać, że organ regulacyjny Strony nie jest funkcjonalnie niezależny wyłącznie na podstawie tego, że organ tej Strony (inny niż organ regulacyjny) posiada udziały lub innego rodzaju udział kapitałowy w dostawcy usług telekomunikacyjnych, sieci telekomunikacyjnych lub wyposażenia sieci telekomunikacyjnych.

4. Każda ze Stron zapewnia bezstronność decyzji swojego organu regulacyjnego i stosowanych przez ten organ procedur w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

5. Każda ze Stron zapewnia, by jej organ regulacyjny wykonywał swoje zadania w sposób przejrzysty oraz, w miarę możliwości, bez zbędnej zwłoki.

6. Każda ze Stron zapewnia swojemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do wzywania dostawców sieci i usług telekomunikacyjnych do przekazania wszystkich informacji, w tym informacji finansowych, niezbędnych do wypełniania przez organy regulacyjne ich zadań zgodnie z niniejszą podsekcją. Organ regulacyjny nie zwraca się o więcej informacji, niż jest to konieczne do wykonywania jego zadań i traktuje informacje uzyskane od tych dostawców zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony dotyczącymi tajemnicy przedsiębiorstwa.

ARTYKUŁ 8.50

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki pragnie zachować. Te obowiązki nie są uważane za antykonkurencyjne jako takie, pod warunkiem że będą stosowane w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i będą konkurencyjnie neutralne oraz że nie będą bardziej uciążliwe, niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonej przez Stronę.

2. Do świadczenia usługi powszechnej powinni kwalifikować się wszyscy dostawcy usług telekomunikacyjnych. Dostawców usługi powszechnej wyznacza się za pomocą przejrzystego, niedyskryminacyjnego mechanizmu, który nie jest nadmiernie uciążliwy.

3. Organ regulacyjny Strony może określić, czy wymagany jest mechanizm służący wyrównaniu kosztów ponoszonych przez dostawców wyznaczonych do świadczenia usługi powszechnej, biorąc pod uwagę korzyści rynkowe, o ile takie występują, dla tych dostawców lub podziałowi kosztów wynikających z obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

ARTYKUŁ 8.51

Zezwolenie na udostępnianie sieci i świadczenie usług telekomunikacyjnych

1. Każda ze Stron zezwala na udostępnianie sieci lub świadczenie usług telekomunikacyjnych w miarę możliwości na podstawie zwykłego powiadomienia lub zwykłej rejestracji, bez konieczności uzyskania jednoznacznej decyzji organu regulacyjnego. Prawa i obowiązki wynikające z takiego zezwolenia podawane są do wiadomości publicznej w łatwo dostępnej formie.

2. W razie potrzeby Strona może wymagać licencji na użytkowanie częstotliwości radiowych i numerów, w szczególności w celu:

a) uniknięcia szkodliwych zakłóceń;

b) zapewnienia jakości technicznej usługi; oraz

c) zagwarantowania efektywnego wykorzystania widma.

3. Jeżeli Strona wymaga licencji, do wiadomości publicznej należy podać następujące informacje:

a) wszystkie kryteria udzielania licencji i termin, w jakim zwykle podejmowana jest decyzja w sprawie wniosku o licencję oraz

b) warunki dotyczące poszczególnych licencji.

4. Każda ze Stron powiadamia wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia wniosku niezwłocznie po podjęciu decyzji w sprawie licencji. W przypadku decyzji o odrzuceniu wniosku lub cofnięciu licencji, na żądanie każda ze Stron przekazuje wnioskodawcy, co do zasady na piśmie, uzasadnienie odmowy wydania lub cofnięcia licencji. W takim przypadku wnioskodawca ma możliwość odwołania się do organu odwoławczego, o którym mowa w art. 8.54.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby opłaty administracyjne nakładane na dostawców sieci i usług telekomunikacyjnych były obiektywne, przejrzyste i współmierne do kosztów administracyjnych ponoszonych przez organ regulacyjny. Te opłaty administracyjne nie obejmują opłat za prawa do korzystania z ograniczonych zasobów ani obowiązkowych składek za świadczenie usług o charakterze powszechnym.

ARTYKUŁ 8.52

Przydzielanie ograniczonych zasobów i korzystanie z nich

1. Każda ze Stron stosuje swoje procedury dotyczące przydzielania ograniczonych zasobów związanych z telekomunikacją i korzystania z nich, w tym częstotliwości, numerów i służebności przesyłu, w sposób otwarty, obiektywny, terminowy, niedyskryminujący i nie nadmiernie uciążliwy.

2. Każda ze Stron podaje do wiadomości publicznej aktualny stan przydzielonych pasm częstotliwości, ale nie wymaga się od niej szczegółowej identyfikacji częstotliwości przyznanych na realizację określonych zadań rządowych.

3. Środków wprowadzonych przez Stronę przyznającą i przypisującą widmo i zarządzającą częstotliwością nie uznaje się za środki same w sobie niezgodne z art. 8.7 i 8.15. Każda ze Stron zachowuje w związku z tym prawo do ustanowienia i stosowania polityk zarządzania widmem i częstotliwościami, które mogą spowodować ograniczenie liczby dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych, o ile robi to w sposób zgodny z pozostałymi postanowieniami niniejszej Umowy. Prawo to obejmuje możliwość przyznawania częstotliwości przy uwzględnieniu bieżących i przyszłych potrzeb oraz dostępności widma radiowego.

ARTYKUŁ 8.53

Przejrzystość

Każda ze Stron zapewnia, aby stosowane lub utrzymywane przez nią środki dotyczące dostępu do publicznych sieci telekomunikacyjnych i usług telekomunikacyjnych oraz korzystania z tych sieci i usług, były publicznie dostępne, dotyczy to także warunków związanych z:

a) opłatami i innymi warunkami świadczenia usługi;

b) ze specyfikacjami interfejsów technicznych;

c) organami odpowiedzialnymi za przygotowanie, zmianę i przyjęcie standardów mających wpływ na dostęp i korzystanie;

d) warunkami mającymi zastosowanie do przyłączania urządzeń końcowych lub innych urządzeń do publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego oraz

e) ewentualnymi wymogami w zakresie powiadomień, pozwoleń, rejestracji lub licencjonowania.

ARTYKUŁ 8.54

Rozstrzyganie sporów w zakresie telekomunikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby dostawcy publicznych sieć przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych drugiej Strony mogli w odpowiednim czasie odwołać się do organu regulacyjnego pierwszej Strony w celu rozstrzygnięcia sporów dotyczących praw i obowiązków tych dostawców wynikających z niniejszej podsekcji. W takich przypadkach organ regulacyjny dąży do wydania wiążącej decyzji, w stosownych przypadkach, w celu rozstrzygnięcie sporu bez zbędnej zwłoki.

2. Jeżeli organ regulacyjny odmówi podjęcia działań w sprawie wniosku o rozstrzygnięcie sporu, na żądanie przekazuje w rozsądnym terminie pisemne uzasadnienie swojej decyzji.

3. Organ regulacyjny podaje decyzję rozstrzygającą spór do wiadomości publicznej zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony z uwzględnieniem wymogów tajemnicy przedsiębiorstwa.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawca publicznych sieci telekomunikacyjnych i usług telekomunikacyjnych poszkodowany na skutek postanowienia lub decyzji jej organu regulacyjnego mógł uzyskać kontrolę postanowienia lub decyzji przez organ regulacyjny lub niezależny organ odwoławczy, jakim może być organ sądowy lub inny organ.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawca publicznych sieci telekomunikacyjnych i usług telekomunikacyjnych, którego dotyczy decyzja organu regulacyjnego lub niezależnego organu odwoławczego, jeżeli ten ostatni nie jest organem sądowym, mógł uzyskać dalszą kontrolę tej decyzji przez niezależny organ sądowy, chyba że dostawca zgodził się na procedurę, w której organ regulacyjny lub niezależny organ odwoławczy wydaje ostateczną decyzję zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony.

6. Strona nie zezwala, aby wniosek o kontrolę przez organ odwoławczy lub organ sądowy stanowił podstawę do nieprzestrzegania postanowienia lub decyzji organu regulacyjnego, chyba że właściwy organ odwoławczy lub sądowy wstrzyma, zawiesi lub uchyli takie postanowienie lub taką decyzję.

7. Procedura, o której mowa w ust. 1–3, nie wyklucza wniesienia przez którąkolwiek z zainteresowanych stron skargi do organów sądowych.

ARTYKUŁ 8.55

Związek z organizacjami międzynarodowymi

Strony uznają znaczenie norm międzynarodowych dla globalnej kompatybilności i interoperacyjności sieci oraz usług telekomunikacyjnych oraz zobowiązują się do propagowania tych norm poprzez pracę stosownych instytucji międzynarodowych, w tym Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego i Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej.

ARTYKUŁ 8.56

Poufność informacji

Każda ze Stron zapewnia poufność przekazów telekomunikacyjnych i związanych z nimi danych użytkowników o przekazie za pośrednictwem publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i usług telekomunikacyjnych bez bezzasadnego ograniczania handlu usługami.

ARTYKUŁ 8.57

Roaming międzynarodowy[1]

1. Każda ze Stron stara się współpracować w celu propagowania przejrzystych i rozsądnych stawek za usługi roamingu międzynarodowego, by wspierać wzrost handlu między Stronami i polepszać dobrobyt konsumentów.

2. Każda ze Stron może wybrać działania, jakie podejmie w celu zwiększenia przejrzystości i konkurencji w zakresie stawek za usługi roamingu międzynarodowego oraz technologicznych alternatyw dla usług roamingowych, takie jak:

a) zapewnienie, aby informacje dotyczące stawek detalicznych były łatwo dostępne dla konsumentów oraz

b) ograniczanie do minimum przeszkód utrudniających korzystanie z technologicznych alternatyw dla usług roamingowych, tak by konsumenci przyjeżdzający na terytorium Strony z terytorium drugiej Strony mogli mieć dostęp do usług telekomunikacyjnych za pomocą wybranego przez siebie urządzenia.

[1] Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do usług roamingu na terenie Unii Europejskiej, które są komercyjnymi usługami łączności ruchomej świadczonymi na podstawie umowy handlowej między dostawcami publicznych usług telekomunikacyjnych, które umożliwiają użytkownikowi końcowemu korzystanie ze swojego telefonu komórkowego lub innego urządzenia umożliwiającego korzystanie z usług głosowych, usług przesyłania danych lub przesyłania wiadomości w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż to, w którym znajduje się macierzysta publiczna sieć przekazu telekomunikacyjnego użytkownika końcowego.

3. Każda ze Stron zachęca dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych na swoim terytorium do podawania do wiadomości publicznej informacji na temat stawek detalicznych za usługi roamingu międzynarodowego w przypadku połączeń głosowych, transmisji danych i wiadomości tekstowych, oferowanych użytkownikom końcowym podczas ich pobytu na terytorium drugiej Strony.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie zobowiązuje Strony do regulowania stawek lub warunków dla usług roamingu międzynarodowego.

PODSEKCJA 5

Usługi finansowe

ARTYKUŁ 8.58

Zakres

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków stosowanych lub wprowadzanych przez Strony, mających wpływ na usługi finansowe.

2. Do celów stosowania art. 8.2 lit. r) do niniejszej podsekcji pojęcie „usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza:

a) działalność prowadzoną przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną lub przez jakikolwiek inny podmiot publiczny przy realizacji polityki pieniężnej lub kursowej;

b) działalność stanowiącą część ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego lub powszechnego programu emerytalnego oraz

c) inną działalność prowadzoną przez podmiot publiczny na rachunek, z gwarancją lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony lub jej podmiotów publicznych.

3. Do celów stosowania art. 8.2 lit. r) do niniejszej podsekcji, w sytuacji gdy Strona zezwala na prowadzenie jakiejkolwiek działalności wymienionej w ust. 2 lit. b) lub c) przez swoje własne podmioty świadczące usługi finansowe w konkurencji z podmiotem publicznym lub podmiotem świadczącym usługi finansowe, pojęcie „usługi” będzie obejmowało taką działalność.

4. Art. 8.2 lit. s) nie ma zastosowania do usług objętych niniejszą podsekcją.

ARTYKUŁ 8.59

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „usługa finansowa” oznacza dowolną usługę o charakterze finansowym, oferowaną przez usługodawcę finansowego Strony. Usługi finansowe obejmują wszystkie usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami oraz wszystkie usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń). Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

(i) usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami;

A) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):

(1) na życie oraz

(2) inne niż na życie;

B) reasekuracja i retrocesja;

C) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz

D) pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód oraz

(ii) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):

A) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;

B) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;

C) leasing finansowy;

D) wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie;

E) gwarancje i zobowiązania;

F) transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, których przedmiotem są:

(1) instrumenty rynku pieniężnego (w tym czeki, weksle lub certyfikaty depozytowe);

(2) waluty obce;

(3) instrumenty pochodne, w tym, ale nie wyłącznie, kontrakty terminowe typu futures i opcje;

(4) instrumenty kursu walutowego i stóp procentowych włączając w to produkty takie jak swapy i kontrakty terminowe na stopę procentową;

(5) zbywalne papiery wartościowe; oraz

(6) inne instrumenty zbywalne i aktywa finansowe, w tym kruszce;

G) udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych;

H) pośrednictwo na rynku pieniężnym;

I) zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;

J) usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;

K) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych oraz

L) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w zakresie wszystkich rodzajów działalności wymienionych w pkt A–K, w tym informacje kredytowe i analizy kredytowe, badania i doradztwo w zakresie inwestycji i portfeli inwestycyjnych oraz doradztwo w zakresie przejęć oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;

b) „usługodawca finansowy” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną Strony, która pragnie świadczyć lub świadczy usługi finansowe, a nie jest podmiotem publicznym;

c) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez żadnego usługodawcę finansowego na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony;

d) „pocztowy zakład ubezpieczeń” oznacza podmiot, który gwarantuje i sprzedaje ubezpieczenia ludności i który, bezpośrednio lub pośrednio, jest własnością podmiotu pocztowego Strony lub jest przez taki podmiot kontrolowany;

e) „podmiot publiczny” oznacza:

(i) rząd, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub jakikolwiek podmiot będący własnością Strony lub przez nią kontrolowany, który zajmuje się głównie wykonywaniem funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, z wyłączeniem podmiotów zajmujących się głównie świadczeniem usług finansowych na warunkach komercyjnych lub

(ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną – w zakresie wykonywania tych zadań oraz

f) „organ samoregulacyjny” oznacza organ pozarządowy, w tym wszelkie giełdy lub rynki, na których prowadzony jest obrót papierami wartościowymi lub kontraktami terminowymi typu futures, izby rozliczeniowe lub inne organizacje bądź stowarzyszenia, które wykonują uprawnienia regulacyjne lub nadzorcze – przekazane im przez Stronę – wobec usługodawców finansowych.

ARTYKUŁ 8.60

Usługi finansowe nowe na terytorium Strony

1. Strona zezwala usługodawcom finansowym drugiej Strony z siedzibą na jej terytorium na oferowanie wszelkich nowych usług finansowych.

2. Niezależnie od postanowień art. 8.7 lit. b) Strona może ustalić formę prawną, poprzez którą nowa usługa finansowa może być świadczona, i może wymagać zezwolenia na świadczenie danej usługi. Jeżeli Strona wymaga zezwolenia, może odmówić jego wydania ze względów ostrożnościowych, ale nie wyłącznie ze względu na to, że dana usługa nie jest świadczona przez żadnego usługodawcę finansowego na jej terytorium.

ARTYKUŁ 8.61

Systemy płatności i rozliczeń

Zgodnie z warunkami traktowania narodowego każda ze Stron przyznaje usługodawcom finansowym drugiej Strony, mającym siedzibę na jej terytorium, dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy artykuł nie ma na celu przyznania dostępu do linii kredytowych kredytodawcy ostatniego stopnia danej Strony.

ARTYKUŁ 8.62

Organy samoregulacyjne

W przypadku gdy Strona wymaga członkostwa lub uczestnictwa w jakimkolwiek organie samoregulacyjnym albo dostępu do niego w celu umożliwienia usługodawcom finansowym drugiej Strony świadczenia usług finansowych na zasadach równorzędnych z zasadami dotyczącymi usługodawców finansowych danej Strony lub jeżeli bezpośrednio lub pośrednio Strona zapewnia takim organom przywileje lub korzyści w zakresie świadczenia usług finansowych, Strona ta zapewnia przestrzeganie przez ten organ samoregulacyjny zobowiązań określonych w art. 8.8.

ARTYKUŁ 8.63

Przekazywanie i przetwarzanie informacji

1. Strona nie stosuje środków uniemożliwiających przekazywanie lub przetwarzanie informacji finansowych, w tym przekazywanie danych za pomocą środków elektronicznych, lub takich, które, z zastrzeżeniem zasad przywozu zgodnych z międzynarodowymi porozumieniami, uniemożliwiają przekazywanie urządzeń, jeżeli takie przekazywanie informacji, przetwarzanie informacji finansowych lub przekazywanie urządzeń są niezbędne usługodawcy finansowemu w prowadzeniu zwykłej działalności.

2. Żadne z postanowień ust. 1 nie ogranicza prawa Strony do ochrony danych osobowych, prywatności i poufności akt i rachunków osobistych, o ile prawo to nie jest stosowane w celu obchodzenia postanowień sekcji B–D oraz niniejszej podsekcji.

ARTYKUŁ 8.64

Skuteczne i przejrzyste regulacje

1. Jeżeli Strona wymaga licencji na świadczenie usług finansowych, podaje do wiadomości publicznej wymogi i procedury dotyczące takiej licencji.

2. Jeżeli Strona żąda dodatkowych informacji od wnioskodawcy w celu rozpatrzenia jego wniosku, bezzwłocznie informuje o tym wnioskodawcę.

3. Strona dokłada starań w celu zapewnienia niezwłocznego publikowania przepisów o zasięgu ogólnym wprowadzanych lub utrzymywanych przez organy samoregulacyjne na terytorium danej Strony lub udostępnianie ich w inny sposób, tak aby zainteresowane osoby miały możliwość zapoznać się z nimi.

ARTYKUŁ 8.65

Wyłączenie ze względów ostrożnościowych

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody dla wprowadzenia lub utrzymywania przez Stronę środków ze względów ostrożnościowych, m.in. w celu:

a) ochrony inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których usługodawca finansowy ma obowiązek powierniczy lub

b) zapewnienia integralności i stabilności systemu finansowego Strony.

2. W przypadku gdy środki te nie są zgodne z niniejszą Umową, nie mogą być stosowane jako środek umożliwiający uchylanie się przez Stronę od obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiejkolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

ARTYKUŁ 8.66

Świadczenie usług ubezpieczeniowych przez pocztowe zakłady ubezpieczeń

1. W niniejszym artykule określono zasady, jakie mają zastosowanie, jeżeli Strona zezwala swojemu pocztowemu zakładowi ubezpieczeniowemu na gwarantowanie ubezpieczeń i świadczenie bezpośrednich usług ubezpieczeniowych dla ludności. Usługi wchodzące w zakres niniejszego artykułu nie obejmują świadczenia usług ubezpieczeniowych dotyczących odbioru, przewozu i doręczania listów i paczek przez pocztowy zakład ubezpieczeń Strony.

2. Strona nie może wprowadzać ani utrzymywać środka tworzącego warunki konkurencji, które są korzystniejsze dla pocztowego zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do świadczenia usług ubezpieczeniowych, o których mowa w ust. 1, niż dla prywatnego podmiotu świadczącego podobne usługi ubezpieczeniowe na jej rynku, m.in. przez:

a) nakładanie bardziej uciążliwych warunków w odniesieniu do licencji prywatnego podmiotu na świadczenie usług ubezpieczeniowych niż warunki, jakie Strona nakłada na pocztowy zakład ubezpieczeń w związku ze świadczeniem podobnych usług lub

b) udostępnianie kanału dystrybucji na użytek sprzedaży usług ubezpieczeniowych pocztowemu zakładowi ubezpieczeń na warunkach korzystniejszych niż te, które stosuje on do prywatnych dostawców podobnych usług.

3. W odniesieniu do świadczenia usług ubezpieczeniowych, o których mowa w ust. 1, przez pocztowy zakład ubezpieczeń, Strona stosuje te same przepisy i działania w zakresie egzekwowania, jakie stosuje w odniesieniu do świadczenia usług ubezpieczeniowych przez prywatnych dostawców.

4. Przy wypełnianiu swoich zobowiązań wynikających z ust. 3 Strona wymaga od pocztowego zakładu ubezpieczeń, który świadczy usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1, opublikowania rocznego sprawozdania finansowego w odniesieniu do świadczenia tych usług. Sprawozdanie musi zapewniać poziom szczegółowości oraz być zgodne ze standardami badania sprawozdań finansowych, jakie są wymagane na podstawie ogólnie przyjętych zasad rachunkowości i badania sprawozdań finansowych lub równoważnych zasad, stosowanymi na terytorium Strony w odniesieniu do przedsiębiorstw prywatnych znajdujących się w obrocie publicznym, świadczących podobne usługi.

5. Ust. 1–4 nie mają zastosowania do pocztowego zakładu ubezpieczeń na terytorium Strony:

a) którego Strona ta nie jest właścicielem ani nad którym nie sprawuje kontroli, bezpośrednio lub pośrednio, o ile Strona nie utrzymuje żadnej korzyści, która zmienia warunki konkurencji na korzyść pocztowego zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do świadczenia usług ubezpieczeniowych w porównaniu z warunkami, w jakich działa prywatny dostawca podobnych usług ubezpieczeniowych na jej rynku lub

b) jeśli sprzedaż bezpośrednich ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie gwarantowanych przez pocztowy zakład ubezpieczeń w przypadku każdego z tych rodzajów ubezpieczeń stanowi, odpowiednio, nie więcej niż 10 procent łącznego rocznego dochodu ze składek od bezpośrednich ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie na rynku Strony.

ARTYKUŁ 8.67

Współpraca regulacyjna w zakresie przepisów finansowych

Strony promują współpracę regulacyjną w zakresie przepisów finansowych zgodnie z załącznikiem 8-A.

PODSEKCJA 6

Usługi międzynarodowego transportu morskiego

ARTYKUŁ 8.68

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza podsekcja określa zasady ram regulacyjnych dotyczących świadczenia usług międzynarodowego transportu morskiego na podstawie sekcji B–D niniejszego rozdziału oraz ma zastosowanie do środków stosowanych lub wprowadzanych przez Strony, mających wpływ na handel usługami międzynarodowego transportu morskiego.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

a) „usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania” oznaczają działalność polegającą na przechowywaniu kontenerów, na terenie portu lub na lądzie, w celu ich zapełnienia lub opróżnienia, napraw i udostępniania do załadunku;

b) „usługi w zakresie odprawy celnej” oznaczają działalność polegającą na przeprowadzaniu w imieniu innego podmiotu formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunków, bez względu na to, czy usługa ta stanowi główny przedmiot działalności usługodawcy czy zwyczajowe uzupełnienie głównego przedmiotu jego działalności;

c) „transport od drzwi do drzwi lub transport multimodalny” oznacza przewóz ładunku odbywający się w ramach jednolitego dokumentu przewozowego, wykorzystujący więcej niż jeden rodzaj transportu i obejmujący międzynarodowy odcinek morski;

d) „usługi spedycyjne” oznaczają działalność polegającą na organizowaniu i monitorowaniu operacji przewozu w imieniu przewoźników, poprzez nabywanie usług transportowych i pokrewnych, przygotowanie dokumentacji i dostarczenie informacji handlowych,

e) „usługi międzynarodowego transportu morskiego” oznaczają przewóz osób lub ładunku statkiem morskim między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego, obejmujący bezpośrednie zawieranie umów z podmiotami świadczącymi inne usługi transportowe w celu zapewnienia transportu od drzwi do drzwi lub transportu multimodalnego w ramach jednolitego dokumentu przewozowego, ale nie obejmujący prawa do świadczenia takich innych usług transportowych;

f) „usługi agencji morskich” oznaczają reprezentowanie, w charakterze agenta, na danym obszarze geograficznym, interesów linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstwa żeglugowego lub większej liczby takich linii lub przedsiębiorstw, do następujących celów:

(i) marketing i sprzedaż usług transportu morskiego i usług powiązanych, począwszy od kwotowania po fakturowanie, wystawianie konosamentów w imieniu przedsiębiorstw, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług powiązanych, przygotowanie dokumentów i dostarczanie informacji handlowych oraz

(ii) działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcia statku do portu lub przejęcie ładunków w razie potrzeby;

g) „morskie usługi pomocnicze” oznaczają usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego, usługi w zakresie przechowywania i składowania, usługi w zakresie odprawy celnej, w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, usługi agencji morskich oraz usługi spedycji morskiej;

h) „usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego” oznaczają działania wykonywane przez przedsiębiorstwa zajmujące się załadunkiem i rozładunkiem, w tym przez operatorów terminali portowych, jednak nieobejmujące działalności pracowników portowych w przypadkach, kiedy nie są oni pracownikami przedsiębiorstw zajmujących się załadunkiem i rozładunkiem lub operatorów terminali portowych. Do działań objętych powyższą definicją zalicza się organizacja i nadzór:

(i) załadunku ładunku na statek lub jego wyładunku ze statku;

(ii) mocowania lub odmocowywania ładunku oraz

(iii) odbioru lub dostawy i przechowywania ładunków przed załadunkiem lub po rozładunku oraz

i) „usługi w zakresie przechowywania i składowania” oznaczają usługi w zakresie przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych, usługi w zakresie przechowywania luzem płynów lub gazów oraz inne usługi w zakresie przechowywania lub składowania towarów, w tym bawełny, ziarna, wełny, tytoniu, innych produktów rolnych oraz innych artykułów gospodarstwa domowego.

ARTYKUŁ 8.69

Zobowiązania

Bez uszczerbku dla środków niespełniających wymogów lub innych środków, o których mowa w art. 8.12–8.18, każda ze Stron:

a) przestrzega zasady nieograniczonego dostępu do międzynarodowego rynku i handlu morskiego na zasadach handlowych i na zasadzie braku dyskryminacji;

b) przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanym przez usługodawców drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje własnym statkom, w zakresie między innymi dostępu do portów, korzystania z infrastruktury i usług portowych oraz korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie związanych z tym prowizji i opłat, infrastruktury celnej oraz wyznaczania miejsca do cumowania statku w porcie oraz sprzętu do załadunku i rozładunku[1].

[1] Stosując zasady określone w lit. a) i b), żadna ze Stron nie może przyjmować ani utrzymywać uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w jakichkolwiek umowach dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego. Po wejściu w życie niniejszej Umowy każda ze Stron jest zobowiązana zakończyć obowiązywanie wszelkich takich uzgodnień zawartych w obowiązujących umowach lub umowach podpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

c) zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na utworzenie przedsiębiorstwa na jej terytorium i jego prowadzenie na warunkach prowadzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw nie mniej korzystnych niż przyznane usługodawcom tej Strony oraz

d) udostępnia podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, następujące usługi w porcie: pilotaż, holowanie i pomoc holowniczą, zaopatrzenie, uzupełnianie paliwa i wody, odbiór odpadów i utylizację odpadów balastowych, usługi kapitanatu portu, pomoc nawigacyjną, usługi naprawcze w przypadku nagłych awarii, kotwiczenie, cumowanie i usługi związane z cumowaniem, usługi operacyjne na nabrzeżu niezbędne dla funkcjonowania statku, włączając w to usługi komunikacyjne, dostawę wody i energii elektrycznej.

SEKCJA F

Handel elektroniczny

ARTYKUŁ 8.70

Cel i postanowienia ogólne

1. Strony uznają, że handel elektroniczny przyczynia się do wzrostu gospodarczego i zwiększa możliwości handlowe w wielu sektorach. Strony uznają także znaczenie wprowadzania ułatwień w korzystaniu z handlu elektronicznego i jego rozwoju.

2. Postanowienia niniejszej sekcji mają przyczyniać się do tworzenia warunków, które będą sprzyjać budowaniu zaufania do handlu elektronicznego i pewności w zakresie korzystania z niego, a także promować handel elektroniczny między Stronami.

3. Strony uznają znaczenie zasady neutralności technologicznej w handlu elektronicznym.

4. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków stosowanych lub wprowadzanych przez Strony, mających wpływ na handel przy użyciu środków elektronicznych.

5. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do usług hazardowych i zakładów wzajemnych, usług radiodyfuzyjnych, audiowizualnych, usług notariuszy lub usług świadczonych w ramach zawodów równorzędnych oraz usług reprezentacji prawnej.

6. W przypadku wystąpienia rozbieżności między postanowieniami niniejszej sekcji a innymi postanowieniami niniejszej Umowy, rozstrzygające w zakresie takich rozbieżności są te inne postanowienia.

ARTYKUŁ 8.71

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „uwierzytelnianie elektroniczne” oznacza proces lub działanie polegające na weryfikacji tożsamości strony w komunikacji lub transakcji elektronicznej bądź zapewnienie integralności łączności elektronicznej oraz

b) „podpis elektroniczny” oznacza dane w formie elektronicznej dodane do innych danych elektronicznych lub logicznie z nimi powiązane i spełniające następujące wymogi:

   (i) służy osobie do potwierdzenia, że dane w formie elektronicznej, do których podpis ten się odnosi, zostały stworzone lub podpisane, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron, przez tę osobę oraz

   (ii) potwierdza, że informacje zawarte w danych elektronicznych nie zostały zmienione.

ARTYKUŁ 8.72

Należności celne

Strony nie nakładają ceł na przekazy elektroniczne.

ARTYKUŁ 8.73

Kod źródłowy

1. Strona nie może wymagać przekazania lub dostępu do kodu źródłowego oprogramowania będącego własnością osoby drugiej Strony[1]. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie uniemożliwia uwzględnienia lub wprowadzenia w życie warunków dotyczących przekazania lub udzielenia dostępu do kodu źródłowego w umowach negocjowanych na zasadach komercyjnych lub dobrowolnego przekazania lub udzielenia dostępu do kodu źródłowego na przykład w ramach zamówień publicznych.

2. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wpływa na:

a) wymagania sądu, trybunału administracyjnego lub organu ochrony konkurencji mające zaradzić naruszeniu prawa konkurencji;

[1] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że „kod źródłowy oprogramowania będący własnością osoby drugiej Strony" obejmuje kod źródłowy oprogramowania zawartego w produkcie.

b) wymagania sądu, trybunału administracyjnego lub organu ochrony konkurencji dotyczące ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej w takim zakresie, w jakim kody źródłowe są chronione tymi prawami; oraz

c) prawa Stron do podjęcia działań zgodnie z art. III Porozumienia w sprawie zamówień rządowych.

3. Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronie wprowadzenia lub utrzymania środków[1], które są niespójne z ust.1, zgodnie z art. 1.5, 8.3 i 8.65.

ARTYKUŁ 8.74

Regulacje krajowe

Każda ze Stron zapewnia racjonalne, obiektywne i bezstronne stosowanie wszystkich swoich środków o zasięgu ogólnym mających wpływ na handel elektroniczny.

[1] Środki te obejmują środki mające na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa i ochrony, na przykład w związku z procedurą certyfikacji.

ARTYKUŁ 8.75

Zasada niewymagania wcześniejszego zezwolenia

1. Strony dołożą starań, aby nie nakładać wymogu wcześniejszego zezwolenia ani żadnych innych wymogów o skutku równoważnym dla świadczenia usług drogą elektroniczną.

2. Postanowienia ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla systemów zezwoleń, które nie są szczególnie i wyłącznie ukierunkowane na usługi świadczone drogą elektroniczną, oraz dla przepisów w dziedzinie telekomunikacji.

ARTYKUŁ 8.76

Zawieranie umów drogą elektroniczną

O ile w przepisach ustawowych i wykonawczych nie przewidziano inaczej, Strona nie może wprowadzać ani utrzymywać środków, które regulują transakcje elektroniczne i w myśl których:

a) umowie odmawia się skutku prawnego, ważności lub wykonalności wyłącznie z tego powodu, że została ona zawarta drogą elektroniczną lub

b) w inny sposób tworzy się przeszkody utrudniać korzystanie z umów zawieranych drogą elektroniczną.

ARTYKUŁ 8.77

Uwierzytelnianie elektroniczne i podpis elektroniczny

1. O ile w przepisach ustawowych i wykonawczych nie przewidziano inaczej, Strona nie może odmawiać podpisowi skutku prawnego wyłącznie z tego powodu, że ma on formę elektroniczną.

2. Strona nie może wprowadzać ani utrzymywać środków regulujących uwierzytelnianie elektroniczne i podpis elektroniczny, które:

a) zakazywałyby stronom transakcji elektronicznej określenia wzajemnie odpowiednich metod uwierzytelniania elektronicznego w odniesieniu do ich transakcji lub

b) pozbawiałyby strony transakcji elektronicznych możliwości stwierdzenia przed organami sądowymi lub administracyjnymi, że ich transakcje elektroniczne są zgodne z wszelkimi wymogami prawnymi w odniesieniu do uwierzytelniania elektronicznego i podpisu elektronicznego.

3. Niezależnie od postanowień ust. 2 każda ze Stron może wymagać, aby w odniesieniu do danej kategorii transakcji metoda uwierzytelniania spełniała określone normy efektywności lub była certyfikowana przez organ akredytowany zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 8.78

Ochrona konsumentów

1. Strony uznają znaczenie stosowania i utrzymywania przejrzystych i skutecznych środków ochrony konsumentów mających zastosowanie do handlu elektronicznego, jak i środków sprzyjających budowaniu zaufania konsumentów do handlu elektronicznego.

2. Strony uznają znaczenie współpracy między ich odpowiednimi właściwymi organami odpowiedzialnymi za ochronę konsumentów w zakresie działań związanych z handlem elektronicznym w celu zapewnienia większej ochrony konsumentów.

3. Strony uznają znaczenie stosowania i utrzymywania środków, zgodnie z ich odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w celu ochrony danych osobowych użytkowników handlu elektronicznego.

ARTYKUŁ 8.79

Niezamówione komercyjne wiadomości elektroniczne

1. W odniesieniu do niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje środki, które:

a) zobowiązują dostawców niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych do ułatwienia odbiorcom zapobiegania dalszemu otrzymywaniu tych wiadomości; oraz

b) wymagają wyrażenia przez odbiorców uprzedniej zgody na otrzymywanie komercyjnych wiadomości elektronicznych, jak zostało to określone zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby komercyjne wiadomości elektroniczne były wyraźnie rozpoznawalne jako takie, aby jasno wynikało z nich, w czyim imieniu zostały przygotowane i aby zawierały niezbędne informacje pozwalające odbiorcom zażądać nieodpłatnie zaprzestania ich przesyłania.

3. Każda ze Stron zapewnia możliwość złożenia skargi na dostawców niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych, którzy nie przestrzegają środków wprowadzonych lub utrzymywanych na podstawie ust. 1 i 2.

ARTYKUŁ 8.80

Współpraca w zakresie handlu elektronicznego

1. W stosownych przypadkach Strony współpracują i aktywnie uczestniczą w forach wielostronnych w celu promowania rozwoju handlu elektronicznego.

2. Strony zgadzają się prowadzić dialog poświęcony kwestiom regulacyjnym związanym z handlem elektronicznym w celu wymiany informacji i doświadczeń, w stosownych przypadkach, m.in. na temat związanych z nim przepisów ustawowych i wykonawczych oraz ich wdrażania, a także najlepszych praktyk w zakresie handlu elektronicznego m.in. w odniesieniu do:

a) ochrony konsumentów;

b) cyberbezpieczeństwa;

c) przeciwdziałania niezamówionym komercyjnym wiadomościom elektronicznym;

d) uznawania certyfikatów podpisów elektronicznych wydawanych użytkownikom;

e) wyzwań, przed jakimi stają małe i średnie przedsiębiorstwa w związku z korzystaniem z handlu elektronicznego;

f) ułatwiania świadczenia transgranicznych usług certyfikacyjnych;

g) własności intelektualnej oraz

h) administracji elektronicznej.

ARTYKUŁ 8.81

Swobodny przepływ danych

W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strony ponownie ocenią potrzebę uwzględnienia w niej postanowień dotyczących swobodnego przepływu danych.

ROZDZIAŁ 9

PRZEPŁYWY, WPŁATY I TRANSFERY KAPITAŁU ORAZ TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE

ARTYKUŁ 9.1

Rachunek bieżący

Nie naruszając innych postanowień niniejszej Umowy, każda ze Stron zezwala w stosownych przypadkach na wszelkie płatności i transfery w walucie w pełni wymienialnej[1] oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym, w odniesieniu do transakcji na rachunku bieżącym bilansu płatniczego, wchodzących w zakres niniejszej Umowy.

[1] Do celów niniejszego rozdziału „waluta w pełni wymienialna" oznacza walutę, którą można swobodnie wymieniać na inne waluty znajdujące się w szerokim obrocie na międzynarodowych rynkach walutowych i powszechnie stosowane w transakcjach międzynarodowych. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że waluty znajdujące się w szerokim obrocie na międzynarodowych rynkach walutowych i powszechnie stosowane w transakcjach międzynarodowych obejmują swobodnie wymienialne waluty określone przez MFW zgodnie z Umową o Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

ARTYKUŁ 9.2

Przepływy kapitału

1. Nie naruszając innych postanowień niniejszej Umowy, każda ze Stron zezwala, w odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, na swobodny przepływ kapitału do celów liberalizacji inwestycji i innych transakcji, jak przewidziano w rozdziale 8.

2. Strony prowadzą wzajemne konsultacje mające na celu ułatwianie przepływu kapitału pomiędzy sobą w celu wspierania handlu i inwestycji.

ARTYKUŁ 9.3

Stosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących przepływów, wpłat i transferów kapitału

1. Art. 9.1 i 9.2 nie należy interpretować jako uniemożliwiających Stronie stosowanie własnych przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących:

a) upadłości, niewypłacalności lub ochrony praw kredytodawców;

b) emitowania papierów wartościowych oraz handlu lub obrotu tymi papierami, kontraktami terminowymi *futures*, opcjami i innymi instrumentami pochodnymi;

c) sprawozdawczości finansowych lub przechowywania zapisów dotyczących przepływów, wpłat i transferów kapitału, w przypadku gdy sprawozdawczość i przechowywanie są konieczne w celu wspierania organów egzekwowania prawa lub organów regulacyjnych w dziedzinie finansów;

d) przestępstw kryminalnych lub podlegających karze bądź oszukańczych lub nieuczciwych praktyk;

e) zapewnienia zgodności z nakazami lub wyrokami w postępowaniach rozstrzygających spory lub

f) ochrony socjalnej, publicznych systemów emerytalnych lub obowiązkowych programów oszczędnościowych.

2. Przepisy ustawowe i wykonawcze, o których mowa w ust. 1, nie mogą być stosowane w sposób niesprawiedliwy, arbitralny lub dyskryminacyjny bądź stanowiący w inny sposób ukryte ograniczenia dla przepływów, wpłat i transferów kapitału.

ARTYKUŁ 9.4

Tymczasowe środki ochronne

1. W szczególnych okolicznościach, jeżeli występują poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej bądź gdy istnieje zagrożenie takimi trudnościami Unia Europejska może wprowadzić lub utrzymać środki ochronne w odniesieniu do przepływów, wpłat i transferów kapitału na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Środki te są ograniczone do zakresu, jaki jest absolutnie niezbędny, i nie mogą stanowić środka arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Japonią a państwem trzecim w podobnych sytuacjach.

2. Strona może wprowadzić lub utrzymać środki ograniczające dotyczące przepływów, wpłat i transferów kapitału[1]:

a) w przypadku poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansowania zewnętrznego bądź zagrożenia takimi trudnościami[2] lub

[1] W przypadku Unii Europejskiej środki takie może wprowadzać państwo członkowskie Unii Europejskiej w sytuacjach innych niż te, o których mowa w ust. 1, wpływających na gospodarkę tego państwa członkowskiego.

[2] Strony uznają, że poważne trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansowania zewnętrznego bądź zagrożenia takimi trudnościami, o czym mowa w ust. 2 lit. a), mogą być spowodowane m.in. poważnymi trudnościami makroekonomicznymi związanymi z polityką monetarną lub kursową albo zagrożeniem takimi trudnościami, o czym mowa w ust. 2 li. b).

b) jeżeli w szczególnych okolicznościach przepływy, wpłaty lub transfery kapitału powodują lub mogą spowodować poważne trudności makroekonomiczne związane z polityką monetarną lub kursową.

3. Środki, o których mowa w ust. 2:

a) są zgodne w stosownych przypadkach z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym;

b) nie przekraczają środków niezbędnych dla zaradzenia sytuacjom opisanym w ust. 2;

c) mają charakter tymczasowy i są, w miarę poprawy sytuacji określonej w ust. 2, stopniowo usuwane;

d) nie prowadzą do zbędnych szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony oraz

e) są niedyskryminujące w porównaniu ze środkami wprowadzanymi w państwach trzecich w podobnych sytuacjach.

4. W przypadku handlu towarami każda ze Stron może wprowadzić środki ograniczające na podstawie art. 2.20 do celów bilansu płatniczego.

5. W przypadku handlu usługami każda Strona może wprowadzić środki ograniczające służące zabezpieczeniu zewnętrznej pozycji finansowej lub bilansu płatniczego. Środki te są zgodne z warunkami określonymi w art. XII GATS.

6. Strona, która utrzymuje lub wprowadziła środki, o których mowa w ust. 1–3, niezwłocznie powiadamia o nich drugą Stronę.

7. Jeżeli na podstawie niniejszego artykułu wprowadza lub utrzymuje się ograniczenia, Strony niezwłocznie odbywają konsultacje na forum Komitetu ds. Handlu Usługami, Liberalizacji Inwestycji i Handlu Elektronicznego ustanowionego na podstawie art. 22.3, chyba że konsultacje odbywają się na innych forach. W toku konsultacji dokonuje się oceny trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansowania zewnętrznego, które doprowadziły do wprowadzenia odpowiednich środków, uwzględniając między innymi czynniki takie, jak:

a) charakter i zakres trudności;

b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe oraz

c) dostępne alternatywne środki korygujące.

8. Konsultacje prowadzone na podstawie ust. 7 dotyczą zgodności wszelkich środków ograniczających z postanowieniami ust. 1–3. Konsultacje te opierają się na wszelkich stosownych dostępnych ustaleniach statystycznych i faktycznych przedstawionych przez MFW, a we wnioskach uwzględnia się dokonaną przez MFW ocenę balansu płatniczego i zewnętrznej pozycji finansowej lub innych trudności makroekonomicznych danej Strony.

ROZDZIAŁ 10

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

ARTYKUŁ 10.1

Włączenie Porozumienia w sprawie zamówień rządowych (GPA)

GPA zostaje niniejszym włączone do niniejszego rozdziału i stanowi jego część *mutatis mutandis*.

ARTYKUŁ 10.2

Dodatkowy zakres stosowania

Zasady i procedury przewidziane w postanowieniach GPA wskazane w części 1 załącznika 10 stosuje się, odpowiednio, do zamówień objętych częścią 2 załącznika 10.

ARTYKUŁ 10.3

Zasady dodatkowe

Każda ze Stron stosuje art. 10.4–10.12 zarówno do zamówień objętych załącznikami Strony do dodatku I do GPA, jak i do zamówień objętych częścią 2 załącznika 10.

ARTYKUŁ 10.4

Publikacja ogłoszeń

Ogłoszenia o planowanym zamówieniu na podstawie art. VII GPA są udostępniane bezpośrednio i nieodpłatnie za pomocą środków elektronicznych za pośrednictwem pojedynczego punktu dostępu w internecie.

ARTYKUŁ 10.5

Warunki uczestnictwa

1. Zgodnie z art. VIII GPA podmiot zamawiający Strony nie wyklucza dostawcy mającego siedzibę na terytorium drugiej Strony z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia na podstawie wymogu prawnego, zgodnie z którym dostawca musi być:

a) osobą fizyczną lub

b) osobą prawną.

Niniejsze postanowienie nie ma zastosowania do zamówień objętych zakresem japońskiej ustawy o promowaniu inicjatywy prywatnego finansowania (ustawa nr 117 z 1999 r.).

2. Wprawdzie przy określaniu warunków uczestnictwa podmiot zamawiający Strony może wymagać odpowiedniego wcześniejszego doświadczenia, gdy jest to niezbędne do spełnienia wymogów zamówienia zgodnie z art. VIII ust. 2 lit. b) GPA, ale nie może stawiać warunku, że takie wcześniejsze doświadczenie musi być zdobyte na terytorium tej Strony.

ARTYKUŁ 10.6

Kwalifikacja dostawców

1. Jeżeli Strona utrzymuje system rejestracji dostawców, w którym zainteresowani dostawcy mają obowiązek się rejestrować i podawać określone informacje, dostawcy ci mogą zwrócić się o ich zarejestrowanie w dowolnym momencie. Podmiot zamawiający powinien poinformować tych dostawców w odpowiednio krótkim czasie, czy ich rejestracja została dokonana.

2. W przypadkach gdy dostawca z siedzibą w Unii Europejskiej jest zobowiązany poddać się ocenie przedsiębiorstwa (Keieijikoshinsa) (znanej również jako Keishin) na podstawie japońskiej ustawy o działalności gospodarczej w zakresie budownictwa (ustawa nr 100 z 1949 r.), aby zostać dopuszczonym do złożenia oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia na roboty budowlane w Japonii, Japonia zapewnia, aby jej organy przeprowadzające taką ocenę:

a) dokonywały oceny w sposób niedyskryminujący i w stosownych przypadkach uznawały za równoważne wskaźnikom w Japonii wskaźniki dostawcy osiągnięte poza Japonią, które mogą obejmować:

   (i) liczbę pracowników technicznych;

   (ii) warunki zabezpieczenia społecznego pracowników;

(iii) liczbę lat działalności w branży budowlanej;

(iv) uwarunkowania rachunkowości w branży budowlanej;

(v) kwotę wydatków na badania i rozwój;

(vi) uzyskanie certyfikacji ISO9001 lub ISO14001;

(vii) zatrudnienie i rozwoju młodych inżynierów i wykwalifikowanych pracowników;

(viii) wartość sprzedaży z tytułu ukończonych robót budowlanych oraz

(ix) wartość sprzedaży z tytułu ukończonych robót budowlanych prowadzonych jako główny wykonawca, a także

b) należycie uwzględniały wskaźniki dostawcy osiągnięte poza Japonią, które mogą obejmować:

(i) kwotę kapitału własnego;

(ii) kwotę wyniku finansowego przed odsetkami, opodatkowaniem i amortyzacją (EBITDA);

(iii) stosunek wydatków netto z tytułu odsetek do kwoty sprzedaży;

(iv) okres rotacji zobowiązań;

(v) stosunek zysku brutto ze sprzedaży do kapitału brutto;

(vi) stosunek zysku z działalności operacyjnej do kwoty sprzedaży;

(vii) stosunek kapitału własnego do aktywów trwałych;

(viii) wskaźnik kapitału własnego;

(ix) kwotę przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej oraz

(x) kwotę skumulowanych zysków.

ARTYKUŁ 10.7

Przetarg ograniczony

1. Jeżeli, zgodnie z art. IX ust. 4 i 5 GPA, podmiot zamawiający ogranicza liczbę dostawców w przypadku danego zamówienia, liczba dostawców dopuszczonych do złożenia oferty musi być wystarczająca, aby zapewnić konkurencję bez wpływania na skuteczność funkcjonowania systemu udzielania zamówień.

2. W odniesieniu do Japonii niniejszy artykuł ma zastosowanie wyłącznie do instytucji rządowych na szczeblu centralnym.

ARTYKUŁ 10.8

Specyfikacja techniczna

Jeżeli podmiot zamawiający stosuje przyjazne środowisku specyfikacje techniczne określone dla etykiet ekologicznych lub zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi na terytorium Unii Europejskiej lub Japonii, każda ze Stron zapewnia, aby te specyfikacje były:

a) odpowiednie do określenia właściwości produktów lub usług będących przedmiotem zamówienia;

b) oparte na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminujących oraz

c) dostępne dla wszystkich zainteresowanych dostawców.

ARTYKUŁ 10.9

Sprawozdania z badań

1. Każda ze Stron, w tym jej podmioty zamawiające, może wymagać dostarczenia przez zainteresowanych dostawców sprawozdania z badań sporządzonego przez jednostkę oceniającą zgodność lub świadectwa wydanego przez taką jednostkę jako dowodu potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w specyfikacjach technicznych, kryteriami oceny lub innymi warunkami.

2. W przypadku wymagania dostarczenia sprawozdania z badań lub świadectwa wydanego przez jednostkę oceniającą zgodność każda ze Stron, w tym jej podmioty zamawiające:

a) akceptuje wyniki procedur oceny zgodności przeprowadzanych przez zarejestrowane jednostki oceny zgodności drugiej Strony zgodnie z art. 2 ust. 1 umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Japonią sporządzonej w Brukseli w dniu 4 kwietnia 2001 r. oraz

b) należycie uwzględnia wszelkie przyszłe rozszerzenia zakresu umowy, o których mowa w lit. a), lub wszelkie dalsze umowy, jakie zostaną zawarte pomiędzy Stronami w celu wzajemnego uznawania procedur oceny zgodności, po ich wejściu w życie.

ARTYKUŁ 10.10

Warunki środowiskowe

Podmioty zamawiające mogą określić zakres oddziaływania na środowisko dotyczący sposobu wykonania zamówienia, pod warunkiem że jest on zgodny z zasadami zawartymi w niniejszym rozdziale i jest podany w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej.

ARTYKUŁ 10.11

Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

1 Zgodnie z art. XV ust. 5 GPA oraz zgodnie z warunkami określonymi w przepisach ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron, każda ze Stron zapewnia, aby jej podmioty zamawiające były uprawnione do dokonania wyboru między dwoma kryteriami, o których mowa w art. XV ust. 5 lit. a) i b) GPA, oraz by były świadome odpowiednich zalet tych kryteriów.

2 Zgodnie z art. XV ust. 6 GPA, w przypadku gdy podmiot zamawiający otrzymuje ofertę zawierającą cenę, która jest niewspółmiernie niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy cena uwzględnia przyznane subsydia.

ARTYKUŁ 10.12

Krajowe procedury odwoławcze

1. W przypadku wyznaczenia przez Stronę bezstronnego organu administracyjnego na podstawie art. XVIII ust. 4 GPA, Strona ta zapewnia, aby:

a) członkowie wyznaczonego organu byli niezależni, bezstronni i by pozostawali wolni od wpływów zewnętrznych przez okres, na jaki zostali powołani;

b) członkowie wyznaczonego organu nie byli odwoływani wbrew ich woli podczas ich kadencji, chyba że ich odwołanie jest wymagane na mocy przepisów regulujących działalność wyznaczonego organu oraz

c) w odniesieniu do podmiotów zamawiających objętych załącznikami 1 i 3 każdej ze Stron do dodatku I do GPA, a także instytucji rządowych na szczeblu centralnym oraz wszelkich innych podmiotów z wyjątkiem podmiotów rządowych na szczeblu niższym niż centralny wchodzących w zakres części 2 załącznika 10, przewodniczący lub co najmniej jeden członek wyznaczonego organu posiada kwalifikacje prawne i zawodowe równoważne tym, jakie są niezbędne w przypadku sędziów, prawników lub innych ekspertów prawnych zakwalifikowanych na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Strony.

2. Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje procedury dotyczące szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Tego rodzaju środki tymczasowe, przewidziane w art. XVIII ust. 7 lit. a) GPA, mogą skutkować zawieszeniem postępowania o udzielenie zamówienia lub, jeżeli umowa została zawarta przez podmiot zamawiający i o ile Strona tak określiła – zawieszeniem wykonania umowy. Jednakże procedury mogą przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy środki te powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę nadrzędne negatywne skutki dla zainteresowanych stron, w tym dla interesu publicznego. Uzasadnienie braku działań musi być przedstawione na piśmie.

3. W przypadku gdy zainteresowany udziałem lub uczestniczący w postępowaniu dostawca złożył skargę do wyznaczonego organu, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron co do zasady zapewnia, aby podmiot zamawiający nie zawarł umowy do czasu, aż organ ten podejmie decyzję lub wyda zalecenie odnośnie do środków tymczasowych, działania naprawczego lub odszkodowania za poniesione straty lub szkody, o których mowa w ust. 2, 5 i 6, zgodnie ze jej zasadami, przepisami i procedurami. Każda ze Stron może postanowić, że w nieuniknionych lub należycie uzasadnionych okolicznościach umowa może jednak zostać zawarta.

4. Każda ze Stron może ustanowić:

a) okres zawieszenia pomiędzy decyzją o udzieleniu zamówienia a zawarciem umowy, aby umożliwić dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, stwierdzenie, czy stosowne jest wszczęcie procedury odwoławczej lub

b) wystarczający okres na złożenie przez zainteresowanego dostawcę odwołania, które może stanowić podstawę zawieszenia wykonywania umowy.

5. Działania naprawcze na podstawie art. XVIII ust. 7 lit. b) GPA mogą obejmować co najmniej jedno z następujących działań:

a) usunięcie dyskryminujących warunków technicznych, ekonomicznych lub finansowych zawartych w zaproszeniu do składania ofert, dokumentach zamówienia lub we wszelkich innych dokumentach związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia oraz przeprowadzenie nowych postępowań o udzielenie zamówienia;

b) powtórzenie postępowania o udzielenie zamówienia bez zmiany warunków;

c) uchylenie decyzji o udzieleniu zamówienia i przyjęcie nowej decyzji o udzieleniu zamówienia;

d) rozwiązanie umowy lub stwierdzenia jej nieskuteczności lub

e) zastosowanie innych środków w celu naprawienia naruszenia postanowień niniejszego rozdziału, na przykład nakazanie zapłaty określonej kwoty do czasu skutecznego usunięcia naruszenia.

6. Zgodnie z art. XVIII ust. 7 lit. b) GPA każda ze Stron może dopuścić przyznanie odszkodowania za poniesione straty lub szkody. W tym względzie, jeżeli organ odwoławczy Strony nie jest organem sądowym, a dostawca uważa, że doszło do naruszenia krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych wdrażających obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału, dostawca może wnieść sprawę do sądu, m.in. w celu dochodzenia odszkodowania, zgodnie z zasadami postępowania sądowego Strony.

7. Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje niezbędne procedury, które zapewniają skuteczne wykonanie decyzji lub zaleceń organów odwoławczych lub skuteczne egzekwowanie decyzji sądowych organów odwoławczych.

ARTYKUŁ 10.13

Gromadzenie danych statystycznych i sprawozdawczość w ich zakresie

Każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie dostępne i porównywalne dane statystyczne dotyczące zamówień objętych częścią 2 załącznika 10.

ARTYKUŁ 10.14

Zmiany i korekty zakresu stosowania

1. Strona może dokonać zmiany lub korekty swoich zobowiązań wynikających z części 2 załącznika 10.

2. Jeżeli zmiana lub korekta załączników Strony do dodatku I do GPA zaczyna obowiązywać na podstawie art. XIX GPA, zaczyna ona automatycznie obowiązywać do celów niniejszej Umowy.

3. Kiedy Strona zamierza dokonać korekty swoich zobowiązań na podstawie cz. 2 załącznika 10:

a) powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie oraz

b) do powiadomienia dołącza wniosek dotyczący odpowiednich wyrównań na rzecz drugiej Strony, aby zakres stosowania pozostał na poziomie porównywalnym z poziomem istniejącym przed wprowadzeniem zmiany.

4. Niezależnie od ust. 3 lit. b) Strona nie musi zapewnić wyrównań, jeżeli zmiana dotyczy podmiotu zamawiającego, nad którego zamówieniami Strona skutecznie zniosła swoją kontrolę lub na którego zamówienia Strona nie wywiera już wpływu.

5. W przypadku gdy Komitet ds. Zamówień Publicznych ustanowiony postanowieniami art. XXI GPA przyjmie kryteria na podstawie art. XIX ust. 8 lit. b) i c) GPA, kryteria te będą miały zastosowanie również w kontekście niniejszego artykułu.

6. Jeżeli druga Strona sprzeciwia się i twierdzi, że:

a) wyrównanie zaproponowane zgodnie z ust. 3 lit. b) jest nieodpowiednie do tego, aby utrzymać porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu lub

b) planowana zmiana, o której mowa w ust. 4, dotyczy podmiotu zamawiającego, nad którego zamówieniami Strona nie zniosła skutecznie swojej kontroli lub swojego wpływu,

jest ona zobowiązana przedstawić Stronie zamierzającej dokonać zmiany swoich zobowiązań sprzeciw na piśmie w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 3 lit. a), albo uznaje się, że przyjmuje ona to wyrównanie lub tę zmianę.

7. Za korektę uznaje się następujące zmiany w zobowiązaniach Strony wynikających z części 2 załącznika 10:

a) zmianę nazwy podmiotu zamawiającego;

b) połączenie co najmniej dwóch podmiotów zamawiających wymienionych w tym samym akapicie części 2 załącznika 10;

c) podzielenie jednego z podmiotów zamawiających wymienionych w cz. 2 załącznika 10 na co najmniej dwa podmioty zamawiające, które zostają dodane do podmiotów zamawiających wymienionych w tym samym ustępie tej części oraz

d) aktualizacje orientacyjnych wykazów takich jak te zawarte w ust. 3 sekcji A części 2 załącznika 10, ust. 1 lit. b) sekcji B części 2 załącznika 10, lub w załącznikach 2 i 3 Unii Europejskiej do dodatku I do GPA.

8. W przypadku zamierzonych korekt Strona powiadamia drugą Stronę na piśmie co dwa lata, zgodnie z cyklem powiadomień przewidzianym w decyzji Komitetu ds. Zamówień Publicznych w sprawie wymogów dotyczących powiadomień przekazywanych na podstawie art. XIX i XXII umowy przyjętej dnia 30 marca 2012 r. (GPA/113), po wejściu w życie niniejszej Umowy.

9. Druga Strona może w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia na podstawie ust. 8 przedstawić drugiej Stronie zamierzającej dokonać korekty swoich zobowiązań sprzeciw na piśmie. Strona składająca sprzeciw przedstawia powody, dla których uważa, że planowana korekta nie jest zmianą, o której mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, oraz opisuje wpływ planowanej korekty na wspólnie uzgodniony zakres przewidziany w niniejszej Umowie. Jeżeli żaden taki sprzeciw na piśmie nie zostanie złożony w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, uznaje się, że planowana korekta jest przyjęta.

10. Jeżeli Strona sprzeciwia się planowanej zmianie lub korekcie lub proponowanemu wyrównaniu, Strony starają się rozstrzygnąć tę kwestię w drodze konsultacji. Jeżeli w okresie 150 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o sprzeciwie Strony nie osiągną porozumienia, Strona zamierzająca dokonać zmiany lub korekty swoich zobowiązań może skorzystać z metody rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 21 w celu stwierdzenia, czy sprzeciw jest uzasadniony. Wszelkie zamierzone zmiany lub korekty, w odniesieniu do których sprzeciw został złożony, uznaje się za przyjęte tylko wtedy, kiedy zostanie to uzgodnione w drodze konsultacji lub gdy o ich przyjęciu zdecyduje zespół orzekający ustanowiony na podstawie art. 21.7.

ARTYKUŁ 10.15

Współpraca

Strony dokładają wszelkich starań, aby ze sobą współpracować w celu osiągnięcia lepszego wzajemnego zrozumienia swoich rynków zamówień publicznych. Strony uznają również, że zaangażowanie odpowiednich branż Stron, poprzez dialog, ma istotne znaczenie dla osiągnięcia tego celu.

ARTYKUŁ 10.16

Komitet ds. Zamówień Publicznych

1. Komitet ds. Zamówień Publicznych, ustanowiony na podstawie art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym artykule „Komitetem”) odpowiada za skuteczne wdrażanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) wydaje zalecenia Wspólnemu Komitetowi dotyczące przyjęcia decyzji zmieniających część 2 załącznika 10 w celu odzwierciedlenia zmian lub korekt przyjętych na podstawie art. 10.14 lub uzgodnionych wyrównań;

b) określa sposoby przekazywania danych statystycznych na podstawie art. 10.13, jeżeli zostanie to uznane za konieczne;

c) rozważa kwestie dotyczące zamówień publicznych kierowane do niego przez Stronę oraz

d) dokonuje wymiany informacji dotyczących oferowanych zamówień publicznych, w tym na poziomie niższym niż centralny, na terytorium każdej ze Stron.

ARTYKUŁ 10.17

Punkty kontaktowe

Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonywanie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

ROZDZIAŁ 11

POLITYKA KONKURENCJI

ARTYKUŁ 11.1

Zasady

Strony uznają znaczenie wolnej i uczciwej konkurencji w swoich stosunkach handlowych i inwestycyjnych. Strony uznają jednak, że praktyki antykonkurencyjne mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu i inwestycji.

ARTYKUŁ 11.2

Praktyki antykonkurencyjne

Każda ze Stron zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi stosuje środki przeciwko praktykom antykonkurencyjnym, jakie uzna za stosowne, aby osiągnąć cele niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 11.3

Ramy prawne i regulacyjne

1. Każda ze Stron zachowuje swoje prawo konkurencji, które ma zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw we wszystkich sektorach gospodarki i które skutecznie rozstrzyga kwestię wszystkich następujących praktyk antykonkurencyjnych:

a) w przypadku Unii Europejskiej:

(i) umowy między przedsiębiorstwami, decyzje zrzeszeń przedsiębiorstw i praktyki uzgodnione, których celem lub skutkiem jest zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie;

(ii) nadużywanie przez co najmniej jedno przedsiębiorstwo pozycji dominującej;

(iii) połączenia lub koncentracje przedsiębiorstw, które w znacznym stopniu zakłócałyby efektywną konkurencję oraz

b) w przypadku Japonii:

(i) prywatna monopolizacja;

(ii) bezzasadne ograniczenie handlu;

(iii) nieuczciwe praktyki handlowe oraz

(iv) połączenia lub koncentracje, które znacząco ograniczyłyby konkurencję w określonej dziedzinie handlu.

2. Każda ze Stron stosuje swoje prawo konkurencji do wszystkich przedsiębiorstw, zarówno prywatnych, jak i publicznych, prowadzących działalność gospodarczą. Nie uniemożliwia to Stronie wprowadzania przepisów przewidujących odstępstwa od jej prawa konkurencji, o ile takie odstępstwa są przejrzyste i ograniczają się do tego, co jest niezbędne do zabezpieczenia interesu publicznego. Takie odstępstwa nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne do osiągnięcia celów związanych z interesem publicznym określonych przez tę Stronę.

3. Do celów niniejszego rozdziału „działalność gospodarcza" oznacza działania związane z oferowaniem towarów i usług na rynku.

ARTYKUŁ 11.4

Niezależność operacyjna

Każda Strona utrzymuje działający niezależnie organ. który jest odpowiedzialny za skuteczne egzekwowanie jej prawa konkurencji i posiada kompetencje w tej dziedzinie.

ARTYKUŁ 11.5

Niedyskryminacja

Przy stosowaniu swojego prawa konkurencji każda Strona przestrzega zasady niedyskryminacji w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw, bez względu na ich przynależność państwową i rodzaj własności.

ARTYKUŁ 11.6

Sprawiedliwość proceduralna

Przy stosowaniu swojego prawa konkurencji każda Strona przestrzega zasady sprawiedliwości proceduralnej w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw, bez względu na ich przynależność państwową i rodzaj własności.

ARTYKUŁ 11.7

Przejrzystość

Każda Strona stosuje swoje prawo konkurencji w sposób przejrzysty. Każda Strona działa na rzecz przejrzystości w swoim prawie konkurencji.

ARTYKUŁ 11.8

Współpraca w zakresie egzekwowania prawa

1. Aby osiągnąć cele niniejszej Umowy oraz przyczynić się do skutecznego egzekwowania prawa konkurencji każdej Strony, strony potwierdzają, że w ich wspólnym interesie leży wspieranie współpracy odpowiednich organów ochrony konkurencji oraz koordynacji ich działań w związku z rozwojem polityki w dziedzinie konkurencji oraz egzekwowaniem prawa w ramach Umowy między Wspólnotą Europejską a Rządem Japonii dotyczącej współpracy w sprawie działań antykonkurencyjnych sporządzonej w Brukseli dnia 10 lipca 2003 r. (zwanej dalej w niniejszym rozdziale „umową o współpracy w sprawie działań antykonkurencyjnych").

2. W celu ułatwienia współpracy i koordynacji, o których mowa w ust. 1, organy ochrony konkurencji Stron mogą wymieniać między sobą informacje lub przekazywać je sobie w inny sposób na podstawie umowie o współpracy w zakresie działań antykonkurencyjnych.

ARTYKUŁ 11.9

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 12

SUBSYDIA

ARTYKUŁ 12.1

Zasady

Strony uznają, że Strona może udzielać subsydiów, gdy są one niezbędne do osiągnięcia celów polityki publicznej. Niektóre subsydia mogą jednak zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu i inwestycji. Zasadniczo Strona nie powinna udzielać subsydiów, kiedy stwierdza, że mają lub mogą one mieć znaczny negatywny wpływ na handel lub inwestycje między Stronami.

ARTYKUŁ 12.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „działalność gospodarcza” oznaczają działania związane z oferowaniem towarów i usług na rynku;

b) „subsydium” oznacza środek, który spełnia *mutatis mutandis* warunki określone w art. 1.1 Porozumienia SCM, bez względu na to, czy beneficjenci tego subsydiów zajmują się handlem towarami, czy usługami oraz

c) „subsydium specyficzne” oznacza subsydium, które określa się *mutatis mutandis* jako specyficzne zgodnie z art. 2 Porozumienia SCM .

ARTYKUŁ 12.3

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do subsydiów specyficznych w zakresie, w jakim dotyczą one działalności gospodarczej[1].

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że edukację zapewnianą w ramach krajowego systemu edukacji każdej ze Stron uznaje się za działalność inną niż działalność gospodarcza.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do dotacji przyznawanych przedsiębiorstwom, którym rząd powierzył świadczenie usług dla ogółu społeczeństwa w celach związanych z polityką publiczną. Takie wyjątki od reguł dotyczących subsydiów muszą być przejrzyste i nie mogą wykraczać poza wyznaczone cele związane z polityką publiczną.

3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do subsydiów przyznawanych w celu zrekompensowania szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

4. Art. 12.5 i 12.6 nie mają zastosowania do subsydiów, których łączne kwoty lub budżety wynoszą mniej niż 450 000 specjalnych praw ciągnienia (dalej zwanych „SDR") na beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat.

5. Art. 12.6 i 12.7 nie mają zastosowania do subsydiów związanych z handlem towarami objętymi załącznikiem 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa oraz subsydiów związanych z handlem rybami i produktami rybołówstwa.

6. Art. 12.7 nie ma zastosowania do subsydiów przyznawanych tymczasowo w celu zaradzenia sytuacji wyjątkowej w gospodarce krajowej lub światowej[1]. Takie subsydia powinny być ukierunkowane, oszczędne, skuteczne i wydajne, aby umożliwiały zaradzenie stwierdzonej tymczasowej sytuacji wyjątkowej w gospodarce krajowej lub światowej.

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że sytuacja wyjątkowa jest rozumiana jako taka, która dotyczy całej gospodarki Strony. W przypadku Unii Europejskiej cała gospodarka Strony oznacza całą gospodarkę Unii Europejskiej lub przynajmniej jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej.

7. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usług audiowizualnych.

8. Art. 12.7 nie ma zastosowania do subsydiów przyznawanych przez instytucje rządowe na szczeblu niższym niż centralny. Przy wypełnianiu zobowiązań wynikających z niniejszego rozdziału każda ze Stron stosuje takie uzasadnione środki, jakimi dysponuje, aby zapewnić przestrzeganie postanowień niniejszego rozdziału przez instytucje rządowe na szczeblu niższym niż centralny.

ARTYKUŁ 12.4

Związki z Porozumieniem WTO

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z Porozumienia SCM, art. XVI GATT 1994 i art. XV GATS.

ARTYKUŁ 12.5

Powiadomienia

1. Co dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron zawiadamia drugą Stronę o podstawie prawnej, formie, kwocie lub budżecie, a w miarę możliwości także o odbiorcach wszelkich subsydiów specyficznych przyznanych lub utrzymanych[1] przez Stronę powiadamiającą. Pierwsze powiadomienie zostanie dokonane nie później niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Strona podaje do wiadomości publicznej na oficjalnej stronie internetowej informacje określone w ust. 1, powiadomienie na podstawie ust. 1 uznaje się za dokonane. Jeżeli Strona powiadamia o subsydiach na podstawie art. 25.2 Porozumienia SCM, uznaje się, że Strona ta wypełniła wymóg określony w ust. 1 w odniesieniu do takich subsydiów.

[1] Do celów niniejszego ustępu w przypadku subsydiów, w odniesieniu do których powiadomienia przekazano już wcześniej, informacje przekazywane w uaktualnionych powiadomieniach mogą być ograniczone do wskazania ewentualnych modyfikacji w stosunku do poprzedniego powiadomienia lub ich braku.

3. W odniesieniu do subsydiów związanych z usługami niniejszy artykuł ma zastosowanie do następujących sektorów: usługi architektoniczne i inżynieryjne, usługi bankowe, usługi informatyczne, usługi budowlane, usługi energetyczne, usługi w zakresie ochrony środowiska, usług ekspresowego doręczania, usługi ubezpieczeniowe, usługi telekomunikacyjne i usługi transportowe.

ARTYKUŁ 12.6

Konsultacje

1. Jeżeli Strona uzna, że subsydium drugiej Strony wywiera lub może wywierać znaczący negatywny wpływ na interesy handlowe lub inwestycyjne objęte niniejszym rozdziałem, pierwsza Strona może złożyć wniosek o konsultacje w formie pisemnej. Strony rozpoczynają konsultacje w celu rozstrzygnięcia danej kwestii, o ile wniosek zawiera wyjaśnienie, w jaki sposób subsydium wywiera lub może wywierać znaczący negatywny wpływ na handel lub inwestycje między Stronami.

2. Podczas konsultacji Strona otrzymująca wniosek o konsultację jest zobowiązana rozważyć przekazanie drugiej Stronie następujących informacji na temat subsydium, jeżeli druga Strona o nie wystąpi:

a) podstawa prawna i cel polityki lub cel subsydium;

b) forma subsydium taka, jak: dotacja, pożyczka, gwarancja zaliczka zwrotna, zastrzyk kapitałowy lub ulga podatkowa;

c) daty oraz okres stosowania subsydium i inne terminy z nim związane;

d) wymogi kwalifikowalności obowiązujące w przypadku subsydium;

e) łączna kwota lub roczna kwota przewidziana w budżecie na subsydium oraz możliwość ograniczenia subsydium;

f) w miarę możliwości informacje o beneficjencie subsydium oraz

g) wszelkie inne informacje, w tym dane statystyczne, umożliwiające ocenę wpływu subsydium na handel lub inwestycje.

3. Dla ułatwienia konsultacji Strona, która otrzymała wniosek, przekazuje odpowiednie informacje o danym subsydium na piśmie w ciągu 90 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 2, nie zostaną przekazane przez Stronę, która otrzymała wniosek, Strona ta wyjaśnia brak takich informacji w swojej odpowiedzi na piśmie.

5. Jeżeli Strona wnioskująca, po konsultacji, nadal uważa, że subsydium wywiera lub może wywierać znaczący negatywny wpływ na jej interesy handlowe lub inwestycyjne objęte niniejszym rozdziałem, Strona, która otrzymała wniosek, rozpatruje ten wniosek uważnie i ze zrozumieniem dla stanowiska Strony wnioskującej. Strona, która otrzymała wniosek, uznaje każde rozwiązanie za wykonalne i akceptowalne.

ARTYKUŁ 12.7

Zakazane subsydia

Zakazuje się następujących subsydiów Strony, które wywierają lub mogą wywierać znaczący negatywny wpływ na handel lub inwestycje między Stronami:

a) porozumienia prawne lub o innym charakterze, na podstawie których rząd lub organ publiczny ponosi odpowiedzialność za gwarantowanie długów lub zobowiązań przedsiębiorstwa, bez ograniczeń co do kwoty i czasu trwania takiej gwarancji oraz

b) subsydia na restrukturyzację przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji lub przedsiębiorstwa niewypłacalnego bez konieczności przygotowania przez przedsiębiorstwo wiarygodnego planu restrukturyzacji. Taki plan restrukturyzacji musi zostać przygotowany w rozsądnym terminie po otrzymaniu przez dane przedsiębiorstwo tymczasowej pomocy na utrzymanie płynności finansowej[1]. Plan restrukturyzacji musi opierać się na realistycznych założeniach, tak by zapewnić przywrócenie w rozsądnym czasie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa, które znajduje się w trudnej sytuacji lub jest niewypłacalne. Samo przedsiębiorstwo lub jego właściciele wnoszą znaczące środki finansowe lub aktywa, aby uczestniczyć w kosztach restrukturyzacji.

ARTYKUŁ 12.8

Wykorzystanie subsydiów

Każda Strona zapewnia wykorzystanie subsydiów przez przedsiębiorstwa wyłącznie w celu, na jaki zostały przyznane.

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że żadne postanowienia niniejszego artykułu nie uniemożliwiają Stronom udzielania subsydiów poprzez tymczasowe wsparcie na utrzymanie płynności finansowej w formie gwarancji kredytowych lub kredytów nieprzekraczających kwoty niezbędnej do utrzymania działalności przedsiębiorstwa przez okres konieczny do opracowania planu restrukturyzacji lub likwidacji.

ARTYKUŁ 12.9

Wyjątki o charakterze ogólnym

Do celów niniejszego rozdziału art. XX GATT 1994 i art. XIV GATS zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, *mutatis mutandis*.

ARTYKUŁ 12.10

Rozstrzyganie sporów

Art. 12.6 ust. 5 nie może być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 13

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE, PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADAJĄCE SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA LUB PRZYWILEJE ORAZ WYZNACZENI MONOPOLIŚCI

ARTYKUŁ 13.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „porozumienie” oznacza Porozumienie w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych, opracowane w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (dalej zwanej „OECD”) lub kolejne porozumienie, bez względu na to, czy zostało opracowane w ramach OECD czy poza tą organizacją, przyjęte przez co najmniej 12 pierwotnych członków WTO będących jego uczestnikami na dzień 1 stycznia 1979 r.;

b) „działalność handlowa” oznacza działalność, którą przedsiębiorstwo podejmuje w celu osiągnięcia zysku[1] i której efektem końcowym jest wyprodukowanie towaru lub dostarczenie usługi, które zostaną sprzedane na rynku właściwym w ilościach i po cenach określonych przez przedsiębiorstwo;

c) „względy handlowe” oznaczają takie względy, jak: cena, jakość, dostępność, zbywalność, transport oraz inne warunki zakupu lub sprzedaży bądź inne czynniki, które w zwykłych warunkach zostałyby wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji handlowych przedsiębiorstwa prywatnego prowadzącego działalność zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej obowiązującymi w odnośnej dziedzinie lub branży;

d) „wyznaczać monopol” oznacza ustanawiać lub udzielać zezwolenia na monopol lub też rozszerzać zakres monopolu, aby objąć nim dodatkowy towar lub dodatkową usługę;

e) „wyznaczony monopolista” oznacza jednostkę, w tym konsorcjum lub agencję rządową, która na danym rynku na terytorium Strony została wyznaczona na wyłącznego dostawcę lub nabywcę określonych towarów lub usług; nie dotyczy to jednak jednostki, której przyznane zostało wyłączne prawo własności intelektualnej, wyłącznie ze względu na takie przyznanie;

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że działalność podejmowana przez przedsiębiorstwo, które prowadzi działalność o charakterze niezarobkowym lub prowadzi swoją działalność po kosztach, nie stanowi działalności podejmowanej w celu osiągnięcia zysku.

f) „przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje” oznacza przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, w tym jego jednostki zależne, któremu Strona udzieliła szczególnych praw lub przywilejów; specjalne prawa lub przywileje są przyznawane przez Stronę, gdy Strona wyznacza ograniczoną liczbę przedsiębiorstw upoważnionych do dostarczania towarów lub usług, nie kierując się przy tym wyłącznie obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminującymi kryteriami, znacząco wpływając w ten sposób na zdolność innych przedsiębiorstw do dostarczania tych samych towarów lub usług na tym samym obszarze geograficznym na zasadniczo równoważnych warunkach;

g) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza usługę świadczoną w związku z wykonywaniem władzy publicznej zgodnie z definicją zawartą w GATS oraz, w stosownych przypadkach, załączniku do GATS dotyczącym usług finansowych oraz

h) przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo prowadzące działalność handlową, w którym Strona:

(i) jest bezpośrednio właścicielem ponad 50 procent kapitału zakładowego;

(ii) kontroluje, bezpośrednio lub pośrednio poprzez udziały własnościowe, wykonywanie ponad 50 procent praw głosu;

(iii) ma uprawnienia do powoływania większości członków rady dyrektorów lub równoważnego organu zarządzającego lub

(iv) ma prawo do kierowania działaniami przedsiębiorstwa z prawnego punktu widzenia lub w inny sposób sprawuje równoważną kontrolę zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 13.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów prowadzących działalność handlową. W przypadku gdy przedsiębiorstwa prowadzą zarówno działalność handlową, jak i działalność inną niż działalność handlowa, niniejszym rozdziałem objęta jest wyłącznie działalność handlowa.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów na wszystkich szczeblach instytucji rządowych.

3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do sytuacji, w których przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczeni monopoliści działają jako podmioty zamawiające objęte załącznikami każdej ze Stron do dodatku I do GPA lub częścią 2 załącznika 10, udzielając zamówień do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży ani w celu wykorzystania przy produkcji towaru lub świadczeniu usług przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży.

4. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do jakichkolwiek usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa posiadającego szczególne uprawnienia lub przywileje lub wyznaczonego monopolisty, jeżeli w dowolnym z trzech ostatnich kolejnych lat podatkowych roczne przychody osiągane z działalności handlowej danego przedsiębiorstwa lub monopolisty wynosiły mniej niż 200 mln SDR.

6. Art. 13.5 nie ma zastosowania w odniesieniu do świadczenia usług finansowych przez przedsiębiorstwo państwowe na podstawie upoważnienia rządu, jeżeli to świadczenie usług finansowych:

a) wspiera wywóz lub przywóz, pod warunkiem że dane usługi:

   (i) nie mają z założenia wyprzeć finansowania komercyjnego lub

   (ii) są oferowane na warunkach nie mniej korzystnych niż te, które można by uzyskać w przypadku porównywalnych usług finansowych na rynku komercyjnym;

b) wspierają inwestycje sektora prywatnego poza terytorium Strony, pod warunkiem że usługi te:

(i) nie mają z założenia wyprzeć finansowania komercyjnego lub

(ii) są oferowane na warunkach nie mniej korzystnych niż te, które można by uzyskać w przypadku porównywalnych usług finansowych na rynku komercyjnym lub

c) są oferowane na warunkach zgodnych z porozumieniem, pod warunkiem że wchodzi ono w zakres porozumienia.

7. Art. 13.5 nie ma zastosowania do sektorów wskazanych art. 8.6 ust. 2.

8. Art. 13.5 nie ma zastosowania w zakresie, w jakim przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje lub wyznaczony monopolista Strony nabywa i sprzedaje produkt lub usługę na podstawie:

a) jakiegokolwiek istniejącego środka niespełniającego wymogów zgodnie z art. 8.12 ust. 1 i art. 8.18 ust. 1, który Strona utrzymuje, kontynuuje, odnawia, zmienia lub modyfikuje, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku I do załącznika 8-B lub

b) jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, wprowadzonego lub utrzymywanego przez Stronę zgodnie z art. 8.12 ust. 2 i art. 8.18 ust. 2 w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie tej Strony w załączniku II do załącznika 8-B.

ARTYKUŁ 13.3

Związki z Porozumieniem WTO

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na podstawie art. XVII ust. 1–3 GATT 1994, Uzgodnienia w sprawie interpretacji art. XVII GATT 1994, a także na podstawie art. VIII ust. 1, 2 i 5 GATS.

ARTYKUŁ 13.4

Postanowienia ogólne

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków każdej Strony wynikających z niniejszego rozdziału żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie ustanowienia lub utrzymania przedsiębiorstwa państwowego, przyznania przedsiębiorstwu szczególnych uprawnień lub przywilejów czy wyznaczenia monopolisty.

2. Żadna ze Stron nie wymaga od przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa posiadającego szczególne uprawnienia lub przywileje czy wyznaczonego monopolisty działania w sposób niezgodny z niniejszym rozdziałem ani nie zachęca do tego tych przedsiębiorstw.

ARTYKUŁ 13.5

Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe

1. Każda Strona zapewnia, aby każde z jej przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz każdy z jej wyznaczonych monopolistów przy prowadzeniu działalności handlowej:

a) kierowali się względami handlowymi przy zakupie lub sprzedaży towaru lub usługi, z wyjątkiem sytuacji, w których wypełniają jakiekolwiek warunki związane z obowiązkiem świadczenia usługi publicznej, które nie są niezgodne z lit. b) lub c);

b) przy zakupie towarów lub usług:

(i) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa danej Strony oraz

(ii) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo objęte niniejszą Umową zgodnie z definicją zawartą w art. 8.2 lit. c) traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa przedsiębiorców danej Strony na rynku właściwym tej Strony oraz

c) przy sprzedaży towarów lub usług:

(i) przyznawali przedsiębiorstwom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają przedsiębiorstwom danej Strony oraz

(ii) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo objęte niniejszą Umową zgodnie z definicją zawartą w art. 8.2 lit. c) traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznają przedsiębiorstwom przedsiębiorców danej Strony na rynku właściwym tej Strony[1].

2. Postanowienia ust. 1 lit. b) i c) nie uniemożliwiają przedsiębiorstwu państwowemu, przedsiębiorstwu posiadającemu szczególne uprawnienia lub przywileje bądź wyznaczonemu monopoliście:

a) nabywania lub sprzedaży towarów lub usług na różnych warunkach, w tym dotyczących ceny, o ile takie różne warunki podyktowane są względami handlowymi lub

b) odmowy nabycia lub sprzedaży towarów lub usług, o ile taka odmowa podyktowana jest względami handlowymi.

[1] Dla większej pewności należy zaznaczyć, że niniejszy ustęp nie ma zastosowania do kupna lub sprzedaży udziałów, akcji lub innego rodzaju udziałów w kapitale własnym przez przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje czy wyznaczonego monopolistę jako formy udziału w kapitale własnym innego przedsiębiorstwa.

ARTYKUŁ 13.6

Ramy regulacyjne

1. Strony szanują i w jak najlepszy sposób wykorzystują odpowiednie normy międzynarodowe, w tym m.in. Wytyczne OECD w sprawie ładu korporacyjnego przedsiębiorstw państwowych.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy organ regulacyjny lub każdy inny organ pełniący funkcję regulacyjną, który Strona ustanawia lub utrzymuje, był niezależny od przedsiębiorstw podlegających jego regulacjom, nie ponosił przed nimi żadnej odpowiedzialności i by działał bezstronnie[1] w podobnych okolicznościach w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw podlegających jego regulacjom, w tym przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów[2].

3. Każda ze Stron stosuje swoje przepisy ustawowe i wykonawcze do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów w sposób konsekwentny i niedyskryminujący.

---

1 Dla większej pewności należy zaznaczyć, że bezstronność pełnienia powierzonych funkcji przez organ należy oceniać przez odniesienie do ogólnego modelu lub praktyki działania tego organu.

2 Dla większej pewności należy zaznaczyć, że w przypadku tych sektorów, w których Strony ustanowiły w rozdziale 8 określone obowiązki takiego organu, zastosowanie mają odnośne postanowienia zawarte w rozdziale 8.

ARTYKUŁ 13.7

Wymiana informacji

1. Strona, która ma powody, by uważać, że jej interesy objęte niniejszym rozdziałem są naruszane przez działalność handlową przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa posiadającego szczególne uprawnienia lub przywileje lub wyznaczonego monopolistę (zwanego dalej w niniejszym artykule „podmiotem") drugiej Strony, może zwrócić się do drugiej Strony na piśmie o przekazanie informacji na temat działalności handlowej podmiotu związanej z wykonywaniem postanowień niniejszego rozdziału zgodnie z ust. 2.

2. Strona, która otrzymała wniosek, przekazuje następujące informacje, pod warunkiem, że wniosek zawiera wyjaśnienie tego, w jaki sposób działalność podmiotu może wpływać na interesy Strony wnioskującej na podstawie niniejszego rozdziału, i wskazuje, które z poniższych informacji mają zostać przekazane:

a) struktura organizacyjna podmiotu i skład rady dyrektorów lub innego równoważnego organu zarządzającego;

b) procent udziałów, jaki Strona, która otrzymała wniosek, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje lub wyznaczeni monopoliści posiadają łącznie w danym podmiocie oraz procent posiadanych przez nie łącznie praw głosu w tym podmiocie;

c) opis wszelkich szczególnych udziałów lub szczególnych praw głosu bądź innych praw, które posiada Strona, która otrzymała wniosek, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje lub wyznaczeni monopoliści, w przypadku gdy prawa te różnią się od praw wynikających ze zwykłych udziałów w takim podmiocie;

d) opis jednostek administracji publicznej bądź organów publicznych, które regulują działalność danego podmiotu, opis wymogów w zakresie sprawozdawczości nałożonych na podmiot przez te jednostki lub organy oraz, w miarę możliwości, prawa i praktyki stosowane przez te jednostki lub organy publiczne przy powoływaniu, zwalnianiu lub wynagradzaniu wyższej kadry kierowniczej, członków rady dyrektorów lub innego równoważnego organu zarządzającego;

e) przychód roczny lub aktywa razem podmiotu w ostatnim trzyletnim okresie, za które dane są dostępne;

f) wszelkie zwolnienia, immunitety oraz środki powiązane, z których podmiot korzysta na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, która otrzymała wniosek, oraz

g) wszelkie dodatkowe informacje dotyczące podmiotu, które są publicznie dostępne, w tym roczne sprawozdanie finansowe oraz audyty przeprowadzane przez osoby trzecie.

ARTYKUŁ 13.8

Wyjątki o charakterze ogólnym

Do celów niniejszego rozdziału art. XX GATT 1994 i art. XIV GATS zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, *mutatis mutandis*.

ROZDZIAŁ 14

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

SEKCJA A

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 14.1

Postanowienia wstępne

1. W celu ułatwienia produkcji i komercjalizacji produktów innowacyjnych i twórczych oraz świadczenia usług między Stronami oraz w celu zwiększenia korzyści płynących z handlu i inwestycji Strony udzielają i zapewniają odpowiednią, skuteczną i niedyskryminacyjną ochronę praw własności intelektualnej oraz przewidują środki egzekwowania praw własności intelektualnej przeciwdziałające ich naruszeniom, w tym podrabianiu i piractwu, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału i z umowami międzynarodowymi, które mają zastosowanie do obu Stron.

2. Strony mogą, ale nie muszą, zapewnić w swoim prawie szerszą ochronę lub egzekwowanie praw własności intelektualnej niż jest to wymagane na mocy niniejszego rozdziału, pod warunkiem że taka ochrona lub egzekwowanie nie narusza postanowień niniejszego rozdziału.

3. Do celów niniejszego rozdziału „prawa własności intelektualnej" oznaczają wszystkie kategorie własności intelektualnej objęte art. 14.8–14.39 niniejszego rozdziału lub sekcjami 1–7 części II porozumienia TRIPS. Ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją w rozumieniu art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej, sporządzonej w Paryżu w dniu 20 marca 1883 r. (zwanej dalej „konwencją paryską")[1].

4. Do niniejszego rozdziału mają zastosowanie odpowiednio cele i zasady określone w części I porozumienia TRIPS, w szczególności w jego art. 7 i 8.

ARTYKUŁ 14.2

Uzgodnione zasady

Uwzględniając cele polityki społecznej leżące u podstaw systemów krajowych, Strony uznają potrzebę:

a) wspierania innowacji i kreatywności;

[1] Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że przez konwencję paryską rozumie się Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r., zmienioną w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 r., w Hadze dnia 6 listopada 1925 r., w Londynie dnia 2 czerwca 1934 r., w Lizbonie dnia 31 października 1958 r. i w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. oraz poprawioną dnia 28 września 1979 r.

b) ułatwiania rozpowszechniania informacji, wiedzy, technologii, kultury i sztuki oraz

c) wspierania konkurencji oraz otwartych i wydajnych rynków

za pośrednictwem ich własnych systemów własności intelektualnej, przy jednoczesnym poszanowaniu, między innymi, zasad przejrzystości i niedyskryminacji, a także z uwzględnieniem interesów zainteresowanych stron, w tym posiadaczy praw i użytkowników.

ARTYKUŁ 14.3

Umowy międzynarodowe

1. Postanowienia niniejszego rozdziału uzupełniają prawa i obowiązki Stron obowiązujące w ramach innych umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej, które mają zastosowanie do obu Stron.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przestrzegania wymogów określonych w umowach międzynarodowych dotyczących praw własności intelektualnej, które mają zastosowanie do obu Stron[1] w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, w tym w następujących:

a) porozumienie TRIPS;

[1] Umowy międzynarodowe dotyczące praw własności intelektualnej, o których mowa w niniejszym ustępie, obejmują również umowy, których stronami są państwa członkowskie Unii Europejskiej.

b) konwencja paryska;

c) Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzona w Rzymie w dniu 26 października 1961 r. (zwana dalej „konwencją rzymską”);

d) Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych, sporządzona w Bernie dnia 9 września 1886 r. (zwana dalej „konwencją berneńską”)[1];

e) Traktat WIPO o prawie autorskim, sporządzony w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r.;

f) Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach, sporządzony w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r.;

g) Traktat budapeszteński o międzynarodowym uznawaniu depozytu drobnoustrojów dla celów postępowania patentowego, sporządzony w Budapeszcie dnia 28 kwietnia 1977 r.;

h) Międzynarodowa konwencja o ochronie nowych odmian roślin, sporządzona w Paryżu dnia 2 grudnia 1961 r. (zwana dalej „konwencją UPOV z 1991 r.”)[2];

---

1 Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że przez konwencję berneńską rozumie się Konwencję berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych z dnia 9 września 1886 r., uzupełnioną w Paryżu dnia 4 maja 1896 r., zrewidowaną w Berlinie dnia 13 listopada 1908 r., uzupełnioną w Bernie dnia 20 marca 1914 r., zrewidowaną w Rzymie dnia 2 czerwca 1928 r., w Brukseli dnia 26 czerwca 1948 r., w Sztokholmie dnia 14 lipca 1967 r. i w Paryżu dnia 24 lipca 1971 r. oraz poprawioną dnia 28 września 1979 r.

2 Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że przez konwencję UPOV z 1991 r. rozumie się Międzynarodową konwencję o ochronie nowych odmian roślin z dnia 2 grudnia 1961 r. zmienioną w Genewie w dniu 19 marca 1991 r.

i) Protokół do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, sporządzony w Madrycie dnia 27 czerwca 1989 r. oraz

j) Układ o współpracy patentowej, sporządzony w Waszyngtonie dnia 19 czerwca 1970 r.

3. Każda ze Stron dokłada wszelkich możliwych starań, by ratyfikować następujące umowy wielostronne lub do nich przystąpić, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy nie jest jeszcze stroną takiej umowy[1]:

a) Traktat o prawie patentowym, sporządzony w Genewie dnia 1 czerwca 2000 r.;

b) Traktat o prawie znaków towarowych, sporządzony w Genewie dnia 27 października 1994 r.;

c) Traktat singapurski o prawie znaków towarowych, sporządzony w Singapurze dnia 27 marca 2006 r.;

d) Akt genewski Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, sporządzony w Genewie dnia 2 lipca 1999 r.;

[1] W przypadku Unii Europejskiej obejmuje to ratyfikację lub przystąpienie do umów wielostronnych, o których mowa w niniejszym ustępie, przez państwa członkowskie.

e) traktat pekiński o artystycznych wykonaniach audiowizualnych, sporządzony w Pekinie dnia 24 czerwca 2012 r. oraz

f) Traktat z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem, sporządzony dnia 27 czerwca 2013 r.

ARTYKUŁ 14.4

Traktowanie narodowe

1. W odniesieniu do wszystkich kategorii własności intelektualnej objętych postanowieniami niniejszego rozdziału każda ze Stron przyznaje obywatelom[1] drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, które przyznaje własnym obywatelom w zakresie ochrony praw własności intelektualnej[2], z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych już, odpowiednio, w konwencji paryskiej, konwencji berneńskiej, konwencji rzymskiej oraz w Traktacie o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, sporządzonym w Waszyngtonie dnia 26 maja 1989 r. W odniesieniu do artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych obowiązek ten stosuje się jedynie do praw przyznanych na mocy postanowień niniejszej Umowy.

[1] Do celów niniejszego artykułu i art. 14.5 termin „obywatele” ma takie samo znaczenie jak w porozumieniu TRIPS.

[2] Do celów niniejszego artykułu i art. 14.5 termin „ochrona” obejmuje kwestie mające wpływ na dostępność, nabywanie, zakres, utrzymanie w mocy oraz egzekwowanie praw własności intelektualnej, a także kwestie mające wpływ na korzystanie z praw własności intelektualnej szczegółowo uregulowane w niniejszym rozdziale.

2. Obowiązki, o których mowa w ust. 1, podlegają również wyjątkom przewidzianym w art. 5 porozumienia TRIPS.

ARTYKUŁ 14.5

Najwyższe uprzywilejowanie

Każda ze Stron niezwłocznie i bezwarunkowo przyznaje obywatelom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, które przyznaje obywatelom państw trzecich w zakresie ochrony praw własności intelektualnej, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 4 i 5 porozumienia TRIPS.

ARTYKUŁ 14.6

Kwestie proceduralne i przejrzystość

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich możliwych starań, by wspierać wydajność i przejrzystość w administrowaniu swoim systemem ochrony własności intelektualnej.

2. W celu zapewnienia skutecznego administrowania swoim systemem własności intelektualnej każda ze Stron przyjmuje odpowiednie środki, aby zwiększyć skuteczność swoich procedur administracyjnych dotyczących praw własności intelektualnej zgodnie z normami międzynarodowymi.

3. W celu dalszego propagowania przejrzystości w administrowaniu systemem własności intelektualnej każda ze Stron dokłada wszelkich możliwych starań, aby przedsięwziąć odpowiednie dostępne środki służące:

a) publikowaniu i podawaniu do wiadomości publicznej informacji zawartych w dokumentacji na temat:

   (i) wniosków o przyznanie patentu,

   (ii) rejestracji wzorów przemysłowych,

   (iii) rejestracji znaków towarowych i wniosków o ich rejestrację,

   (iv) rejestracji nowych odmian roślin oraz

   (v) rejestracji oznaczeń geograficznych;

b) podawaniu do wiadomości publicznej informacji na temat działań podjętych przez właściwe organy w odniesieniu do zawieszenia dopuszczenia do obrotu towarów naruszających prawa własności intelektualnej jako środek stosowany przy kontroli granicznej określony w art. 14.51;

c) podawaniu do wiadomości publicznej informacji na temat jej starań na rzecz zapewnienia skutecznego egzekwowania praw własności intelektualnej i innych informacji dotyczących jej systemu ochrony własności intelektualnej oraz

d) podawaniu do wiadomości publicznej informacji na temat stosownych przepisów ustawowych i wykonawczych, prawomocnych orzeczeń sądowych oraz zarządzeń administracyjnych o powszechnym stosowaniu dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej.

ARTYKUŁ 14.7

Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej ochrony własności intelektualnej

Każda ze Stron wprowadza niezbędne środki na rzecz dalszego podnoszenia świadomości społecznej dotyczącej ochrony własności intelektualnej, między innymi przez inicjatywy edukacyjne i projekty rozpowszechniania informacji na temat korzystania z własności intelektualnej, jak również na temat egzekwowania praw własności intelektualnej.

SEKCJA B

Normy dotyczące praw własności intelektualnej

PODSEKCJA 1

Prawo autorskie i prawa pokrewne

ARTYKUŁ 14.8

Autorzy

Każda ze Stron nadaje autorom prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

a) bezpośredniego lub pośredniego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) jakiejkolwiek formy publicznej dystrybucji poprzez sprzedaż lub w inny sposób oryginalnego utworu lub jego kopii; każda ze Stron może określić warunki, na których następuje wyczerpanie prawa, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, po dokonanej za zgodą autora pierwszej sprzedaży lub innej formie przeniesienia własności oryginału lub kopii utworu oraz

c) jakiegokolwiek publicznego udostępniania ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym publicznego udostępniania ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

ARTYKUŁ 14.9

Artyści wykonawcy

Każda ze Stron nadaje artystom wykonawcom prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

a) utrwalania ich wykonań;

b) bezpośredniego lub pośredniego zwielokrotniania ich utrwalonych wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

c) publicznego udostępnienia, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych wykonań w formie fonogramów; każda ze Stron może określić warunki, na których następuje wyczerpanie prawa, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, po dokonanej za zgodą artysty wykonawcy pierwszej sprzedaży lub innej formie przeniesienia własności oryginału lub kopii utrwalonego wykonania;

d) publicznego udostępniania ich utrwalonych wykonań, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie oraz

e) bezprzewodowego nadawania oraz publicznego udostępniania ich wykonań artystycznych, chyba że wykonania te stanowią już same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwalonym wykonaniu.

ARTYKUŁ 14.10

Producenci fonogramów

Każda ze Stron nadaje producentom fonogramów prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

a) bezpośredniego lub pośredniego, zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) publicznego udostępniania, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich fonogramów, w tym kopii tych fonogramów; każda ze Stron może określić warunki, na których następuje wyczerpanie prawa, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, po dokonanej za zgodą producenta fonogramu pierwszej sprzedaży lub innej formie przeniesienia własności oryginału lub kopii fonogramu oraz

c) publicznego udostępniania ich fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

ARTYKUŁ 14.11

Organizacje nadawcze

Każda ze Stron nadaje organizacjom radiowym i telewizyjnym prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

a) utrwalania ich audycji;

b) zwielokrotniania ich utrwalonych audycji;

c) publicznego udostępniania[1] ich audycji, drogą przewodową lub bezprzewodową, w odpowiedzi na prośbę osoby postronnej[2];

d) bezprzewodowej retransmisji ich audycji oraz

e) publicznego udostępniania ich audycji, jeżeli takiego udostępnienia dokonuje się za opłatą w miejscach publicznie dostępnych; każda ze Stron może określić warunki, na jakich można skorzystać z tego wyłącznego prawa.

ARTYKUŁ 14.12

Wykorzystanie fonogramów

Strony postanawiają kontynuować dyskusję na temat odpowiedniej ochrony w odniesieniu do wykorzystania fonogramów do dowolnego publicznego udostępniania, z należytym uwzględnieniem znaczenia norm międzynarodowych dotyczących ochrony w zakresie wykorzystania fonogramów.

---

1 Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że w odniesieniu do Unii Europejskiej prawo to jest ograniczone do sytuacji, w których wniosek jest składany w miejscu i w czasie wybranym przez osobę postronną.

2 Dla większej przejrzystości należy wyjaśnić, że w odniesieniu do Japonii postanowienia niniejszej litery stosuje się do formy przekazu publicznego, która następuje automatycznie w odpowiedzi na wniosek osoby postronnej, z wyjątkiem tych, które nie są automatyczne.

ARTYKUŁ 14.13

Okres ochrony

1. Okres ochrony praw majątkowych autora utworu literackiego lub artystycznego w rozumieniu art. 2 konwencji berneńskiej biegnie przez cały okres życia autora i przez 70 lat od dnia jego śmierci, niezależnie od dnia zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu. Jeżeli okres ochrony tych praw jest liczony na podstawie innej niż długość życia osoby fizycznej, okres ten jest nie krótszy niż 70 lat od dnia zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu. W przypadku braku takiego udostępnienia w ciągu 70 lat od powstania utworu okres ochrony wynosi nie mniej niż 70 lat od powstania utworu.

2. Okres ochrony praw artystów wykonawców jest nie krótszy niż 50 lat od dnia pierwszego wykonania.

3. Okres ochrony praw producentów fonogramów jest nie krótszy niż 70 lat od dnia publikacji fonogramu. W przypadku braku takiej publikacji w ciągu co najmniej 50 lat od powstania fonogramu okres ochrony wynosi nie mniej niż 50 lat od powstania fonogramu[1].

[1] Strona może przedsięwziąć skuteczne środki w celu zagwarantowania, że zyski wygenerowane w trakcie dwudziestoletniego okresu ochrony następującego po okresie 50 lat będą dzielone sprawiedliwie pomiędzy artystów wykonawców i producentów fonogramów.

4. Okres ochrony praw do nadawania jest nie krótszy niż 50 lat od dnia pierwszej transmisji audycji.

5. Okresy ochrony ustanowione w niniejszym artykule liczone są od dnia 1 stycznia roku następującego po zdarzeniu, które powoduje rozpoczęcie biegu okresu ochrony.

ARTYKUŁ 14.14

Ograniczenia i wyjątki

Każda ze Stron może ustanowić ograniczenia lub wyjątki od praw ustanowionych w art. 14.8–14.12 wyłącznie w niektórych szczególnych przypadkach, które nie stoją w sprzeczności ze zwykłym wykorzystaniem przedmiotu ochrony i nie powodują nieuzasadnionego uszczerbku dla prawnie uzasadnionego interesu posiadaczy praw, zgodnie z konwencjami i umowami międzynarodowymi, do których Strona ta przystąpiła.

ARTYKUŁ 14.15

Prawo artysty do odsprzedaży dzieła sztuki

Strony zgodnie postanawiają, że będą prowadzić wymianę poglądów i informacji w kwestiach związanych z prawem do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki i sytuacji w tym zakresie w Unii Europejskiej i w Japonii.

ARTYKUŁ 14.16

Organizacje zbiorowego zarządzania

Strony:

a) uznają znaczenie wspierania współpracy pomiędzy swoimi organizacjami zbiorowego zarządzania;

b) zgodnie postanawiają propagować przejrzystość organizacji zbiorowego zarządzania oraz

c) dokładają starań, by ułatwić niedyskryminacyjne traktowanie przez organizacje zbiorowego zarządzania posiadaczy praw autorskich reprezentowanych przez nie bezpośrednio lub za pośrednictwem innej organizacji zbiorowego zarządzania.

ARTYKUŁ 14.17

Ochrona istniejących przedmiotów własności intelektualnej

1. Każda ze Stron stosuje odpowiednio art. 18 konwencji berneńskiej i art. 14 ust. 6 porozumienia TRIPS, do utworów, wykonań i fonogramów, a także praw i ochrony przyznanych w stosunku do tych przedmiotów własności intelektualnej zgodnie z niniejszą podsekcją.

2. Żadna ze Stron nie jest zobowiązana do przywrócenia ochrony w odniesieniu do przedmiotów własności intelektualnej, które w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy należały do domeny publicznej na jej terytorium.

PODSEKCJA 2

Znaki towarowe

ARTYKUŁ 14.18

Prawa ze znaku towarowego

Każda ze Stron zapewnia, by właściciel zarejestrowanego znaku towarowego posiadał wyłączne prawo do powstrzymywania wszelkich osób trzecich od używania[1] w działalności handlowej bez jego zgody identycznych lub podobnych oznaczeń dla towarów lub usług identycznych lub podobnych do tych, dla których znak towarowy jest zarejestrowany, gdy takie używanie prowadziłoby do prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd. W przypadku użycia identycznego oznaczenia dla identycznych towarów lub usług istnieje domniemanie prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd. Określone powyżej prawa nie będą naruszały wcześniejszych praw ani nie będą miały wpływu na możliwość przyznawania przez Stronę praw na podstawie używania znaku.

[1] Do celów niniejszego artykułu „używanie" takiego oznaczenia obejmuje, co najmniej, przywóz i wywóz towarów lub opakowań towarów, na których oznaczenie takie zostało umieszczone.

ARTYKUŁ 14.19

Wyjątki

Każda ze Stron zapewnia ograniczone wyjątki od stosowania praw ze znaku towarowego, takich jak uczciwe używanie wyrażeń opisowych[1], i może zapewnić inne ograniczone wyjątki, pod warunkiem że uwzględniają one uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego oraz osób trzecich.

ARTYKUŁ 14.20

Czynności przygotowawcze uznane za naruszenie

W odniesieniu do etykiet i opakowań każda ze Stron zapewnia, aby co najmniej każda z następujących czynności przygotowawczych była uznawana za naruszenie zarejestrowanego znaku towarowego, jeżeli czynność taka została dokonana bez zgody właściciela zarejestrowanego znaku towarowego:

a) produkcja;

b) przywóz oraz

[1] Uczciwe używanie wyrażeń opisowych obejmuje używanie oznaczenia wskazującego pochodzenie geograficzne towarów lub usług zgodnie z uczciwymi praktykami w przemyśle lub handlu.

c) prezentowanie[1]

etykiet lub opakowań, na których umieszczono[2] oznaczenie identyczne lub podobne do zarejestrowanego znaku towarowego w celu używania takiego oznaczenia lub doprowadzenia do jego używania w obrocie handlowym w stosunku do towarów lub usług, które są identyczne lub podobne do tych, w odniesieniu do których znak towarowy został zarejestrowany.

ARTYKUŁ 14.21

Znaki towarowe powszechnie znane

W celu nadania skuteczności ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, o których mowa w art. 6bis konwencji paryskiej oraz art. 16 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS, każda ze Stron potwierdza znaczenie wspólnego zalecenia dotyczącego przepisów o ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, przyjętego przez Zgromadzenie Unii paryskiej o ochronie własności przemysłowej oraz Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) na 34. serii spotkań zgromadzeń państw członkowskich WIPO w 1999 r.

---

1 Do celów niniejszego artykułu Unia Europejska rozumie „prezentowanie” jako oferowanie lub wprowadzenie do obrotu, natomiast Japonia rozumie „prezentowanie” jako przeniesienie własności.

2 Do celów niniejszego artykułu w odniesieniu do Japonii wyrażenie „umieszczono” oznacza oznaczanie.

PODSEKCJA 3

Oznaczenia geograficzne

ARTYKUŁ 14.22

Zakres

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych win, napojów spirytusowych i innych napojów alkoholowych[1], jak również produktów rolnych[2], które pochodzą z terytorium Stron.

2. Do celów niniejszego rozdziału „oznaczeniami geograficznymi" są oznaczenia, które identyfikują towar jako pochodzący z terytorium Strony lub z regionu lub miejscowości na terytorium tej Strony, jeżeli pewną jakość, renomę lub inną cechę towaru przypisuje się zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru.

[1] Do celów niniejszej podsekcji w odniesieniu do ochrony oznaczeń geograficznych w Japonii „napoje alkoholowe" oznaczają napoje zawierające jeden lub więcej procent alkoholu.

[2] Do celów niniejszej podsekcji w odniesieniu do ochrony oznaczeń geograficznych w Japonii „produkty rolne" oznaczają produkty rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa, jak również środki spożywcze z wyłączeniem napojów alkoholowych.

3. Oznaczenia geograficzne Strony wymienione w załączniku 14-B podlegają ochronie przez drugą Stronę na mocy niniejszej Umowy, jeżeli wchodzą w zakres rodzajów towarów, które druga Strona chroni zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi wymienionymi w załączniku 14-A.

ARTYKUŁ 14.23

System ochrony oznaczeń geograficznych

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje na swoim terytorium system rejestracji[1] i ochrony oznaczeń geograficznych.

2. System, o którym mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej:

a) oficjalny sposób publicznego udostępnienia wykazu zarejestrowanych oznaczeń geograficznych;

[1] Do celów niniejszej podsekcji w odniesieniu do ochrony oznaczeń geograficznych w Japonii wyrażenia „rejestracja" i „zarejestrować" mogą być uważane za synonim, odpowiednio, wyrażeń „wyznaczenie" lub „potwierdzenie ochrony" i „wyznaczyć" lub „potwierdzić ochronę" w ramach odpowiednich japońskich przepisów ustawowych i wykonawczych.

b) procedurę administracyjną pozwalającą zweryfikować, czy oznaczenie geograficzne, o którym mowa w lit. a), identyfikuje towar jako pochodzący z terytorium Strony lub z regionu lub miejscowości na terytorium tej Strony, gdy daną jakość, renomę lub inne cechy towaru przypisuje się zasadniczo jego pochodzeniu geograficznemu;

c) procedurę sprzeciwową, która pozwala uwzględnić uzasadnione interesy stron trzecich; oraz

d) procedurę unieważnienia[1] oznaczenia geograficznego, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy stron trzecich oraz użytkowników danych zarejestrowanych oznaczeń geograficznych[2].

---

[1] Do celów niniejszej podsekcji w odniesieniu do ochrony oznaczeń geograficznych w Japonii wyrażenia „unieważnienie” może być uważane za synonim „zwolnienia z ochrony” w ramach odpowiednich japońskich przepisów ustawowych i wykonawczych.

[2] Nie naruszając swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących systemu, o którym mowa w ust. 1, każda ze Stron zapewnia środki prawne umożliwiające unieważnienie rejestracji oznaczenia geograficznego.

ARTYKUŁ 14.24

Wykazy oznaczeń geograficznych

1. Po zakończeniu procedury sprzeciwowej i zbadaniu oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej wymienionych w sekcji A części 1 i sekcji A części 2 załącznika 14-B Japonia uznaje, że oznaczenia te stanowią oznaczenia geograficzne w rozumieniu art. 22 ust. 1 porozumienia TRIPS i że zostały zarejestrowane przez Unię Europejską w ramach systemu, o którym mowa w art. 14.23. Japonia obejmuje te oznaczenia geograficzne ochroną zgodnie z postanowieniami niniejszej podsekcji.

2. Po zakończeniu procedury sprzeciwowej i zbadaniu oznaczeń geograficznych Japonii wymienionych w sekcji B części 1 i sekcji B części 2 załącznika 14-B Unia Europejska uznaje, że oznaczenia te stanowią oznaczenia geograficzne w rozumieniu art. 22 ust. 1 porozumienia TRIPS i że zostały zarejestrowane przez Japonię w ramach systemu, o którym mowa w art. 14.23. Unia Europejska obejmuje te oznaczenia geograficzne ochroną zgodnie z postanowieniami niniejszej podsekcji.

ARTYKUŁ 14.25

Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Z zastrzeżeniem art. 14.29 każda ze Stron stworzy, w odniesieniu do oznaczeń geograficznych drugiej Strony wymienionych w załączniku 14-B, podstawy prawne dla zainteresowanych stron, by zapobiec występowaniu następujących sytuacji na swoim terytorium[1]:

a) wykorzystanie oznaczeń geograficznych identyfikujących towar wobec towaru podobnego[2], który nie spełnia obowiązujących wymogów specyfikacji oznaczenia geograficznego, nawet w przypadku gdy:

(i) wskazane jest prawdziwe pochodzenie towaru;

[1] Do celów ust. 1 i bez uszczerbku dla podsekcji 2 sekcji C każda ze Stron może ustanowić dochodzenie praw w trybie postępowania administracyjnego.

[2] Na potrzeby niniejszego ustępu, art. 14.27 ust. 4 oraz art. 14.29 ust. 1 i 2 określenie „towar podobny" w odniesieniu do towaru, wobec którego chronione jest oznaczenie geograficzne w ramach systemu Strony, o którym mowa w art. 14.23 ust. 2, oznacza towar, który należałby do tej samej kategorii towarów, co towar, wobec którego zarejestrowano oznaczenie geograficzne na terytorium tej Strony.

(ii) oznaczenie geograficzne jest podane[1] w wersji przetłumaczonej lub w transliteracji[2] lub

(iii) oznaczeniu geograficznemu towarzyszą takie wyrażenia, jak: „w rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „imitacja” itp.;

b) stosowanie jakichkolwiek środków w oznaczeniu lub przedstawieniu towaru, które w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego lub rodzaju towaru wskazują lub sugerują, że towar ten pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia oraz

c) jakiekolwiek inne wykorzystywanie, które stanowi akt nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10bis konwencji paryskiej.

2. Każda ze Stron może określić praktyczne warunki, na podstawie których na jej terytorium rozróżniane będą homonimiczne oznaczenia geograficzne, uwzględniając przy tym potrzebę zapewnienia równego traktowania producentów oraz dbając o to, aby nie wprowadzać konsumentów w błąd.

---

1 Dla większej przejrzystości przyjmuje się, że oceny dokonuje się indywidualnie dla każdego przypadku. Postanowienie to nie ma zastosowania w przypadku gdy udowodniono, że nie ma związku między chronionym oznaczeniem geograficznym a wyrażeniem w wersji tłumaczonej lub w transliteracji.

2 Do celów niniejszej podsekcji transliteracja obejmuje przekształcenie znaków składających się na dane oznaczenie geograficzne według fonetyki języka lub języków oryginału.

3. Jeżeli Strona zamierza chronić, na podstawie umowy międzynarodowej, oznaczenie geograficzne państwa trzeciego, które jest homonimiczne z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony chronionym na mocy niniejszej Umowy, Strona ta informuje drugą Stronę, nie później niż w dniu publikacji otwierającej procedurę sprzeciwową, o możliwość wypowiedzenia się, pod warunkiem że taka procedura sprzeciwowa dotycząca oznaczeń geograficznych, które mają być chronione, rozpoczyna się po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

4. W ramach procedury sprzeciwowej i w ramach badania, o którym mowa w art. 14.24, każda ze Stron może uwzględnić następujące przesłanki, na podstawie których nie jest zobowiązana do ochrony nazwy jako oznaczenia geograficznego wymienionego w załączniku 14-B:

a) nazwa ta koliduje z nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt i z tego powodu może wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia danego produktu oraz

b) nazwa ta jest zwyczajowym terminem w języku potocznym, stanowiącym nazwę zwyczajową danego towaru.

5. Niezależnie od specyfikacji oznaczeń geograficznych, o których mowa w ust. 1 lit. a), przez okres siedmiu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy ochrona przewidziana w niniejszej podsekcji w odniesieniu do konkretnego oznaczenia geograficznego Unii Europejskiej wymienionego w załączniku 14-B nie wyklucza, w odniesieniu do towaru objętego takim oznaczeniem geograficznym, możliwości prowadzenia czynności polegających na tarciu, krojeniu i pakowaniu, w tym krojeniu na porcje i pakowaniu w opakowania wewnętrzne, na terytorium Japonii, pod warunkiem że towar taki jest przeznaczony na rynek japoński, nie zaś do celów powrotnego wywozu.

6. Strony dokonują przeglądu wykonania postanowień ust. 5 nie później niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w celu znalezienia wzajemnie akceptowalnego rozwiązania przed upływem okresu siedmiu lat, o którym mowa w tym ustępie.

ARTYKUŁ 14.26

Zakres wykorzystania oznaczeń geograficznych

1. Każdy może korzystać z jakiegokolwiek oznaczenia geograficznego chronionego na mocy niniejszej podsekcji, pod warunkiem że takie korzystanie ma związek z towarem identyfikowanym przez to oznaczenie geograficzne i zgodnie z zakresem ochrony na mocy niniejszej Umowy.

2. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na mocy niniejszej Umowy na terytorium drugiej Strony, zgodne z prawem wykorzystanie takiej nazwy chronionej nie podlega żadnej rejestracji przez użytkownika ani dodatkowym opłatom na terytorium tej Strony.

ARTYKUŁ 14.27

Oznaczenia geograficzne a znaki towarowe

1. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na mocy niniejszej podsekcji, każda ze Stron odmawia rejestracji znaku towarowego, którego używanie rodzi prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd co do jakości, pod warunkiem że wniosek o rejestrację tego znaku towarowego został złożony po dniu rozpoczęcia ochrony oznaczenia geograficznego na danym terytorium[1], o którym mowa w ust. 2 i 3. Znaki towarowe zarejestrowane z naruszeniem niniejszego ustępu są unieważniane.

2. W przypadku oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 14.24 i które wymieniono w załączniku 14-B w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, dniem rozpoczęcia ochrony jest data wejścia w życie niniejszej Umowy.

[1] Do celów ust. 1 przy badaniu zgłoszenia znaku towarowego złożonego na terytorium Strony po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub dniu publikacji otwierającej procedurę sprzeciwową dotyczącą oznaczenia geograficznego, o którym mowa w art. 14.24, w zależności od tego, która data jest późniejsza, bierze się pod uwagę publikację otwierającą procedurę sprzeciwową dotyczącą danego oznaczenia geograficznego.

3. W przypadku oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 14.30 i których nie wymieniono w załączniku 14-B w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, dniem rozpoczęcia ochrony jest data wejścia w życie stosownych zmian do załącznika 14-B.

4. Strony uznają, że istnienie wcześniejszych kolidujących znaków towarowych na terytorium danej Strony nie wyklucza całkowicie objęcia ochroną kolejnego oznaczenia geograficznego dla towarów podobnych na terytorium tej Strony na mocy niniejszej Umowy[1].

5. Jeżeli znak towarowy był stosowany lub został zarejestrowany w dobrej wierze lub jeżeli prawa do znaku towarowego zostały nabyte wskutek jego używania w dobrej wierze na terytorium Strony przed dniem rozpoczęcia ochrony oznaczenia geograficznego na terytorium tej Strony na mocy niniejszej Umowy, środki przyjęte w celu wdrożenia niniejszej podsekcji nie wykluczają możliwości rejestracji ani nie naruszają ważności rejestracji tego znaku towarowego, ani też prawa do używania tego znaku towarowego, z uwagi na fakt, że taki znak towarowy jest identyczny z danym oznaczeniem geograficznym lub do niego podobny.

[1] Właściwe organy mogą wymagać spełnienia określonych warunków w odniesieniu do ochrony oznaczenia geograficznego kolidującego z wcześniej istniejącym znakiem towarowym.

ARTYKUŁ 14.28

Egzekwowanie ochrony

Każda ze Stron upoważnia swoje właściwe organy do podjęcia odpowiednich działań z urzędu lub na wniosek zainteresowanej strony, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w celu ochrony oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 14-B.

ARTYKUŁ 14.29

Wyjątki

1. Niezależnie od postanowień art. 14.25 ust. 1 Strona uniemożliwia utrzymywanie na jej terytorium wcześniej używanego konkretnego oznaczenia geograficznego drugiej Strony identyfikującego produkt rolny, wymienionego w załączniku 14-B, w odniesieniu do towaru podobnego w powiązaniu z towarami lub usługami po okresie przejściowym wynoszącym maksymalnie siedem lat od dnia rozpoczęcia ochrony tego oznaczenia geograficznego przez pierwszą Stronę. Towary wyprodukowane na terytorium pierwszej Strony, których takie korzystanie dotyczy, muszą zawierać jasne i widoczne wskazanie prawdziwego pochodzenia geograficznego.

2. Niezależnie od postanowień art. 14.25 ust. 1, z wyjątkiem przypadków, gdy ma zastosowanie art. 24 ust. 4 porozumienia TRIPS, Strona uniemożliwia utrzymywanie na jej terytorium wcześniej używanego konkretnego oznaczenia geograficznego drugiej Strony identyfikującego wino, napój spirytusowy lub inny napój alkoholowy, wymienionego w załączniku 14-B, w odniesieniu do towaru podobnego w powiązaniu z towarami lub usługami po okresie przejściowym wynoszącym maksymalnie pięć lat od dnia rozpoczęcia ochrony tego oznaczenia geograficznego przez pierwszą Stronę. Towary wyprodukowane na terytorium pierwszej Strony, których takie korzystanie dotyczy, muszą zawierać jasne i widoczne wskazanie prawdziwego pochodzenia geograficznego.

3. Każda ze Stron może określić warunki praktyczne, na podstawie których takie wcześniejsze wykorzystanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, zostanie odróżnione od oznaczenia geograficznego na jej terytorium, uwzględniając potrzebę zapewnienia, aby konsumenci nie byli wprowadzani w błąd.

4. Okres przejściowy, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania, jeżeli wykorzystanie oznaczenia geograficznego w odniesieniu do towaru wyprodukowanego na terytorium drugiej Strony, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi wymienionymi w załączniku 14-A obowiązującymi na terytorium tej Strony.

5. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do wykorzystywania w handlu jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników w celach komercyjnych, z wyjątkiem przypadków wykorzystywania takiego nazwiska w sposób wprowadzający konsumentów w błąd.

ARTYKUŁ 14.30

Zmiany w wykazach oznaczeń geograficznych

1. Strony zgodnie postanawiają o możliwości wprowadzania zmian w wykazach oznaczeń geograficznych zawartych w załączniku 14-B zgodnie art. 14.53 ust. 3 i 4 po zakończeniu procedury sprzeciwowej i po zbadaniu oznaczeń geograficznych, o którym mowa w art. 14.24, w sposób zadowalający obie Strony.

2. Art. 14.25 ust. 4 ma zastosowanie do dodawania nazwy, która ma być chroniona jako oznaczenie geograficzne, do załącznika 14-B.

3. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie zobowiązuje Strony do ochrony oznaczenia geograficznego drugiej Strony, które nie jest chronione lub przestało być chronione na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych drugiej Strony. Strony powiadamiają się wzajemnie, jeżeli oznaczenie geograficzne przestaje być chronione na terytorium Strony, z której pochodzi.

4. Na wniosek jednej ze Stron Strony przeprowadzają konsultacje do celów zmiany załącznika 14-B w odniesieniu do jakiejkolwiek kwestii mającej wpływ na kontynuowanie ochrony oznaczeń geograficznych wymienionych w tym załączniku z myślą o osiągnięciu wzajemnie akceptowalnych rozwiązań.

PODSEKCJA 4

Wzory przemysłowe[1]

ARTYKUŁ 14.31

Wzory przemysłowe

1. Każda ze Stron zapewnia ochronę niezależnie stworzonych wzorów przemysłowych, które są nowe i oryginalne, w tym wzorów części produktu[2], niezależnie od tego, czy tę część można oddzielić od produktu. Ochrona jest zapewniana w drodze rejestracji i przyznaje wyłączne prawo posiadaczom wzorów zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

[1] Do celów niniejszej podsekcji w przypadku Unii Europejskiej wyrażenie „wzory przemysłowe" odnosi się do zarejestrowanych wzorów.

[2] Do celów niniejszego ustępu i ust. 2 przez „produkt" rozumie się „artykuł".

2. Wzór, który zastosowano w produkcie lub który włączono w produkt stanowiący część składową produktu złożonego, uznaje się za nowy i oryginalny w następujących okolicznościach:[1]

a) jeżeli część składowa włączona do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas zwykłego używania tego produktu[2] oraz

b) w zakresie, w jakim te widoczne cechy danej części składowej spełniają wymogi co do nowości i oryginalności.

3. Każda ze Stron może ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów przemysłowych w sposób zgodny z art. 26 ust. 2 porozumienia TRIPS.

4. Postanowienia niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla postanowień niniejszego rozdziału oraz przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron odnoszących się do innych rodzajów własności intelektualnej, w tym do niezarejestrowanego wyglądu produktów, znaków towarowych lub innych oznaczeń odróżniających oraz patentów.

---

1 Jako rozwiązanie alternatywne w stosunku do okoliczności przewidzianych w lit. a) i b) Strona może uznać wzór, który zastosowano w produkcie lub który włączono w produkt stanowiący część składową produktu złożonego, za nowy i oryginalny w okolicznościach zgodnych z jej własnymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

2 Do celów niniejszego ustępu „zwykłe używanie" oznacza używanie przez użytkownika końcowego, z wyłączeniem konserwacji, obsługi i naprawy.

5. Każda ze Stron zapewnia, by właściciel chronionego wzoru przemysłowego miał prawo co najmniej zabronić osobom trzecim wytwarzania, sprzedawania, przywozu lub wywozu, bez jego zgody, artykułów wykonanych według wzoru lub zawierających wzór, który jest identyczny jak wzór chroniony lub do niego podobny, gdy takie działania są podejmowane w celach handlowych.

6. Każda ze Stron zapewnia, by osoba składająca wniosek o zarejestrowanie wzoru przemysłowego mogła zwrócić się do właściwego organu o utrzymanie wzoru bez publikacji przez okres wskazany przez wnioskodawcę, nieprzekraczający okresu przewidzianego w przepisach ustawowych i wykonawczych.

7. Każda ze Stron zapewnia, by całkowity okres ochrony dostępny dla wzorów przemysłowych był nie krótszy niż 20 lat.

PODSEKCJA 5

Niezarejestrowany wygląd produktów

ARTYKUŁ 14.32

Niezarejestrowany wygląd produktów

1. Strony uznają, że wygląd produktów może być chroniony za pomocą wzorów przemysłowych, praw autorskich lub przepisów o zapobieganiu nieuczciwej konkurencji.

2. Każda ze Stron zapewnia środki prawne zapobiegające używaniu niezarejestrowanego wyglądu produktu, jeżeli takie używanie jest rezultatem powielenia niezarejestrowanego wyglądu produktu, w zakresie przewidzianym w jej przepisach ustawowych i wykonawczych. Takie używanie obejmuje co najmniej oferowanie do sprzedaży, wprowadzanie do obrotu, przywóz lub wywóz produktu[1].

3. Okres ochrony przyznanej w odniesieniu do niezarejestrowanego wyglądu produktu wynosi co najmniej trzy lata, zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Stron.

[1] Do celów niniejszego artykułu „kopiowanie", „wygląd", „oferowanie" i „wprowadzanie do obrotu" mogą zostać uznane przez Stronę odpowiednio za synonimy „naśladownictwa", „układu", „prezentowania" i „sprzedaży".

PODSEKCJA 6

Patenty

ARTYKUŁ 14.33

Patenty

1. Każda ze Stron zapewnia, aby patent nadawał właścicielowi prawa wyłączne:

a) jeżeli przedmiotem patentu jest produkt, prawo zakazania osobom trzecim niemającym zgody właściciela wytwarzania, używania, oferowania do sprzedaży[1], sprzedawania produktu lub przywozu produktu do tych celów oraz

b) jeżeli przedmiotem patentu jest proces, prawo zakazania osobom trzecim niemającym zgody właściciela wykorzystywania tego procesu oraz używania, oferowania do sprzedaży, sprzedawania co najmniej produktu uzyskanego bezpośrednio w wyniku tego procesu lub jego przywozu do tych celów.

[1] Do celów niniejszego ustępu „oferowanie do sprzedaży” może obejmować wywóz.

2. Każda ze Stron może ustanowić ograniczone wyjątki od praw wyłącznych przyznanych patentem pod warunkiem, że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem patentu i nie będą bezzasadnie naruszały uzasadnionych interesów właściciela patentu, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy stron trzecich.

3. Strony uznają znaczenie zapewnienia jednolitego systemu ochrony patentowej, w tym jednolitego systemu sądownictwa na ich terytoriach.

4. Strony będą nadal współpracować w celu zwiększenia międzynarodowej harmonizacji prawa patentowego materialnego, między innymi w kwestii okresu karencji, wcześniejszych praw użytkowników i publikacji patentów zgłoszonych do opatentowania.

5. Strony należycie uwzględniają możliwość współpracy na rzecz zwiększenia wzajemnego wykorzystania wyników wyszukiwania i badania, np. na podstawie Układu o współpracy patentowej[1], tak aby umożliwić wnioskodawcom uzyskanie patentów w skuteczny i sprawny sposób, bez uszczerbku dla ich odpowiednich procedur merytorycznego badania patentowego.

[1] Takie wykorzystanie może obejmować wykorzystanie w ramach inicjatywy Patent Prosecution Highway.

ARTYKUŁ 14.34

Patenty a zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego z Ad-Dauhy przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. Interpretując i wdrażając prawa i obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału, Strony zapewniają zgodność z tą deklaracją.

2. Strony przestrzegają decyzji Rady Generalnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie wykonania ust. 6 Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego z Ad-Dauhy oraz wnoszą wkład w jej wdrażanie.

ARTYKUŁ 14.35

Przedłużenie okresu ochrony patentowej produktów farmaceutycznych[1]
i produktów chemicznych przeznaczonych dla rolnictwa[2]

W odniesieniu do patentów dotyczących wynalazków związanych z produktami farmaceutycznymi lub produktami chemicznymi przeznaczonymi dla rolnictwa każda ze Stron, z zastrzeżeniem warunków obowiązujących przepisów ustawowych i wykonawczych, przewiduje dodatkowy okres ochrony pokrywający okres, podczas którego opatentowany wynalazek nie może być wykorzystywany ze względu na proces dopuszczenia do obrotu. Począwszy od daty podpisania niniejszej Umowy maksymalny dodatkowy okres ochrony określony w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron wynosi pięć lat[3].

---

1 W przypadku Unii Europejskiej wyrażenie „produkty farmaceutyczne” w niniejszym artykule odnosi się produktów leczniczych zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (WE) nr 469/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. dotyczącym stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych.

2 W przypadku Unii Europejskiej wyrażenie „produkty chemiczne przeznaczone dla rolnictwa” w niniejszym artykule odnosi się do środków ochrony roślin zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (WE) nr 1610/96 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lipca 1996 r. dotyczącego stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla środków ochrony roślin.

3 W przypadku Unii Europejskiej możliwe jest przedłużenie o kolejnych sześć miesięcy w przypadku produktów leczniczych, w odniesieniu do których przeprowadzono badania pediatryczne, oraz pod warunkiem, że wyniki tych badań uwzględniono w informacjach o produkcie.

PODSEKCJA 7

Tajemnica przedsiębiorstwa i nieujawnione badania lub inne dane

ARTYKUŁ 14.36

Zakres ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Każda ze Stron zapewnia w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych stosowną i skuteczną ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa, zgodnie z art. 39 ust. 2 porozumienia TRIPS.

2. Do celów niniejszego artykułu oraz postanowień sekcji C podsekcji 3:

a) „tajemnica przedsiębiorstwa” oznacza informacje, które:

(i) są poufne w tym sensie, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zbiorze ich elementów nie są ogólnie znane ani łatwo dostępne dla osób z kręgów, które na ogół mają do czynienia z tym rodzajem informacji;

(ii) mają wartość handlową dlatego, że są poufne, oraz

(iii) poddane zostały przez osobę, pod której legalną kontrolą się znajdują, rozsądnym, w danych okolicznościach, działaniom dla utrzymania ich w tajemnicy oraz

b) „posiadacz tajemnicy przedsiębiorstwa” oznacza każdą osobę, która w sposób zgodny z prawem sprawuje kontrolę nad tajemnicą przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszego artykułu oraz postanowień sekcji C podsekcji 3 każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, by co najmniej następujące czyny uznawane były za sprzeczne z uczciwymi praktykami handlowymi:

a) pozyskanie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, dokonane w sposób niezgodny z prawem albo przez nieuprawniony dostęp do dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych znajdujących się zgodnie z prawem pod kontrolą posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa i zawierających tę tajemnicę lub umożliwiających jej odkrycie, a także ich przywłaszczenie lub powielenie;

b) wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane bez zgody posiadacza tej tajemnicy przez osobę, która spełnia jeden z następujących warunków:

(i) pozyskała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób, o którym mowa w lit. a);

(ii) naruszyła umowę o poufności lub inny obowiązek nieujawniania tajemnicy przedsiębiorstwa, z zamiarem uzyskania nieuczciwych korzyści lub wyrządzenia szkody posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa albo

(iii) naruszyła obowiązek umowny lub inny obowiązek ograniczenia wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa, z zamiarem uzyskania nieuczciwych korzyści lub wyrządzenia szkody posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa oraz

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane przez osobę, która w momencie tego pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia wiedziała lub w danych okolicznościach powinna była wiedzieć[1], że tajemnica ta pochodzi bezpośrednio lub pośrednio od innej osoby, która ujawniała tajemnicę w sposób, o którym mowa w lit. b), w tym w przypadku gdy osoba taka nakłoniła inną osobę do działań, o których mowa w lit. b).

4. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie nakłada na Stronę wymogu uznawania któregokolwiek z wymienionych poniżej czynów za sprzeczne z uczciwymi praktykami handlowymi ani przyjmowania w związku z tymi czynami środków, procedur i środków naprawczych, o których mowa w sekcji C podsekcji 3:

a) samodzielne odkrycie lub stworzenie odnośnych informacji przez inną osobę;

[1] Do celów niniejszego artykułu Strona może interpretować wyrażenie „powinna była wiedzieć” jako „wykazanie rażącego niedbalstwa w związku z brakiem wiedzy”.

b) dokonanie inżynierii odwrotnej produktu przez osobę, która go zgodnie z prawem posiada i na której nie spoczywa żaden prawny obowiązek ograniczania dostępu do odnośnych informacji;

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie informacji wymaganych lub dopuszczonych właściwymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi;

d) wykorzystanie przez pracowników doświadczenia i umiejętności zdobytych uczciwie w trakcie zwykłego przebiegu ich zatrudnienia lub

e) ujawnianie informacji w ramach korzystania z prawa do wolności wypowiedzi i informacji.

ARTYKUŁ 14.37

Przetwarzanie wyników badań w procedurze dopuszczenia do obrotu

1. Każda ze Stron uniemożliwia wnioskodawcom ubiegającym się o zezwolenie na wprowadzenie do obrotu produktów leczniczych[1], w których wykorzystano nowe farmaceutyczne składniki czynne, powoływanie się na niejawne wyniki badań lub inne dane przekazane właściwemu organowi przez pierwszego wnioskodawcę przez pewien okres, licząc od daty zatwierdzenia wniosku. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy taki okres określa się w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron jako nie mniej niż sześć lat.

[1] W przypadku Unii Europejskiej wyrażenie „produkty farmaceutyczne” w niniejszym artykule odnosi się produktów leczniczych zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (WE) nr 469/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. dotyczącym stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych.

2. Jeżeli Strona wymaga – jako warunek zezwolenia na wprowadzenie do obrotu produktów chemicznych przeznaczonych dla rolnictwa[1], w których wykorzystano nowe jednostki chemiczne – przedstawienia niejawnych wyników badań lub innych danych, których pozyskanie wymaga znacznego wysiłku, Strona ta zapewnia, by zgodnie z jej odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi osoby wnioskujące o zezwolenie na wprowadzenie do obrotu:

a) nie miały możliwości opierania się na takich danych przekazanych właściwemu organowi przez pierwszego wnioskodawcę ani powoływania się na nie przez okres co najmniej 10 lat, licząc od daty zatwierdzenia tego wniosku albo

b) zasadniczo zobowiązane były przekazać pełen zakres wyników badań, nawet w przypadkach, w których złożono wcześniej wniosek dotyczący tego samego produktu, przez okres co najmniej 10 lat, licząc od daty zatwierdzenia wcześniejszego wniosku.

[1] W przypadku Unii Europejskiej wyrażenie „produkty chemiczne przeznaczone dla rolnictwa" w niniejszym artykule odnosi się do środków ochrony roślin zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu (WE) nr 1610/96 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lipca 1996 r. dotyczącego stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla środków ochrony roślin.

PODSEKCJA 8

Nowe odmiany roślin

ARTYKUŁ 14.38

Nowe odmiany roślin

Każda ze Stron zapewni ochronę nowych odmian wszystkich rodzajów i gatunków roślin zgodnie ze swoimi prawami i zobowiązaniami wynikającymi z konwencji UPOV z 1991 r.

PODSEKCJA 9

Nieuczciwa konkurencja

ARTYKUŁ 14.39

Nieuczciwa konkurencja

1. Każda ze Stron zapewnia skuteczną ochronę przed czynami nieuczciwej konkurencji zgodnie z konwencją paryską[1].

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony interpretują art. 10bis konwencji paryskiej jako obejmujący czyny nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do świadczenia usług.

2. W związku z obowiązującymi odpowiednio w Unii Europejskiej i Japonii systemami zarządzania krajowymi domenami najwyższego poziomu (ccTLD)[1] dostępne są odpowiednie środki naprawcze[2], zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, co najmniej w przypadkach, w których osoba rejestruje lub posiada, w złej wierze i z zamiarem osiągnięcia zysku, nazwę domeny, która jest identyczna lub podobna do znaku towarowego w stopniu rodzącym prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd.

3. Każda ze Stron zapewnia skuteczną ochronę przed bezprawnym używaniem znaków towarowych przez wdrożenie art. 6septies ust. 2 konwencji paryskiej.

---

1 Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w odniesieniu do Unii Europejskiej niniejszy ustęp stosuje się jedynie do nazw domen „.eu".

2 Strony rozumieją, że takie środki naprawcze mogą obejmować, między innymi, wygaśnięcie, unieważnienie i przeniesienie zarejestrowanej nazwy domeny, wydanie nakazu sądowego w stosunku do osoby, która zarejestrowała lub posiada zarejestrowaną nazwę domeny i w stosunku do rejestru nazw domen lub zasądzenie odszkodowania od osoby, która zarejestrowała lub posiada taką nazwę domeny.

SEKCJA C

Egzekwowanie postanowień

PODSEKCJA 1

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 14.40

Egzekwowanie postanowień – postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z porozumienia TRIPS, a w szczególności z jego części III. Każda ze Stron ustanawia następujące środki uzupełniające, procedury i środki naprawcze[1] niezbędne do zapewnienia egzekwowania praw własności intelektualnej. Te środki, procedury i środki naprawcze muszą być sprawiedliwe i słuszne, nie mogą być nadmiernie skomplikowane ani kosztowne, ani też pociągać za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych lub nieuzasadnionych opóźnień.

[1] Bez uszczerbku dla środków cywilnych i administracyjnych, procedur oraz środków naprawczych przewidzianych w niniejszym rozdziale Strona może przewidzieć inne stosowne sankcje w przypadkach naruszenia praw własności intelektualnej.

2. Środki, procedury i środki naprawcze, o których mowa w ust. 1, muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające[1] i muszą być stosowane w taki sposób, aby uniknąć tworzenia barier dla handlu prowadzonego zgodnie z prawem oraz aby stworzyć zabezpieczenia przed ich nadużyciem.

3. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby:

a) wspierać utworzenie publicznych lub prywatnych grup doradczych, zajmujących się co najmniej kwestiami podrabiania i piractwa oraz

b) zapewnić wewnętrzną koordynację działań i ułatwiać wspólne działania swoich właściwych organów zajmujących się egzekwowaniem praw własności intelektualnej w ramach dostępnych im zasobów.

ARTYKUŁ 14.41

Uprawnieni wnioskodawcy

Za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków naprawczych określonych w niniejszej sekcji każda ze Stron uznaje:

a) posiadaczy praw własności intelektualnej zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi;

[1] Do celów niniejszego artykułu wyrażenie „odstraszające” Strony uznają za tożsame z wyrażeniem „odstraszające” w art. 41 porozumienia TRIPS.

b) posiadaczy tajemnicy przedsiębiorstwa, o których mowa w art.14.36, oraz

c) wszystkie inne osoby i podmioty, w zakresie, w jakim zezwalają na to przepisy ustawowe i wykonawcze oraz zgodnie z tymi przepisami.

PODSEKCJA 2

Egzekwowanie postanowień – środki cywilnoprawne[1] [2]

ARTYKUŁ 14.42

Środki zabezpieczenia dowodów

1. Organy sądowe każdej ze Stron mają prawo nakazać wprowadzenie sprawnych i skutecznych środków tymczasowych zapewniających zachowanie odpowiednich dowodów dotyczących domniemanego naruszenia, zgodnie ze stosownymi procedurami zapewniającymi ochronę informacji poufnych.

---

[1] Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do praw własności intelektualnej opisanych w podsekcjach 1–9 sekcji B, z wyjątkiem podsekcji 7.

[2] W przypadku Japonii cywilnoprawne dochodzenie praw z tytułu oznaczeń geograficznych zostanie objęte zakresem art. 10bis konwencji paryskiej i art. 22 porozumienia TRIPS.

2. Organy sądowe każdej ze Stron mają prawo zastosować, w stosownych przypadkach, środki tymczasowe bez wysłuchania drugiej strony, w szczególności gdy jakakolwiek zwłoka może spowodować dla posiadacza praw nieodwracalną szkodę lub gdy istnieje wyraźne ryzyko, że dowody zostaną zniszczone.

3. W przypadkach naruszeń praw własności intelektualnej każda ze Stron zapewnia, by w cywilnych postępowaniach sądowych jej organy sądowe miały prawo do nakazania konfiskaty podejrzanych towarów, materiałów i narzędzi związanych z naruszeniem oraz dowodów w postaci oryginałów lub kopii dokumentów związanych z naruszeniem lub innego rodzaju przejęcia kontroli nad nimi.

ARTYKUŁ 14.43

Prawo do informacji

Nie naruszając przepisów prawa krajowego każdej ze Stron dotyczących przywileju chroniącego przed obowiązkiem dostarczenia informacji, ochrony poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych, każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym w cywilnych postępowaniach sądowych dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej prawo do nakazania sprawcy naruszenia lub domniemanemu sprawcy naruszenia, na uzasadniony wniosek posiadacza praw, aby przekazał posiadaczowi praw lub organom sądowym, przynajmniej do celów gromadzenia dowodów, stosowne informacje – zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony – będące w posiadaniu lub pod kontrolą sprawcy naruszenia lub domniemanego sprawcy naruszenia. Informacje takie mogą obejmować informacje dotyczące dowolnej osoby zaangażowanej w jakikolwiek aspekt rzeczywistego lub domniemanego naruszenia oraz dotyczące środków produkcji lub kanałów dystrybucji towarów lub usług, w przypadku których istnieje rzeczywiste lub domniemanie naruszenie, w tym informacje umożliwiające identyfikację osób trzecich, co do których istnieje domniemanie, że są zaangażowane w produkcję i dystrybucję takich towarów lub usług, oraz identyfikację kanałów dystrybucji takich towarów lub usług.

ARTYKUŁ 14.44

Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe mogły – na żądanie wnioskodawcy – wydać przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia tymczasowy nakaz sądowy mający zapobiec jakiemukolwiek nieuchronnemu zagrożeniu naruszeniem prawa własności intelektualnej lub zabronić, tymczasowo oraz, w stosownych przypadkach, pod rygorem okresowego uiszczania kary pieniężnej, w przypadku gdy taka kara przewidziana jest w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, dalszego domniemanego naruszania tego prawa lub w przypadku jego kontynuowania nakazać złożenie zabezpieczenia zapewniającego pokrycie strat poniesionych przez posiadacza prawa. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany, w stosownych przypadkach, na tych samych warunkach w odniesieniu do osoby trzeciej[1], nad którą odnośny organ sądowy sprawuje jurysdykcję i której usługi są wykorzystywane do naruszania praw własności intelektualnej.

2. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany w celu zajęcia albo przekazania towarów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec wprowadzeniu ich do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.

[1] Do celów niniejszego artykułu każda ze Stron może postanowić, że „osoba trzecia” obejmuje pośrednika.

3. W przypadku domniemanych naruszeń na skalę handlową każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku, gdy wnioskodawca wskaże okoliczności, które mogłyby zagrozić naprawieniu szkód, jej organy sądowe mogły zarządzić tymczasowe zajęcie ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem jego kont bankowych i innych aktywów.

ARTYKUŁ 14.45

Środki naprawcze

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe mogły nakazać, na żądanie wnioskodawcy oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek odszkodowań należnych posiadaczowi praw z tytułu naruszenia, co najmniej ostateczne wycofanie z kanałów handlowych lub zniszczenie – poza wyjątkowymi okolicznościami – towarów, w przypadku których stwierdzono, że naruszają prawa własności intelektualnej, bez jakiejkolwiek rekompensaty. W stosownych przypadkach organy sądowe mogą również nakazać zniszczenie materiałów i narzędzi wykorzystywanych głównie do tworzenia lub wytwarzania tych towarów.

2. Organy sądowe każdej ze Stron mogą nakazać, aby środki te były stosowane na koszt naruszającego, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za innym rozwiązaniem.

ARTYKUŁ 14.46

Nakazy

Każda ze Stron zapewnia, by w przypadku stwierdzenia w orzeczeniu sądowym naruszenia prawa własności intelektualnej jej organy sądowe mogły wydać nakaz zakazujący dalszego naruszania w stosunku do sprawcy naruszenia, a także, w stosownych przypadkach, w stosunku do osoby trzeciej[1], nad którą odnośny organ sądowy sprawuje jurysdykcję i której usługi są wykorzystywane do naruszania praw własności intelektualnej.

ARTYKUŁ 14.47

Odszkodowania

1. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym w cywilnych postępowaniach sądowych prawo do nakazania sprawcy naruszenia, który wiedział lub miał wystarczające podstawy, by wiedzieć, że zajmuje się działalnością stanowiącą naruszenie praw własności intelektualnej, aby zapłacił posiadaczowi praw odszkodowanie odpowiednie dla zadośćuczynienia za szkodę, jakiej posiadacz praw doznał w wyniku naruszenia.

[1] Do celów niniejszego artykułu każda ze Stron może postanowić, że „osoba trzecia" obejmuje pośrednika.

2. Określając kwotę odszkodowania za naruszenie praw własności intelektualnej, organy sądowe każdej ze Stron mogą uwzględnić między innymi wszelkie uzasadnione szacunki dotyczące wartości dostarczone przez posiadacza praw, w tym utracone zyski.

3. Każda ze Stron może przewidzieć w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych założenia[1] dotyczące sposobu ustalania kwoty odszkodowania, o którym mowa w ust. 1.

[1] Mogą one obejmować założenie, że kwota szkody stanowi:
a) co najmniej kwotę, do której otrzymania posiadacz prawa byłby uprawniony z tytułu korzystania z przysługujących mu praw własności intelektualnej, które mogą obejmować opłatę licencyjną w rozsądnej wysokości, w celu zrekompensowania posiadaczowi praw nieuprawnionego korzystania z jego własności intelektualnej;
b) zyski uzyskane przez naruszającego z tytułu działania stanowiącego naruszenie lub
c) ilość towarów stanowiących naruszenie praw własności intelektualnej i faktycznie przekazanych osobom trzecim, pomnożoną przez kwotę zysku na jednostkę towarów, które byłyby sprzedane przez posiadacza praw, gdyby nie doszło do naruszenia.

ARTYKUŁ 14.48

Koszty

Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania, w stosownych przypadkach, w wyniku cywilnych postępowań sądowych dotyczących naruszenia praw własności intelektualnej, by strona przegrywająca wypłaciła stronie wygrywającej kwotę kosztów lub opłat sądowych oraz stosownych honorariów adwokackich lub wszelkich innych wydatków przewidzianych w przepisach ustawowych i wykonawczych danej Strony.

ARTYKUŁ 14.49

Domniemanie autorstwa lub własności

1. Każda ze Stron zapewni, by do utożsamienia autora z utworem literackim lub artystycznym wystarczyło opatrzenie takiego utworu imieniem i nazwiskiem autora w zwykły sposób, chyba że dostępne dowody wskazują inaczej, i by w konsekwencji autor był uprawniony do wszczęcia postępowania o naruszenie.

2. Strona może również stosować postanowienia ust. 1 odpowiednio do posiadaczy praw pokrewnych prawu autorskiemu w odniesieniu do przedmiotów ochrony.

PODSEKCJA 3

Egzekwowanie ochrony przed przywłaszczeniem tajemnicy przedsiębiorstwa

ARTYKUŁ 14.50

Cywilnoprawne procedury i środki naprawcze

1. Każda ze Stron ustanawia odpowiednie sądowe postępowania cywilne i środki naprawcze umożliwiające posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa uniemożliwienie nabycia, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa bądź uzyskanie zadośćuczynienia z tego tytułu, w przypadku gdy doszło do niego w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową.

2. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, by na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanej strony organy sądowe miały prawo zakazać stronom, ich pełnomocnikom i innym zainteresowanym osobom w danym postępowaniu sądowym wykorzystywania i ujawniania jakiejkolwiek rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, którą organy sądowe uznały za poufną[1], a z którą te strony, ich pełnomocnicy i inne osoby zapoznały się w wyniku udziału w takim cywilnym postępowaniu sądowym.

3. W sądowym postępowaniu cywilnym każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym co najmniej następujące uprawnienia:

a) wydawanie nakazów sądowych uniemożliwiających pozyskanie, użycie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową;

b) nakazywanie osobie, która wiedziała lub powinna była wiedzieć[2], że nabywa, wykorzystuje lub ujawnia tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową, aby zapłaciła posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa odszkodowanie odpowiadające szkodzie poniesionej w wyniku takiego pozyskania, użycia lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa;

---

1 Dla większej pewności Strony mogą postanowić, że ich organy sądowe mogą uznać tajemnicę przedsiębiorstwa za poufną w drodze nakazu zabezpieczającego.

2 Do celów niniejszego artykułu Strona może interpretować wyrażenie „powinna była wiedzieć” jako „wykazanie rażącego niedbalstwa w związku z brakiem wiedzy”.

c) stosowanie szczególnych środków w celu ochrony poufności rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa powstałej w trakcie sądowego postępowania cywilnego dotyczącego domniemanego pozyskania, wykorzystania i ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową. Takie szczególne środki mogą obejmować, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, możliwość ograniczenia dostępu do pewnych dokumentów w całości lub w części; ograniczenia dostępu do przesłuchań oraz ich zapisów lub protokołów oraz udostępnienia nieobjętej klauzulą poufności wersji orzeczenia sądowego, z której usunięto lub wykreślono fragmenty zawierające tajemnice przedsiębiorstwa oraz

d) nakładanie sankcji na strony, ich pełnomocników i inne zainteresowane osoby w cywilnym postępowaniu sądowym w przypadku naruszenia wydanych w ramach tych postępowań nakazów sądowych, o których mowa w ust. 2, dotyczących ochrony rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa.

4. Strony nie mają obowiązku przewidywać w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych cywilnego postępowania sądowego ani środków naprawczych, o których mowa w art. 1, w odniesieniu do przypadków postępowania niezgodnego z uczciwą praktyką handlową w celu ujawnienia naruszenia przepisów, nadużycia lub nielegalnego działania bądź w celu ochrony prawnie uzasadnionego interesu.

PODSEKCJA 4

Egzekwowanie postanowień – środki stosowane przy kontroli granicznej

ARTYKUŁ 14.51

Egzekwowanie postanowień – środki stosowane przy kontroli granicznej

1. W odniesieniu do towarów przywożonych lub wywożonych[1] każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury, w ramach których posiadacz praw może złożyć wniosek do organu celnego o zawieszenie dopuszczenia towarów do obrotu lub o zatrzymanie towarów, co do których istnieje podejrzenie naruszenia znaków towarowych, praw autorskich i praw pokrewnych, oznaczeń geograficznych[2], patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i praw do ochrony odmian roślin (zwanych dalej w niniejszym artykule „podejrzanymi towarami") na jej obszarze celnym.

[1] Do celów niniejszego artykułu „towary przywożone lub wywożone" oznaczają, w odniesieniu do Unii Europejskiej, towary pod kontrolą organów celnych, wprowadzane na jej obszar celny lub z niego wyprowadzane, lub czasowo na tym obszarze składowane, objęte procedurą celną lub powrotnym wywozem.

[2] W odniesieniu do oznaczeń geograficznych Japonia może wykonać obowiązki określone w niniejszym artykule, ustanawiając środki administracyjne w celu zapobiegania dopuszczenia podejrzanych towarów do obrotu przez jej właściwe organy, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

2. Organy celne każdej ze Stron dysponują elektronicznymi systemami zarządzania wnioskami, o których mowa w ust. 1, które zostały pozytywnie rozpatrzone lub zarejestrowane.

3. Organy celne każdej ze Stron podejmują decyzję w sprawie pozytywnego rozpatrzenia lub zarejestrowania wniosku, o którym mowa w ust. 1, w rozsądnym terminie od dnia złożenia wniosku.

4. Każda ze Stron przewiduje możliwość, by wniosek, o którym mowa w ust. 1, miał zastosowanie do wielu przesyłek towarów.

5. W odniesieniu do towarów przywożonych lub wywożonych organy celne każdej ze Stron są uprawnione do działania z własnej inicjatywy w celu zawieszenia dopuszczenia do obrotu lub zatrzymania podejrzanych towarów znajdujących się na obszarze celnym danej Strony[1].

---

[1] Do celów niniejszego ustępu Japonia może przewidzieć kary, które będą stosowane w przypadkach tranzytu celnego lub przeładunku towarów naruszających prawa. Do tych celów:

a) „tranzyt celny" oznacza procedurę celną, w ramach której towary są transportowane pod kontrolą organów celnych z jednego urzędu celnego do drugiego oraz

b) „przeładunek" oznacza procedurę celną, w ramach której towary są przenoszone pod kontrolą organów celnych z przywozowych środków transportu do wywozowych środków transportu na terenie jednego urzędu celnego, który jest urzędem właściwym zarówno dla przywozu, jak i wywozu.

6. Art. 4.9 dotyczy wykrywania podejrzanych towarów, o których mowa w niniejszym artykule.

7. Nie naruszając swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących prywatności lub poufności informacji, Strona może uprawnić swój organ celny do udzielenia posiadaczowi praw informacji dotyczących towarów, w tym ich opisu i ilości oraz – jeśli takie informacje są dostępne – nazwy i adresu nadawcy, importera, eksportera lub odbiorcy i kraju pochodzenia towarów, których dopuszczenie do obrotu zostało zawieszone lub które zostały zatrzymane.

8. Strona może przyjąć lub utrzymać procedury, w ramach których jej właściwe organy mogą stwierdzić, w rozsądnym terminie po wszczęciu procedur opisanych w ust. 1 i 5, czy podejrzane towary naruszają prawa własności intelektualnej. W takim przypadku właściwe organy są uprawnione do nakazania zniszczenia towarów w wyniku ustalenia, że towary te naruszają takie prawa. Strona może dysponować procedurami umożliwiającymi zniszczenie podejrzanych towarów bez konieczności formalnego stwierdzenia istnienia naruszenia, w przypadku gdy zainteresowane osoby zgadzają się na takie zniszczenie lub mu się nie sprzeciwiają.

9. Jeżeli Strona zwróci się do posiadaczy praw o pokrycie faktycznie poniesionych kosztów składowania lub zniszczenia towarów, których dopuszczenie do obrotu zostało zawieszone lub które zostały zatrzymane zgodnie z ust. 1 i 5, koszty te stanowią kwotę należną za usługi świadczone w związku ze składowaniem lub zniszczeniem tych towarów.

10. Nie ma obowiązku stosowania postanowień niniejszego artykułu do przywozu towarów wprowadzonych na rynek innym kraju przez posiadacza prawa lub za jego zgodą. Strona może wyłączyć z zakresu stosowania niniejszego artykułu niewielkie ilości towarów o charakterze niehandlowym znajdujących się w bagażu osobistym podróżnych.

11. Konsultacje, o których mowa w art. 4.3 ust. 4, dotyczą również środków stosowanych przy kontroli granicznej przez organy celne każdej ze Stron na podstawie niniejszego artykułu.

12. Organy celne Stron mogą współpracować w zakresie środków stosowanych przy kontroli granicznej w odniesieniu do naruszeń własności intelektualnej, o których mowa w niniejszej podsekcji.

13. Bez uszczerbku dla kompetencji Komitetu ds. Własności Intelektualnej, o którym mowa w art. 14.53, Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych, o którym mowa w art. 4.14, może rozważyć możliwość współpracy w następujących dziedzinach:

a) wymiana ogólnych informacji dotyczących zajęcia towarów stanowiących naruszenie lub podejrzanych towarów oraz

b) zorganizowanie dialogu na temat konkretnych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, dotyczących:

   (i) ogólnych informacji na temat wykorzystywania systemów zarządzania ryzykiem do wykrywania podejrzanych towarów oraz

(ii) ogólnych informacji na temat analizy ryzyka przy zwalczaniu towarów stanowiących naruszenie.

SEKCJA D

Współpraca i ustalenia instytucjonalne

ARTYKUŁ 14.52

Współpraca

1. Strony, uznając rosnące znaczenie ochrony własności intelektualnej w dalszym wspieraniu rozwoju handlu i inwestycji między nimi, współpracują w zakresie własności intelektualnej, między innymi prowadząc wymianę informacji na temat stosunków Strony z państwami trzecimi w sprawach dotyczących własności intelektualnej, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz w zakresie, w jakim pozwalają im na to dostępne zasoby.

2. Do celów ust. 1 współpraca może obejmować wymianę informacji, wymianę doświadczeń i umiejętności oraz wszelkie inne formy współpracy lub działalności uzgodnione między Stronami. Współpraca ta może obejmować takie obszary, jak:

a) zmiany w polityce w zakresie własności intelektualnej na szczeblu krajowym i międzynarodowym;

b) systemy administrowania przedmiotami własności intelektualnej i ich rejestrowania;

c) kształcenie i wiedza w zakresie własności intelektualnej;

d) kwestie dotyczące własności intelektualnej istotne dla:

(i) małych i średnich przedsiębiorstw;

(ii) działalności naukowej, technologicznej i innowacyjnej oraz

(iii) tworzenia, transferu i rozpowszechniania technologii;

e) strategie polityczne obejmujące wykorzystanie własności intelektualnej do celów badań naukowych, innowacji i wzrostu gospodarczego;

f) wykonanie wielostronnych umów dotyczących własności intelektualnej, takich jak umowy zawierane pod auspicjami Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) lub przez nią zarządzane;

g) pomoc techniczna dla krajów rozwijających się;

h) najlepsze praktyki, projekty i programy związane ze zwalczaniem naruszeń praw własności intelektualnej oraz

i) poszukiwanie możliwości dalszych prac w zakresie wspólnych wysiłków na rzecz przeciwdziałania naruszeniom praw własności intelektualnej na całym świecie.

3. Strony dążą do współpracy w odniesieniu do działań mających na celu poprawę międzynarodowych ram prawnych dotyczących własności intelektualnej, między innymi przez zachęcanie do dalszej ratyfikacji istniejących umów międzynarodowych i przez wspieranie międzynarodowej harmonizacji i egzekwowania praw własności intelektualnej, administrowania nią oraz działań podejmowanych w ramach organizacji międzynarodowych, w tym WTO i WIPO.

ARTYKUŁ 14.53

Komitet ds. Własności Intelektualnej

1. Komitet ds. Własności Intelektualnej, ustanowiony zgodnie z art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym artykule „Komitetem") odpowiada za skuteczne wdrażanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) dokonywanie przeglądu i monitorowanie wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału;

b) prowadzenie wymiany informacji na temat zmian w przepisach i polityce dotyczących oznaczeń geograficznych oraz wszelkich innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze oznaczeń geograficznych, w tym wszelkich kwestii wynikających ze stosownych wymogów specyfikacji oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 14-B w odniesieniu do ich ochrony na mocy niniejszej Umowy;

c) omawianie wszelkich kwestii związanych z własnością intelektualną w celu zwiększenia ochrony praw własności intelektualnej i ich lepszego egzekwowania oraz w celu propagowania skutecznego i przejrzystego administrowania systemami ochrony własności intelektualnej;

d) sporządzenie sprawozdań ze swoich ustaleń i z wyników dyskusji na forum Wspólnego Komitetu oraz

e) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b).

3. Na wniosek Strony Komitet kieruje zalecenia do Wspólnego Komitetu w sprawie zmian do załączników 14-A i 14-B.

4. Każda ze Stron rozpatruje wszelkie wnioski drugiej Strony dotyczące zmiany załącznika 14-B zgodnie z art. 14.30.

5. Komitet może zaprosić do udziału w swoich pracach przedstawicieli odpowiednich podmiotów innych niż Strony, w tym przedstawicieli sektora prywatnego, posiadających niezbędną wiedzę ekspercką w odniesieniu do omawianych kwestii.

ARTYKUŁ 14.54

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Do celów niniejszego rozdziału art. 73 porozumienia TRIPS zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 14.55

Rozstrzyganie sporów

Art. 14.52 nie może być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 15

ŁAD KORPORACYJNY

ARTYKUŁ 15.1

Cele

1. Strony potwierdzają znaczenie skutecznych ram prawnych ładu korporacyjnego dla osiągnięcia wzrostu gospodarczego dzięki dobrze funkcjonującym rynkom finansowym oraz systemom opartym na przejrzystości, efektywności, uczciwości i zaufaniu.

2. Każda ze Stron przyjmuje odpowiednie środki na rzecz opracowania skutecznych ram ładu korporacyjnego na swoim terytorium, uznając, że środki te przyczynią się do przyciągnięcia i wspierania inwestycji dzięki zwiększeniu zaufania inwestorów i poprawie konkurencyjności, umożliwiając w ten sposób jak najlepsze wykorzystanie możliwości, jakie dają zobowiązania każdej ze Stron dotyczące dostępu do rynku.

3. Bez uszczerbku dla zdolności każdej ze Stron do opracowania własnych ram prawnych, instytucjonalnych i regulacyjnych w odniesieniu do ładu korporacyjnego w spółkach giełdowych Strony zobowiązują się do poszanowania zasad i przestrzegania postanowień niniejszego rozdziału w zakresie, w jakim przyczyniają się one do ułatwienia wzajemnego dostępu do rynków przewidzianego w niniejszej Umowie.

4. Strony współpracują w kwestiach związanych z rozwojem skutecznych ram ładu korporacyjnego objętych zakresem niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 15.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „zarząd” oznacza organ zarządzający spółką giełdową, mający uprawnienia decyzyjne w zakresie nadzorowania działalności spółki, którego członkowie (dyrektorzy) są wybierani, zazwyczaj przez akcjonariuszy spółki, do celów zarządzania nią;

b) „ład korporacyjny” oznacza zespół relacji między kierownictwem spółki, jej zarządem, akcjonariuszami oraz innymi zainteresowanymi stronami; obejmuje on również strukturę, za pomocą której spółka jest zarządzana i kontrolowana, w szczególności przez określenie, w jaki sposób ustalane są jej cele i środki służące osiąganiu tych celów, jak również poprzez monitorowanie wyników;

c) „ramy ładu korporacyjnego” Strony oznaczają zasady i normy o charakterze wiążącym lub niewiążącym dotyczące ładu korporacyjnego w spółkach giełdowych, stosownie do kompetencji i przepisów danej Strony oraz

d) „spółka giełdowa” oznacza osobę prawną, której akcje są notowane na giełdzie lub rynku regulowanym Strony zgodnie z definicją zawartą w prawodawstwie tej Strony.

ARTYKUŁ 15.3

Zasady ogólne

1. Strony dostrzegają znaczenie roli ram ładu korporacyjnego w dostarczaniu w odpowiednim czasie precyzyjnych informacji na temat wszystkich istotnych kwestii dotyczących spółek giełdowych w ramach ich odpowiednich jurysdykcji, w tym na temat sytuacji finansowej, wyników, własności i zarządzania tymi spółkami.

2. Ponadto Strony dostrzegają znaczenie roli ram ładu korporacyjnego w zapewnianiu odpowiedniej rozliczalności kierownictwa i zarządu wobec akcjonariuszy, odpowiedzialnego podejmowania decyzji przez zarząd w oparciu o niezależny i obiektywny punkt widzenia oraz równego traktowania akcjonariuszy należących do tej samej kategorii.

3. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że przepisy składające się na ramy ładu korporacyjnego Strony, o których mowa w art. 15.4 i 15.5, mogą być wdrażane za pomocą prawnie wiążących mechanizmów lub za pomocą niewiążących środków, na przykład w oparciu o zasadę „przestrzegaj lub wyjaśnij".

4. Strona może postanowić, że niektóre zasady lub normy ładu korporacyjnego nie mają zastosowania do niektórych spółek[1] w przypadkach uzasadnionych na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, takich jak wczesna faza rozwoju lub wielkość przedsiębiorstwa.

[1] Przykład przedsiębiorstw, które Unia Europejska może wyłączyć z zakresu stosowania niektórych zasad i norm ładu korporacyjnego, stanowią spółki notowane poza rynkiem regulowanym.

ARTYKUŁ 15.4

Prawa akcjonariuszy i funkcje związane z własnością

1. Ramy ładu korporacyjnego każdej ze Stron obejmują przepisy mające na celu ochronę i ułatwianie skutecznego wykonywania praw akcjonariuszy w spółkach giełdowych. Prawa te obejmują, w stosownych przypadkach, uczestnictwo i głosowanie w walnym zgromadzeniu, jak również w wyborze i odwoływaniu członków zarządu zgodnie ze strukturą ładu korporacyjnego danej spółki, co ma na celu umożliwienie akcjonariuszom nadzorowania postępowania zarządu[1] i udziału w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących spółki.

2. Ramy ładu korporacyjnego każdej ze Stron obejmują przepisy mające na celu zachęcanie do ujawniania informacji dotyczących kontroli spółki, które mogą być cenne i użyteczne dla inwestorów. Informacje te obejmują, na przykład, strukturę kapitałową, ze wskazaniem, w stosownych przypadkach, różnych rodzajów akcji, bezpośredniego i pośredniego nabycia akcji, które uznaje się za istotne, a także specjalnych uprawnień kontrolnych.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „nadzorowanie postępowania zarządu" nie wymaga codziennego nadzoru nad działalnością zarządu przez akcjonariuszy.

ARTYKUŁ 15.5

Zadania zarządu

Ramy ładu korporacyjnego każdej ze Stron obejmują przepisy mające na celu realizację poniższych zadań, wspierających odpowiedzialne podejmowanie decyzji przez zarząd:

a) skuteczne monitorowanie zarządzania przez zarząd w oparciu o niezależny i obiektywny punktu widzenia, co można osiągnąć na przykład przez skuteczne wykorzystanie wystarczającej liczby niezależnych dyrektorów[1];

b) zapewnienie rozliczalności zarządu przed akcjonariuszami oraz

c) zapewnienie ujawniania wystarczających informacji istotnych dla inwestorów, na przykład w odniesieniu do składu zarządu, składu komitetów zarządu oraz niezależności dyrektorów.

[1] Każda ze Stron może określić w ramach swojej jurysdykcji, co stanowi, pod względem jakościowym bądź ilościowym, „wystarczającą liczbę niezależnych dyrektorów”.

ARTYKUŁ 15.6

Przejęcia

Każda ze Stron ustanawia przepisy i procedury regulujące przejęcia w spółkach giełdowych. Takie przepisy i procedury mają na celu umożliwienie przeprowadzania tych transakcji po przejrzystych cenach i na uczciwych warunkach.

ARTYKUŁ 15.7

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 16

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

ARTYKUŁ 16.1

Kontekst i cele

1. Strony uznają znaczenie wspierania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób przyczyniający się do zrównoważonego rozwoju, dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń, z uwzględnieniem Agendy 21 przyjętej na Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska i Rozwoju w dniu 14 czerwca 1992 r., Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz działań uzupełniających przyjętych przez Międzynarodową Konferencję Pracy w dniu 18 czerwca 1998 r., planu wdrażania przyjętego na Światowym Szczycie w sprawie Zrównoważonego Rozwoju w dniu 4 września 2002 r., deklaracji ministrów zatytułowanej „Creating an environment at the national and international levels conductive to generating full and productive employment and decent work for all, and its impact on sustainable development" (Tworzenie środowiska na szczeblu krajowym i międzynarodowym sprzyjającego generowaniu pełnego i produktywnego zatrudnienia i godnych warunków pracy dla wszystkich oraz jego wpływ na zrównoważony rozwój) przyjętej przez Radę Społeczno-Gospodarczą ONZ w dniu 5 lipca 2006 r., deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy w dniu 10 czerwca 2008 r., dokumentu końcowego Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju zatytułowanej „The future we want" (Przyszłość, jakiej chcemy) przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 27 lipca 2012 r. oraz dokumentu końcowego szczytu ONZ w sprawie przyjęcia agendy rozwoju po roku 2015 zatytułowanego „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development" (Przekształcamy nasz świat: program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030) przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.

2. Strony uznają wkład niniejszej Umowy we wspieranie zrównoważonego rozwoju, na który składają się rozwój gospodarczy, rozwój społeczny i ochrona środowiska, będące wzajemnie się wzmacniającymi elementami. Strony uznają ponadto, że celem niniejszego rozdziału nie jest harmonizacja standardów ochrony środowiska lub norm pracy obu Stron, lecz wzmocnienie stosunków handlowych i współpracy między Stronami w taki sposób, aby wspierać zrównoważony rozwój.

ARTYKUŁ 16.2

Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony

1. Uznając prawo każdej ze Stron do określania polityki i priorytetów zrównoważonego rozwoju, ustanawiania własnych krajowych poziomów ochrony środowiska i pracy oraz przyjmowania odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych lub zmian do tych przepisów zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z norm uznanych na poziomie międzynarodowym i umów międzynarodowych, których dana Strona jest stroną, każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby jej krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze oraz powiązane strategie polityczne przewidywały wysoki poziom ochrony środowiska i pracy oraz dąży do ciągłego ulepszania tych przepisów ustawowych i wykonawczych, strategii politycznych oraz poziomów ochrony leżących u ich podstaw.

2. Strony nie mogą pobudzać handlu i inwestycji przez mniej rygorystyczne przestrzeganie lub obniżanie poziomów ochrony przewidzianych w ich odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych dotyczących środowiska i pracy. W związku z tym Strony nie wprowadzają zwolnień z tych przepisów ustawowych i wykonawczych ani odstępstw od nich i gwarantują, że ich skuteczne egzekwowanie nie jest zakłócone przez ciągłe lub powtarzające się działania lub zaniechanie w sposób, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami.

3. Strony nie mogą wykorzystywać swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu międzynarodowego.

ARTYKUŁ 16.3

Międzynarodowe normy i konwencje dotyczące pracy

1. Strony uznają pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich za kluczowe kwestie w stawianiu czoła wyzwaniom w dziedzinie gospodarki, zatrudnienia i spraw społecznych. Ponadto Strony dostrzegają znaczenie wspierania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający pełnemu i produktywnemu zatrudnieniu oraz oferowaniu wszystkim godnej pracy. W tym kontekście Strony dokonują wymiany poglądów i informacji na temat związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na forum Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, ustanowionego na mocy art. 22.3, a w stosownych przypadkach także na innych forach.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z członkostwa w Międzynarodowej Organizacji Pracy (zwanej dalej „MOP")[1]. Ponadto Strony potwierdzają swoje zobowiązania w odniesieniu do Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz działań uzupełniających do niej. W związku z tym Strony zobowiązują się do przestrzegania, promowania i stosowania w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych oraz praktyce uznanych na szczeblu międzynarodowym zasad dotyczących podstawowych praw pracowniczych, a mianowicie:

a) wolności zrzeszania się oraz skutecznego uznawania prawa do negocjacji zbiorowych;

b) likwidacji wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;

c) skutecznego zniesienia pracy dzieci oraz

d) likwidacji dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

3. Każda ze Stron podejmuje z własnej inicjatywy nieustające i trwałe wysiłki w dążeniu do ratyfikacji podstawowych konwencji MOP i innych konwencji MOP, które każda ze Stron uzna za odpowiednie do ratyfikacji.

[1] W przypadku Unii Europejskiej „członkostwo w MOP" oznacza członkostwo państw członkowskich Unii Europejskiej w MOP.

4. Strony wymieniają informacje na temat postępów w ratyfikacji konwencji i protokołów MOP, w tym podstawowych konwencji MOP.

5. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania do skutecznego wdrażania w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych oraz praktyce podstawowych konwencji MOP ratyfikowanych przez – odpowiednio – Japonię i państwa członkowskie Unii Europejskiej.

6. Strony uznają, że naruszenie uznanych na poziomie międzynarodowym zasad dotyczących podstawowych praw pracowniczych, o których mowa w ust. 2, nie może stanowić pretekstu ani być wykorzystane w jakikolwiek inny sposób jako uzasadniona przewaga komparatywna, a normy pracy nie mogą być wykorzystywane do protekcjonistycznych celów handlowych.

ARTYKUŁ 16.4

Wielostronne umowy środowiskowe

1. Strony podkreślają znaczenie wielostronnych umów środowiskowych, w szczególności tych, które mają zastosowanie do obu Stron, jako sposobu na wielostronne zarządzanie środowiskiem, pozwalające społeczności międzynarodowej na stawianie czoła światowym i regionalnym problemom środowiskowym. Ponadto Strony podkreślają znaczenie zapewnienia, by strategie polityczne dotyczące handlu i środowiska wzajemnie się wspierały. W tym kontekście Strony dokonują wymiany poglądów i informacji na temat związanych z handlem zagadnień dotyczących środowiska, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, na forum Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, a w stosownych przypadkach także na innych forach.

2. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązanie do skutecznego wdrażania w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych oraz praktyce wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną.

3. Każda ze Stron prowadzi wymianę informacji z drugą Stroną na temat swojej sytuacji i postępów w zakresie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, lub przystąpienia do wielostronnych umów środowiskowych, w tym ich zmian, do których każda ze Stron uzna za stosowne przystąpić, oraz wdrażania takich umów.

4. Strony dostrzegają znaczenie osiągnięcia ostatecznego celu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (dalej zwanej „UNFCCC") w reakcji na poważne zagrożenie zmianą klimatu oraz rolę handlu w tym zakresie. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do skutecznego wdrażania UNFCCC i porozumienia paryskiego, sporządzonego w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r. przez Konferencję Stron UNFCCC na jej 21. sesji. Strony współpracują w celu promowania pozytywnego wpływu handlu na transformację w kierunku niskich emisji gazów cieplarnianych i rozwoju odpornego na zmianę klimatu. Strony zobowiązują się do wspólnego podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu w kierunku osiągnięcia ostatecznego celu UNFCCC i celu porozumienia paryskiego.

5. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia żadnej ze Stron wprowadzenia ani utrzymania środków służących wdrożeniu wielostronnych porozumień środowiskowych, których jest stroną, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu.

ARTYKUŁ 16.5

Handel i inwestycje wspierające zrównoważony rozwój

Strony dostrzegają znaczenie zwiększenia wkładu handlu i inwestycji w osiąganie celu zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym. W tym celu Strony:

a) uznają znaczenie zasad dotyczących podstawowych praw pracowniczych, godnej pracy dla wszystkich oraz podstawowych wartości takich jak wolność, godność ludzka, sprawiedliwość społeczna, bezpieczeństwo i niedyskryminacja, dla trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz wydajności, a także znaczenie dążenia do lepszego uwzględnienia tych zasad w polityce handlowej i inwestycyjnej;

b) podejmują działania w celu ułatwiania i wspierania handlu towarami i usługami związanymi z przemysłem ekologicznym oraz inwestycji w takie towary i usługi w sposób zgodny z postanowieniami niniejszej Umowy;

c) dążą do ułatwienia handlu i inwestycji dotyczących towarów i usług mających szczególne znaczenie dla łagodzenia skutków zmiany klimatu, na przykład związanych ze zrównoważonymi źródłami energii odnawialnej oraz energooszczędnymi towarami i usługami, w sposób zgodny z niniejszą Umową;

d) dążą do wspierania handlu towarami, które sprzyjają lepszym warunkom socjalnym i praktykom przyjaznym dla środowiska, w tym towarami, które są objęte systemami etykietowania, oraz do wspierania inwestycji w takie towary i uznawania wkładu innych dobrowolnych inicjatyw, również prywatnych, w zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz

e) zachęcają do społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i wymieniają poglądy i informacje na ten temat na forum Komitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, a w stosownych przypadkach także na innych forach. W tym zakresie Strony dostrzegają znaczenie odpowiednich uznanych na szczeblu międzynarodowym zasad i wytycznych, w tym Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, które są częścią deklaracji OECD w sprawie międzynarodowych inwestycji i przedsiębiorstw wielonarodowych przyjętych przez OECD w dniu 21 czerwca 1976 r., oraz Trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej przyjętej przez organ zarządzający Międzynarodowego Biura Pracy w listopadzie 1977 r.

ARTYKUŁ 16.6

Różnorodność biologiczna

1. Każda ze Stron dostrzega znaczenie i rolę handlu i inwestycji w zapewnianiu ochrony i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi, których jest stroną, w szczególności z Konwencją o różnorodności biologicznej, sporządzoną w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. i protokołami do niej oraz Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzoną w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (zwaną dalej „konwencją CITES").

2. W tym kontekście Strony:

a) zachęcają do korzystania z produktów, które zostały uzyskane w drodze zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i które przyczyniają się do ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym poprzez systemy etykietowania, uwzględniając znaczenie handlu takimi produktami;

b) wdrażają skuteczne środki, takie jak monitorowanie i środki egzekwowania, jak również działania mające na celu podnoszenie świadomości, w celu zwalczania nielegalnego handlu zagrożonymi gatunkami dzikiej fauny i flory wymienionymi w konwencji CITES oraz w razie potrzeby innymi gatunkami zagrożonymi;

c) stosują, w odpowiednich przypadkach, decyzje przyjęte na mocy umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, w tym w drodze przepisów ustawowych i wykonawczych, strategii, planów i programów oraz

d) prowadzą wymianę informacji i konsultacje z drugą Stroną, na szczeblu dwustronnym i wielostronnym, w kwestiach istotnych dla postanowień niniejszego artykułu, w tym w kwestii handlu dziką fauną i florą i produktami opartymi na zasobach naturalnych, wyceny, mapowania i oceny ekosystemów oraz powiązanych z nimi usług, a także dostępu do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania.

ARTYKUŁ 16.7

Zrównoważona gospodarka leśna oraz handel drewnem i produktami z drewna

1. Strony dostrzegają znaczenie i rolę handlu i inwestycji w zapewnianiu ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej.

2. W tym kontekście Strony:

a) zachęcają do ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej oraz handlu drewnem i produktami z drewna pozyskanymi zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi kraju pozyskania;

b) przyczyniają się do zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i związanego z nim handlu, w tym, w stosownych przypadkach, wymiany handlowej z państwami trzecimi oraz

c) prowadzą wymianę informacji i doświadczeń, na szczeblu dwustronnym i wielostronnym, celem propagowania ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej oraz handlu drewnem i produktami z drewna pozyskanymi zgodnie z prawem, jak również zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna.

ARTYKUŁ 16.8

Handel i zrównoważone wykorzystanie zasobów rybnych oraz zrównoważona akwakultura

1. Strony dostrzegają znaczenie i rolę handlu i inwestycji w zapewnianiu ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych oraz gospodarowania nimi, zabezpieczenia ekosystemów morskich oraz wspierania odpowiedzialnej i zrównoważonej akwakultury.

2. W tym kontekście Strony:

a) przestrzegają postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Porozumienia wspierającego przestrzeganie międzynarodowych środków ochrony i gospodarowania przez statki rybackie na otwartych morzach sporządzonego w Rzymie dnia 24 listopada 1993 r. oraz Porozumienia w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r., odnoszących się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi, sporządzonego w Nowym Jorku dnia 4 sierpnia 1995 r., podejmują działania w celu osiągania celów i wdrożenia zasad wyrażonych w Kodeksie odpowiedzialnego rybołówstwa przyjętym na konferencji Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa w dniu 31 października 1995 r., zachęcają do wdrażania środków stosowanych przez państwa portu, zarówno na szczeblu globalnym, jak i regionalnym, oraz w stosownych przypadkach, zachęcają państwa trzecie do ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do odpowiednich umów międzynarodowych mających zastosowanie do obu Stron;

b) wspierają ochronę i zrównoważone wykorzystanie zasobów rybnych za pośrednictwem odpowiednich organizacji lub organów międzynarodowych, w których obie Strony uczestniczą, w tym regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem, w drodze, w stosownych przypadkach, skutecznego monitorowania, kontroli lub egzekwowania postanowień rezolucji, zaleceń lub środków przyjmowanych przez te organizacje oraz wdrażania ich systemów dokumentacji połowowej lub systemów certyfikacji;

c) przyjmują i wdrażają skuteczne narzędzia zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (zwanych dalej „połowami NNN”), między innymi za pomocą instrumentów prawnych oraz, w stosownych przypadkach, środków kontroli, monitorowania i egzekwowania przepisów oraz zarządzania zdolnością połowową, dostrzegając, że dobrowolna wymiana informacji na temat połowów NNN zwiększy skuteczność tych narzędzi w walce z połowami NNN i podkreślając kluczową rolę członków regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem mających duże rynki rybne we wpływaniu na zrównoważone wykorzystanie zasobów rybnych oraz

d) wspierają rozwój zrównoważonej i odpowiedzialnej akwakultury, uwzględniając jego aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

ARTYKUŁ 16.9

Informacje naukowe

Podczas opracowywania i wdrażania środków służących ochronie środowiska i warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, Strony uwzględniają dostępne informacje naukowe i techniczne oraz, w stosownych przypadkach, właściwe normy, wytyczne lub zalecenia międzynarodowe oraz zasadę ostrożnego zarządzania zasobami.

ARTYKUŁ 16.10

Przejrzystość

Każda ze Stron zapewnia, aby wszystkie środki o zasięgu ogólnym służące osiągnięciu celów niniejszego rozdziału były stosowane w sposób przejrzysty, zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz postanowieniami rozdziału 17, między innymi przez udostępnienie opinii publicznej rozsądnych możliwości i wystarczającego czasu na zgłoszenie uwag oraz przez publikowanie informacji o takich środkach.

ARTYKUŁ 16.11

Przegląd oddziaływania na zrównoważony rozwój

Strony dostrzegają znaczenie dokonywania, wspólnie lub osobno, przeglądów, monitorowania i oceny wpływu wdrożenia postanowień niniejszej Umowy na zrównoważony rozwój za pomocą ich własnych procesów i instytucji, jak również procesów i instytucji ustanowionych niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 16.12

Współpraca

Dostrzegając znaczenie współpracy w zakresie handlowych i inwestycyjnych aspektów polityki w dziedzinie ochrony środowiska i pracy w dążeniu do osiągnięcia celów niniejszej Umowy, Strony mogą między innymi:

a) współpracować na poziomie dwustronnym lub wielostronnym w dziedzinie ochrony środowiska i pracy, między innymi za pośrednictwem właściwych organizacji lub organów międzynarodowych, w których obie Strony uczestniczą;

b) współpracować w zakresie oceny wzajemnego wpływu handlu i środowiska oraz handlu i pracy, jak również określania sposobów zwiększania lub zmniejszania takiego wpływu, lub zapobiegania mu, uwzględniając wyniki monitorowania i ocen przeprowadzonych przez Strony, na przykład ocen wpływu na zrównoważony rozwój w odniesieniu do Unii Europejskiej;

c) współpracować w celu ułatwiania i wspierania handlu towarami i usługami związanymi z przemysłem ekologicznym oraz inwestycji w takie towary i usługi w sposób zgodny z postanowieniami niniejszej Umowy, między innymi przez wymianę informacji;

d) współpracować w zakresie systemów etykietowania, między innymi przez wymianę informacji na temat oznakowania ekologicznego, jak również inne środki i inicjatywy przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju, w tym, w stosownych przypadkach, programy dotyczące sprawiedliwego i etycznego handlu;

e) współpracować w celu promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności przez wymianę informacji i najlepszych praktyk, w tym w zakresie stosowania, wdrażania i rozpowszechniania wytycznych i zasad uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym oraz związanych z nimi działań następczych;

f) współpracować w dziedzinie handlowych aspektów programu godnej pracy MOP;

g) współpracować w dziedzinie handlowych aspektów wielostronnych umów środowiskowych, między innymi w drodze wymiany poglądów i informacji na temat realizacji postanowień CITES oraz współpracy technicznej i celnej;

h) współpracować w dziedzinie handlowych aspektów międzynarodowego reżimu prawnego regulującego kwestie klimatu, w tym w zakresie środków na rzecz propagowania technologii niskoemisyjnych, innych technologii przyjaznych dla klimatu oraz efektywności energetycznej;

i) współpracować w zakresie propagowania ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym zwalczania nielegalnego handlu zagrożonymi gatunkami fauny i flory;

j) współpracować w zakresie propagowania ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej oraz handlu drewnem i produktami z drewna pozyskanymi zgodnie z prawem, jak również zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna oraz

k) współpracować na poziomie dwustronnym lub w ramach odpowiednich organizacji lub organów międzynarodowych, w których obie Strony uczestniczą, na rzecz propagowania zrównoważonych praktyk w dziedzinie rybołówstwa i akwakultury oraz handlu legalnie pozyskanymi zasobami rybnymi, a także na rzecz zwalczania połowów NNN.

ARTYKUŁ 16.13

Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju

1. Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, ustanowiony na mocy art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym rozdziale „Komitetem") odpowiada za skuteczne wdrażanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) przeprowadzanie przeglądów i monitorowanie wprowadzania w życie i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału oraz, w razie potrzeby, formułowanie odpowiednich zaleceń do rozważenia przez Wspólny Komitet w związku z art. 22.1 ust. 5 lit. d);

b) rozpatrywanie wszelkich innych uzgodnionych przez Strony kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału;

c) interakcja ze społeczeństwem obywatelskim[1] w związku z wykonywaniem postanowień niniejszego rozdziału;

d) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b). oraz

e) poszukiwanie rozwiązań w przypadku różnic między Stronami w odniesieniu do wykładni lub stosowania postanowień niniejszego rozdziału, w tym w drodze procedur ustanowionych na mocy art. 16.17 ust. 5[2].

3. Pierwsze posiedzenie Komitetu odbędzie się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Następnie Komitet zbiera się zgodnie z postanowieniami art. 22.3 ust. 3 lit. a) bez uszczerbku dla procedur na podstawie art. 16.17 ust. 5.

4. Komitet dąży do zapewnienia spójności i współpracy między jego pracami a działaniami MOP i odpowiednich wielostronnych organizacji lub organów ds. ochrony środowiska.

---

1 Do celów niniejszego rozdziału „społeczeństwo obywatelskie” oznacza niezależne zainteresowane podmioty gospodarcze, społeczne i środowiskowe, w tym organizacje pracodawców i pracowników oraz grupy działające na rzecz ochrony środowiska.

2 Dla większej pewności należy zaznaczyć, że w pracach prowadzonych przez Komitet na mocy niniejszego ustępu uwzględnia się porady udzielone na podstawie art. 16.17 ust. 4.

ARTYKUŁ 16.14

Punkty kontaktowe

Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację między Stronami w każdej kwestii dotyczącej niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

ARTYKUŁ 16.15

Wewnętrzna grupa doradcza

1. Każda ze Stron zwołuje spotkania swojej nowej lub istniejącej wewnętrznej grupy doradczej do spraw kwestii gospodarczych, społecznych i środowiskowych związanych z niniejszym rozdziałem lub kilku takich grup i konsultuje się z nimi zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz praktykami.

2. Każda ze Stron odpowiada za zapewnienie w takiej grupie doradczej lub grupach doradczych wyważonej reprezentacji niezależnych podmiotów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym organizacji pracodawców i pracowników oraz grup działających na rzecz ochrony środowiska.

3. Grupa lub grupy doradcze każdej ze Stron mogą z własnej inicjatywy podejmować działania i wyrażać swoją opinię w sprawie wdrażania niniejszego rozdziału niezależnie od Strony oraz przedstawiać te opinie Stronie.

ARTYKUŁ 16.16

Wspólny dialog ze społeczeństwem obywatelskim

1. Strony zwołają posiedzenie w ramach wspólnego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego mającymi siedzibę na ich terytorium (zwanego w niniejszym rozdziale „wspólnym dialogiem"), obejmującego członków ich wewnętrznych grup doradczych, o których mowa w art. 16.15, w celu prowadzenia dialogu na temat niniejszego rozdziału.

2. Strony propagują wyważoną reprezentację odpowiednich zainteresowanych podmiotów w ramach wspólnego dialogu, w tym niezależnych organizacji reprezentatywnych dla grup interesów gospodarczych, środowiskowych i społecznych, jak również, w stosownych przypadkach, innych istotnych organizacji.

3. Posiedzenie w ramach wspólnego dialogu zostanie zwołane nie później niż rok od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Następnie posiedzenia w ramach wspólnego dialogu zwołuje się regularnie, o ile Strony nie postanowią inaczej. Strony uzgodnią sposób funkcjonowania wspólnego dialogu przed pierwszym posiedzeniem. Uczestnictwo we wspólnym dialogu może odbywać się za pośrednictwem wszelkich uzgodnionych przez Strony stosownych środków komunikacji.

4. Strony informują uczestników wspólnego dialogu o postępach w wykonywaniu postanowień niniejszego rozdziału. Poglądy i opinie wspólnego dialogu mogą być przekazywane Komitetowi i mogą być udostępniane publicznie.

ARTYKUŁ 16.17

Konsultacje z władzami publicznymi

1. W przypadku braku porozumienia między Stronami co do jakichkolwiek kwestii dotyczących wykładni lub stosowania niniejszego rozdziału Strony mogą odwoływać się wyłącznie do procedur przewidzianych w niniejszym artykule oraz w art. 16.18. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

2. Strona może zwrócić się z pisemnym wnioskiem o konsultacje z drugą Stroną w dowolnej kwestii dotyczącej wykładni i stosowania postanowień niniejszego rozdziału. Strona, która składa wniosek o konsultacje, przedstawia uzasadnienie takiego wniosku, w tym opis przedmiotu konsultacji wraz ze wskazaniem jego podstawy faktycznej i prawnej, określając odpowiednie przepisy niniejszego rozdziału.

3. Jeśli Strona zwraca się o konsultacje na mocy ust. 2, druga Strona niezwłocznie udziela odpowiedzi i rozpoczyna konsultacje w celu osiągnięcia obustronnie zadowalającego rozwiązania.

4. W ramach konsultacji każda ze Stron udziela wystarczających informacji, aby umożliwić pełne rozpatrzenie danej kwestii. Każda ze Stron może zażądać, na zasadzie ad hoc, uwzględnienia działań MOP i innych właściwych organizacji lub organów międzynarodowych, w których uczestniczą obie Strony, a także może zwrócić się o opinię do tych organizacji lub organów międzynarodowych lub innych ekspertów. Strony omawiają właściwe środki, które należy wdrożyć, uwzględniając wspomniane wyżej opinie.

5. Jeżeli nie uda się znaleźć rozwiązania w drodze konsultacji przeprowadzonych zgodnie z ust. 2–4, Komitet zbiera się niezwłocznie na wniosek Strony w celu rozważenia w danej kwestii.

6. Strony zapewniają wspólne podanie do wiadomości publicznej rozwiązań wypracowanych w drodze konsultacji na mocy niniejszego artykułu, chyba że Strony postanowią inaczej.

ARTYKUŁ 16.18

Zespół ekspertów

1. Jeżeli w terminie nie później niż 75 dni od dnia złożenia przez Stronę wniosku o zwołanie posiedzenia Komitetu na mocy art. 16.17 ust. 5 Strony nie wypracują obustronnie zadowalającego rozwiązania danej kwestii dotyczącej wykładni lub stosowania postanowień odpowiednich artykułów niniejszego rozdziału, Strona może wnioskować o zwołanie panelu ekspertów w celu rozpatrzenia sprawy zgodnie z zakresem zadań, o którym mowa w ust. 2. Wniosek taki musi zostać złożony na piśmie za pośrednictwem punktu kontaktowego drugiej Strony, o którym mowa w art. 16.14, i wskazywać uzasadnienie wniosku, a także opis kwestii do rozstrzygnięcia wraz ze wskazaniem jej podstawy faktycznej i prawnej.

2. W ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Komitet przyjmie regulamin wewnętrzny i zakres zadań zespołu ekspertów. Regulamin wewnętrzny określa procedury pozyskiwania stosownych informacji. Zespół ekspertów dokonuje wykładni odpowiednich postanowień niniejszego rozdziału zgodnie ze zwyczajowymi zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego, w tym z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. W oczekiwaniu na ustanowienie regulaminu wewnętrznego i zakresu zadań zastosowanie ma regulamin wewnętrzny, o którym mowa w art. 21.30, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, a zakres zadań jest następujący, chyba że Strony postanowią inaczej nie później niż pięć dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów:

„zbadanie, w świetle postanowień odpowiednich artykułów rozdziału 16, kwestii, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu ekspertów, oraz sporządzenie sprawozdania zgodnie z art. 16.18 ust. 5, zawierającego zalecenia dotyczące rozwiązania przedmiotowej kwestii".

3. Zespół ekspertów może uzyskiwać informacje z każdego źródła, które uzna za stosowne. W sprawach dotyczących instrumentów MOP lub wielostronnych umów środowiskowych zespół powinien zwracać się o informacje i opinie do stosownych organów lub organizacji międzynarodowych. Wszelkie informacje uzyskane na podstawie niniejszego ustępu zostają przedłożone Stronom, aby umożliwić im przedstawienie uwag.

4. Zespół składa się z trzech ekspertów. Osoby te są wybierane zgodnie z postanowieniami lit. a)–e).

a) Eksperci mają odpowiednią wiedzę techniczną lub prawną w kwestiach, o których mowa w niniejszym rozdziale. Eksperci to osoby niezależne i niepowiązane z żadną ze Stron i nie przyjmują poleceń od żadnej ze Stron. Działają w imieniu własnym i nie przyjmują poleceń od żadnej organizacji ani żadnego rządu, nie byli również i nie są w żaden sposób zaangażowani w przedmiotową sprawę.

b) Nie później niż 45 dni od dnia otrzymania wniosku o powołanie zespołu ekspertów każda ze Stron powołuje jednego eksperta, który może być obywatelem danej Strony, i proponuje do trzech kandydatów na funkcję przewodniczącego zespołu. Przewodniczący nie może być obywatelem żadnej ze Stron. Strony uzgadniają i wyznaczają przewodniczącego spośród zaproponowanych kandydatów nie później niż 15 dni po upływie wspomnianego wyżej okresu 45 dni.

c) Jeżeli Strona nie wyznaczyła eksperta lub jeżeli Strony nie uzgodniły ani nie wyznaczyły przewodniczącego zgodnie z lit. b), niewyznaczonych dotąd ekspertów lub przewodniczącego wybiera się nie później niż 15 dni po upływie okresu 15 dni, o którym mowa w lit. b), w drodze losowania spośród kandydatów zaproponowanych na podstawie lit. d).

d) Nie później rok od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Komitet sporządza listę co najmniej 10 osób, które chcą i są w stanie pełnić rolę eksperta na podstawie postanowień niniejszego artykułu, i które spełniają wymogi określone w lit. a). Lista składa się z trzech części: po jednej dla każdej ze Stron oraz jednej dla osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron, które mają pełnić rolę przewodniczącego zespołu. Każda ze Stron wybiera co najmniej trzy osoby do roli ekspertów do swojej własnej części listy. O ile strony nie postanowią inaczej, Strony wspólnie wybierają cztery osoby do części listy zawierającej kandydatów na przewodniczących. Komitet będzie czuwać nad tym, by liczba osób na liście wynosiła zawsze tyle, ile określono w postanowieniach niniejszej litery.

e) Za datę ustanowienia zespołu uznaje się dzień wyznaczenia przewodniczącego.

5. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie okresowe i końcowe zawierające ustalenia faktyczne, wykładnię lub zakres stosowania odpowiednich artykułów Umowy oraz ogólne uzasadnienie wszelkich dokonanych ustaleń i przedstawionych zaleceń. Nie później niż 45 dni od dnia otrzymania sprawozdania okresowego, które sporządza się nie później niż 90 dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów, Strony mogą zgłaszać pisemne uwagi na temat tego sprawozdania. Po rozpatrzeniu takich pisemnych uwag zespół ekspertów może zmodyfikować sprawozdanie i przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe. Sprawozdanie końcowe sporządza się nie później niż 180 dni od dnia ustanowienia zespołu, chyba że przewodniczący zespołu powiadomi Strony na piśmie, że nie uda się dotrzymać terminu. W takim przypadku sprawozdanie końcowe sporządza się nie później niż 200 dni od dnia ustanowienia zespołu, o ile Strony nie postanowią inaczej. Sprawozdanie końcowe powinno zostać podane do wiadomości publicznej. Strony zapewniają ochronę informacji poufnych.

6. Strony omawiają działania lub środki mające na celu rozstrzygnięcie danej sprawy, uwzględniając sprawozdanie końcowe i zalecenia zespołu ekspertów. Nie później niż trzy miesiące od dnia sporządzenia sprawozdania końcowego każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie i swojej własnej wewnętrznej grupie doradczej lub grupom doradczym informacje o wszelkich działaniach lub środkach następczych. Działania lub środki następcze są monitorowane przez Komitet. Wewnętrzna grupa doradcza lub grupy doradcze oraz wspólny dialog mogą przedłożyć Komitetowi swoje uwagi w tej kwestii.

ARTYKUŁ 16.19

Przegląd

1. Komitet omawia, w miarę potrzeb, wdrażanie i funkcjonowanie postanowień instytucjonalnych i postanowień dotyczących konsultacji zawartych w art. 16.13, 16.17 i 16.18, uwzględniając, między innymi, doświadczenia zdobyte podczas wdrażania postanowień niniejszego rozdziału i ich funkcjonowania oraz zmiany istotnych strategii politycznych każdej ze Stron. Rozmowy takie mogą dotyczyć ewentualnych zmian tych artykułów.

2. Biorąc pod uwagę wynik rozmów, o których mowa w ust. 1, na podstawie art. 16.13 ust. 2 lit. a) Komitet może zalecić Wspólnemu Komitetowi zmiany artykułów, o których mowa w ust. 1.

ROZDZIAŁ 17

PRZEJRZYSTOŚĆ

ARTYKUŁ 17.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału „środki o zasięgu ogólnym” oznaczają wszelkie przepisy ustawowe i wykonawcze, zasady, decyzje lub postępowania administracyjne lub sądowe o zasięgu ogólnym w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 17.2

Przejrzyste otoczenie regulacyjne

Dostrzegając wpływ, jaki otoczenie regulacyjne może wywierać na handel i inwestycje między Stronami, Strony ustanawiają przejrzyste otoczenie regulacyjne, które jest skuteczne i przewidywalne dla wszelkich osób, w tym podmiotów gospodarczych, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw.

ARTYKUŁ 17.3

Publikacja

Przy wprowadzaniu lub zmianie środków o zasięgu ogólnym każda ze Stron:

a) niezwłocznie publikuje informacje o tych środkach o zasięgu ogólnym lub w inny sposób udostępnia je publicznie, wraz z wyjaśnieniem ich celu i uzasadnieniem, o ile to możliwe przy użyciu środków elektronicznych, takich jak strona internetowa w języku angielskim oraz

b) dokłada starań, aby przewidzieć rozsądny odstęp czasu między terminem publikacji lub publicznego udostępnienia informacji o środkach o zasięgu ogólnym a terminem ich wejścia w życie, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.

ARTYKUŁ 17.4

Pytania

1. Każda ze Stron, na wniosek drugiej Strony, udziela w rozsądnym terminie odpowiedzi na konkretne pytania drugiej Strony dotyczące do środków o zasięgu ogólnym i dostarcza informacje na ich temat.

2. Każda ze Stron zapewnia łatwy publiczny dostęp do nazw i adresów właściwych organów odpowiedzialnych za jej środki o zasięgu ogólnym.

3. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie mechanizmy udzielania odpowiedzi na pytania od jakichkolwiek osób dotyczące jej środków o zasięgu ogólnym.

4. Strony uznają, że odpowiedzi na pytania, o których mowa w ust. 3, nie mogą być ostateczne ani prawnie wiążące, lecz służą wyłącznie celom informacyjnym, chyba że przepisy ustawowe i wykonawcze każdej ze Stron stanowią inaczej.

ARTYKUŁ 17.5

Stosowanie środków o zasięgu ogólnym

1. Każda ze Stron stosuje wszystkie swoje środki o zasięgu ogólnym w sposób konsekwentny, obiektywny, bezstronny i racjonalny.

2. Przy stosowaniu środków o zasięgu ogólnym w postępowaniu administracyjnym w odniesieniu do konkretnych osób, towarów lub usług drugiej Strony w konkretnych sprawach każda ze Stron zapewnia osobom, których dane postępowanie administracyjne bezpośrednio dotyczy, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi:

a) powiadomienie z rozsądnym wyprzedzeniem o tym, kiedy postępowanie zostanie wszczęte, wraz ze wskazaniem podstawy prawnej oraz opisem charakteru postępowania, okoliczności faktycznych i kwestii spornej oraz

b) stosowną możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie ich stanowiska przed podjęciem ostatecznej decyzji administracyjnej, z wyjątkiem pilnych przypadków.

ARTYKUŁ 17.6

Kontrola i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne do celów niezwłocznej kontroli czynności administracyjnych lub odwołania od tych czynności, a w stosownych przypadkach również ich korygowania lub, na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, przypadków zaniechania w odniesieniu do jakichkolwiek kwestii objętych niniejszą Umową. Wspomniane organy i procedury są bezstronne i niezależne od urzędu lub organu odpowiedzialnego za egzekucję administracyjną takich działań a z wynikiem sprawy nie wiąże się dla nich żaden istotny interes.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby strony postępowania przed organami, o których mowa w ust. 1, lub osoby zaangażowane w te postępowania, miały zagwarantowane prawo do:

a) odpowiedniej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska oraz

b) decyzji opartej na dowodach i złożonej dokumentacji.

3. Każda ze Stron zapewnia, z zastrzeżeniem późniejszej kontroli lub odwołania zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby decyzja, o której mowa w ust. 2 lit. b) była wykonywana przez urzędy lub organy właściwe dla spornej czynności administracyjnej.

ARTYKUŁ 17.7

Współpraca w zakresie promowania większej przejrzystości

Strony współpracują, w stosownych przypadkach, na forach dwustronnych, regionalnych i wielostronnych w zakresie sposobów promowania przejrzystości w odniesieniu do handlu i inwestycji międzynarodowych.

ARTYKUŁ 17.8

Powiązania z innymi rozdziałami

Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się bez uszczerbku dla wszelkich szczegółowych postanowień innych rozdziałów niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 18

DOBRE PRAKTYKI REGULACYJNE I WSPÓŁPRACA REGULACYJNA

SEKCJA A

Dobre praktyki regulacyjne i współpraca regulacyjna

PODSEKCJA 1

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 18.1

Cele i zasady ogólne

1. Celem niniejszej sekcji jest wspieranie dobrych praktyk regulacyjnych i współpracy regulacyjnej między Stronami w celu zwiększenia dwustronnej wymiany handlowej i inwestycyjnej przez:

a) propagowanie skutecznego, przejrzystego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego;

b) propagowanie zgodnych podejść regulacyjnych oraz ograniczenie nadmiernie uciążliwych, podwójnych lub rozbieżnych wymogów regulacyjnych;

c) omawianie środków, praktyk lub podejść regulacyjnych Strony, w tym sposobów zwiększenia skuteczności ich stosowania oraz

d) poprawa współpracy dwustronnej między Stronami na forach międzynarodowych.

2. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie naruszają prawa Strony do określenia lub regulowania własnych poziomów ochrony celem prowadzenia lub wspierania jej własnej polityki publicznej w takich dziedzinach jak:

a) zdrowie publiczne;

b) życie lub zdrowie ludzi, zwierząt i roślin;

c) bezpieczeństwo i higiena pracy;

d) warunki zatrudnienia;

e) środowisko, w tym zmiana klimatu;

f) konsumenci;

g) ochrona socjalna i zabezpieczenie społeczne;

h) dane osobowe i bezpieczeństwo cyfrowe;

i) różnorodność kulturowa;

j) stabilność finansowa oraz

k) bezpieczeństwo energetyczne.

3. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie może być interpretowane jako zabraniające Stronie:

a) przyjmowania, utrzymania i stosowania środków regulacyjnych zgodnie ze jej ramami prawnymi, zasadami[1] i terminami, w celu osiągnięcia celów jej polityki publicznej na takim poziomie ochrony, jaki uważa za stosowny oraz

b) zapewnienia i wspierania usług świadczonych w interesie ogólnym, w tym tych związanych z zaopatrzeniem w wodę, opieką zdrowotną, edukacją i usługami społecznymi.

4. Środki regulacyjne nie mogą stanowić ukrytej bariery w handlu.

5. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie może być interpretowane jako zobowiązujące Strony do osiągnięcia określonego wyniku regulacyjnego.

[1] W przypadku Unii Europejskiej zasady te obejmują zasady określone w TFUE, jak również w rozporządzeniach i dyrektywach przyjętych na mocy art. 289 TFUE.

ARTYKUŁ 18.2

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „organ regulacyjny” oznacza:

i) w przypadku Unii Europejskiej – Komisję Europejską oraz

(ii) w przypadku Japonii – rząd Japonii oraz

b) „środki regulacyjne” oznaczają środki o zasięgu ogólnym, a mianowicie:

i) w przypadku Unii Europejskiej:

A) rozporządzenia i dyrektywy, zgodnie z postanowieniami art. 288 TFUE oraz

B) akty wykonawcze i delegowane, zgodnie z postanowieniami, odpowiednio, art. 290 i 291 TFUE oraz

(ii) w przypadku Japonii:

A) ustawy;

B) rozporządzenia rządowe oraz

C) rozporządzenia ministrów.

ARTYKUŁ 18.3

Zakres

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków regulacyjnych wydanych przez organ regulacyjny Strony w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową.

2. Oprócz środków regulacyjnych, o których mowa w ust. 1, podsekcje 3 i 4 stosuje się do innych środków o zasięgu ogólnym wydanych przez organ regulacyjny Strony, które są istotne dla działań w zakresie współpracy regulacyjnej, takich jak wytyczne, dokumenty programowe lub zalecenia.

PODSEKCJA 2

Dobre praktyki regulacyjne

ARTYKUŁ 18.4

Koordynacja wewnętrzna

Każda ze Stron utrzymuje wewnętrzne procedury lub mechanizmy koordynacji w celu wspierania dobrych praktyk regulacyjnych, w tym tych przewidzianych w niniejszej sekcji.

ARTYKUŁ 18.5

Procedury i mechanizmy regulacyjne

Każda ze Stron udostępnia publicznie dostępne opisy procedur i mechanizmów, w ramach których organ regulacyjny przygotowuje i ocenia środki regulacyjne oraz dokonuje ich przeglądu. Opisy te odnoszą się do odpowiednich wytycznych, przepisów lub procedur, w tym tych dotyczących możliwości przedstawienia uwag przez opinię publiczną.

ARTYKUŁ 18.6

Wcześniejsze informacje na temat planowanych środków regulacyjnych

Organy regulacyjne każdej ze Stron podają do wiadomości publicznej przynajmniej raz w roku wykaz ważnych[1] planowanych środków regulacyjnych wraz z krótkim opisem ich zakresu i założeń, w tym, w miarę możliwości, szacunkowy harmonogram ich przyjmowania. Jeżeli natomiast organ regulacyjny Strony nie podaje takiego wykazu do wiadomości publicznej, Strona ta co roku przedkłada, najwcześniej jak to możliwe, taki wykaz wraz z krótkim opisem Komitetowi ds. Współpracy Regulacyjne, ustanowionemu na podstawie art. 22.3. Wykaz ten wraz z krótkim opisem, z wyjątkiem informacji oznaczonych jako poufne, może być udostępniony publicznie przez organ regulacyjny każdej ze Stron.

[1] Organy regulacyjne każdej ze Stron mogą określić, co stanowi „ważne" środki regulacyjne do celów swoich zobowiązań na mocy niniejszej sekcji.

ARTYKUŁ 18.7

Konsultacje publiczne

1. W trakcie przygotowywania ważnych środków regulacyjnych organy regulacyjne każdej ze Stron, w stosownych przypadkach i zgodnie z odpowiednimi przepisami i procedurami:

a) publikują projekty środków regulacyjnych albo dokumenty konsultacyjne zawierające wystarczająco szczegółowe informacje na temat przygotowywanych środków regulacyjnych, by każdy mógł ocenić, czy i w jaki sposób środki te mogą mieć wpływ na jego interesy;

b) oferują wszystkim, w sposób niedyskryminujący, rozsądne możliwości przedstawienia uwag oraz

c) rozważają otrzymane uwagi.

2. Organy regulacyjne każdej ze Stron powinny korzystać z elektronicznych środków komunikacji i dążyć do prowadzenia specjalnego jednolitego portalu internetowego służącego do publikowania informacji i przesyłania uwag dotyczących konsultacji publicznych.

3. Organy regulacyjne każdej ze Stron podają do wiadomości publicznej otrzymane uwagi lub streszczenie wyników konsultacji. Obowiązek ten nie ma zastosowania, w zakresie niezbędnym do ochrony informacji poufnych, do utajnienia danych osobowych lub nieodpowiednich treści, lub z innych uzasadnionych względów, takich jak ryzyko szkody dla interesów osoby trzeciej.

ARTYKUŁ 18.8

Ocena skutków

1. Organy regulacyjne każdej ze Stron podejmują starania na rzecz systematycznego przeprowadzania, zgodnie z odpowiednimi przepisami i procedurami, oceny wpływu ważnych środków regulacyjnych będących w przygotowaniu.

2. Przeprowadzając ocenę wpływu, organy regulacyjne każdej ze Stron ustanawiają i utrzymują procedury i mechanizmy, w ramach których pod uwagę bierze się następujące czynniki:

a) potrzebę istnienia danego środka regulacyjnego, w tym charakter i znaczenie kwestii, którą dany środek ma regulować;

b) wszelkie możliwe i stosowne alternatywne rozwiązania regulacyjne lub nieregulacyjne, w tym możliwość zaniechania regulacji, jeżeli taka możliwość jest dostępna, które pozwoliłyby na osiągnięcie celów polityki publicznej Strony;

c) w zakresie, w jakim jest to możliwe i istotne, potencjalne skutki społeczne, gospodarcze i środowiskowe tych alternatywnych rozwiązań, między innymi dla handlu oraz małych i średnich przedsiębiorstw oraz

d) w stosownych przypadkach to, w jaki sposób rozważane warianty odnoszą się do odpowiednich norm międzynarodowych, w tym uzasadnienie wszelkich rozbieżności.

3. Organy regulacyjne każdej ze Stron publikują ustalenia dokonane w wyniku oceny skutków nie później niż w chwili publikacji powiązanych proponowanych lub ostatecznych środków regulacyjnych.

ARTYKUŁ 18.9

Ocena retrospektywna

1. Organy regulacyjne każdej ze Stron utrzymują procedury lub mechanizmy służące wspieraniu okresowej retrospektywnej oceny obowiązujących środków regulacyjnych.

2. Organy regulacyjne każdej ze Stron podają do wiadomości publicznej, w zakresie zgodnym z odpowiednimi przepisami i procedurami, swoje plany dotyczące takich ocen retrospektywnych i ich wyniki.

ARTYKUŁ 18.10

Możliwość zgłaszania uwag

Bez uszczerbku dla osiągnięcia celów polityki publicznej każdej ze Stron organy regulacyjne każdej ze Stron zapewniają wszystkim możliwość zgłaszania uwag dotyczących udoskonalenia obowiązujących środków regulacyjnych, w tym propozycji uproszczenia lub zmniejszenia nadmiernych obciążeń.

ARTYKUŁ 18.11

Wymiana informacji na temat dobrych praktyk regulacyjnych

Organy regulacyjne podejmują starania w zakresie wymiany informacji, między innymi na forum Komitetu ds. Współpracy Regulacyjnej, na temat dobrych praktyk regulacyjnych, o których mowa w niniejszej podsekcji, takich jak praktyki w zakresie oceny skutków, w tym również oceny wpływu na handel i inwestycje, lub w zakresie oceny retrospektywnej.

PODSEKCJA 3

Współpraca regulacyjna

ARTYKUŁ 18.12

Działania w zakresie współpracy regulacyjnej

1. Każda ze Stron może zaproponować drugiej Stronie działanie w zakresie współpracy regulacyjnej. Strona przedstawia taką propozycję za pośrednictwem punktu kontaktowego wyznaczonego zgodnie z art. 18.15.

2. Druga Strona rozpatruje propozycję w odpowiednim czasie i informuje Stronę zgłaszającą propozycję, czy uważa proponowane działanie za odpowiednie do współpracy regulacyjnej.

3. Na wniosek Strony Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej omawia propozycję działania w zakresie współpracy regulacyjnej, o której mowa w ust. 1.

4. W celu określenia odpowiednich działań w zakresie współpracy regulacyjnej każda ze Stron uwzględnia:

a) wykaz, o którym mowa w art. 18.6 oraz

b) propozycje działań w zakresie współpracy regulacyjnej złożone przez osoby pochodzące z terytorium Strony, wraz z uzasadnieniem i stosownymi informacjami towarzyszącymi.

5. Jeżeli Strony postanowią zaangażować się w działanie w zakresie współpracy regulacyjnej, organ regulacyjny każdej ze Stron:

a) informuje organ regulacyjny drugiej Strony o opracowaniu nowych lub zmianie istniejących środków, które są istotne dla danego działania w zakresie współpracy regulacyjnej;

b) na wniosek udziela informacji i omawia środki, które są istotne dla danego działania w zakresie współpracy regulacyjnej oraz

c) przy opracowywaniu nowych lub zmianie obowiązujących środków regulacyjnych lub innych rozważa, w możliwym zakresie, wszelkie podejścia regulacyjne drugiej Strony w odniesieniu do tych samych lub powiązanych kwestii.

6. Strony mogą dobrowolnie podejmować działania w zakresie współpracy regulacyjnej. Strona może odmówić podjęcia działań w zakresie współpracy regulacyjnej lub wycofać się z nich. Strona odmawiająca podjęcia działań w zakresie współpracy regulacyjnej lub wycofująca się z nich powinna wyjaśnić drugiej Stronie przyczyny swojej decyzji.

7. W stosownych przypadkach organy regulacyjne mogą, za obopólną zgodą, powierzyć realizację działania w zakresie współpracy regulacyjnej właściwych organom Stron.

ARTYKUŁ 18.13

Dobre praktyki w zakresie wspierania zgodności regulacyjnej

W celu wspierania zgodności regulacyjnej organy regulacyjne każdej ze Stron rozważają między innymi następujące kwestie:

a) propagowanie wspólnych zasad, wytycznych, kodeksów postępowania, wzajemne uznawanie równoważności i narzędzi wdrażania, aby uniknąć niepotrzebnego powielania wymogów regulacyjnych, takich jak badania, kwalifikacje, audyty lub inspekcje oraz

b) w miarę możliwości współpracę dwustronną i współpracę z państwami trzecimi na odpowiednich forach międzynarodowych, w tym w ramach wspólnych inicjatyw i propozycji, w celu rozwijania i propagowania przyjmowania i wdrażania międzynarodowych norm regulacyjnych, wytycznych lub innych podejść.

PODSEKCJA 4

Postanowienia instytucjonalne

ARTYKUŁ 18.14

Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej

1. Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej, ustanowiony na mocy art. 22.3, wzmacnia i wspiera dobre praktyki regulacyjne i współpracę regulacyjną między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszej sekcji.

2. Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej może zaprosić zainteresowane strony do uczestnictwa w swoich posiedzeniach.

3. Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej może w szczególności:

a) omówić propozycje działań w zakresie współpracy regulacyjnej;

b) wymieniać informacje na temat dobrych praktyk regulacyjnych i propagować takie praktyki;

c) zalecać działania w zakresie współpracy regulacyjnej w kwestiach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania Stron, w tym dotyczące badań w ramach przygotowania projektów regulacji prawnych;

d) propagować dwustronne działania w zakresie współpracy regulacyjnej w celu ułatwienia uzyskania zgodnych wyników regulacyjnych u każdej ze Stron, w szczególności w obszarach, w których nie istnieją środki regulacyjne lub w których rozwój takich środków znajduje się na wstępnym etapie;

e) wspierać rozwój praktycznych mechanizmów, narzędzi wdrażania i najlepszych praktyk służących propagowaniu dobrych praktyk regulacyjnych i współpracy regulacyjnej;

f) zachęcać do współpracy regulacyjnej i koordynacji na forach międzynarodowych, w tym do okresowej dwustronnej wymiany informacji na temat istotnych trwających lub planowanych działań;

g) okresowo określać i zatwierdzać priorytetowe obszary współpracy regulacyjnej;

h) zapewniać, w razie potrzeby, wytyczne pomagające w usprawnieniu współpracy regulacyjnej w ramach innych specjalnych komitetów, o których mowa w art. 22.3, oraz na innych dwustronnych forach współpracy;

i) przeanalizować sprawozdanie z wyników konsultacji, o którym mowa w art. 18.16 ust. 8, i dokonać, w stosownych przypadkach, przeglądu postępów we wdrażaniu zadowalającego rozwiązania, o którym mowa w art. 18.16 ust. 6; oraz

j) ustanowić, w razie potrzeby, grupy robocze ad hoc do celów realizacji konkretnych działań w zakresie współpracy regulacyjnej, które składają sprawozdania Komitetowi ds. Współpracy Regulacyjnej.

4. Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej:

a) odbywa pierwsze posiedzenie w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i co najmniej raz w roku po pierwszym posiedzeniu, chyba że przedstawiciele Stron postanowią inaczej oraz

b) na pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

ARTYKUŁ 18.15

Punkty kontaktowe

Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonywanie postanowień niniejszej sekcji oraz wymianę informacji zgodnie z postanowieniami art. 18.16, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

ARTYKUŁ 18.16

Wymiana informacji na temat planowanych lub istniejących środków regulacyjnych

1. Strona może przedłożyć drugiej Stronie wniosek o udzielenie informacji i wyjaśnień dotyczących planowanych bądź istniejących środków regulacyjnych drugiej Strony. Strona, do której kierowany jest wniosek, podejmuje starania, by udzielić szybkiej odpowiedzi.

2. Strona może przedłożyć drugiej Stronie wniosek w sprawie uwzględnienia jej obaw dotyczących planowanego bądź istniejącego środka regulacyjnego drugiej Strony. W swoim wniosku Strona wnioskująca wskazuje sporny środek regulacyjny, opisuje swoje uwagi oraz, w stosownych przypadkach, stawia pytania.

3. Strona odpowiadająca przesyła tak szybko, jak to możliwe, ale z wyjątkiem uzasadnionych przypadków, nie później niż 60 dni od otrzymania wniosku, pisemne uwagi dotyczące kwestii poruszonych przez Stronę wnioskującą na mocy ust. 2. Uwagi te obejmują, w miarę możliwości, między innymi cel polityczny i uzasadnienie środka regulacyjnego oraz, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie dotyczące braku środka mniej restrykcyjnego dla handlu lub inwestycji, który pozwoliłby osiągnąć ten sam cel polityczny z taką samą skutecznością. Strona odpowiadająca udziela odpowiedzi na wszelkie prośby o wyjaśnienia złożone przez Stronę wnioskującą.

4. Strona wnioskująca może złożyć wniosek o konsultacje z drugą Stroną:

a) po otrzymaniu pisemnych uwag, o których mowa w ust. 3 lub

b) po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, jeżeli Strona odpowiadająca nie przedstawi w tym terminie pisemnych uwag.

5. Konsultacje mogą być prowadzone w ramach spotkań osobiście lub drogą elektroniczną. Każda Strona wyznacza urzędnika odpowiedzialnego za prowadzenie spotkań.

6. W trakcie konsultacji Strony rozważają w dobrej wierze możliwe zadowalające rozwiązanie w celu rozstrzygnięcia wątpliwości Strony wnioskującej, w tym wnioski dotyczące modyfikacji spornego środka regulacyjnego lub, w stosownych przypadkach, przyjęcia środka regulacyjnego mniej restrykcyjnego dla handlu lub inwestycji.

7. Strony nie są zobowiązane do ujawniania informacji ani danych poufnych lub szczególnie chronionych.

8. Sprawozdanie z wyników konsultacji sporządza Strona wnioskująca w porozumieniu ze Stroną odpowiadającą. Punkt kontaktowy Strony wnioskującej przesyła sprawozdanie do rozpatrzenia Komitetowi ds. Współpracy Regulacyjnej.

9. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, może również zostać złożony w przypadkach, w których nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania na poziomie odpowiednich specjalnych komitetów, i pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z rozdziału 21 lub z procedury rozstrzygania sporów w ramach dowolnej innej obowiązującej umowy.

10. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, nie może wymagać od Strony odpowiadającej osiągnięcia określonych wyników regulacyjnych ani opóźniać przyjęcia tego środka regulacyjnego.

SEKCJA B

Dobrostan zwierząt

ARTYKUŁ 18.17

Dobrostan zwierząt

1. Strony będą współpracować z wzajemną korzyścią w kwestiach dobrostanu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem zwierząt gospodarskich, w celu poprawy wzajemnego zrozumienia swoich odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych.

2. W tym celu Strony mogą przyjąć za obopólną zgodą plan prac określający priorytety i kategorie zwierząt, których mają dotyczyć postanowienia niniejszego artykułu, oraz ustanowić merytoryczną grupę roboczą ds. dobrostanu zwierząt w celu wymiany informacji, wiedzy fachowej i doświadczeń w dziedzinie dobrostanu zwierząt oraz w celu zbadania możliwości propagowania dalszej współpracy.

SEKCJA C

Postanowienia końcowe

ARTYKUŁ 18.18

Stosowanie sekcji A

1. Postanowień sekcji A nie stosuje się do sekcji B i do współpracy regulacyjnej w dziedzinie regulacji sektora finansowego przewidzianej w rozdziale 8 sekcji E podsekcji 5.

2. Niezależnie od postanowień art. 18.3 wszelkie postanowienia szczegółowe zawarte w innych rozdziałach niniejszej Umowy są nadrzędne w stosunku do postanowień sekcji A w zakresie niezbędnym do stosowania postanowień szczegółowych.

ARTYKUŁ 18.19

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 19

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE ROLNICTWA

ARTYKUŁ 19.1

Cele

Strony dostrzegają, że wspieranie handlu produktami rolnymi[1] i żywnością między nimi leży we wspólnym interesie i dążą do propagowania współpracy w zakresie zrównoważonego rolnictwa, w tym rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiany informacji technicznych i najlepszych praktyk służących zapewnianiu bezpiecznej i wysokiej jakości żywności dla konsumentów w Unii Europejskiej i Japonii.

[1] Do celów niniejszego rozdziału „produkty rolne” nie obejmują produktów leśnych ani produktów rybołówstwa.

ARTYKUŁ 19.2

Zakres

1. Strony współpracują w dziedzinach, o których mowa w art. 19.1, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Strony wspierają i ułatwiają współpracę między odpowiednimi grupami, podmiotami, właściwymi organami i innymi organizacjami Stron.

2. Zakres współpracy, o której mowa w ust. 1:

a) wspieranie handlu produktami rolnymi i żywnością, w tym dialog na temat odnośnych regulacji;

b) współpraca w celu poprawy zarządzania gospodarstwami, produktywności i konkurencyjności,
w tym wymiana najlepszych praktyk w zakresie zrównoważonego rolnictwa, jak również wykorzystanie technologii i innowacji;

c) współpraca w zakresie produkcji i technologii w dziedzinie rolnictwa i żywności;

d) współpraca w zakresie polityki zapewniania jakości produktów rolnych, w tym w odniesieniu do oznaczeń geograficznych[1], pod warunkiem, że współpraca taka nie pokrywa się z zadaniami Komitetu ds. Własności Intelektualnej, ustanowionego zgodnie z art. 22.3, dotyczącymi oznaczeń geograficznych;

[1] Do celów niniejszego rozdziału „polityka zapewniania jakości produktów rolnych” w odniesieniu do oznaczeń geograficznych oznacza politykę zapewniania jakości w odniesieniu do oznaczeń geograficznych mającą zastosowanie do produktów objętych art. 14.22.

e) współpraca i wymiana najlepszych praktyk w celu wspierania rozwoju obszarów wiejskich, takich jak strategie polityczne służące utrzymaniu producentów i młodych rolników na obszarach wiejskich oraz

f) konsultacje w innych uzgodnionych przez Strony kwestiach objętych postanowieniami art. 19.1.

ARTYKUŁ 19.3

Współpraca na rzecz poprawy otoczenia biznesowego

1. Każda ze Stron wprowadza, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, odpowiednie środki w celu dalszej poprawy otoczenia biznesowego w dziedzinie rolnictwa i żywności dla podmiotów drugiej Strony prowadzących działalność gospodarczą na terytorium pierwszej Strony.

2. W celu dalszej poprawy otoczenia biznesowego Strony wspierają, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, współpracę między organami publicznymi i przedstawicielami poszczególnych sektorów rolniczych i spożywczych Stron.

ARTYKUŁ 19.4

Wezwanie do udzielenia informacji

Każda ze Stron może przedłożyć drugiej Stronie wniosek o udzielenie informacji i wyjaśnień dotyczących środków związanych z rolnictwem lub żywnością. Strona odpowiadająca przesyła tak szybko, jak to możliwe, ale nie później niż 60 dni od otrzymania wniosku, chyba że Strony postanowią inaczej, pisemne uwagi dotyczące wniosku drugiej Strony.

ARTYKUŁ 19.5

Komitet ds. Współpracy w Dziedzinie Rolnictwa

1. Komitet ds. Współpracy w Dziedzinie Rolnictwa, ustanowiony na mocy art. 22.3 (zwany dalej w niniejszym rozdziale „Komitetem") odpowiada za skuteczne wykonanie i funkcjonowanie postanowień niniejszego rozdziału.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) zapewnianie wykonania i funkcjonowania postanowień niniejszego rozdziału oraz dokonywanie przeglądu ich wykonania i funkcjonowania;

b) omawianie wszelkich kwestii dotyczących niniejszego rozdziału;

c) sporządzanie sprawozdań z ustaleń Komitetu dla Wspólnego Komitetu;

d) ułatwianie współpracy między sektorami prywatnymi Stron, która przyczynia się do osiągnięcia celów niniejszego rozdziału oraz

e) pełnienie innych zadań przekazanych przez Wspólny Komitet na mocy art. 22.1 ust. 5 lit. b).

3. Komitet uchwala swój własny regulamin wewnętrzny i szczegóły współpracy, o której mowa w niniejszym rozdziale.

4. Komitet może, w drodze konsensusu, zaprosić przedstawicieli odpowiednich podmiotów, innych niż Komisja Europejska i rząd Japonii, posiadających niezbędną wiedzę ekspercką w odniesieniu do kwestii wymagających omówienia.

ARTYKUŁ 19.6

PUNKTY KONTAKTOWE I KORESPONDENCJA

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza co najmniej jeden punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację między Stronami w każdej kwestii dotyczącej niniejszego rozdziału, i przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

2. Wnioski dotyczące niniejszego rozdziału zgłaszane przez odpowiednie podmioty Strony inne niż Komisja Europejska i rząd Japonii są składane w rozsądnym terminie przez punkt kontaktowy Strony do punktu kontaktowego drugiej Strony, o których mowa w niniejszym artykule.

3. Korespondencja, o której mowa w niniejszym rozdziale, odbywa się w języku angielskim.

ARTYKUŁ 19.7

Powiązania z innymi rozdziałami

1. O ile Strony nie postanowią inaczej, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do kwestii objętych rozdziałami 2, 6, 7 i 14.

2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki żadnej ze Stron wynikające z postanowień rozdziałów 2, 6, 7 i 14.

ARTYKUŁ 19.8

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 20

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

ARTYKUŁ 20.1

Cel

Strony dostrzegają znaczenie postanowień niniejszego rozdziału, jak również innych postanowień niniejszej Umowy, które mają na celu wzmocnienie współpracy między Stronami w sprawach mających znaczenie dla małych i średnich przedsiębiorstw (zwanych dalej w niniejszym rozdziale „MŚP") lub które w inny sposób mogłyby być szczególnie korzystne dla MŚP.

ARTYKUŁ 20.2

Wymiana informacji

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje swoją własną publicznie dostępną stronę internetową zawierającą informacje dotyczące niniejszej Umowy, w tym:

a) tekst niniejszej Umowy, wraz z wszystkimi jej załącznikami, w szczególności taryf celnych i reguł pochodzenia odnoszących się do konkretnych produktów;

b) streszczenie niniejszej Umowy oraz

c) informacje przeznaczone dla MŚP, zawierające:

i) opis postanowień niniejszej Umowy, które Strona uzna za istotne dla MŚP oraz

(ii) wszelkie dodatkowe informacje, które Strona uzna za przydatne dla MŚP zainteresowanych korzystaniem z możliwości przewidzianych w niniejszej Umowie.

2. Każda ze Stron zamieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, linki do:

a) odpowiedniej strony internetowej drugiej Strony;

b) stron internetowych organów rządowych i innych odpowiednich podmiotów publikujących informacje, które Strona uważa za użyteczne dla osób zainteresowanych handlem, inwestycjami lub prowadzeniem działalności gospodarczej na terytorium tej Strony oraz

c) strony internetowej Centrum UE–Japonia ds. Współpracy Przemysłowej lub organizacji będącej jego następcą.

3. Każda ze Stron dopilnowuje, by na stronach internetowych, o których mowa w ust. 2 lit. b), zamieszczone były informacje związane z:

a) przepisami i procedurami celnymi, jak również opisy procedur, praktyczne kroki, formularze, dokumenty i inne informacje niezbędne do przywozu na obszar celny danej Strony, wywozu z tego obszaru lub tranzytu przez ten obszar;

b) przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w tym procedurami dotyczącymi praw własności intelektualnej;

c) przepisami technicznymi i procedurami oceny zgodności;

d) środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi mającymi znaczenie dla przywozu i wywozu;

e) publikacją ogłoszeń dotyczących zamówień publicznych zgodnie z art. 10.4, jak również innych istotnych informacji;

f) procedurami rejestracji przedsiębiorstw;

g) w stosownych przypadkach, podatkami pobieranymi w trakcie procedur przywozu oraz

h) innymi informacjami, które Strona uzna za przydatne dla MŚP.

4. Każda ze Stron zamieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, link do bazy danych, którą można przeszukać elektronicznie według kodów nomenklatury taryfowej i która obejmuje, jeżeli strona uzna to za stosowne, następujące informacje w odniesieniu do dostępu do jej rynku:

a) stawki celne, które mają być stosowane przez Stronę wobec towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony, stawki należności celnej stosowane względem kraju najbardziej uprzywilejowanego oraz ustalone przez Stronę kontyngenty taryfowe;

b) cła lub inne opłaty, w tym odnoszące się konkretnych produktów, nałożone na przywóz i wywóz lub w związku z przywozem i wywozem;

c) inne środki taryfowe;

d) reguły pochodzenia;

e) zwrot ceł, odroczenia lub inne rodzaje pomocy, które prowadzą do ograniczenia lub zwrotu opłat celnych lub zwolnienia z nich;

f) kryteria stosowane do ustalenia wartości celnej towarów;

g) wymogi dotyczące oznaczania kraju pochodzenia, w tym położenia oznaczenia i metody oznaczania oraz

h) inne właściwe środki.

5. Każda ze Stron regularnie lub na wniosek drugiej Strony dokonuje przeglądu informacji i odnośników, o których mowa w ust. 1–4, aby zagwarantować, że są one aktualne i właściwe.

6. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, by informacje udostępnione na podstawie niniejszego artykułu były przedstawiane w sposób łatwy w użyciu dla MŚP. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby udostępnić informacje w języku angielskim.

7. Za dostęp do informacji udostępnionych na podstawie postanowień ust. 1–4 nie pobiera się żadnych opłat od jakiejkolwiek osoby którejkolwiek ze Stron.

ARTYKUŁ 20.3

Punkty kontaktowe ds. MŚP

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonywanie postanowień niniejszego rozdziału (zwany dalej w niniejszym rozdziale „punktem kontaktowym ds. MŚP"), oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

2. Punkty kontaktowe ds. MŚP pełnią następujące zadania, zgodnie z przepisami i procedurami każdej ze Stron:

a) zapewnianie, by potrzeby MŚP były uwzględniane w ramach wykonania niniejszej Umowy;

b) rozważanie sposobów wzmacniania współpracy między Stronami w sprawach mających znaczenie dla MŚP w celu zwiększenia możliwości handlowych i inwestycyjnych dla MŚP;

c) określanie sposobów wymiany informacji w celu umożliwienia MŚP każdej ze Stron skorzystanie z nowych możliwości w ramach niniejszej Umowy;

d) monitorowanie wdrażania postanowień art. 20.2 i zapewnienie, by informacje udostępnione przez każdą ze Stron były aktualne i istotne dla MŚP;

e) regularne składanie Wspólnemu Komitetowi sprawozdań ze swoich działań i formułowanie odpowiednich zaleceń dla Wspólnego Komitetu oraz

f) rozpatrywanie wszelkich innych spraw istotnych dla MŚP i objętych niniejszą Umową.

3. Punkty kontaktowe ds. MŚP mogą, zgodnie z przepisami i procedurami każdej ze Stron, zalecić Wspólnemu Komitetowi zamieszczenie przez Strony dodatkowych informacji na ich stronach internetowych, o których mowa w art. 20.2.

4. Punkty kontaktowe ds. MŚP dążą do rozwiązywania wszelkich innych kwestii będących przedmiotem zainteresowania MŚP w związku z wykonaniem niniejszej Umowy, między innymi przez:

a) wymianę informacji w celu udzielenia Stronom pomocy w monitorowaniu wykonania niniejszej Umowy w kwestiach mających znaczenie dla MŚP;

b) udział w pracach specjalnych komitetów i grup roboczych ustanowionych na mocy niniejszej Umowy, w tym w odniesieniu do kwestii współpracy regulacyjnej oraz kwestii pozataryfowych, i przedstawianie tym specjalnym komitetom i grupom roboczym, w ramach ich odpowiednich obszarów kompetencji, konkretnych kwestii będących przedmiotem szczególnego zainteresowania MŚP, przy jednoczesnym unikaniu powielania działań oraz

c) rozważanie obustronnie akceptowalnych rozwiązań w celu zwiększenia możliwości udziału MŚP w handlu i inwestycjach między Stronami.

5. Punkty kontaktowe ds. MŚP zbierają się na posiedzenia w miarę konieczności i wykonują swoje działania za pośrednictwem odpowiednich kanałów komunikacji, które mogą obejmować pocztę elektroniczną, wideokonferencje lub inne środki.

6. W wykonywaniu swojej działalności punkty kontaktowe ds. MŚP mogą w razie potrzeby nawiązywać współpracę z ekspertami w dziedzinie MŚP i organizacjami zewnętrznymi.

ARTYKUŁ 20.4

Rozstrzyganie sporów

Postanowienia niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem procedury rozstrzygania sporów przewidzianej w rozdziale 21.

ROZDZIAŁ 21

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A

Cel, zakres i definicje

ARTYKUŁ 21.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu rozstrzygania sporów między Stronami w zakresie wykładni i stosowania postanowień niniejszej Umowy, mając na uwadze dążenie, w miarę możliwości, do obustronnie akceptowalnego rozwiązania.

ARTYKUŁ 21.2

Zakres

O ile postanowienia niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, niniejszy rozdział ma zastosowanie do rozstrzygania każdego sporu między Stronami dotyczącego wykładni lub stosowania postanowień niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 21.3

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „arbiter” oznacza członka zespołu orzekającego;

b) „nagłe przypadki” i „pilne kwestie” obejmują zagadnienia dotyczące towarów lub usług, które gwałtownie tracą jakość, szybko zmieniają stan lub wartość handlową;

c) „kodeks postępowania” oznacza kodeks postępowania dla arbitrów, o których mowa w art. 21.30;

d) „Strona skarżąca” oznacza Stronę, która składa wniosek o powołanie zespołu orzekającego na mocy art. 21.7;

e) „odnośne postanowienia” oznaczają postanowienia niniejszej Umowy objęte zakresem niniejszego rozdziału zgodnie z art. 21.2;

f) „ORS” oznacza Organ Rozstrzygania Sporów WTO;

g) „zespół orzekający” oznacza zespół utworzony na mocy art. 21.7;

h) „Strona, przeciwko której wysunięto zarzut” oznacza Stronę, przeciw której wniesiono skargę do zespołu orzekającego na mocy art. 21.7 oraz

i) „regulamin wewnętrzny” oznacza regulamin wewnętrzny zespołu orzekającego, o którym mowa w art. 21.30.

SEKCJA B

Konsultacje i mediacja

ARTYKUŁ 21.4

Wezwanie do udzielenia informacji

Przed złożeniem wniosku o konsultacje lub mediację na mocy, odpowiednio, art. 21.5 lub 21.6, Strona może zażądać na piśmie wszelkich stosownych informacji dotyczących spornego środka. Strona, do której taki wniosek jest adresowany, dokłada wszelkich starań, by dostarczyć żądane informacje w formie pisemnej odpowiedzi nie później niż 20 dni od dnia otrzymania wniosku.

ARTYKUŁ 21.5

Konsultacje

1. Strony dokładają starań, by rozstrzygnąć wszelkie spory, o których mowa w art. 21.2, w drodze konsultacji prowadzonych w dobrej wierze z myślą o osiągnięciu wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

2. Strona może zwrócić się z prośbą o konsultacje w formie pisemnego wniosku przesłanego drugiej Stronie. We wniosku o przeprowadzenie konsultacji Strona, która zwróciła się o konsultacje, przedstawia uzasadnienie takiego wniosku wraz z określeniem spornego środka oraz wskazaniem podstawy faktycznej i prawnej, wymieniając odnośne postanowienia Umowy.

3. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje wystarczające informacje, by umożliwić pełne zbadanie spornego środka, w tym tego, w jaki sposób dany środek może wpłynąć na funkcjonowanie i stosowanie niniejszej Umowy.

4. Strona, do której taki wniosek o przeprowadzenie konsultacji jest adresowany, udziela odpowiedzi nie później niż 10 dni od dnia otrzymania wniosku. Strony rozpoczynają konsultacje nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O ile Strony nie postanowią inaczej, konsultacje uznaje się za zakończone nie później niż 45 dni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli obie Strony uznają, że sprawa dotyczy pilnych kwestii, konsultacje uznaje się za zakończone nie później niż 25 dni od dnia otrzymania wniosku, chyba że Strony postanowią inaczej.

5. W konsultacjach można uczestniczyć osobiście lub za pośrednictwem jakiegokolwiek innego środka komunikacji uzgodnionego przez Strony. O ile Strony nie postanowią inaczej, konsultacje przeprowadzane osobiście odbywają się na terytorium Strony, do której kierowany jest wniosek.

6. Konsultacje, w tym wszystkie ujawnione informacje i stanowiska, jakie Strony zajęły podczas konsultacji, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w dalszych postępowaniach.

ARTYKUŁ 21.6

Mediacja

1. Każda ze Stron może w dowolnej chwili zażądać od drugiej Strony przystąpienia do mediacji w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych zakresem niniejszego rozdziału dotyczących środków negatywnie wpływających na handel lub inwestycje między Stronami.

2. Strony mogą w dowolnej chwili zgodnie postanowić o przystąpieniu do mediacji, która zostanie wszczęta, przeprowadzona i zakończona zgodnie z procedurą mediacji przyjętą przez Wspólny Komitet na jego pierwszym posiedzeniu na podstawie art. 22.1 ust. 4 lit. f).

3. Za zgodą Stron procedura mediacyjna może być kontynuowana podczas trwania procedury arbitrażowej, o której mowa w sekcji C.

SEKCJA C

Procedura arbitrażowa

ARTYKUŁ 21.7

Powołanie zespołu orzekającego

1. Strona, która wniosła o konsultacje na podstawie art. 21.5, może zwrócić się z wnioskiem o powołanie zespołu orzekającego, jeżeli:

a) druga Strona nie odpowie na wniosek o konsultacje w ciągu 10 dni od dnia jego otrzymania lub nie przystąpi do konsultacji w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wniosku;

b) Strony postanowią nie przystępować do konsultacji lub

c) Strony nie rozstrzygną sporu w drodze konsultacji w ciągu 45 dni, a w pilnych kwestiach – w ciągu 25 dni, od dnia otrzymania wniosku o przeprowadzenie konsultacji, chyba że Strony uzgodniły inaczej.

2. Wniosek o powołanie zespołu orzekającego na mocy art. 1 przedkłada się na piśmie Stronie, przeciwko której wysunięto zarzut. W swojej skardze Strona skarżąca wyraźnie określa:

a) środek stanowiący przedmiot postępowania;

b) podstawę prawną określającą odnośne postanowienia w taki sposób, aby jasno przedstawić, w jaki sposób środek ten jest niezgodny z tymi postanowieniami oraz

c) podstawę faktyczną.

ARTYKUŁ 21.8

Skład zespołu orzekającego

1. W skład zespołu orzekającego wchodzi trzech arbitrów.

2. W ciągu 10 dni od dnia otrzymania wniosku o powołanie zespołu orzekającego przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do jego składu.

3. W przypadku gdy Strony nie osiągną porozumienia w kwestii składu zespołu orzekającego w terminie określonym w ust. 2, każda ze Stron wyznacza arbitra spośród osób wskazanych w dotyczącej tej Strony części listy sporządzonej zgodnie z art. 21.9 nie później niż pięć dni od upływu terminu określonego w ust. 2. W przypadku gdy Strona nie wyznaczy w tym terminie arbitra, współprzewodniczący Strony skarżącej, nie później niż pięć dni po upłynięciu tego terminu, wybiera arbitra w drodze losowania spośród osób wskazanych w części listy sporządzonej zgodnie z art. 21.9 dotyczącej Strony, która nie wyznaczyła arbitra. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej może przekazać wybór arbitra w drodze losowania swojemu przedstawicielowi.

4. W przypadku gdy Strony nie osiągną porozumienia w kwestii wyboru przewodniczącego zespołu orzekającego w terminie ustanowionym w ust. 2, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej, na wniosek Strony i nie później niż pięć dni od otrzymania tego wniosku, wybiera przewodniczącego zespołu orzekającego w drodze losowania spośród osób wskazanych w części listy dotyczącej przewodniczących, sporządzonej zgodnie z art. 21.9. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się równocześnie drugą Stronę. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej może przekazać wybór przewodniczącego zespołu orzekającego w drodze losowania swojemu przedstawicielowi.

5. Jeżeli listy przewidziane w art. 21.9 nie zostały sporządzone lub nie zawierają co najmniej dziewięciu osób, o których mowa w niniejszym artykule, stosuje się następujące procedury:

a) w odniesieniu do wyboru przewodniczącego:

i) w przypadku gdy część listy dotycząca przewodniczących zawiera nazwiska co najmniej dwóch osób uzgodnionych przez Strony, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej wybiera przewodniczącego w drodze losowania spośród tych osób nie później niż pięć dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 4;

(ii) w przypadku gdy część listy dotycząca przewodniczących zawiera nazwisko jednej osoby uzgodnionej przez Strony, rolę przewodniczącego pełni ta osoba lub

(iii) jeżeli Stronom nie uda się wybrać przewodniczącego na podstawie ppkt (i) lub (ii) lub jeżeli części listy dotycząca przewodniczących nie zawiera nazwiska żadnej osoby uzgodnionej przez Strony, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej, nie później niż pięć dni od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 4, wybiera przewodniczącego w drodze losowania spośród osób, które zostały formalnie zaproponowane przez Stronę do roli przewodniczącego w chwili sporządzenia lub aktualizacji listy arbitrów, o której mowa w art. 21.9. Strona może zaproponować nową osobę, jeżeli osoba, która została oficjalnie zaproponowana na przewodniczącego przez tę Stronę, nie jest już dostępna oraz

b) w odniesieniu do wyboru arbitra innego niż przewodniczący:

i) w przypadku gdy część listy dotycząca Strony zawiera nazwiska co najmniej dwóch osób uzgodnionych przez Strony, dana Strona wybiera arbitra spośród tych osób nie później niż pięć dni od upływu terminu, o którym mowa w ust. 2;

(ii) w przypadku gdy część listy dotycząca Strony zawiera nazwisko jednej osoby uzgodnionej przez Strony, rolę arbitra pełni ta osoba lub

(iii) jeżeli arbiter nie może być wybrany na podstawie ppkt (i) lub (ii) lub jeżeli część listy arbitrów dotycząca Strony nie zawiera żadnych nazwisk osób uzgodnionych przez Strony, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu ze Strony skarżącej wybiera arbitra, stosując odpowiednio procedurę, o której mowa w lit. a).

6. Za datę powołania zespołu orzekającego uznaje się dzień, w którym ostatni z trzech arbitrów poinformował Strony o przyjęciu mianowania.

ARTYKUŁ 21.9

Lista arbitrów

1. Podczas pierwszego posiedzenia zwołanego na podstawie art. 22.1 ust. 2 Wspólny Komitet ustanawia listę co najmniej dziewięciu osób, które chcą i mogą pełnić rolę arbitrów. Lista składa się z trzech części: po jednej dla każdej ze Stron oraz jednej złożonej z osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron, które mają pełnić rolę przewodniczącego zespołu orzekającego. Każda część listy obejmuje co najmniej trzy nazwiska. W celu sporządzenia lub aktualizacji części listy dotyczącej przewodniczących, każda ze Stron może zaproponować do trzech osób. Wspólny Komitet będzie czuwać nad tym, by liczba osób na liście arbitrów wynosiła zawsze tyle, ile określono w postanowieniach niniejszego ustępu.

2. Wspólny Komitet może sporządzić dodatkową listę, składającą się z osób mających udowodnione doświadczenie w konkretnych sektorach objętych niniejszą Umową, którą to listę można wykorzystać do powoływania składu zespołu orzekającego.

ARTYKUŁ 21.10

Kwalifikacje arbitrów

Wszyscy arbitrzy:

a) posiadają udowodnioną wiedzę fachową w dziedzinie prawa, handlu międzynarodowego i innych kwestii objętych niniejszą Umową, a w przypadku przewodniczącego również doświadczenie w postępowaniach arbitrażowych;

b) są niezależni od Stron, nie są powiązani z żadną ze Stron i nie przyjmują poleceń od żadnej ze Stron;

c) Działają w imieniu własnym i nie przyjmują poleceń od żadnej organizacji ani żadnego rządu w kwestiach związanych z przedmiotową sprawą oraz

d) postępują zgodnie z kodeksem postępowania.

ARTYKUŁ 21.11

Zastępowanie arbitrów

Jeżeli którykolwiek z arbitrów zespołu orzekającego w pierwotnym składzie nie może uczestniczyć w postępowaniu arbitrażowym na podstawie niniejszego rozdziału, wycofa się z niego lub musi zostać zastąpiony, ponieważ nie przestrzega kodeksu postępowania, zastosowanie ma procedura określona w art. 21.8.

ARTYKUŁ 21.12

Funkcje zespołu orzekającego

Zespół orzekający utworzony na mocy art. 21.7:

a) dokonuje obiektywnej oceny sprawy, włącznie z obiektywną oceną okoliczności faktycznych, zakresu stosowania odnośnych postanowień i zgodności spornych środków z odnośnymi postanowieniami;

b) podaje w swoich decyzjach ustalenia prawne i faktyczne oraz uzasadnienie wszelkich dokonanych ustaleń i wniosków oraz

c) powinien regularnie konsultować się ze Stronami i zapewniać odpowiednie możliwości osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

ARTYKUŁ 21.13

Zakres zadań

1. O ile w ciągu nie więcej niż 10 dni od dnia powołania zespołu orzekającego Strony nie uzgodnią inaczej, zakres zadań zespołu orzekającego obejmuje:
„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień niniejszej Umowy, na które powołują się Strony, kwestii, o której mowa we wniosku o utworzenie zespołu orzekającego, w celu wydania decyzji w sprawie zgodności danego środka z odnośnymi postanowieniami niniejszej Umowy oraz sporządzenia sprawozdania zgodnie z art. 21.18 i 21.19”.

2. Jeżeli Strony uzgodnią inny zakres zadań niż ten, o którym mowa w ust. 1, informują o tym zespół orzekający nie później niż trzy dni po dokonaniu takiego uzgodnienia.

ARTYKUŁ 21.14

Decyzja w pilnych kwestiach

Na wniosek Strony zespół orzekający decyduje, nie później niż 15 dni od dnia jego powołania, o uznaniu sprawy za pilną.

ARTYKUŁ 21.15

Procedura arbitrażowa

1. Wszelkie posiedzenia zespołu orzekającego są jawne, o ile Strony nie uzgodnią inaczej i o ile oświadczenia i argumenty Strony nie zawierają informacji poufnych. Posiedzenia przy drzwiach zamkniętych są poufne.

2. O ile Strony nie postanowią inaczej, posiedzenia odbywają się naprzemiennie na terytorium każdej ze Strony, przy czym pierwsze posiedzenie odbywa się na terytorium Strony, przeciwko której wysunięto zarzut.

3. Zespół orzekający oraz Strony traktują jako poufne wszelkie informacje przedłożone zespołowi orzekającemu przez Stronę, które Strona ta oznaczyła jako poufne. W przypadku gdy Strona ta przedstawia zespołowi orzekającemu poufną wersję pisemnych oświadczeń, na wniosek drugiej Strony przedstawia również jawne podsumowanie tych informacji zawartych w złożonych oświadczeniach, które mogą być ujawnione, wraz z wyjaśnieniem, dlaczego nieujawnione informacje są poufne.

4. Obrady zespołu orzekającego są poufne.

5. Strony mają możliwość uczestnictwa w prezentacjach, oświadczenia, argumentach i replikach w ramach postępowania. Strony udostępniają sobie nawzajem wszelkie informacje i pisemne oświadczenia składane zespołowi orzekającemu, w tym wszelkie komentarze dotyczące opisowej części sprawozdania wstępnego, odpowiedzi na pytania zespołu orzekającego i pisemne uwagi na temat tych odpowiedzi.

6. Sprawozdanie wstępne i sprawozdanie końcowe sporządza się bez obecności Stron, na podstawie uzyskanych informacji i złożonych oświadczeń. Arbitrzy przyjmują pełną odpowiedzialność za sporządzenie sprawozdań i nie przekazują tego obowiązku żadnej innej osobie.

7. Zespół orzekający dokłada starań, aby podejmować decyzje, w tym dotyczące przyjęcia sprawozdania końcowego, w drodze konsensusu. Może również podjąć decyzje, w tym dotyczące przyjęcia sprawozdania końcowego, większością głosów, w przypadku gdy nie jest możliwe podjęcie decyzji w drodze konsensusu. Zdania odrębne arbitrów nie są publikowane.

8. Decyzje zespołu orzekającego są ostateczne i wiążące dla Stron. Muszą one być bezwarunkowo zaakceptowane przez Strony. Decyzje te nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron przewidzianych w niniejszej Umowie. Nie mogą być również interpretowane jako tworzące prawa i obowiązki osób.

ARTYKUŁ 21.16

Reguły interpretacji

Zespół orzekający interpretuje odnośne postanowienia zgodnie ze zwyczajowymi zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego, w tym z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów. Zespół orzekający uwzględnia również odpowiednie interpretacje zawarte w sprawozdaniach zespołu orzekającego i Organu Apelacyjnego przyjętych przez Organ Rozstrzygania Sporów.

ARTYKUŁ 21.17

Otrzymywanie informacji

1. Na wniosek Strony lub z inicjatywy własnej zespół orzekający może starać się o uzyskanie od Stron odpowiednich informacji, które uzna za niezbędne i stosowne. Strony udzielają bezzwłocznej i pełnej odpowiedzi na każdy wniosek zespołu orzekającego o udzielenie informacji.

2. Na wniosek Strony lub z inicjatywy własnej zespół orzekający może starać się o uzyskanie z dowolnych źródeł wszelkich informacji, które uzna za stosowne, w tym informacji poufnych. Zespół orzekający ma również prawo, jeśli uzna to za stosowne, zwrócić się o opinię do ekspertów.

3. Osoby fizyczne Strony lub osoby prawne mające siedzibę na terytorium Strony mogą przedkładać zespołowi orzekającemu raporty amicus curiae zgodnie z regulaminem wewnętrznym.

4. Wszelkie informacje uzyskane przez zespół orzekający na mocy niniejszego artykułu są udostępniane Stronom, a Strony mogą przedstawić zespołowi orzekającemu uwagi dotyczące tych informacji.

ARTYKUŁ 21.18

Sprawozdanie wstępne

1. Zespół orzekający przedstawi Stronom sprawozdanie wstępne, zawierające część opisową oraz ustalenia i wnioski zespołu orzekającego, nie później niż 120 dni od dnia jego powołania, w sposób umożliwiający Stronom dokonanie jego przeglądu. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez zespół orzekający. W żadnym przypadku opóźnienie nie może przekroczyć 30 dni po terminie.

2. Każda ze Stron może przedłożyć zespołowi orzekającemu pisemne uwagi i pisemny wniosek o dokonanie przeglądu szczegółowych aspektów sprawozdania wstępnego nie później niż 15 dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego. Po rozważeniu wszelkich pisemnych uwag i wniosków każdej ze Stron dotyczących sprawozdania wstępnego zespół orzekający może zmienić swoje sprawozdanie wstępne oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe.

3. W pilnych kwestiach

a) zespół orzekający dokłada wszelkich starań, aby przedstawić sprawozdanie wstępne nie później niż 60 dni od dnia powołania zespołu orzekającego i w żadnym wypadku nie przedstawia sprawozdania wstępnego później niż 75 dni od dnia powołania oraz

b) każda ze Stron może przedłożyć zespołowi orzekającemu pisemne uwagi i pisemny wniosek o dokonanie przeglądu szczegółowych aspektów sprawozdania wstępnego nie później niż siedem dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego.

ARTYKUŁ 21.19

Sprawozdanie końcowe

1. Zespół orzekający przedstawia Stronom sprawozdanie końcowe nie później niż 30 dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez zespół orzekający. W żadnym przypadku opóźnienie nie może przekroczyć 30 dni po terminie.

2. W pilnych kwestiach zespół orzekający dokłada wszelkich starań, aby przedstawić sprawozdanie końcowe nie później niż 15 dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego i w żadnym wypadku nie przedstawia sprawozdania końcowego później niż 30 dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego.

3. Sprawozdanie końcowe obejmuje wystarczająco dokładne omówienie wszelkich pisemnych uwag i wniosków złożonych przez Strony w związku ze sprawozdaniem wstępnym. W swoim sprawozdaniu końcowym zespół orzekający może zasugerować sposoby jego wdrożenia.

4. Strony udostępniają sprawozdanie końcowe publicznie w całości nie później niż 10 dni od dnia jego wydania, chyba że zdecydują, w celu ochrony informacji poufnych, o opublikowaniu sprawozdania końcowego wyłącznie w części lub o niepublikowaniu sprawozdania końcowego.

ARTYKUŁ 21.20

Zastosowanie się do sprawozdania końcowego

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, podejmuje wszelkie działania niezbędne do zastosowania się niezwłocznie i w dobrej wierze do ustaleń sprawozdania końcowego wydanego na mocy art. 21.19.

2. Nie później niż 30 dni od dnia wydania sprawozdania końcowego Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą o długości rozsądnego terminu zastosowania się do ustaleń sprawozdania i Strony dokładają starań, by porozumieć się co do rozsądnego okresu niezbędnego do zastosowania się do sprawozdania końcowego. W przypadku gdy Strony nie mogą się porozumieć co do rozsądnego terminu, Strona skarżąca może, nie później niż 20 dni od dnia otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadomienia przesłanego zgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu, złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o ustalenie rozsądnego terminu. O złożeniu takiego wniosku powiadamia równocześnie Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut. Zespół orzekający w pierwotnym składzie przedstawia Stronom swoje rozstrzygnięcie nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Rozsądny termin zastosowania się do sprawozdania końcowego może zostać przedłużony za zgodą obu Stron.

4. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, informuje Stronę skarżącą na piśmie o swoich postępach w zastosowaniu się do sprawozdania końcowego nie później niż na miesiąc przed upływem rozsądnego terminu zastosowania się do sprawozdania końcowego, chyba że Strony postanowią inaczej.

ARTYKUŁ 21.21

Kontrola zgodności

1. Nie później niż w dniu upływu rozsądnego terminu zastosowania się do sprawozdania końcowego Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą o wszelkich środkach przedsięwziętych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego.

2. W przypadku braku porozumienia co do istnienia środka przedsięwziętego w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego lub co do jego zgodności z odnośnymi postanowieniami Strona skarżąca może wystąpić z pisemnym wnioskiem o zbadanie tej kwestii do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie. O złożeniu wniosku powiadamia równocześnie Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut.

3. We wniosku, o którym mowa w ust. 2, przedstawia się stan faktyczny i podstawę prawną skargi, w tym konkretne sporne środki, w taki sposób, aby jasno przedstawić, w jaki sposób środki te są niezgodne z odnośnymi postanowieniami.

4. Zespół orzekający powiadamia Strony o swojej decyzji nie później niż 90 dni od dnia przedstawienia mu sprawy do rozpatrzenia.

ARTYKUŁ 21.22

Tymczasowe środki naprawcze w przypadku niezastosowania się do sprawozdania końcowego

1. Na wniosek Strony skarżącej Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, przystąpi do konsultacji w celu uzgodnienia obustronnie zadowalającej rekompensaty lub alternatywnego rozwiązania, jeżeli:

a) zgodnie z art. 21.21, zespół orzekający w pierwotnym składzie stwierdzi, że środki przedsięwzięte w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego zgłoszone przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, nie są zgodne z odnośnymi postanowieniami;

b) Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie powiadomiła o środku przedsięwziętym w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego przed upływem rozsądnego terminu ustalonego zgodnie z art. 21.20 ust. 2 lub

c) Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadomiła Stronę skarżącą, że zastosowanie się do sprawozdania końcowego przed upływem rozsądnego terminu ustalonego zgodnie z art. 21.20 ust. 2 nie jest w praktyce możliwe.

2. Jeżeli strona skarżąca nie zdecyduje się złożyć wniosku zgodnie z ust. 1 lub jeżeli wniosek zostanie złożony, a w ciągu 20 dni od dnia otrzymania wniosku złożonego zgodnie z ust. 1 nie zostanie uzgodniona żadna obustronnie zadowalająca rekompensata ani jakiekolwiek alternatywne rozwiązanie, Strona skarżąca może powiadomić na piśmie Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, że zamierza zawiesić stosowanie wobec Strony, przeciwko której wysunięto zarzut, wszelkich koncesji lub innych zobowiązań wynikających z odnośnych postanowień.
W powiadomieniu tym określa się poziom koncesji i innych zobowiązań, które Strona ma zamiar zawiesić.

3. Strona skarżąca ma prawo wprowadzić zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań, o którym mowa w powyższym ustępie, 15 dni od dnia otrzymania powiadomienia przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, chyba że Strona ta złoży wniosek o arbitraż zgodnie z postanowieniami ust. 6.

4. Zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań:

a) musi być na poziomie odpowiadającym poziomowi zniweczenia lub naruszenia korzyści, które spowodowane jest faktem, że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie zastosowała się do sprawozdania końcowego oraz

b) może być stosowane w odniesieniu do sektorów, które są przedmiotem procedury rozstrzygania sporów na podstawie art. 21.2, innych niż sektor lub sektory, w których zespół orzekający stwierdził zniweczenie lub naruszenie korzyści, w szczególności, gdy Strona skarżąca jest zdania, że takie zawieszenie jest skuteczne w nakłanianiu do zastosowania się do sprawozdania końcowego.

5. Zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań bądź rekompensata lub jakiekolwiek alternatywne rozwiązanie, o których mowa w niniejszym artykule, mają charakter tymczasowy i są stosowane wyłącznie do czasu usunięcia niezgodności danego środka z odnośnymi postanowieniami, którą opisano w sprawozdaniu końcowym, lub do czasu uzgodnienia przez Strony obustronnie zadowalającej rekompensaty lub jakiegokolwiek alternatywnego rozwiązania.

6. Jeżeli Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, uzna, że zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań nie spełnia wymogów określonych w ust. 4, Strona ta może wystąpić z pisemnym wnioskiem do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o zbadanie tej kwestii nie później niż po upływie 15 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2. O złożeniu takiego wniosku powiadamia równocześnie Stronę skarżącą. Zespół orzekający w pierwotnym składzie powiadamia Strony o swojej decyzji w danej kwestii nie później niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań nie może nastąpić przed ogłoszeniem decyzji zespołu orzekającego w pierwotnym składzie. Zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań musi być zgodne z tą decyzją.

ARTYKUŁ 21.23

Kontrola zgodności po przyjęciu tymczasowych środków zaradczych

1. Po powiadomieniu Strony skarżącej przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, o środku przedsięwziętym w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego:

a) w sytuacji, w której prawo do zawieszenia koncesji lub innych zobowiązań zostało wykonane przez Stronę skarżącą zgodnie z art. 21.22, Strona skarżąca kończy zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań nie później niż po upływie 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, lub

b) w sytuacji, w której uzgodniono obustronnie zadowalającą rekompensatę lub alternatywne rozwiązanie, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty lub alternatywnego rozwiązania nie później niż po upływie 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2.

2. Jeżeli w ciągu 30 dni od daty takiego powiadomienia Strony nie osiągną porozumienia co do tego, czy środek zgłoszony zgodnie z ust. 1 jest zgodny z odnośnymi postanowieniami, Strona skarżąca występuje do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o zbadanie tej kwestii. O złożeniu wniosku powiadamia równocześnie Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut. Zespół orzekający w pierwotnym składzie powiadamia Strony o swojej decyzji nie później niż 45 dni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli zespół orzekający uzna, że środek zgłoszony zgodnie z ust. 1 jest zgodny z odnośnymi postanowieniami, zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań bądź stosowanie rekompensaty lub alternatywnego rozwiązania kończy się nie później niż 15 dni od dnia wydania decyzji. W stosownych przypadkach w świetle decyzji zespołu orzekającego zmienia się odpowiednio poziom zawieszenia koncesji lub innych zobowiązań bądź poziom rekompensaty lub alternatywnego rozwiązania.

ARTYKUŁ 21.24

Zawieszenie i zamknięcie postępowania

Na wspólny wniosek obu Stron zespół orzekający może w dowolnej chwili zawiesić postępowanie na uzgodniony przez Strony okres nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy. W przypadku takiego zawieszenia odnośne terminy zostają wydłużone o okres odpowiadający okresowi zawieszenia prac zespołu orzekającego. Zespół orzekający wznawia prace w dowolnej chwili na wspólny wniosek obu Stron lub z końcem uzgodnionego okresu zawieszenia na pisemny wniosek jednej ze Stron. O złożeniu wniosku powiadamia się przewodniczącego zespołu orzekającego oraz, w stosownych przypadkach, drugą Stronę. Jeżeli prace zespołu orzekającego zostały zawieszone na dłużej niż 12 kolejnych miesięcy, upoważnienie do powołania zespołu orzekającego wygasa i postępowanie zostaje zakończone. Strony mogą w dowolnym czasie uzgodnić zakończenie prac zespołu orzekającego. Strony wspólnie powiadamiają o takim uzgodnieniu przewodniczącego zespołu orzekającego.

SEKCJA D

Postanowienia ogólne

ARTYKUŁ 21.25

Zarządzanie procedurą rozstrzygania sporów

1. Każda ze Stron:

a) wyznacza urząd, który odpowiada za administrowanie procedurą rozstrzygania sporów na mocy niniejszego rozdziału;

b) odpowiada za funkcjonowanie i koszty wyznaczonego przez siebie urzędu oraz

c) nie później niż trzy miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy przekazuje drugiej Stronie na piśmie informacje o lokalizacji urzędu i dane kontaktowe.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 Strony mogą wspólnie uzgodnić powierzenie organowi zewnętrznemu wsparcia w wykonywaniu niektórych zadań administracyjnych dotyczących procedury rozstrzygania sporów na mocy niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 21.26

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

1. Strony mogą w dowolnym czasie wypracować wspólnie uzgodnione rozwiązanie w odniesieniu do wszelkich sporów, o których mowa w art. 21.2.

2. Jeżeli wspólnie uzgodnione rozwiązanie zostanie wypracowane w ramach prac zespołu orzekającego lub w drodze mediacji, Strony wspólnie powiadamiają o takim rozwiązaniu przewodniczącego zespołu orzekającego lub mediatora. Po takim powiadomieniu postępowanie arbitrażowe lub mediacja zostają zakończone.

3. Każda ze Stron wprowadza środki niezbędne do wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie.

4. Nie później niż z upływem uzgodnionego terminu Strona wdrażająca powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich środkach przedsięwziętych w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

ARTYKUŁ 21.27

Wybór forum

1. W przypadku powstania sporu dotyczącego rzekomej niezgodności danego środka ze zobowiązaniem wynikającym z niniejszej Umowy oraz zasadniczo równoważnym zobowiązaniem wynikającym z innej umowy międzynarodowej, do której obie Strony przystąpiły, w tym z Porozumienia WTO, Strona skarżąca może wybrać organ, który rozstrzygnie spór.

2. Po wybraniu takiego organu przez Stronę i wszczęciu procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału lub na podstawie innej umowy międzynarodowej w odniesieniu do konkretnego środka, o którym mowa w ust. 1, Strona nie wszczyna takiej procedury w odniesieniu do tego samego środka na forum innego organu, chyba że organ wybrany w pierwszej kolejności nie dokona żadnych ustaleń w spornych kwestiach z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych.

3. Do celów ust. 2:

a) postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu na mocy niniejszego rozdziału uznaje się za wszczęte z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o powołanie zespołu orzekającego na podstawie art. 21.7 ust. 1;

b) postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu na podstawie Porozumienia WTO uznaje się za wszczęte z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o powołanie odpowiedniego organu na podstawie art. 6 uzgodnienia w sprawie rozstrzygania sporów oraz

c) postępowanie mające na celu rozstrzygnięcie sporu na podstawie jakiejkolwiek innej umowy uznaje się za wszczęte z chwilą złożenia przez Stronę wniosku o powołanie panelu ds. rozstrzygnięcia sporu zgodnie z odpowiednimi postanowieniami tej umowy.

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza możliwości zastosowania przez Stronę zawieszenia koncesji lub innych zobowiązań, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów. Strona nie może powołać się na Porozumienie WTO w celu uniemożliwienia drugiej Stronie zawieszenia koncesji lub innych zobowiązań wynikających z odnośnych postanowień.

ARTYKUŁ 21.28

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale liczy się od dnia następującego po czynności lub zdarzeniu, do którego się odnoszą.

2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, można zmienić w odniesieniu do określonego sporu za porozumieniem Stron. Zespół orzekający może w dowolnym czasie zaproponować Stronom zmianę dowolnego terminu, o którym mowa w niniejszym rozdziale, podając uzasadnienie. Na wniosek Strony zespół orzekający podejmuje decyzję o zmianie terminu, o którym mowa w art. 21.18 ust. 2 i ust. 3 lit. b), podając uzasadnienie tej decyzji, między innymi ze względu na złożoność danego sporu.

ARTYKUŁ 21.29

Koszty

O ile Strony nie postanowią inaczej, koszty dotyczące zespołu orzekającego, łącznie z wynagrodzeniem arbitrów, ponoszą Strony w równych częściach zgodnie z regulaminem wewnętrznym.

ARTYKUŁ 21.30

Regulamin wewnętrzny oraz kodeks postępowania

Prace zespołu orzekającego, o których mowa w niniejszym rozdziale, prowadzi się zgodnie z regulaminem wewnętrznym zespołu orzekającego oraz kodeksem postępowania arbitrów, które przyjmuje Wspólny Komitet na pierwszym posiedzeniu na mocy art. 22.1 ust. 4 lit. f).

ROZDZIAŁ 22

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 22.1

Wspólny Komitet

1. Niniejszym Strony ustanawiają Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli obu Stron.

2. Pierwsze posiedzenie Komitetu odbędzie się w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Następnie, o ile przedstawiciele Stron nie uzgodnili inaczej, Wspólny Komitet spotyka się raz do roku lub, w pilnych przypadkach, na wniosek jednej ze Stron. Posiedzenia Wspólnego Komitetu mogą odbywać się z osobistym udziałem lub w inny sposób uzgodniony przez przedstawicieli Stron.

3. Posiedzenia Wspólnego Komitetu odbywają się na przemian w Unii Europejskiej i Japonii, chyba że przedstawiciele Stron uzgodnili inaczej. Wspólnemu Komitetowi przewodniczą wspólnie członek Komisji Europejskiej i przedstawiciel Japonii na poziomie ministerialnym odpowiedzialny za kwestie objęte niniejszą Umową lub odpowiednio ich przedstawiciele.

4. W celu zapewnienia prawidłowego i skutecznego funkcjonowania niniejszej Umowy Wspólny Komitet:

a) kontroluje i monitoruje wykonanie i funkcjonowanie niniejszej Umowy oraz, w razie konieczności, przedstawia Stronom odpowiednie zalecenia;

b) nadzoruje i koordynuje, w razie potrzeby, pracę wszystkich specjalnych komitetów, grup roboczych i innych organów powołanych na mocy niniejszej Umowy oraz zaleca im wszelkie niezbędne działania;

c) nie naruszając postanowień rozdziału 21, poszukuje rozwiązań problemów, które mogą powstać w ramach niniejszej Umowy lub rozstrzyga spory powstałe w związku z wykładnią lub stosowaniem niniejszej Umowy;

d) rozpatruje wszelkie inne kwestie związane z postanowieniami niniejszej Umowy uzgodnione przez przedstawicieli Stron;

e) na pierwszym posiedzeniu przyjmuje swój regulamin wewnętrzny oraz

f) na pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin wewnętrzny zespołu orzekającego i kodeks postępowania arbitrów, o których mowa w art. 21.30, jak również procedurę mediacji, o której mowa w art. 21.6 ust. 2.

5. W celu zapewnienia prawidłowego i skutecznego funkcjonowania niniejszej Umowy Wspólny Komitet może:

a) utworzyć lub rozwiązać specjalne komitety, grupy robocze lub inne organy, inne niż te, o których mowa w art. 22.3 i 22.4, oraz określić ich skład, funkcje i zadania;

b) przydzielić obowiązki specjalnym komitetom, grupom roboczym lub innym organom;

c) informować opinię publiczną o kwestiach wchodzących w zakres niniejszej Umowy;

d) zalecić Stronom zmiany niniejszej Umowy lub przyjąć decyzje w sprawie zmiany niniejszej Umowy w przypadkach wyraźnie przewidzianych w art. 23.2 ust. 4;

e) przyjąć wykładnię postanowień niniejszej Umowy, która jest wiążąca dla Stron oraz wszystkich specjalnych komitetów, grup roboczych i innych organów utworzonych na mocy niniejszej Umowy, w tym zespołów orzekających utworzonych na mocy rozdziału 21 oraz

f) podejmować inne, uzgodnione przez Strony działania związane z wykonywaniem swoich funkcji.

ARTYKUŁ 22.2

Decyzje i zalecenia Wspólnego Komitetu

1. Wspólny Komitet może podejmować decyzje w sprawach przewidzianych w niniejszej Umowie. Decyzje te są wiążące dla Stron. Każda ze Stron zobowiązana jest przedsięwziąć środki niezbędne do wykonania podjętych decyzji.

2. Wspólny Komitet może formułować zalecenia istotne dla wykonania i funkcjonowania niniejszej Umowy.

3. Wszystkie decyzje i zalecenia Wspólnego Komitetu podejmowane są w drodze konsensusu i mogą zostać przyjęte osobiście na posiedzeniu lub na piśmie.

ARTYKUŁ 22.3

Specjalne komitety

1. Niniejszym ustanawia się następujące specjalne komitety pod auspicjami Wspólnego Komitetu:

a) Komitet ds. Handlu Towarami;

b) Komitet ds. Reguł Pochodzenia i Spraw Celnych;

c) Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych;

d) Komitet ds. Barier Technicznych w Handlu;

e) Komitet ds. Handlu Usługami, Liberalizacji Inwestycji i Handlu Elektronicznego;

f) Komitet ds. Zamówień Rządowych;

g) Komitet ds. Własności Intelektualnej;

h) Komitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju;

i) Komitet ds. Współpracy Regulacyjnej oraz

j) Komitet ds. Współpracy w Dziedzinie Rolnictwa.

2. Obowiązki i funkcje specjalnych komitetów, o których mowa w ust. 1, są określone w odpowiednich rozdziałach niniejszej Umowy i mogą być zmienione decyzją Wspólnego Komitetu, jednak ich obowiązki pozostają w zakresie rozdziałów, za których wykonanie i funkcjonowanie są odpowiedzialne.

3. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej:

a) posiedzenia specjalnych komitetów odbywają się raz w roku, o ile przedstawiciele Stron w specjalnych komitetach nie uzgodnili inaczej, albo na wniosek Strony lub Wspólnego Komitetu;

b) specjalne komitety składają się z przedstawicieli Stron;

c) posiedzeniom specjalnych komitetów przewodniczą wspólnie, na odpowiednim poziomie, przedstawiciele Stron;

d) posiedzenia specjalnych komitetów odbywają się na przemian w Unii Europejskiej i Japonii, chyba że przedstawiciele Stron w specjalnych komitetach uzgodnili inaczej, lub za pośrednictwem wszelkich innych stosownych środków komunikacji;

e) specjalne komitety uzgadniają swoje harmonogramy posiedzeń i ustalają swoje porządki obrad w drodze konsensusu oraz

f) specjalne komitety podejmują wszystkie decyzje i wydają zalecenia w drodze konsensusu osobiście na posiedzeniu lub na piśmie.

4. Specjalne komitety mogą przyjąć swoje regulaminy wewnętrzne. Dopóki komitet nie przyjmie własnego regulaminu wewnętrznego, stosuje się odpowiednio regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.

5. Specjalne komitety mogą składać wnioski w sprawie decyzji do przyjęcia przez Wspólny Komitet lub podejmować decyzje zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy.

6. Na wniosek Strony lub na wniosek odpowiedniego specjalnego komitetu Wspólny Komitet może rozstrzygać sprawy, które nie zostały rozwiązane przez odpowiedni specjalny komitet.

7. Każdy specjalny komitet informuje Wspólny Komitet o swoich harmonogramach i porządkach obrad z odpowiednim wyprzedzeniem i przedkłada Wspólnemu Komitetowi sprawozdania dotyczące wyników i wniosków płynących z każdego posiedzenia.

8. Istnienie specjalnego komitetu nie wyklucza przedstawienia przez Stronę dowolnej sprawy bezpośrednio Wspólnemu Komitetowi.

ARTYKUŁ 22.4

Grupy robocze

1. Niniejszym ustanawia się grupę roboczą ds. wina i grupę roboczą ds. pojazdów silnikowych i ich części pod auspicjami Komitetu ds. Handlu Towarami. Obowiązki i funkcje tych grup roboczych określono w art. 2.35 oraz art. 20 załącznika 2-C.

2. Zgodnie z odpowiednimi rozdziałami można ustanowić następujące grupy robocze:

a) grupy robocze ad hoc pod auspicjami Komitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych;

b) techniczne grupy robocze ad hoc pod auspicjami Komitetu ds. Barier Technicznych w Handlu;

c) grupy robocze ad hoc pod auspicjami Komitetu ds. Współpracy Regulacyjnej oraz

d) techniczną grupę roboczą ds. dobrostanu zwierząt pod auspicjami Wspólnego Komitetu.

3. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej lub o ile przedstawiciele Stron w grupach roboczych nie postanowili inaczej:

a) posiedzenia grup roboczych odbywają się raz w roku bądź na wniosek Strony lub Wspólnego Komitetu;

b) posiedzeniom grup roboczych przewodniczą wspólnie, na odpowiednim poziomie, przedstawiciele Stron;

c) posiedzenia grup roboczych odbywają się na przemian w Unii Europejskiej i Japonii lub za pośrednictwem wszelkich innych stosownych środków komunikacji uzgodnionych przez przedstawicieli Stron w grupach roboczych;

d) specjalne komitety uzgadniają swoje harmonogramy posiedzeń i ustalają swoje porządki obrad w drodze konsensusu oraz

e) specjalne komitety podejmują wszystkie decyzje i wydają zalecenia w drodze konsensusu osobiście na posiedzeniu lub na piśmie.

4. Grupy robocze mogą przyjąć swoje regulaminy wewnętrzne. Dopóki grupa robocza nie przyjmie własnego regulaminu wewnętrznego, stosuje się odpowiednio regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.

5. Grupy robocze informują odpowiednie specjalne komitety lub, w stosownych przypadkach, Wspólny Komitet o swoim harmonogramie i porządku obrad z odpowiednim wyprzedzeniem przed swoimi posiedzeniami. Na każdym posiedzeniu odpowiedniego specjalnego komitetu lub, w stosownych przypadkach, Wspólnego Komitetu grupy robocze przedstawiają mu sprawozdanie ze swojej działalności.

6. Istnienie grupy roboczej nie wyklucza przedstawienia przez Stronę dowolnej sprawy bezpośrednio Wspólnemu Komitetowi lub odpowiednim specjalnym komitetom.

ARTYKUŁ 22.5

Prace specjalnych komitetów, grup roboczych i innych organów

W ramach wykonywania swoich funkcji specjalne komitety, grupy robocze i inne organy powołane na mocy niniejszej Umowy unikają powielania swoich zadań.

ARTYKUŁ 22.6

Punkty kontaktowe

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby zapewnić wykonanie Umowy, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe wraz z informacjami dotyczącymi właściwych urzędników. Strony niezwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych danych.

2. Punkty kontaktowe:

a) o ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, dostarczają i przyjmują wszelkie powiadomienia i informacje przekazywane między Stronami na podstawie niniejszej Umowy;

b) ułatwiają wszelką inną komunikację pomiędzy Stronami we wszelkich kwestiach związanych z niniejszą Umową oraz

c) koordynują przygotowania do posiedzeń Wspólnego Komitetu.

ROZDZIAŁ 23

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 23.1

Ogólny przegląd

Nie naruszając postanowień dotyczących przeglądu zawartych w innych rozdziałach Strony dokonają ogólnego przeglądu wykonania i funkcjonowania niniejszej Umowy w 10. roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy lub w terminach ustalonych przez Strony.

ARTYKUŁ 23.2

Zmiany

1. Niniejsza Umowa może zostać zmieniona w drodze porozumienia między Stronami.

2. Zmiany takie wchodzą w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca od dnia, w którym Strony wymienią pisemne powiadomienia o wypełnieniu swoich odpowiednich obowiązujących procedur i wymogów prawnych dotyczących wejścia w życie takich zmian, lub w późniejszym terminie uzgodnionym przez Strony. Strony dokonują takiego powiadomienia w drodze wymiany not dyplomatycznych między Unią Europejską a rządem Japonii.

3. Zgodnie z odpowiednimi krajowymi procedurami prawnymi Stron Wspólny Komitet może przyjmować decyzje w sprawie zmiany niniejszej Umowy w przypadkach, o których mowa w ust. 4. Niezależnie od postanowień ust. 2 zmiany są potwierdzane i wchodzą w życie z chwilą wymiany not dyplomatycznych między Unią Europejską a rządem Japonii, chyba że Strony uzgodniły inaczej.

4. Postanowienia ust. 3 stosuje się do:

a) załącznika 2-A, pod warunkiem, że zmiany są dokonywane zgodnie ze zmianami systemu zharmonizowanego i nie obejmują zmiany stawek celnych, które mają być stosowane przez Stronę wobec towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony zgodnie z załącznikiem 2-A;

b) dodatków 2-C-1 i 2-C-2 załącznika 2-C;

c) załącznika 2-E;

d) rozdziału 3, załączników od 3-A do 3-F i dodatku 3-B-1;

e) załącznika 10;

f) załącznika 14-A;

g) załącznika 14-B oraz

h) postanowień niniejszej Umowy odnoszących się do postanowień umów międzynarodowych lub włączających je do niniejszej Umowy, w przypadku jej zmian lub zawarcia umów ją zastępujących.

ARTYKUŁ 23.3

Wejście w życie

Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony wymienią powiadomienia o wypełnieniu swoich odpowiednich obowiązujących procedur i wymogów prawnych dotyczących wejścia w życie niniejszej Umowy, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Strony dokonują takiego powiadomienia w drodze wymiany not dyplomatycznych między Unią Europejską a rządem Japonii.

ARTYKUŁ 23.4

Wypowiedzenie

1. Niniejsza Umowa pozostaje w mocy do czasu jej wypowiedzenia zgodnie z ust. 2.

2. Każda ze Stron może pisemnie powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania przez drugą Stronę wypowiedzenia, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

ARTYKUŁ 23.5

Brak bezpośredniego wpływu na osoby fizyczne i prawne

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie będzie interpretowane jako przyznające prawa lub nakładające obowiązki na osoby fizyczne lub prawne, bez uszczerbku dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych na podstawie międzynarodowego prawa publicznego.

ARTYKUŁ 23.6

Załączniki, dodatki i przypisy

Załączniki i dodatki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że przypisy również stanowią integralną część Umowy.

ARTYKUŁ 23.7

Przyszłe przystąpienia do Unii Europejskiej

1. Unia Europejska powiadamia Japonię o każdym wniosku o przystąpienie państwa trzeciego do Unii Europejskiej.

2. W trakcie negocjacji między Unią Europejską a państwem trzecim, o którym mowa w ust. 1, Unia Europejska:

a) przekazuje, na wniosek Japonii i w możliwym zakresie, wszelkie informacje dotyczące wszelkich kwestii objętych niniejszą Umową oraz

b) uwzględnia wszelkie kwestie zgłoszone przez Japonię.

3. Wspólny Komitet bada wszelkie skutki przystąpienia państwa trzeciego do Unii Europejskiej dla postanowień niniejszej Umowy z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem przystąpienia.

4. W zakresie, w jakim będzie to konieczne, przed wejściem w życie umowy w sprawie przystąpienia państwa trzeciego do Unii Europejskiej Strony:

a) dokonują zmiany niniejszej Umowy zgodnie z postanowieniami art. 23.2 lub

b) wprowadzają w drodze decyzji Wspólnego Komitetu wszelkie inne niezbędne dostosowania lub uregulowania przejściowe dotyczące niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 23.8

Teksty autentyczne

1. Niniejsza Umowa jest sporządzona w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim i japońskim, przy czym teksty te są na równi autentyczne, z wyjątkiem załącznika 2-A część 2, taryf celnych Unii Europejskiej w załącznikach I–IV oraz załącznika 10 część 2 sekcja A, które są sporządzone w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty te są na równi autentyczne.

2. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności w interpretacji decyduje tekst w języku, w którym negocjowano niniejszą Umowę.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie w tym celu umocowani, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w [MIEJSCE] w [DZIEŃ] dniu [MIESIĄC] roku [ROK].

W imieniu Unii Europejskiej: W imieniu Japonii: